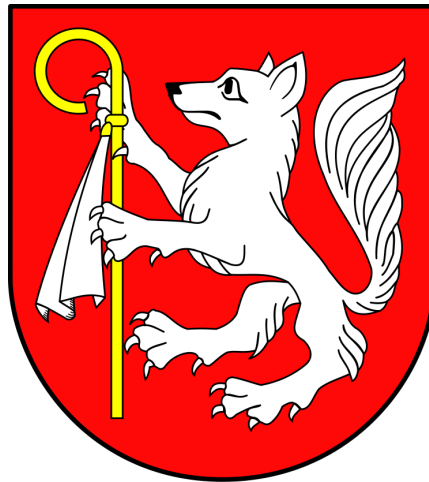

Program Rewitalizacji Gminy Bielice na lata 2017-2023

dokument opracowała firma:

ECD Europejskie Centrum Doradcze, Dariusz Klityński	
Oddział Poznań ul. Stefana Batorego 82a/4 60-687 Poznań tel.: (61) 82 17 402 fax. (61) 64 21 506	Oddział Szczecin ul. Bohaterów Warszawy 34/35 70-340 Szczecin tel.: (91) 48 44 000 fax. (91) 48 44 000
e-mail: biuro@ecd.az.pl , www.ecd.az.pl mobil: 501 017 281	

Projekt „Opracowanie Programu Rewitalizacji Gminy Bielice na lata 2017–2023” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020 oraz ze środków budżetu państwa przyznanych w ramach konkursu dotacji na działania wspierające gminy w zakresie przygotowania programów rewitalizacji na terenie województwa zachodniopomorskiego

Spis treści

I. Część wprowadzająca	8
I.1. Metodologia pracy nad dokumentem	8
I.2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	9
II. Część diagnostyczno-analityczna	22
II.1. Charakterystyka Gminy Bielice	22
II. 2. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	24
II.3. Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Bielice	26
II.3.1.1 Sfera społeczna	29
II.3.1.2 Sfera gospodarcza	51
II.3.1.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna	53
II.3.1.4 Sfera techniczna	57
II.3.1.5 Wyniki diagnozy w poszczególnych sferach	65
II.4. Obszar zdegradowany na terenie Gminy Bielice	67
II.5. Obszar rewitalizacji na terenie Gminy Bielice	68
II.6. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	77
a) sfera społeczna	78
b) sfera gospodarcza	91
c) sfera funkcjonalno-przestrzenna	92
Analiza potencjałów lokalnych	111
III. Część programowa	117
III. 1. Założenia Programu Rewitalizacji	117
III. 1.1 Misja i wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	117
III. 1.2 Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	119
III. 2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne w latach 2017–2023	120
III. 2.1 Lista planowanych podstawowych i komplementarnych projektów/przedsięwzięć	122
III. 2.2 Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	152
III. 3. Szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania	155
IV. Część wdrożeniowa	162
IV. 1. System realizacji Programu Rewitalizacji	162
IV. 1.1 Struktura zarządzania dokumentem wraz z jego kosztami	162
IV. 1.2 Harmonogram realizacji programu	163
IV. 1.3 Promocja dokumentu	164
IV. 2. System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu	165
IV. 2.1 Sposoby monitorowania i sprawozdawczości	165
IV. 2.2 Sposób ewaluacji i wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu	167
IV. 3. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji	168
IV. 4. Procedura strategicznej oceny oddziaływania dokumentu na środowisko oraz opiniowania przez właściwe instytucje	170

Wstęp

Rewitalizacja stanowi odpowiedź na szereg zjawisk kryzysowych występujących na obszarach gmin, takich jak degradacja techniczna oraz narastające problemy w sferach społecznej i gospodarczej. W związku z tym niezbędne jest planowanie i realizacja kompleksowych projektów rewitalizacyjnych odpowiadających na zidentyfikowane problemy oraz potencjały danego obszaru zdegradowanego, a także wynikającą z nich skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.), rewitalizacja stanowi „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji (...)”.

Podstawowym narzędziem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych jest program rewitalizacji, który jest inicjowany, sporządzany oraz uchwalany przez Radę Gminy Bielice. Gmina Bielice zamierza realizować program rewitalizacji mając na uwadze zapisy ustawy o samorządzie gminnym [art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446)]. A zatem program rewitalizacji jest to „wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji¹”. Dokument obejmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów współfinansowanych ze środków UE oraz innych publicznych lub prywatnych), ponieważ tylko taka różnorodna konstrukcja warunkuje osiągnięcie efektów.

Objęcie danego obszaru zdegradowanego Programem Rewitalizacji będzie stanowiło podstawę wspierania go poprzez instrumenty i narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne oraz krajowe) lub korzystania z preferencji w innych instrumentach, programach i działaniach sektorowych.

Program Rewitalizacji dla Gminy Bielice na lata 2017–2023 (PRGB) stanowi spójny dokument strategiczny, który ma na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego, mającego istotne znaczenie dla rozwoju gminy, poprzez przedsięwzięcia kompleksowe (uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i środowiskowy), skoncentrowane terytorialnie oraz prowadzone w sposób zaplanowany i zintegrowany.

Dokument został opracowany zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym (na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6), wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, wydanymi przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku, a także z uwzględnieniem zapisów dotyczących „Zasad w zakresie opracowania programów rewitalizacji i realizacji działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WZ 2014-2020”, opracowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego.

Dokument składa się z czterech zasadniczych części, a mianowicie: części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej, programowej oraz wdrożeniowej.

¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, Minister Rozwoju, Warszawa, 02.08.2016, s. 7–8

Część wprowadzająca zawiera ogólne informacje dotyczące metodologii opracowania dokumentu oraz jego uwarunkowania zewnętrzne, tj. strategiczno-programowe, które wskazują na powiązanie rewitalizacji z całościową wizją rozwoju gminy.

Część diagnostyczno-analityczna obejmuje w metodologię delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz określenie ich zasięgów przestrzennych poprzez wskazanie przebiegu granic na terenie gminy. Ponadto zawiera opracowaną diagnozę a następnie pogłębioną diagnozę wyznaczonego obszaru rewitalizacji w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej wraz ze skwantyfikowanymi danymi i ich analizą w celu przedstawienia skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Część programowa przedstawia najważniejsze założenia procesu rewitalizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji Gminy Bielice w latach 2017–2023, tj. wizję wyprowadzenia go ze stanu kryzysowego, misję, cele rewitalizacji wraz z kierunkami działań mającymi na celu eliminację lub ograniczenie zidentyfikowanych negatywnych zjawisk i wykorzystanie potencjałów lokalnych. Ponadto zostały tutaj zawarte podstawowe (główne) oraz uzupełniające (komplementarne) projekty rewitalizacyjne powiązane ze sobą i wspólnie oddziałujące na obszar rewitalizacji. Ważnym elementem są również szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem różnych źródeł ich finansowania.

Część wdrożeniowa składa się z systemu realizacji (wdrażania) dokumentu, a także systemu monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu w reakcji na zmiany w otoczeniu. Ponadto w niniejszej części zawarte zostały mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i innych podmiotów oraz grup nieformalnych aktywnych na terenie gminy na każdym etapie procesu rewitalizacji, tj. diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji.

Przedstawiony został tutaj również przebieg procesu opiniowania dokumentu przez instytucje zewnętrzne oraz procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ostatnim elementem jest sposób realizacji założeń dokumentu w odniesieniu do polityki mieszkaniowej oraz planowania i zagospodarowania przestrzennego w gminie wraz z załącznikiem graficznym wskazującym na kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych na obszarze rewitalizacji.

Wykaz najważniejszych definicji użytych w niniejszym dokumencie:

EWALUACJA

Ewaluacja (inaczej: systematyczna ocena) to w odniesieniu do Lokalnego Programu Rewitalizacji zaplanowany proces badania uzyskiwanych przez poszczególne programy rezultatów (bezpośrednich, mierzalnych korzyści dla beneficjenta), oraz przeliczania tych rezultatów według przyjętego systemu wskaźników i wag, w celu oceny skuteczności realizacji całego programu rewitalizacji.

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności następujące grupy społeczne:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego
2. inni mieszkańcy gminy,
3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą,

4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
6. organy władzy publicznej,
7. podmioty inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

MARGINALIZACJA

Marginalizacja oznacza spadek znaczenia danej jednostki lub grupy społecznej w społeczeństwie, osłabienie jej wpływu na życie społeczne, subiektywne odbieranie jej głosu przez resztę społeczeństwa jako mało ważnego. Skutkiem marginalizacji (procesu) jest wykluczenie społeczne (stan).

MONITORING

Monitoring to obserwowanie jakiegoś procesu i odnotowywanie jego zmieniającego się stanu w celu uzyskania wiedzy o jego przebiegu. W odniesieniu do Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) monitoring to bieżące gromadzenie informacji o terminowości realizacji elementów LPR i uzyskanych produktach (bezpośrednich wynikach mierzalnych np. w jednostkach fizycznych lub finansowych).

OBSZAR ZDEGRADOWANY

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

W związku z powyższym, w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego Gmina Bielice podzielona została na *jednostki strukturalne (referencyjne)*, w sposób odpowiadający istniejącym powiązaniom funkcjonalnym. W procesie diagnostycznym na terenie wiejskim gminy przyjęto podział na miejscowości. Analiza danych ilościowych w ustalonych jednostkach strukturalnych pozwoliła na stosunkowo łatwe zidentyfikowanie lokalizacji problemów i wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego. Zgodnie z ww. Wytycznymi w przeprowadzonej diagnozie na potrzeby

wyznaczenia obszaru zdegradowanego dokonano analizy porównawczej jednostek referencyjnych, opartej na zestawie wskaźników cząstkowych oraz syntetycznych wskaźników degradacji we wszystkich sferach, pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania zjawisk kryzysowych i potencjałów lokalnych na terenie gminy. Jako główne kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego przyjęto wskaźniki przedstawione w tabeli nr 1.

OBSZAR REWITALIZACJI

Wyznaczony w Lokalnym Programie Rewitalizacji obszar obejmujący całość lub część obszaru kryzysu (obszaru zdegradowanego), cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju gminy, przygotowywana lub prowadzona jest rewitalizacja.

REWITALIZACJA

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji.

UBÓSTWO

Ubóstwo to stan doznawania przez kogoś przynajmniej jednego z dwóch problemów: głęboki niedostatek – jego dochody ekwiwalentne na członka rodziny są niższe niż 60% mediany takich dochodów w danym kraju (*kryterium dochodowe*), głęboka deprivacja materialna – brak środków na wydatki związane z realizacją podstawowych, uzasadnionych potrzeb: opłacenia bieżących rachunków za czynsz i energię, ogrzania domu, pokrycia niespodziewanych wydatków, zjedzenia przynajmniej raz na dwa dni posiłku z odpowiednią ilością białka, spędzenia tygodnia urlopu rocznie poza miejscem zamieszkania, posiadania podstawowych udogodnień technicznych standardowych dla danego społeczeństwa (*kryterium wydatkowe*).

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Włączenie społeczne to odnosząca się do danej jednostki jej realna możliwość faktycznego uczestniczenia w relacjach społecznych – funkcjonowanie w kręgu znajomych, zawieranie przyjaźni, podejmowanie pracy, doznawanie szacunku i uznania itp. – oraz faktyczne korzystanie z tych możliwości przez jednostkę według jej własnych potrzeb.

WYKLUCZENIE SPOŁECZNE

Wykluczenie to doznawany przez jednostkę lub grupę faktyczny brak możliwości lub znaczne utrudnienie pełnienia ról społecznych dostępnych dla innych, nawiązywania normalnych relacji społecznych, korzystania z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenia zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Wykluczona społecznie jest jednostka lub grupa, która w sensie formalnym należy do danego społeczeństwa i chce uczestniczyć w jego życiu czynnie, lecz nie może z powodów będących poza jej kontrolą.

I. Część wprowadzająca

I.1. Metodologia pracy nad dokumentem

Metodologię sporządzenia Programu Rewitalizacji Gminy Bielice warunkowały przede wszystkim *ustawa o samorządzie gminnym*, a także obowiązujące *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, wydane przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku oraz „Zasady w zakresie opracowania programów rewitalizacji i realizacji działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WZ 2014-2020”, opracowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego.

Dokument opracowany został z wykorzystaniem modelu ekspercko-partycypacyjnego, polegającego na możliwie szerokim udziale wszystkich interesariuszy we wszystkich etapach prac, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych, odpowiadających między innymi za przygotowanie końcowej wersji dokumentu. Na wybór takiego podejścia decydujący wpływ miała idea rewitalizacji, w której kluczową rolę odgrywa realizacja zasady partnerstwa i partycypacji społecznej.

Metodologia prac obejmowała dwie zasadnicze części, składające się na efekt końcowy w postaci dokumentu *Program Rewitalizacji Gminy Bielice na lata 2017-2023*, a mianowicie:

I. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Bielice – obejmowało następujące etapy:

- 1) zgromadzenie danych statystycznych do diagnozy w podziale na ustalone jednostki referencyjne gminy (miejscowości) we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej zarówno z Urzędu Gminy w Bielicach, jak i instytucji zewnętrznych;
- 2) wykonanie wielokryterialnej analizy przestrzennej ustalonych wskaźników oraz opracowanie diagnozy gminy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z mapami poglądowymi koncentracji problemów;
- 3) przeprowadzenie w dniach od 01.10.2017 do 30.11.2017 roku konsultacji społecznych i
- 4) podjęcie decyzji w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Bielice;

II. Opracowanie Programu Rewitalizacji Gminy Bielice wraz z przeprowadzeniem procesu zaopiniowania dokumentu i Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko – obejmowało następujące etapy:

- 1) opracowanie diagnozy pogłębionej,
- 2) przeprowadzenie różnorodnych form partycypacji społecznej służących wspólnemu wypracowaniu przez wszystkich interesariuszy rewitalizacji głównych założeń dokumentu (wizji, misji, celów, kierunków działań), a także „zbudowaniu” bazy planowanych do realizacji projektów (w tym partnerskich), mających na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego;
- 3) opracowanie i przeprowadzenie zewnętrznych konsultacji społecznych projektu dokumentu;
- 4) wystąpienie z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, (RDOŚ) a także Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 47 i 49 *Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.) wraz z uzyskaniem stanowiska ww. instytucji;
- 5) podjęcie uchwały przez Radę Gminy Bielice w sprawie przyjęcia projektu dokumentu.

Szczegółowy opis działań partycypacyjnych przeprowadzonych na poszczególnych etapach prac przedstawiono w rozdziale 3 części IV niniejszego dokumentu pn. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji.

Dokument powstał w wyniku prac przedstawicieli samorządu, instytucji publicznych oraz kluczowych dla rozwoju gminy partnerów z sektorów społecznego i gospodarczego przy współudziale (w postaci wsparcia merytorycznego) ekspertów i specjalistów zewnętrznych, a także mieszkańców wyznaczonego obszaru, jako głównych interesariuszy procesu rewitalizacji.

I.2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Program Rewitalizacji Gminy Bielice odnosząc się w swych założeniach do określonych problemów społecznych mieszkańców na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju gminy).

Komplementarność z celami, działaniami czy priorytetami innych dokumentów wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji. Opisano je poniżej:

1) Strategia Rozwoju Gminy Bielice na lata 2018-2025

Strategia Rozwoju Gminy Bielice wskazuje w swoich założeniach przede wszystkim wizję i misję rozwoju, która została określona jako: „**Gmina Bielice otwarta na nowe technologie proekologiczne oraz wszechstronny i zrównoważony rozwój, oferująca swoim mieszkańcom, przedsiębiorcom i osobom przyjezdnym atrakcyjne warunki do funkcjonowania**” oraz „**Stworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych i społecznych do rozwoju przedsiębiorczości i turystyki w Gminie, a także samorozwoju jej mieszkańców w oparciu o endogeniczne potencjały Gminy Bielice**”.

Strategia Rozwoju Gminy Bielice wskazuje 4 cele strategiczne, którym zostały przyporządkowane cele szczegółowe i zadania kluczowe. Niniejszy Program Rewitalizacji jest zgodny z elementami, które dążą do realizacji zadań z obszaru rewitalizacji, a jednocześnie dążą do poprawy warunków życia mieszkańców. Mowa tutaj o celach i podporządkowanych im kluczowych zadaniach, których realizacja przyczyni się także do realizacji celów określonych w niniejszym dokumencie:

Cel strategiczny nr 1 – Edukacja, gospodarka, człowiek

Cel szczegółowy 1.2: **Wspieranie zasobów ludzkich i rozwój kompetencji.**

„Kluczowe zadania w ramach celu szczegółowego (...)

- 1) Rozwój zajęć pozalekcyjnych w odniesieniu do kompetencji kluczowych, w tym wdrożenie mechanizmów odkrywania, kształtowania i wspierania talentów.
- 2) Wdrażanie mechanizmów motywacyjnych i podnoszących umiejętności kompetencyjne wśród nauczycieli.
- 3) Promocja i wsparcie uczestnictwa osób starszych w systemie kształcenia ustawicznego.
- 4) Współpraca z Powiatem oraz lokalnymi przedsiębiorcami w zakresie poszukiwania i wdrażania nowych kierunków, a także nowoczesnych metod kształcenia zawodowego, popartego stażami i warsztatami.
- 5) Wdrażanie ww. programów i potrzeb w powiązaniu z poszukiwaniem różnych form finansowania pozabudżetowego, także unijnego.

Cel szczegółowy 1.3. Promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców i potencjalnych mieszkańców.

„Kluczowe zadania w ramach celu szczegółowego (...)

- 1) Rozwój oferty i poprawa dostępności wspierania mikro i małej przedsiębiorczości na obszarze Gminy.
- 2) Stwarzanie podstaw współpracy z lokalnym biznesem poprzez kreowanie warunków do prowadzenia mikro, małej i średniej przedsiębiorczości.
- 3) Rozwój ekonomii społecznej w Gminie.
- 4) Pomoc na rzecz rozwoju potencjalnych podmiotów zainteresowanych inwestowaniem w Gminie Bielice.

Strona | 10

Cel szczegółowy 1.4 Poszukiwanie sposobów na minimalizowanie negatywnych skutków bezrobocia.

„Kluczowe zadania w ramach celu szczegółowego (...)

- 1) Kojarzenie mieszkańców – dobrych specjalistów z podmiotami gospodarczymi na rzecz wzajemnego rozwoju i minimalizowania negatywnych skutków bezrobocia.
- 2) Wspieranie szkoleń i możliwości w zakresie zakładania i prowadzenia własnego podmiotu gospodarczego, najlepiej zakładanego i prowadzonego na obszarze Gminy Bielice.
- 3) Współpraca z PUP w zakresie analizy lokalnego rynku pracy oraz struktury osób bezrobotnych, a także poszukiwanie sposobów na minimalizowanie zjawiska bezrobocia.
- 4) Wzajemna współpraca zarówno z Powiatowym Urzędem Pracy, jak i innymi gminami oraz przedsiębiorcami w celu rozwoju systemu szkoleń i kursów zawodowych dla osób bezrobotnych.

Cel szczegółowy 1.5 Rozwój dostępności komunikacyjnej w Gminie Bielice.

„Kluczowe zadania w ramach celu szczegółowego (...)

- 1) **Budowa, modernizacja i przebudowa dróg gminnych – poprawa bezpieczeństwa użytkowników dróg, w tym:**
  - Poszerzenie drogi w m. Nowe Linie.
  - Modernizacja drogi przez miejscowość Nowe Chrapowo.
  - Modernizacja drogi w miejscowości Chabówko.
  - Budowa drogi do jeziora w miejscowości Będgoszcz.
- 2) **Budowa, modernizacja i przebudowa dróg powiatowych we współpracy z Powiatem pyrzyckim i Zarządem Województwa.**
- 3) **Budowa, modernizacja i przebudowa chodników, poboczy i oświetlenia, w tym:**
  - Budowa chodnika w m. Nowe Linie.

Cel strategiczny nr 2 – Rewitalizacja przestrzeni i ochrona środowiska

Cel szczegółowy 2.1 Wspieranie procesów odnowy na obszarach wyznaczonych do rewitalizacji

„Kluczowe zadania w ramach celu szczegółowego (...)

- 1) **Realizacja projektów na obszarze miejscowości Bielice:**
  - ❖ **Projekt Główny ZINTEGROWANY nr 1 - Integracja i aktywizacja społeczności w Gminie Bielice – Budowa Centrum Społeczno-Integracyjnego w Bielicach, w tym.**
    - **Budowa siedziby Centrum Społeczno-Integracyjnego w Bielicach**
    - **Zakup wyposażenia dla Centrum Społeczno-Integracyjnego.**
    - **Utworzenie Spółdzielni Socjalnej.**
    - **Aktywizacja zawodowa (doradztwo zawodowe, szkolenia zawodowe, zapobieganie wykluczeniu komunikacyjnemu - Prawo Jazdy dla kobiet).**

- **Animator społeczny** (Zatrudnienie osoby, która będzie dbała o włączenie społeczne różnych grup mieszkańców (przede wszystkim na terenie rewitalizowanym).
- **Poradnictwo rodzinne** (Porady prawne, Pomoc psychologiczna, Terapeuta rodzinny, Pomoc uzależnionym od alkoholu).
- **Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom** (Zatrudnienie opieki doraźnej dla osób niesamodzielnych, Organizacja klubów seniora, Integracja osób starszych i niepełnosprawnych).
- **Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży** (Zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dla uczniów z trudnościami w nauce).
- **Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży, w tym organizacja imprez plenerowych** (Organizacja czasu wolnego /zajęcia, warsztaty, wycieczki zorganizowane, akcje społeczne, samoorganizacja, angażowanie do działań prospołecznych, itp.).

2) Realizacja projektów na obszarze miejscowości Babinek:

❖ Projekt Główny ZINTEGROWANY nr 1 - Centrum Integracji Społeczno-Kulturalnej wsi Babinek, w tym:

- **Budowa Centrum Integracji Społeczno-Kulturalnej.**
- **Zakup wyposażenia.**
- **Aktywizacja zawodowa** (doradztwo zawodowe, szkolenia zawodowe, zapobieganie wykluczeniu komunikacyjnemu - Prawo Jazdy dla kobiet).
- **Poradnictwo rodzinne** (Porady prawne, Pomoc psychologiczna, Terapeuta rodzinny, Pomoc uzależnionym od alkoholu).
- **Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom** (Zatrudnienie opieki doraźnej dla osób niesamodzielnych, Organizacja klubów seniora, Integracja osób starszych i niepełnosprawnych).
- **Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży** (Zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dla uczniów z trudnościami w nauce).
- **Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży, w tym organizacja imprez plenerowych** (Organizacja czasu wolnego /zajęcia, warsztaty, wycieczki zorganizowane, akcje społeczne, samoorganizacja, angażowanie do działań prospołecznych, itp.).
- **„Telefon zaufania”** (Udzielanie porad prawnych, rozmowy z psychologiem w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie, utrwalania negatywnych zachowań, etc.)

❖ Projekt uzupełniający nr 1: Budowa zaplecza integracyjno-rekreacyjnego dla mieszkańców wsi Babinek, w tym:

- **Stworzenie terenu rekreacyjnego /wiata integracyjna z miejscem na ognisko, zagospodarowaniem terenu zielonego + urządzenia rekreacyjne typu siłownia zewnętrzna/.**

3) Realizacja projektów na obszarze miejscowości Będgoszcz:

❖ Projekt główny ZINTEGROWANY nr 1 Aktywizacja społeczno- zawodowa nieaktywnych mieszkańców podobszaru Będgoszcz, w tym:

- **Aktywizacja zawodowa** (doradztwo zawodowe, szkolenia zawodowe, zapobieganie wykluczeniu komunikacyjnemu - Prawo Jazdy dla kobiet).
- **Poradnictwo rodzinne** (Porady prawne, Pomoc psychologiczna, Terapeuta rodzinny, Pomoc uzależnionym od alkoholu).

- **Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom** (Zatrudnienie opieki doraźnej dla osób niesamodzielnych, Organizacja klubów seniora, Integracja osób starszych i niepełnosprawnych).
  - **Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży** (Zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dla uczniów z trudnościami w nauce).
  - **Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży, w tym organizacja imprez plenerowych** (Organizacja czasu wolnego /zajęcia, warsztaty, wycieczki zorganizowane, akcje społeczne, samoorganizacja, angażowanie do działań społecznych, itp.).
  - **„Telefon zaufania”** (Udzielanie porad prawnych, rozmowy z psychologiem w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie, utrwalania negatywnych zachowań, etc.).
- ❖ **Projekt Główny nr 2 - Poprawa warunków technicznych oraz bezpieczeństwa mieszkańców na podobszarze Będgoszcz, w tym:**
- **Remont dróg gminnych we wsi Będgoszcz wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz budowa drogi dojazdowej do jeziora.**
  - **Przebudowa drogi powiatowej nr 1551Z - relacji Będgoszcz - Chabówko wraz z budową chodników.**
- ❖ **Projekt Główny nr 3 - Zajęcia promujące aktywność fizyczną mieszkańców Będgoszczy - budowa kortów tenisowych oraz powstanie nowego zakładu pracy - stolarnia, w tym:**
- **Budowa kortów tenisowych.**
  - **Zajęcia sportowe dla mieszkańców Będgoszczy i Chabówka.**
  - **Budowa zakładu pracy w Będgoszczy - stolarnia, powstanie nowych miejsc pracy.**
- 4) Realizacja projektów na obszarze miejscowości Chabówko:**
- ❖ **Projekt Główny ZINTEGROWANY nr 1 - Budowa miejsca odnowy społecznej mieszkańców - świetlica integracyjna w Chabówku, w tym:**
- **Budowa świetlicy integracyjnej wraz z wyposażeniem.**
  - **Aktywizacja zawodowa** (doradztwo zawodowe, szkolenia zawodowe, zapobieganie wykluczeniu komunikacyjnemu - Prawo Jazdy dla kobiet).
  - **Poradnictwo rodzinne** (Porady prawne, Pomoc psychologiczna, Terapeuta rodzinny, Pomoc uzależnionym od alkoholu).
  - **Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom** (Zatrudnienie opieki doraźnej dla osób niesamodzielnych, Organizacja klubów seniora, Integracja osób starszych i niepełnosprawnych).
  - **Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży** (Zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dla uczniów z trudnościami w nauce).
  - **Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży, w tym organizacja imprez plenerowych** (Organizacja czasu wolnego /zajęcia, warsztaty, wycieczki zorganizowane, akcje społeczne, samoorganizacja, angażowanie do działań społecznych, itp.).
  - **„Telefon zaufania”** (Udzielanie porad prawnych, rozmowy z psychologiem w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie, utrwalania negatywnych zachowań, etc.).
- ❖ **Projekt Główny nr 2 - Poprawa warunków technicznych oraz bezpieczeństwa mieszkańców na podobszarze Chabówko, w tym:**
- **Remont drogi gminnej we wsi Chabówko wraz z infrastrukturą towarzyszącą.**

- ❖ **Projekt Główny nr 3 – Podniesienie kwalifikacji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez powstanie nowego zakładu pracy – warsztatu samochodowego w m. Chabówko.**

- Kursy zawodowe dla mieszkańców obszaru rewitalizacji umożliwiające nabycie kwalifikacji.
- Budowa i wyposażenie warsztatu samochodowego jako rozwinięcie działalności gospodarczej.
- Zatrudnienie mieszkańców obszaru rewitalizacji.

5) Realizacja projektów na obszarze miejscowości Nowe Chrapowo:

- ❖ **Projekt Główny ZINTEGROWANY nr 1 - Aktywizacja społeczno- zawodowa nieaktywnych mieszkańców podobszaru Nowe Chrapowo, w tym:**

- Aktywizacja zawodowa (doradztwo zawodowe, szkolenia zawodowe, zapobieganie wykluczeniu komunikacyjnemu - Prawo Jazdy dla kobiet).
- Poradnictwo rodzinne (Porady prawne, Pomoc psychologiczna, Terapeuta rodzinny, Pomoc uzależnionym od alkoholu).
- Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom (Zatrudnienie opieki doraźnej dla osób niesamodzielnym, Organizacja klubów seniora, Integracja osób starszych i niepełnosprawnych).
- Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży (Zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dla uczniów z trudnościami w nauce).
- Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży, w tym organizacja imprez plenerowych (Organizacja czasu wolnego /zajęcia, warsztaty, wycieczki zorganizowane, akcje społeczne, samoorganizacja, angażowanie do działań prospołecznych, itp.).
- „Telefon zaufania” (Udzielanie porad prawnych, rozmowy z psychologiem w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie, utrwalania negatywnych zachowań, etc.).

- ❖ **Projekt Główny nr 2 – Poprawa warunków technicznych oraz bezpieczeństwa mieszkańców na podobszarze Nowe Chrapowo.**

- Modernizacja drogi gminnej we wsi Nowe Chrapowo wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
- Modernizacja drogi powiatowej w miejscowości.

- ❖ **Projekt Główny nr 3 – Atrakcyjna przestrzeń publiczna – mocne więzi społeczne.**

- Zagospodarowanie parku w Nowym Chrapowie.
- Stworzenie strefy aktywności, także dla seniorów.
- Organizacja imprez plenerowych dla mieszkańców podobszaru.

6) Realizacja projektów na obszarze miejscowości Nowe Linie, w tym:

- ❖ **Projekt Główny ZINTEGROWANY nr 1 - Aktywizacja społeczno-zawodowa w m. Nowe Linie – budowa Centrum Społeczno-Integracyjnego, w tym:**

- Budowa obiektu integracyjnego wraz z wyposażeniem.
- Aktywizacja zawodowa (doradztwo zawodowe, szkolenia zawodowe, zapobieganie wykluczeniu komunikacyjnemu - Prawo Jazdy dla kobiet).
- Poradnictwo rodzinne (Porady prawne, Pomoc psychologiczna, Terapeuta rodzinny, Pomoc uzależnionym od alkoholu).
- Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom (Zatrudnienie opieki doraźnej dla osób niesamodzielnym, Organizacja klubów seniora, Integracja osób starszych i niepełnosprawnych).

- **Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży** (Zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dla uczniów z trudnościami w nauce).
  - **Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży, w tym organizacja imprez plenerowych** (Organizacja czasu wolnego /zajęcia, warsztaty, wycieczki zorganizowane, akcje społeczne, samoorganizacja, angażowanie do działań prospołecznych, itp.).
  - **„Telefon zaufania” (Udzielanie porad prawnych, rozmowy z psychologiem w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie, utrwalania negatywnych zachowań, etc.).**
- ❖ **Projekt Główny nr 2 - Poprawa warunków technicznych oraz bezpieczeństwa mieszkańców na podobszarze Nowe Linie, w tym:**
- **Modernizacja i poszerzenie drogi gminnej we wsi Nowe Linie wraz z infrastrukturą towarzyszącą (budowa chodnika).**

Cel szczegółowy 2.6 Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

„Kluczowe zadania w ramach celu szczegółowego (...)

- 1) Wspieranie rozwoju inicjatyw obywatelskich.
- 2) Rozwój miejsc integrujących społeczność lokalną oraz dbających o ich przyszłość w Gminie, w tym:
  - Budowa klubu integracji społecznej w m. Bielice.
  - Budowa klubu integracji społecznej w m. Babinek.
  - Budowa klubu integracji społecznej w m. Chabówko.
  - Budowa klub integracji społecznej w m. Nowe Linie.
- 3) Współpraca Gminy Bielice z podmiotami gospodarczymi, społecznymi i samorządowymi także spoza obszaru gminy i powiatu.

2) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bielice

W chwili sporządzania niniejszego dokumentu obowiązywało Studium uwarunkowań z 2012 r. Studium zostało uchwalone Uchwałą Rady Gminy Bielice jako Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXI/98/12 Rady Gminy Bielice z dnia 20 grudnia 2012 r.

Studium jest dokumentem określającym główne uwarunkowania i kierunki kształtowania polityki przestrzennej dla całości Gminy. Dokument ten jest aktem wewnętrznego kierownictwa gminy - oznacza to, że jest wiążący dla władz gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Obowiązujące studium wskazuje, że głównym, strategicznym celem polityki przestrzennej jest zapewnienie godziwych warunków życia, odpowiadających współczesnym potrzebom i oczekiwaniom. Cel ten powinien być osiągnięty przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. W studium wydzielono obszary zabudowane, w tym tereny wymagające przekształceń i rewitalizacji oraz tereny przeznaczone pod zabudowę. W studium przedstawiono także możliwości w ramach kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów oraz zagospodarowania i użytkowania terenów w podziale na poszczególne miejscowości.

Dokument obejmuje także obszar miejscowości objętych programem rewitalizacji, które zostały określone jako zdegradowane a następnie wyznaczone jako obszar do rewitalizacji. Mowa o obszarze miejscowości: . Babinek, Będgoszcz, Chabówko, Nowe Chrapowo oraz Nowe Linie.

W studium także dla tych obszarów wyznaczono następujące kierunki i zasady rozwoju w zakresie prowadzenia gospodarki przestrzennej, których realizacja zapewni poprawę warunków życia mieszkańców:

- 1) w miejscowościach, w których przewidywany jest największy rozwój, utworzenie ośrodków usług skoncentrowanych,
- 2) zapewnienie ładu przestrzennego i estetyki gminy poprzez wyznaczenie stref różnych form działalności i określenie zasad rozwoju, w dostosowaniu do walorów obszaru oraz istniejącego zainwestowania i użytkowania,
- 3) podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez uzyskanie następującego poziomu wskaźników:
  - ochrona zdrowia - 1 placówka lecznicza,
  - szkolnictwo podstawowe - 25 uczniów na 1 oddział, nauka na jedną zmianę,
  - przedszkola - dla 60 % dzieci w wieku 3 - 6 lat (łącznie z prywatnymi),
  - handel - 450 m² powierzchni użytkowej na 1000 mieszkańców,
  - gastronomia - 30 miejsc konsumpcyjnych na 1000 mieszkańców, dodatkowo obsługa ruchu drogowego,
  - kultura elementarna - 1 obiekt w każdej wsi powyżej 100 mieszkańców,
  - sport - 1 urządzenie sportowe w każdej wsi powyżej 100 mieszkańców,
- 4) zwiększenie ilości miejsc pracy przede wszystkim w usługach, drobnym przemyśle i rzemiośle, rekreacji, obsłudze turystyki, gospodarce żywnościowej

Dla systemów zaopatrzenia w wodę ustala się:

- Wyznaczenie i ustanowienie stref ochronnych dla terenów ochrony bezpośredniej ujęć wody, zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami.
- Podstawę zaopatrzenia w wodę stanowią ujęcia wodociągowe w Babinie, Bielicach, Swochowie i **Nowym Chrapowie**. Stan techniczny tych ujęć jest dobry. Należy poprawić stan sanitarny strefy bezpośredniej w/w wymienionych ujęć.
- Studnie nieczynnych ujęć, o ile nie zostaną włączone do zasilania sieci wodociągowej lub zabezpieczone na wypadek sytuacji kryzysowych, powinny zostać zlikwidowane w celu uniknięcia przenikania zanieczyszczeń do warstwy wodonośnej.
- W wyznaczonych strefach zasilania (alimentacji) warstwy wodonośnej (użytkowej) bezwarunkowo nie należy dopuszczać do lokalizacji ognisk zanieczyszczeń

Dla systemów odprowadzania ścieków ustala się:

- Modernizację i rozbudowę istniejącej oczyszczalni w Bielicach.
- Budowę sieci kanalizacyjnej we wsiach oraz na obszarach rozwoju zabudowy letniskowej lub innych funkcji wymagających zwiększenia poboru wody i zrzutu ścieków.
- Dopuszcza się budowę indywidualnych oczyszczalni obsługujących gospodarstwa oddalone od projektowanych kolektorów sanitarnych pod warunkiem zapewnienia ochrony przed przenikaniem ścieków do wód gruntowych.
- Wody opadowe odprowadzane do naturalnych odbiorników muszą być podczyszczone wg warunków określonych w obowiązujących przepisach odrębnych.

W gospodarce odpadami ustala się

- Aktualizację programu gospodarki odpadami i innych,
- Pełną inwentaryzację ilości i rodzaju odpadów wytwarzanych na terenie gminy,
- objęcie wywozem odpadów wszystkich gospodarstw domowych,
- Sprawniejsze egzekwowanie przestrzegania przepisów porządkowych,
- Monitorowanie powstawania nielegalnych miejsc składowania odpadów w celu ich sukcesywnej likwidacji,

- Tworzenie systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych, w tym azbestu i materiałów ropopochodnych,
- Wprowadzenie systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych, budowlanych, wielkogabarytowych,
- Podejmowanie współpracy z innymi gminami bądź powiatami w dziedzinie gospodarki odpadami.

W systemie zaopatrzenia w gaz ustala się następujące **kierunki i zasady kształtowania systemów gazowych:**

- przewiduje się budowę stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia w rejonie m. Linie – rezerwacja terenu;
- na terenie gminy zakłada się gazyfikację średnim ciśnieniem wszystkich miejscowości w gminie;
- zasilanie odbiorców gazem średniego ciśnienia z zastosowaniem szafkowych węzłów redukcyjnych na ciśnienie użytkowe.

Kierunki i zasady kształtowania systemów ciepłowniczych:

- na terenie gminy Bielice przyjmuje się utrzymanie rozproszonego systemu ogrzewania;
- zapewnić przestrzenne możliwości korzystania z każdego rodzaju paliwa, wg decyzji użytkowników opartych o własne kalkulacje ekonomiczne. Zaleca się sukcesywne zastępowanie paliw stałych paliwami niskozasiarczonymi, ekologicznymi – paliwa płynne, energia elektryczna, gaz, stosowanie niekonwencjonalnych źródeł ciepła.
- nie przewiduje się lokalizacji kotłowni wymagających wyznaczenia stref ochronnych. Istniejące i projektowane źródła ciepła mogą zasilać obiekty na sąsiednich posesjach, wg decyzji użytkowników tych posesji.
- ewentualne ograniczenia w kształtowaniu systemów ciepłowniczych, mogą wynikać jedynie z zagadnień ochrony atmosfery przed nadmiernym zanieczyszczeniem spalinami; należy dążyć do eliminowania źródeł ciepła na paliwa stałe oraz stosować urządzenia zabezpieczające przed zanieczyszczeniem atmosfery.

Kierunki i zasady rozwoju sieci telekomunikacyjnych

- modernizacja i rozbudowa istniejącej centrali telefonicznej oraz układu sieci telekomunikacyjnych na terenie gminy Bielice.
- realizacja zamierzeń (w miarę wzrastających potrzeb) w zakresie rozbudowy systemu abonenckich węzłów dostępowych oraz dalszej budowy abonenckich sieci telekomunikacyjnych.
- kształtowanie rozdzielczych sieci abonenckich - do ustalania w ramach warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.
- dalszy rozwój telefonii bezprzewodowej w oparciu o stacje bazowe lokalizowane na obszarze gminy Bielice i gmin sąsiednich.

Dla systemu komunikacji ustala się:

- przedłużenie i budowę odcinka drogi Nowe Chrapowo przez Czarnowo w kierunku drogi wojewódzkiej 122 jako uzupełnienie drogi powiatowej o numerze 1552Z (umożliwienie włączenia przez węzeł Pyrzyce na S-3).
- poprawę standardu i parametrów technicznych do klasy zbiorczej na drogach 1351Z relacji Gardno -Pyrzyce, 1370Z Babin – Kartno, 1552Z Stare Chrapowo – Nowe Chrapowo.

W komunikacji rowerowej, pieszej, konnej zakłada się:

- przebieg projektowanej ścieżki rowerowej po trasie zlikwidowanej linii kolejowej,
- rozwój tras rowerowych w oparciu o drogi gminne i powiatowe o nieznacznym natężeniu ruchu,
- odpowiednie oznakowanie i promocję tras rowerowych.

W komunikacji pieszej zakłada się rozbudowę systemu o nowe elementy i modernizację istniejących ciągów, budowę i wymianę nawierzchni, oznakowanie, lokalizację elementów małej architektury itp. Szczególnie ważne jest przewidywanie i planowanie nowych połączeń z terenami planowanego rozwoju funkcji mieszkalnej i turystycznej.

W zakresie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym jako najważniejsze przyjmuje się:

- wdrożenie programów kanalizacji i gazyfikacji miejscowości,
- wdrożenie programu zagospodarowania odpadów,
- utrzymanie i rozwój, a także realizacja nowych, ogólnodostępnych obiektów rekreacji i sportu oraz obiektów kultury i opieki zdrowotnej,
- modernizację sieci dróg gminnych,
- budowę i propagowanie tras rowerowych lokalnych i ponadlokalnych,
- pozyskiwanie do zasobu gminnego gruntów, nieruchomości na potrzeby realizacji powyższych zadań.

W zakresie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym jako najważniejsze przyjmuje się:

- realizację projektowanego gazociągu W/C DN<500 mm,
- przebieg drogi krajowej DK-3 i drogi ekspresowej S-3,
- przebieg projektowanej ścieżki rowerowej,
- regulację stosunków wodnych, w tym odbudowa jazów na rzece Krzeknie i retencja wód poprzez podpiętrzenie wód jez. Będgoszcz.

Oprócz nowo projektowanych i przewidywanych rozwiązań do zadań o charakterze ponadlokalnym należy ochrona obszarów i obiektów o ustanowionej już randze, w tym ochrona obszaru parku krajobrazowego, rezerwatu przyrody, zespołu przyrodniczo – krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, obiektów i układów zabytkowych, parków wiejskich i zabytkowych a także ochrona innych terenów określonych jako cenne przyrodniczo.

W zakresie obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Na obszarze gminy Bielice znajduje się kilka zdegradowanych obszarów wymagających rekultywacji. Są to przede wszystkim tereny wyrobisk poeksploatacyjnych. Jednym z kierunków rekultywacji może być zalesienie z dopuszczeniem rekreacyjnego wykorzystania terenu.

Restrukturyzacji i przekształceń wymagają również tereny byłych gospodarstw rolnych (PGR, SKR). Na mapie kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wskazano takie tereny jako obszary do restrukturyzacji lub przekształcenia na funkcję obsługi rolnictwa i przetwórstwa spożywczego lub inną komercyjną: rekreacyjną, kulturalno-oświatową usługową, produkcyjną, rzemieślniczą w zależności od lokalnych potrzeb i możliwości.

Kierunki i zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Ograniczeniem w zainwestowaniu terenów będzie m.in. dostęp do dróg publicznych i infrastruktury technicznej. Dlatego przy wprowadzaniu zmian użytkowania terenów rolnych na funkcje mieszkaniowe, rekreacyjne, usługowe, produkcyjne i inne wskazane jest dokonywanie tych zmian, w pierwszej kolejności dla terenów o najłatwiejszym dostępie do dróg i infrastruktury technicznej.

Decyzja o kolejności wprowadzania zmian w użytkowaniu gruntów powinna być wynikiem analiz uwzględniających między innymi koszty uzbrojenia i późniejszego funkcjonowania zabudowy wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną.

Biorąc pod uwagę zapisy studium uwarunkowań wskazane wyżej obszary miejscowości objętych obszarem kryzysowym wymagają podjęcia działań infrastrukturalnych i społecznych, które pozwolą na wyprowadzenie obszaru z negatywnych czynników kryzysowych, które powodują nawarstwianie się problemów w różnych sferach życia społeczno-gospodarczego Gminy. Gmina Bielice tylko w części wyposażona jest w poszczególne media infrastruktury technicznej. Konieczne jest zatem podjęcie intensywnych działań w celu wyposażenie w główne media infrastruktury poszczególne wsie.

Gmina Bielice zamierza działania rewitalizacyjne na swoim obszarze oprócz także o zapisy określone w Studium uwarunkowań, gdzie zostały także wskazane obszary, które są zbieżne z wizją rozwoju Gminy oraz kierunkami wskazanymi w niniejszym dokumencie.

Wskazane powyżej priorytety rozwoju są zatem częściowo spójne z celami określonymi w LPR Gminy Bielice.

3) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bielice na lata 2016-2020.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bielice składa się z pięciu zasadniczych części. W pierwszej z nich zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe.

Drugą część strategii obejmuje podstawowe informacje na temat gminy oraz diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT), a także analizę ankiet skierowanych do mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli samorządu lokalnego. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: *Infrastruktura transportowa i komunikacyjna; Struktura demograficzna i zasoby mieszkaniowe; Struktura gospodarcza i sytuacja na rynku pracy; Edukacja i wychowanie; Życie kulturalne i infrastruktura sportowo-rekreacyjna; Opieka zdrowotna i problem niepełnosprawności; Uzależnienia i przemoc w rodzinie; Problem bezdomności; Przesłębłość; Pomoc społeczna i Organizacje pozarządowe.*

W trzeciej części strategii, na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminnego, zostały sformułowane: misja, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań niezbędnych do podjęcia w okresie programowania dokumentu. Zostali również wskazani realizatorzy strategii, przedstawione źródła finansowania dokumentu i czas realizacji wyznaczonych w nim kierunków działań, ramy finansowe strategii oraz prognoza zmian.

W czwartej części dokumentu wskazane są programy oraz przedstawiona jest informacja na temat projektów mogących służyć realizacji strategii.

Piątą część strategii zawiera informacje na temat sposobu realizacji dokumentu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bielice jest wytyczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie przezwyciężenia określonych problemów społecznych.

Priorytetowymi działaniami w sferze przeciwdziałania problemom społecznym na terenie Gminy powinny być: przeciwdziałanie skutkom bezrobocia, wspieranie rodzin w pełnieniu ich funkcji społecznych, stworzenie systemu wsparcia dla osób starszych, tworzenie warunków sprzyjających

aktywizacji osób niepełnosprawnych oraz rozwijanie kapitału społecznego mieszkańców. Dla wszystkich tych działań została także określona misja, która brzmi: „*podnoszenie jakości życia mieszkańców, skuteczne aktywizowanie osób zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, wzmacnianie rodzin oraz dążenie do integracji społecznej*”.

Diagnoza określona w części II wskazuje szczególnie na problemy, które widoczne są w sferze społecznej oraz które zostały także wskazane w opracowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bielice. Na szczególną uwagę zasługują problemy, które powielają negatywne zachowania i stereotypy, stanowiące podstawę zdiagnozowanych problemów społecznych, a mianowicie:

- duży odsetek osób wykluczonych społecznie z powodu bezrobocia (zostało to podkreślone w celu strategicznym nr 1 - Podniesienie poziomu bezpieczeństwa socjalnego oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym). Jak podkreślono w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bielice w ramach celu operacyjnego nr 2 „Konieczne jest tworzenie w gminie nowych miejsc pracy oraz wspieranie osób dotkniętych bezrobociem i poszukujących pracy”.

- ubóstwo, które ma przełożenie na inne problemy życia społecznego, jak poszukiwanie pomocy Państwa w dożywianiu, opieki asystenta rodziny czy w ogóle korzystania z opieki społecznej (zostało to podkreślone w celu strategicznym nr 1 - Podniesienie poziomu bezpieczeństwa socjalnego oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym). Jak podkreślono w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bielice w ramach celu operacyjnego nr 1 „*Ubóstwo jest zjawiskiem niebezpiecznym, ponieważ może powodować trwałe urazy psychiczne i długotrwałe skutki społeczne. Jednym z najważniejszych skutków ubóstwa jest fakt jego samodzielnej reprodukcji – ubodzy rodzą dzieci skazane na pozostawanie w tej sferze. Dlatego też forma pomocy dla osób ubogich powinna z jednej strony zabezpieczać ich byt, a z drugiej motywować ich do podjęcia starań zmiany swego życia*”. Dlatego też konieczne jest podjęcie działań określonych w Strategii jako „Redukowanie zjawiska ubóstwa i przeciwdziałanie jego skutkom”.

- przestępczość, która jest wynikiem pogłębiających się problemów w sferze uzależnień, a jednocześnie ilości wydawanych niebieskich kart. W przypadku dzieci i młodzieży z takich rodzin ma przełożenie na wyniki w nauce, a także zaangażowanie w życie społeczne Gminy (zostało to podkreślone w celu strategicznym nr 3 - Zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej i wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz utrzymanie bezpieczeństwa publicznego). Jak podkreślono w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bielice „*Cel strategiczny powinien być zrealizowany w formie realizacji celów operacyjnych nr 2 i 3 – „Udzielanie pomocy dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz prowadzenie działalności profilaktycznej w tym zakresie” oraz „Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich*”), *ale także poprzez wypracowanie zintegrowanego programu profilaktyki*”

- problemy społeczne, które są także wynikiem problemów wychowawczych, co szczególnie jest widoczne w rodzinach wielodzietnych lub niepełnych. Ma to swoje przełożenie także na inne problemy, które zostały przedstawione powyżej i są naturalną konsekwencją problemów w innych sferach życia (zostało to podkreślone w celu strategicznym nr 2 - Wzmacnianie rodzin oraz stwarzanie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju oraz celu nr 4 - Rozwijanie kapitału społecznego i ludzkiego).

W celu zmniejszenia skali występowania powyższych problemów, zminimalizowania ich skutków społecznych, a tym samym poprawy jakości życia mieszkańców zaplanowano wdrożenie inicjatyw, które przedstawiono zarówno w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bielice (jako cele szczegółowe i kierunki działań), jak i niniejszego dokumentu, który wskazuje

konkretne przedsięwzięcia, które dane problemy zminimalizują lub rozwiążą. Dzięki temu wdrożenie wszystkich planów rewitalizacyjnych przyczyni się również do realizacji wizji oraz misji rozwoju społecznego gminy.

4) Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Bielice

Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Bielice został przyjęty Uchwałą nr XXIII/111/2017 Rady Gminy Bielice z dnia 23 czerwca 2017 r. Jest więc dokumentem, którego aktualność będzie zbliżona do Gminnego Programu Rewitalizacji w momencie jego uchwalenia.

W Planie Gospodarki Niskoemisyjnej wyznaczono cele strategiczne i szczegółowe, możliwe do osiągnięcia w latach 2017-2023. Jako cel strategiczny wskazano „dążenie do utrzymania niskoemisyjnego rozwoju gospodarczego i zaspokajania potrzeb społeczeństwa, tj. rozwoju gospodarczo-społecznego Gminy Bielice do 2020 roku bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną i finalną, bez wzrostu emisji CO₂ i przy zwiększeniu udziału energii odnawialnej z instalacji prosumenckich, w bilansie energetycznym Gminy”.

Celami szczegółowymi jest m.in.:

- 1) Wdrażanie wizji Gminy Bielice, jako obszaru zarządzanego w sposób zrównoważony i ekologiczny.
- 2) Ograniczenie emisji CO₂ oraz emisji zanieczyszczeń z instalacji wykorzystywanych na terenie Gminy, a także emisji pochodzącej z transportu, spełnienie norm w zakresie jakości powietrza.
- 3) Zwiększenie stopnia wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w oparciu o instalacje prosumenckie, produkujące energię na potrzeby własne użytkowników energii.
- 4) Zwiększenie efektywności wytwarzania/dostarczania/wykorzystania energii.
- 5) Rozwój systemów zaopatrzenia w paliwa i energię zmniejszających występowanie efektu niskiej emisji zanieczyszczeń.
- 6) Poprawa ładu przestrzennego, rozwój zrównoważonej przestrzeni publicznej.
- 7) Realizacja idei wzorcowej roli sektora publicznego w zakresie oszczędnego gospodarowania energią.
- 8) Zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej ich wpływu na lokalną gospodarkę ekoenergetyczną oraz jakość powietrza
- 9) Promocja i realizacja wizji zrównoważonego transportu - z uwzględnieniem transportu zbiorowego, indywidualnego i rowerowego.
- 10) Promocja i wdrażanie idei budownictwa energooszczędnego i zeroenergetycznego.
- 11) Promocja energooszczędnych systemów oświetleniowych.

Ponadto postawiono cele szczegółowe, które dotyczą po pierwsze poprawy efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej oraz mieszkalnictwie, a po drugiej zmniejszenie emisji CO₂ do atmosfery. Na podstawie oceny stanu istniejącego oraz przeprowadzonej inwentaryzacji zużycia energii oraz emisji dwutlenku węgla wg stanu na dzień 31.12.2015 określono działania inwestycyjne i nieinwestycyjne, które zostaną zrealizowane na terenie Gminy Bielice, oraz obliczono efekty ich realizacji - efekt energetyczny oraz efekt ekologiczny. Ponadto przedstawione zostały możliwe źródła finansowania przedsięwzięć. Rezultatem przeprowadzonych działań ma być redukcja zużycia energii oraz emisji gazów cieplarnianych do atmosfery na terenie Gminy Bielice.

Między Planem Gospodarki Niskoemisyjnej a Programem Rewitalizacji Gminy Bielice (PRGB) nie występują sprzeczności. Różnice wynikają z odmiennego charakteru dokumentów - PGN skupia się na ściśle określonych dziedzinach i zagadnieniach, podczas gdy PRGB jako dotyczący działań zintegrowanych ma bardziej „otwarty” charakter, za to skupiony jest na konkretnym obszarze. Nie

rodzi to jednak kolizji między tymi dokumentami. Program Rewitalizacji inkorporuje istotne z jego punktu widzenia zadania przewidziane w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej włączając je równocześnie w przewidziany w PRGB system koordynacji i integracji przedsięwzięć, aby zapewnić osiągnięcie optymalnego efektu równoległych, różnorodnych działań, w tym zwłaszcza interwencji publicznych. W tym wymiarze PGN można postrzegać jako dokument operacyjny w jednym z „obszarów zainteresowania” Programu Rewitalizacji. Dodatkowo niektóre z zaplanowanych tematów inwestycyjnych (np. w sektorze mieszkalnictwa czy obiektów publicznych) są konkretnie wskazane w rozdziale 9.5 Działania wykorzystujące potencjał redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz identyfikacja przedsięwzięć możliwych do wdrożenia, a mianowicie:

- **Zadanie nr 4 - (GB04), sektor Użyteczność publiczna / infrastruktura publiczna pn:**
Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej w Gminie Bielice
- **Zadanie nr 6 - (GB04), sektor Użyteczność publiczna / infrastruktura publiczna pn:**
Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych będących własnością Gminy Bielice
- **Zadanie nr 7 - (GB07), sektor Mieszkalnictwo pn:**
Modernizacja energetyczna budynków wspólnot mieszkaniowych
- **Zadanie nr 12 - (GB12), sektor Transport pn:**
Modernizacja i budowa odcinków dróg gminnych
- **Zadanie nr 14 - (GB14), sektor Transport pn:**
Modernizacja odcinków dróg powiatowych

Reasumując:

Gmina Bielice to obszar wiejski. Siedzibą władz Gminy jest wieś Bielice, gdzie mieści się Urząd Gminy, Ośrodek Zdrowia i jedyna w Gminie Szkoła. Ludność z tych obszarów to mieszkańcy z wieloma zapóźnieniami cywilizacyjnymi, które powodują, że wiele z obszarów posiada do dzisiaj negatywne zjawiska na swoim obszarze. Obszar ten został wskazany w Strategii Rozwoju Gminy Bielice w celach strategicznych i kierunkach rozwoju, które opisano wyżej.

Uzasadnieniem dla potrzeby przeprowadzenia ww. działań rewitalizacyjnych są przede wszystkim słabe strony wskazane także w analizie SWOT w sferze społecznej: „Wysoki poziom strukturalnego bezrobocia (środowiska po byłych PGR)”, „Niekorzystne tendencje demograficzne – wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, a spadek w wieku przedprodukcyjnym”, „Migracja mieszkańców Gminy do innych regionów kraju oraz za granicę”, „Stosunkowo niska aktywność zawodowa i społeczna mieszkańców Gminy Bielice” oraz inne o charakterze infrastrukturalnym wymienione w Strategii Rozwoju Gminy Bielice.

Jako szansę na poprawę sytuacji i niwelację sytuacji kryzysowej wskazuje się projekty i przedsięwzięcia zaplanowane w ramach kolejnego etapu rewitalizacji Gminy Bielice.

W związku z tym konieczne jest podjęcie działań w zakresie przebudowy zdegradowanych budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych.

Ponadto w dokumencie zaznaczono, że „kierunek musi mieć charakter kompleksowy i zintegrowany z innymi działaniami wspierającymi integrację społeczną i przyczyniać się do zmniejszenia ubóstwa oraz prowadzić do zwiększenia szans na zatrudnienie. Jest to szczególnie istotne z uwagi na fakt, że w Strategii Rozwoju Gminy Bielice określono, iż „szanse na poprawę bytu upatrywane są w rozwoju przedsiębiorczości i zatrudnieniu oraz poprawie jakości życia warunkującej utrzymanie ludności w Gminie”. W związku z tym kontynuacja założeń rewitalizacji to pobudzenie przedsiębiorczości i aktywności społecznej mieszkańców wraz z włączeniem społecznym osób

wykluczonych na obszarze Gminy Bielice, co wpisuje się w misję rozwoju gminy: „Stworzenie odpowiednich warunków infrastrukturalnych i społecznych do rozwoju przedsiębiorczości i turystyki w Gminie, a także samorozwoju jej mieszkańców w oparciu o endogeniczne potencjały Gminy Bielice” oraz wizję „Gmina Bielice otwarta na nowe technologie proekologiczne oraz wszechstronny i zrównoważony rozwój, oferująca swoim mieszkańcom, przedsiębiorcom i osobom przyjezdnym atrakcyjne warunki do funkcjonowania”.

Rewitalizacja jest szansą dla rozwoju Gminy Bielice. Jej proces ma wpłynąć na procesy społeczne, a jednocześnie ma zapobiegać zjawiskom kryzysowym, wynikającym z postępującego procesu degradacji technicznej w ramach poszczególnych miejscowości, co często jest przyczyną nieunormowanej sytuacji prawnej gruntów i nieruchomości czy też oporu właścicieli nieruchomości przed wdrażaniem nowych procesów. Na przedłużający się proces rewitalizacji ma także wpływ duża konkurencja okolicznych gmin, które także borykają się z wewnętrznymi problemami potrzebując wsparcia.

Zaplanowana przez Gminę Bielice rewitalizacja w latach 2017-2023 stanowić będzie ciąg dalszy procesu przeprowadzanego na zdegradowanym obszarze miejscowości o wysokiej kumulacji problemów społecznych. Wdrożenie tych założeń, mających na celu poprawę warunków życia mieszkańców, zostało rozpoczęte w poprzednim okresie programowania poprzez realizację projektów zarówno infrastrukturalnych, jak i społecznych.

Ponadto „Głównym celem wszelkich działań władz samorządowych winno być dążenie do optymalnego rozwoju gminy w warunkach zrównoważonego rozwoju. Cel ten można osiągnąć po przyjęciu wyraźnie sprecyzowanych założeń rozwoju gminy.

Wskazane wyżej założenia stały się podstawą ukierunkowania procesu rewitalizacji, który dodatkowo poparto wynikami z diagnozy, co stało się potwierdzeniem negatywnych zjawisk występujących w Gminie Bielice.

Opisano je w kolejnych rozdziałach.

II. Część diagnostyczno-analityczna

II.1. Charakterystyka Gminy Bielice

Gmina Bielice położona jest w zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w północno - zachodniej części powiatu pyrzyckiego. Jest to mała Gmina o charakterze głównie rolniczym, położona w odległości 30 km od Szczecina. Graniczy z gminami Kozielice i Pyrzyce (powiat pyrzycki) oraz trzema gminami z powiatu gryfińskiego: Gminą Banie, Gryfino i Stare Czarnowo.

Obszar obecnej Gminy Bielice w wiekach XII - XVI był częścią składową Ziemi Pyrzyckiej, od XVI w. do 1975r. - powiatu pyrzyckiego. Pod względem fizjograficznym należy do tzw. Kotliny Pyrzyckiej, utworzonej po polodowcowym zastoisku wodnym, którego pozostałością są jeziora Miedwie i Będgoszcz. Najważniejsze wzniesienia w południowej części gminy, przy przejściu w strefę moreny dennej, to Lisia Góra między Nowymi Liniami i Liniami o wysokości 42m n.p.m., Stargardzka Góra pld. zach. od Liń o wys. 54m, Swochowska Góra (dawniej Kanzel Berg) o wys. 81m. Jest wiele innych małych wzniesień, które dawniej posiadały swe nazwy: w Chabowie - Świński Pośladek, w Parsowie - Panieńska Góra, Lisia Góra - Szubieniczna, Ostrogóra, w Bielicach - Panieńskie Góry, Lisia Góra, Jaskółczozielska Góra, Czarna, w Liniach - Pogańska Góra, Krowia, w Swochowie Srebrna, Dębogóra (w Sobiemyślu), w Starym Chrapowie - Kocia Góra. Gmina Bielice jest jedną ze 114 gmin województwa zachodniopomorskiego i jedną z 6 gmin powiatu pyrzyckiego.

Gmina zajmuje powierzchnię 84,12 km². W skład gminy wchodzi 12 jednostek pomocniczych. Siedzibą gminy jest miejscowość Bielice, która liczy 592 mieszkańców. Ogółem liczba mieszkańców

zamieszkujących gminę Bielice wynosi 3056 (stan na rok koniec 2016 r.), co jest wynikiem przeciętnym na tle innych gmin regionu. Przez północno-wschodnią część gminy prowadzi droga krajowa nr 3 łącząca wieś Będgoszcz ze Starym Czarnowem (4 km) i skrzyżowaniem z drogą krajową nr 10 w Płonii (17 km) oraz z Pyrzycami (13 km). Droga krajowa nr 3 jest jednocześnie najważniejszym szlakiem komunikacyjnym na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Odległość z Bielic do stolicy powiatu, Pyrzyc wynosi 15 km. Bielice (stacja "Bielice-Parsów") uzyskały połączenie kolejowe w 1898 po wybudowaniu linii kolejowej z Chwarstnicy do Pyrzyc. W 1996 linia Gryfino - Chwarstnica - Pyrzyce została zamknięta. Gmina Bielice jest gminą typowo rolniczą. Urodzajne gleby zajmują przeważający jej obszar i umożliwiają zróżnicowaną produkcję rolną.

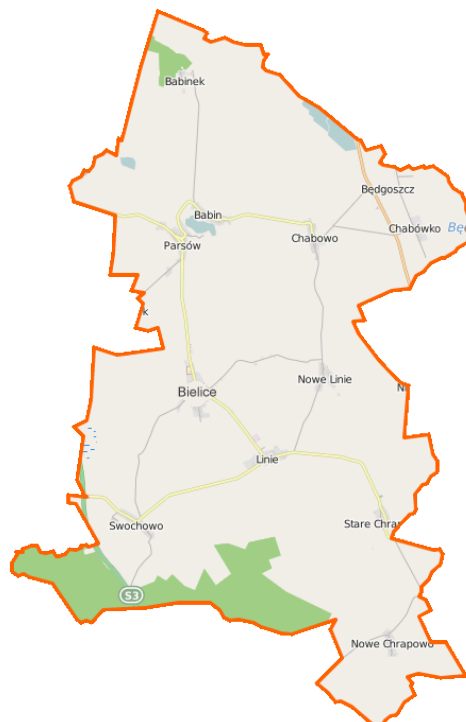
Niewielką część powierzchni gminy zajmują obszary podmokłe i lasy ze znacznym zróżnicowaniem występującej tu roślinności i świata zwierząt, dlatego też przyroda została uznana za najcenniejsze bogactwo gminy. Na terenie gminy brak jest zakładów przemysłowych a jej położenie sprawia, że powietrze wolne jest od substancji szkodliwych typowych dla powietrza miejskiego. Aby polepszyć w ujęciu lokalnym, dodatkowo jakość powietrza atmosferycznego, w Bielicach zbudowano efektywną, zbiorczą kotłownię olejową.

Brak przemysłu szkodliwego dla środowiska oraz urodzajne gleby umożliwiają produkcję zdrowej żywności. Otaczające lasy i czyste, nieskażone powietrze stwarzają odpowiednie warunki dla turystyki pieszej i rowerowej a także dla amatorów runa leśnego i myślistwa. Uroczę, obfite w ryby jezioro Będgoszcz zachęca do wypoczynku nad jego brzegami oraz uprawiania sportów wodnych.

Dlatego też uznać można, że z czasem na terenie gminy wykształci się dodatkowy sektor usług związany z obsługą ruchu turystycznego nastawionego przede wszystkim na wypoczynek pro - ekologiczny.

Podział Gminy Bielice na jednostki strukturalne na potrzeby przeprowadzenia diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przedstawia poniższa mapa.

Mapa 1 Mapa obszaru Gminy Bielice

Źródło: wikipedia

II. 2. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Metodologię wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz szczegółowy przebieg procesu diagnostycznego gminy zawiera *Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Bielice*. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, *rewitalizacja* to „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych”, dlatego przy wyznaczaniu zasięgu obszaru zdegradowanego wzięto pod uwagę zestaw kryteriów zawarty w art. 9 ust. 1 ww. ustawy i Wytycznych, które wskazują na istnienie stanu kryzysowego na danym terenie.

Strona | 24

Stan kryzysowy zdefiniowany został jako „stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- 1) *gospodarczej* – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- 2) *środowiskowej* – w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi bądź stanu środowiska;
- 3) *przestrzenno-funkcjonalnej* – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych;
- 4) *technicznej* – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy².

W związku z powyższym, w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego Gmina Bielice podzielona została na *jednostki strukturalne (referencyjne)*, w sposób odpowiadający istniejącym powiązaniom funkcjonalnym. W procesie diagnostycznym na terenie wiejskim gminy przyjęto podział na miejscowości. Analiza danych ilościowych w ustalonych jednostkach strukturalnych pozwoliła na stosunkowo łatwe zidentyfikowanie lokalizacji problemów i wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego.

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w przeprowadzonej diagnozie dokonano analizy porównawczej jednostek referencyjnych, opartej na zestawie wskaźników cząstkowych oraz syntetycznych wskaźników degradacji we wszystkich sferach pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania zjawisk kryzysowych i potencjałów lokalnych na terenie gminy. Syntetyczne wskaźniki koncentracji zjawisk kryzysowych w poszczególnych sferach przedstawione zostały na mapach poglądowych Gminy Bielice z podziałem na jednostki strukturalne. Jako główne kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego przyjęto 20 wskaźników, które zostały ustalone na podstawie danych statystycznych gromadzonych w zasobach Urzędu Gminy Bielice, Gminnego

² Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, Minister Rozwoju, Warszawa, 02.08.2016, s. 6–7.

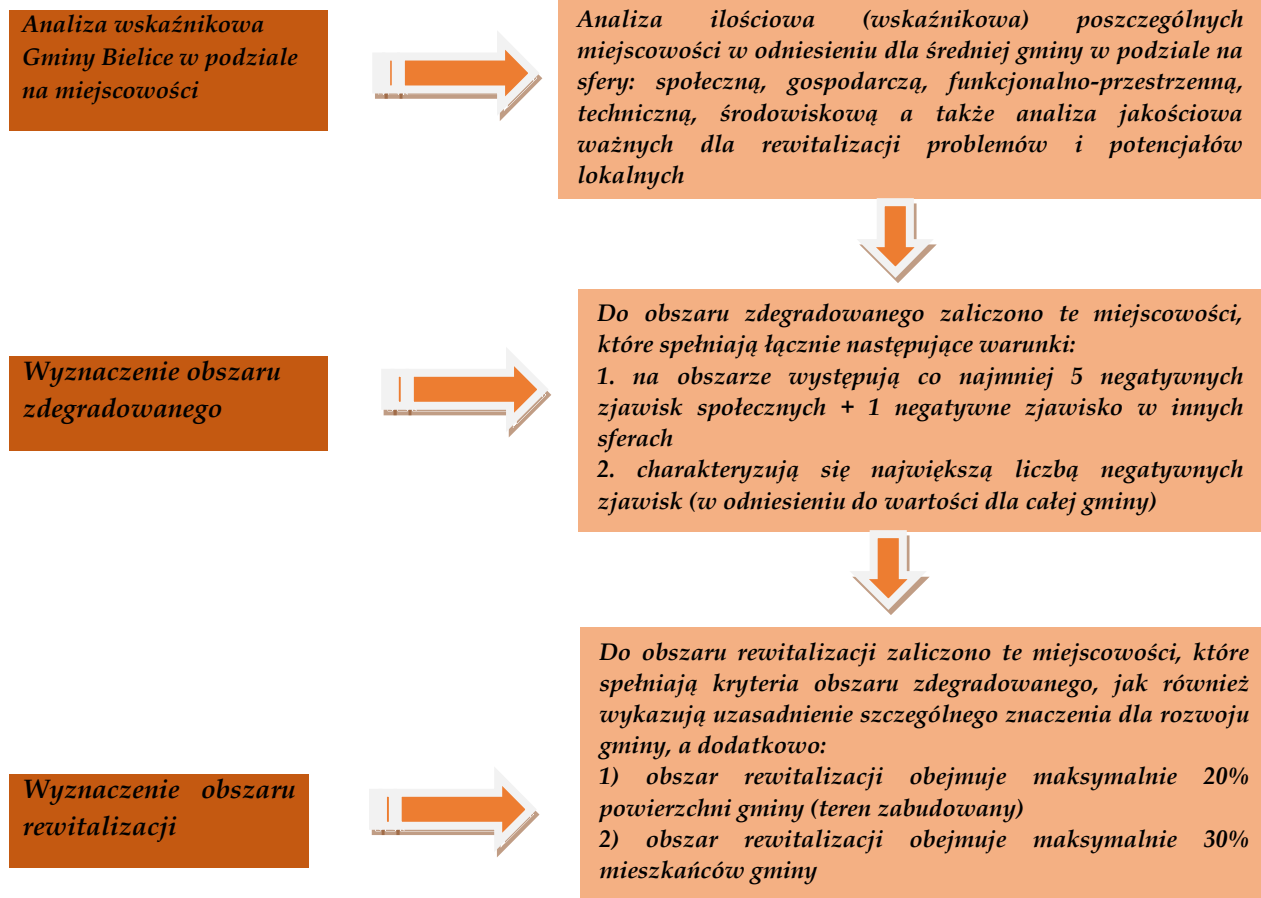

Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy w Pyrzycach, Komendy Powiatowej Policji w Pyrzycach.

Część pozyskanych danych została wykorzystana do porównawczej analizy ilościowej wskaźników ze średnią wartością dla całej gminy, a część posłużyła do dokonania analizy jakościowej charakteryzującej ważne dla rewitalizacji deficyty i problemy obszarów oraz lokalne potencjały. W procesie delimitacji obszaru zdegradowanego wykorzystano różnorodne źródła informacji, dzięki czemu zastosowane podejście ma charakter kompleksowy i łączy wykorzystanie metod ilościowych z jakościowymi.

Delimitacja obszaru rewitalizacji dokonana została przy uwzględnieniu zapisów art. 10 ustawy o rewitalizacji, który stanowi, że jest to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację”.

Zgodnie z powyższym, wyznaczenie granic obszaru rewitalizacji nastąpiło w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich było stwierdzenie, że na wybranym obszarze uznanym wcześniej jako zdegradowany istnieje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk. Drugą z przesłanek było uznanie, że wybrany obszar ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Takie uzasadnienie obejmuje przedstawienie możliwych do wykorzystania w procesie rewitalizacji lokalnych potencjałów, a także nawiązanie do gminnych dokumentów strategicznych i planistycznych, w których wybrany obszar będzie ujęty jako ośrodek koncentracji aktywności społeczno-gospodarczej w gminie. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji w Gminie Bielice, przedstawiona została na poniższym schemacie:

Źródło: opracowanie własne

II.3. Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Bielice

Wyznaczenie w gminie zarówno obszaru zdegradowanego, jak i rewitalizacji wymaga przeprowadzenia **diagnozy** potwierdzającej spełnienie przez te obszary przesłanek określonych w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020 i wskazującej tereny najbardziej zdegradowane pod względem społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym.

Diagnozę tę, stanowiącą podstawę do wyznaczenia obszarów, które wymagają rewitalizacji w Gminie Bielice, prezentuje niniejszy rozdział. Diagnoza przeprowadzona została w oparciu o wytyczne Ministra Rozwoju, jak również zgodnie z metodyką zaproponowaną przez Instytucję Zarządzającą RPO WZ określonych w dokumencie „Zasady realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020”.

Na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w pierwszej kolejności dokonano oceny każdej miejscowości pod kątem występowania negatywnych czynników społecznych, gospodarczych, funkcjonalno-przestrzennych, technicznych i środowiskowych.

Tabela 1 Wskaźniki obrazujące sytuację na terenie Gminy Bielice w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

Sfera	Cele szczegółowe sfery	Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych
SPOŁECZNA	Trendy demograficzne	1.	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	%	Gmina Bielice
		2.	Zmiana liczby mieszkańców w roku w stosunku do 2012 r.	Osoby	Gmina Bielice
	Rynek pracy	3.	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych średnia z lat 2014-2016	%	Powiatowy Urząd Pracy w Pyrzycach, Gmina Bielice
	Opieka społeczna	4.	Procentowy udział osób korzystających z programu - Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)	%	Gmina Bielice, Ośrodek Pomocy Społecznej
		5.	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)	%	Gmina Bielice, Ośrodek Pomocy Społecznej
		6.	Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej - średnia z lat 2014-2016	%	Gmina Bielice, Ośrodek Pomocy Społecznej
	Problemy społeczne	7.	Ilość wydanych "niebieskich kart" w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Szt.	Gmina Bielice, Ośrodek Pomocy Społecznej

Sfera	Cele szczegółowe sfery	Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych
	Poziom edukacji i opieki przedszkolnej	8.	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	Szt.	Komisariat Policji w Pyrzycach
		9.	Przyrost naturalny w latach 2010-2016	%	Gmina Bielice, jednostki oświatowe w Gmina Bielice
	Aktywność społ. i udział w życiu publicznym	10.	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku	%	Gmina Bielice
		11.	Frekwencja w wyborach sołeckich w 2015 roku	%	Gmina Bielice
		12.	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	Szt.	Gmina Bielice
GOSPODARCZA		13.	Liczba zarejestrowanych działalności gosp. osób fizycznych na 100 mieszkańców	Szt.	Gmina Bielice
FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA		14.	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp../na 100 mieszkańców	Szt.	Gmina Bielice
		15.	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pyrzyce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/	Szt.	Gmina Bielice
TECHNICZNA		16.	Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych	%	Gmina Bielice
		17.	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanit. lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	%	Gmina Bielice
		18.	Udział % gospodarstw mieszk. z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni	%	Gmina Bielice

Sfera	Cele szczegółowe sfery	Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych
			asfaltowej		
ŚRODOWISKOWA		19.	Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/	tony	Gmina Bielice
		20.	Długość instalacji wodociągowych azbestowo cementowych na 100 mieszkańców	%	Gmina Bielice

Źródło: opracowanie własne

Podstawowe dane dotyczące powierzchni i liczby ludności poszczególnych miejscowości na koniec 2016 r. zostały zestawione w poniższej tabeli nr 2.

Tabela 2 Zestawienie podstawowych danych dotyczących jednostek strukturalnych Gminy Bielice (stan na koniec 2016 r.)

Jednostka strukturalna	Powierzchnia w ha (cały obszar miejscowości)	Powierzchnia w ha (tylko zwarty obszar zabudowy)	Udział w powierzchni zabudowanej Gminy (brany pod uwagę jako obszar rewitalizacji) od całości obszaru Gminy	Liczba ludności (osoba) – stan na 31.12.2016 r.	Udział w liczbie mieszkańców gminy ogółem (%)
Miejscowość					
Babin	828,66	17,69	0,21	293	9,59
Babinek	463,22	3,5	0,04	161	5,27
Będgoszcz	312	3,37	0,04	77	2,52
Bielice	1071	19,31	0,23	592	19,37
Chabowo	831	10,85	0,13	253	8,28
Chabówko	308	5,35	0,06	90	2,95
Linie	877,74	20,9	0,25	487	15,94
Nowe Chrapowo	485	8,62	0,10	194	6,35
Nowe Linie	691,83	3,83	0,05	125	4,09
Parsów	644	13,97	0,17	369	12,07
Stare Chrapowo	344	6,13	0,07	120	3,93
Swochowo	1565	18,38	0,22	295	9,65
razem	8421,45	131,90	1,57	3056	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Bielice

Dla każdej jednostki urbanistycznej zebrano dane dotyczące poszczególnych obszarów rozwoju społeczno-gospodarczego. Przeprowadzono analizy dotyczące demografii, bezrobocia, problemów społecznych, a także diagnozę urbanistyczną, analizując stan techniczny i funkcjonalność tkanki urbanistycznej. Pod uwagę wzięto także sferę środowiskową, a w niej najważniejsze czynniki, które powodują, że dana jednostka jest negatywnie postrzegana.

Taka metodyka pozwoliła na wyodrębnienie obszarów o największym zagęszczeniu niekorzystnych wskaźników rozwojowych i określenie obszaru zdegradowanego.

II.3.1.1 Sfera społeczna

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, o stanie kryzysowym na danym obszarze gminy świadczy „koncentracja negatywnych zjawisk społecznych w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym”. **A zatem sfera społeczna jest najważniejszym elementem procesu diagnostycznego na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, ponieważ celem planowanych działań jest poprawa warunków i jakości życia społeczności lokalnej.**

W związku z tym, wykonana została porównawcza analiza ilościowa danych statystycznych w zakresie: trendów demograficznych, sytuacji na rynku pracy/bezrobocia, opieki społecznej, skali problemów społecznych, poziomu edukacji i opieki przedszkolnej oraz aktywność społeczna i udział w życiu publicznym. Pod uwagę wzięto sześć obszarów życia społecznego, którym dodatkowo przypisano wskaźniki, które zostały również poddane ocenie. Są to: (1) Trendy demograficzne, (2) Rynek pracy, (3) Opieka społeczna, (4) Problemy społeczne, (5) Przyrost naturalny, (6) Aktywność społeczna i udział w życiu publicznym.

Spśród 12 miejscowości najwięcej negatywnych „punktów” osiągnęły:

- Babinek (14 negatywnych czynników),
- Nowe Linie (13 negatywnych czynników),
- Nowe Chrapowo (12 negatywnych czynników),
- Będgoszcz, Chabówko, Linie, Stare Chrapowo, Swochowo (po 9 negatywnych czynników).

Poniżej rozpisano każdy ze wskaźników wraz z interpretacją.

1) Trendy demograficzne

a) udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi przekazanymi przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - wg stanu na 31.12.2016 r. W celu wyliczenia wskaźnika posłużono się następującymi danymi: kobiety w wieku od 60 lat, mężczyźni w wieku powyżej 65 lat.

Tabela 3 Wyliczenie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców - wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Liczba mieszkańców	Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszk.
Rok 2016			
Babin	293	47	16,04
Babinek	161	20	12,42
Będgoszcz	77	9	11,69
Bielice	592	68	11,49
Chabowo	253	34	13,44
Chabówko	90	9	10,00
Linie	487	67	13,76

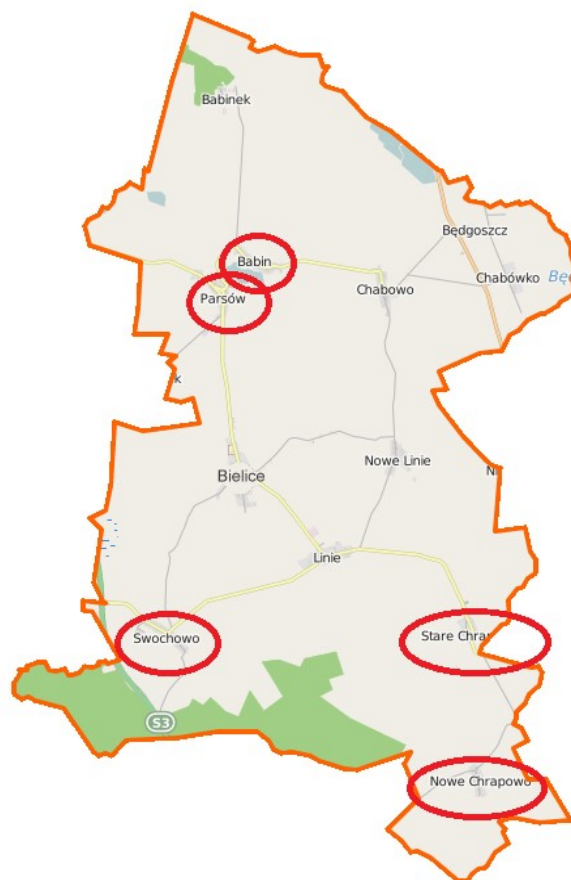
Miejscowość	Liczba mieszkańców	Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszk.
Rok 2016			
Nowe Chrapowo	194	37	19,07
Nowe Linie	125	16	12,80
Parsów	369	54	14,63
Stare Chrapowo	120	22	18,33
Swochowo	295	50	16,95
Razem	3056	433	14,17 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Biorąc pod uwagę powyższe zauważyć można, że 5 najbardziej negatywnych wyników posiadają obszary, które mają wynik znacznie powyżej średniej dla Gminy, która wynosi 14,17 co wskazuje na zwiększający się odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w danej miejscowości. Reasumując są to miejscowości: Nowe Chrapowo (19,07), Stare Chrapowo (18,33), Swochowo (16,95), Babin (16,04) oraz Parsów (14,63).

Kolejnym czynnikiem brany pod uwagę w trendach demograficznych był wskaźnik:

Mapa 2 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym czynnikiem brany pod uwagę w trendach demograficznych był wskaźnik:

b) zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi ze spisu ludności wg stanu na dzień 31.12.2012 r. Dane te zestawiono z liczbą ludności z 31.12.2016 r. aby wskazać trend demograficzny w danej miejscowości :

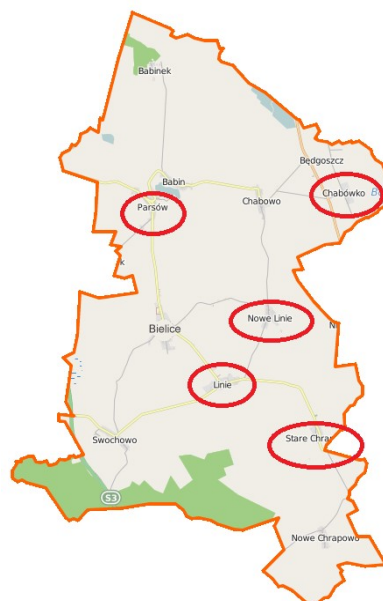
Tabela 4 Wyliczenie zmiany liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012 – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Ludność	Ludność	Zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012
Lata	2012	2016	2016
Babin	290	293	1,03
Babinek	158	161	1,90
Będgoszcz	76	77	1,32
Bielice	594	592	-0,34
Chabowo	246	253	2,85
Chabówko	92	90	-2,17
Linie	512	487	-4,88
Nowe Chrapowo	185	194	4,86
Nowe Linie	132	125	-5,30
Parsów	378	369	-2,38
Stare Chrapowo	129	120	-6,98
Swochowo	296	295	-0,34
Razem	3088	3056	-1,04 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Analizując powyższe wyniki zauważyć można, iż miejscowościami o wynikach poniżej średniej Gminy są: Stare Chrapowo (-6,98), Nowe Linie (-5,30), Linie (-4,88), Parsów (-2,38) oraz Chabówko (-2,17).

Mapa 3 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012 (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym obszarem który został wzięty pod uwagę był „rynek pracy”, a w tym „wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych”. Gmina Bielice na bazie danych za lata 2014-2016 i określenia na tej podstawie średniej, chciała sprawdzić trend w danej miejscowości, aby móc skuteczniej poszukiwać sposobów na rozwiązywanie problemów z tym związanych.

2) Rynek pracy

a) wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych – średnia z lat 2014-2016

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

Tabela 5 Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych – średnia z lata 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Długotrwale bezrobotni			Ogółem %			Długotrwale bezrobotni w %			Średnia (2014-2016)
	Lata	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	
Babin	188	186	190	5	5	5	2,66	2,69	2,63	2,66
Babinek	102	102	103	16	14	12	15,69	13,73	11,65	13,69
Będgoszcz	53	51	52	4	3	1	7,55	5,88	1,92	5,12
Bielice	399	389	399	17	14	10	4,26	3,60	2,51	3,46
Chabowo	166	170	167	2	4	1	1,20	2,35	0,60	1,39
Chabówko	66	66	69	13	12	6	19,70	18,18	8,70	15,52
Linie	332	323	314	21	20	20	6,33	6,19	6,37	6,30
Nowe Chrapowo	114	117	119	9	9	7	7,89	7,89	5,88	7,22
Nowe Linie	87	88	87	8	9	7	9,20	10,23	8,05	9,16
Parsów	236	234	224	18	12	7	7,63	5,13	3,13	5,29
Stare Chrapowo	78	75	75	2	2	2	2,56	2,67	2,67	2,63
Swochowo	184	184	181	15	10	9	8,15	5,43	4,97	6,19
Razem	2005	1985	1980	Średnia dla Gminy						6,55

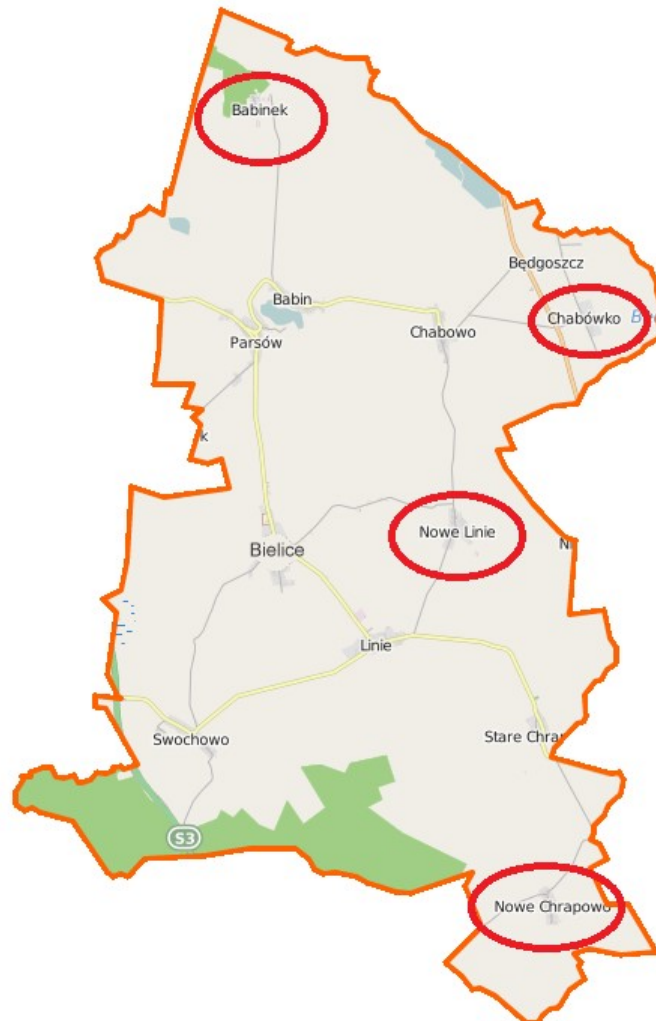
Źródło: opracowanie na podstawie danych z PUP Pырzytze

Analizując powyższe wyniki zauważyć można, iż miejscowościami o najwyższych wynikach (ponad średnią Gminy) w zakresie bezrobocia są następujące miejscowości: Chabówko (15,52), Babinek (13,69), Nowe Linie (9,16) oraz Nowe Chrapowo (7,22). Obszary te powinny zatem stać się miejscem dodatkowego wsparcia i pomocy.

Równie ważnym i kolejnym obszarem wziętym pod uwagę przy diagnozie stała się „opieka społeczna”, której podporządkowano 3 dodatkowe wskaźniki: (1) Procentowy udział osób korzystających z programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016), (2) Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016) oraz (3) Odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016. Określonymi w ten sposób wskaźnikami Gmina Bielice chciała sprawdzić jaki jest trend kierowanej pomocy względem mieszkańców

Mapa 4 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Osób długotrwale bezrobotnych - średnia z lat 2014-2016 (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

3) Opieka społeczna

a) Procentowy udział osób korzystających z programu - Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)

Wskaźnik wskazuje, w których miejscowościach zjawisko niedożywienia dzieci i młodzieży jest największe. Najczęściej dotyczy ono rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób samotnych, w podeszłym wieku.

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi, które otrzymano z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej:

Tabela 6 Wskaźnik procentowy udział osób korzystających z Programu - Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016) - wyliczenia szczegółowe

Lata	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016	Średnia z lat 2014-2016
Miejscowość	Ilość osób objętych pomocą w ramach Programu Pomoc Państwa w dożywianiu			liczba ludności	liczba ludności	liczba ludności	%	%	%	%
Babin	4	4	7	296	290	293	1,35	1,38	2,39	1,71
Babinek	4	3	3	154	156	161	2,60	1,92	1,86	2,13
Będgoszcz	3	4	4	73	74	77	4,11	5,41	5,19	4,90
Bielice	6	8	11	592	583	592	1,01	1,37	1,86	1,41
Chabowo	1	3	3	255	256	253	0,39	1,17	1,19	0,92
Chabówko	0	0	0	91	91	90	0,00	0,00	0,00	0,00
Linie	14	8	14	501	502	487	2,79	1,59	2,87	2,42
Nowe Chrapowo	6	6	6	188	193	194	3,19	3,11	3,09	3,13
Nowe Linie	1	2	3	129	126	125	0,78	1,59	2,40	1,59
Parsów	6	6	6	368	367	369	1,63	1,63	1,63	1,63
Stare Chrapowo	1	1	2	131	124	120	0,76	0,81	1,67	1,08
Swochowo	23	25	25	302	298	295	7,62	8,39	8,47	8,16
Razem	69	70	84	3080	3060	3056	Średnia dla Gminy -			2,43

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

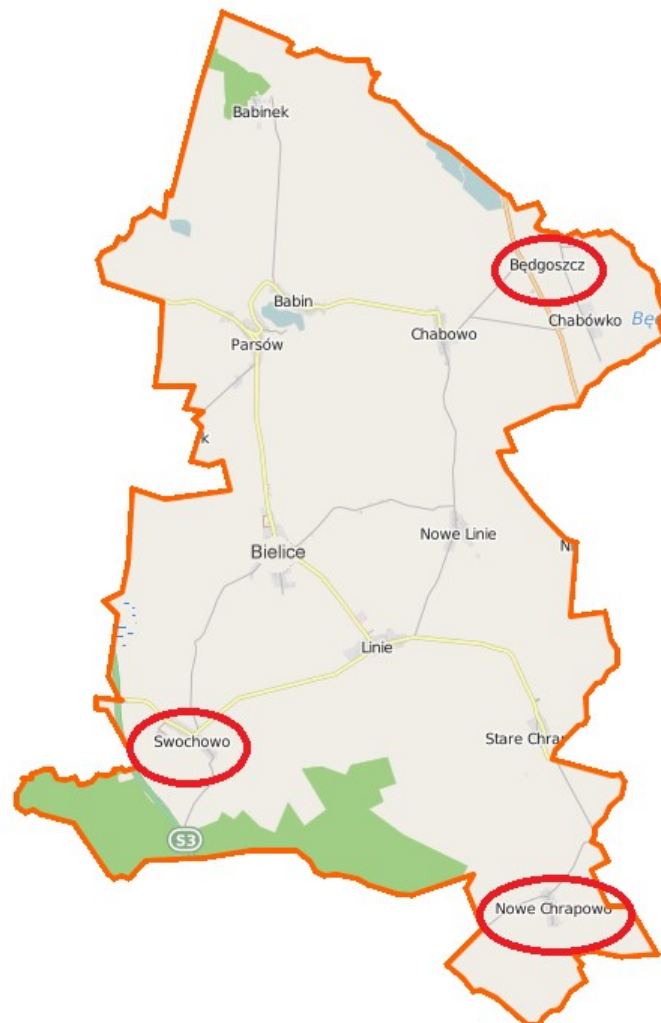
W powyższym wskaźniku średnia dla Gminy wynosi 2,51. Miejscowości powyżej zaprezentowanego wskaźnika (czyli mające gorsze notowania) dotyczą obszarów: Swochowo (8,16), Będgoszcz (4,90) oraz Nowe Chrapowo (3,13).

Ważnym elementem, mówiącym o sposobie jak radzą sobie poszczególni mieszkańcy była ocena korzystania z opieki asystenta rodziny. Wskaźnik ten daje obraz rodziny objętej taką pomocą, przy jednoczesnym zwróceniu uwagi na występujące problemy. Dlatego też uznano, że dany wskaźnik (średnia z lat 2014-2016) będzie elementem wiele mówiącym o rodzinie w danej miejscowości i pozwoli na uchwycenie trendów.

Korzystanie z opieki asystenta rodziny jest wskaźnikiem świadczącym o nieporadności mieszkańców.

Przeanalizowanie tego wskaźnika daje obraz miejscowości, dla których wsparcie w tym zakresie musi być największe.

Mapa 5 Graficzne przedstawienie wskaźnika - procentowy udział osób korzystających z Programu - Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016) (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

b) odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)

Ważnym elementem, mówiącym o sposobie jak radzą sobie poszczególni mieszkańcy była ocena korzystania z opieki asystenta rodziny. Wskaźnik ten daje obraz rodziny objętej taką pomocą, przy jednoczesnym zwróceniu uwagi na występujące problemy. Dlatego też uznano, że dany wskaźnik (średnia z lat 2014-2016) będzie elementem wiele mówiącym o rodzinie w danej miejscowości i pozwoli na uchwycenie trendów. Korzystanie z opieki asystenta rodziny jest wskaźnikiem świadczącym o nieporadności mieszkańców.

Przeanalizowanie tego wskaźnika daje obraz miejscowości, dla których wsparcie w tym zakresie musi być największe.

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi, które pozyskano z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej:

Tabela 7 Wskaźnik odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016) - wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Lata			Średnia liczba osób korzystająca z asystenta rodziny	Średnia liczba ludności 2014-2016	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta średnia 2014-2016
	2014	2015	2016	2014-2016	2014-2016	2014-2016
Babin	0	0	0	0,00	293	0,00
Babinek	3	3	3	3,00	157	1,91
Będgoszcz	0	0	0	0,00	75	0,00
Bielice	2	2	2	2,00	589	0,34
Chabowo	0	0	0	0,00	255	0,00
Chabówko	0	0	0	0,00	91	0,00
Linie	1	1	1	1,00	497	0,20
Nowe Chrapowo	1	2	3	2,00	192	1,04
Nowe Linie	0	0	0	0,00	127	0,00
Parsów	1	0	0	0,33	368	0,09
Stare Chrapowo	0	0	1	0,33	125	0,27
Swochowo	5	4	5	4,67	298	1,57
Razem	13	12	15	13,33	3067	0,43 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Powyższe wyliczenia wskazują, że najwyższy odsetek osób korzystających z opieki asystenta posiadają miejscowości: Babinek (1,91), Swochowo (1,56), Nowe Chrapowo (1,04), Stare Chrapowo (0,80). Pozostałe miejscowości posiadają wyniki niższe niż średnia dla Gminy, co oznacza, że sytuacja w tym zakresie na danym obszarze nie jest tak dużym problemem jak w innych częściach Gminy Bielice.

Mapa 6 Graficzne przedstawienie wskaźnika - odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016) (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

Dla podsumowania całości zagadnienia związanego z pomocą społeczną pod uwagę wzięto wyliczenia średniej z lat 2014-2016 rodzin w Gminie Bielice korzystających z pomocy społecznej w ogóle. Uznano bowiem, że obszar stanowiący duży % środków w budżecie Gminy Bielice, powinien być szczegółowo zweryfikowany. Pod uwagę wzięto zarówno zasiłki celowe i specjalne (finansowane ze środków własnych), usługi opiekuńcze (finansowane ze środków własnych) oraz zasiłki okresowe i stałe (finansowane ze środków Wojewody Zachodniopomorskiego).

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej nabywają osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezrobocia, niepełnosprawności, bezradności

w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, długotrwałej lub ciężkiej choroby czy przemocy w rodzinie. Przedstawiony wskaźnik pokazuje, w których miejscowości tego typu problemy są najczęstsze, i w związku z tym na które tereny w pierwszej kolejności powinno trafić wsparcie w efekcie procesu rewitalizacji.

c) odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi, które pozyskano z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej:

Tabela 8 Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe Strona | 38

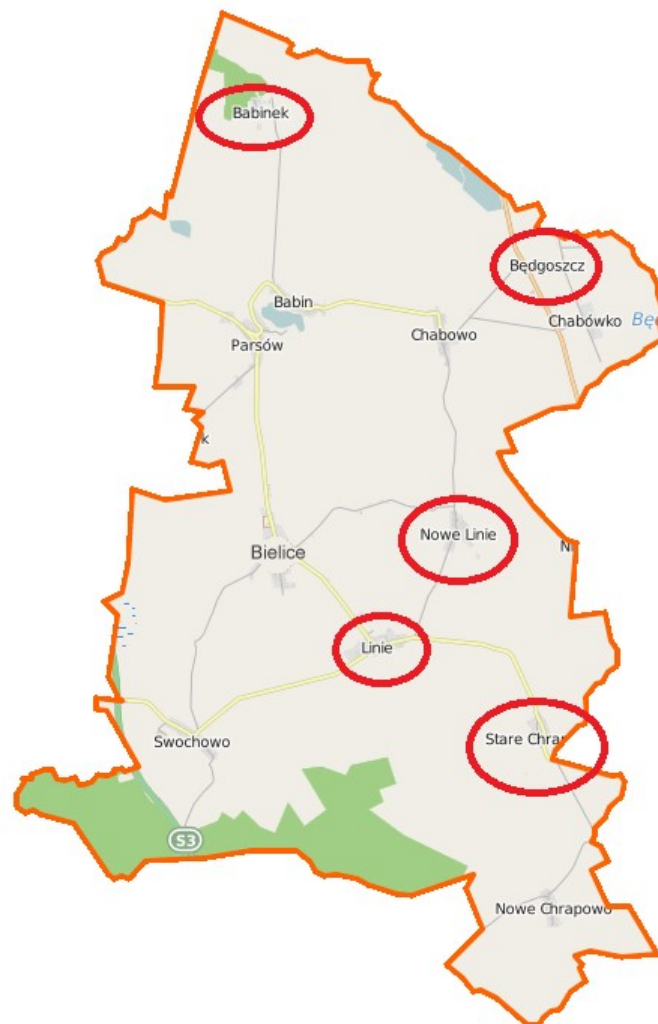
Liczba osób korzystających z pomocy GOPS					Średnia ludności z lat 2014-2016	Odsetek rodzin korzystających z GOPS średnia z lat 2014-2016
Miejscowość	2014	2015	2016	Średnia	Liczba	Średnia
Babin	4	6	2	4,00	293	1,37
Babinek	10	13	8	10,33	157	6,58
Będgoszcz	6	3	4	4,33	75	5,78
Bielice	17	17	10	14,67	589	2,49
Chabowo	6	7	5	6,00	255	2,35
Chabówko	0	2	1	1,00	91	1,10
Linie	30	30	18	26,00	497	5,23
Nowe Chrapowo	4	6	4	4,67	192	2,43
Nowe Linie	7	10	7	8,00	127	6,30
Parsów	8	6	5	6,33	368	1,72
Stare Chrapowo	4	9	5	6,00	125	4,80
Swochowo	10	10	12	10,67	298	3,58
Razem	106	119	81	102,00	3067	3,64

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Analizując powyższe dane widać, iż najwyższy odsetek rodzin korzystających z pomocy społecznej umiejscowiony jest w miejscowościach: Babinek (6,58), Nowe Linie (6,30), Będgoszcz (5,78), Linie (5,23) oraz Stare Chrapowo (4,80). Wyniki te są w przypadku miejscowości Babinek, Będgoszcz, Linie i Stare Chrapowo zbieżne z innymi wynikami w tej kategorii, co ewidentnie wskazuje na konieczność poszukiwania sposobów na udzielanie większego wsparcia w obszarze pomocy społecznej.

Dlatego też, aby jeszcze bardziej szczegółowo zgłębić pomoc społeczną określono i wyliczono następujące wskaźniki: a) Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców, b) Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016. Czynniki te mają decydujące znaczenie przy udzielanej pomocy, bowiem dodatkowo szeregują rodziny wskazując zarówno występujące na danym obszarze patologie społeczne, przestępczość oraz występującą przemoc w rodzinie.

Mapa 7 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

Tym samym poniżej dokonano gradacji wymienionych wyżej czynników:

4. Problemy społeczne

a) ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Ilość niebieskich kart obrazuje problem występowania na danym obszarze przemocy rodzinnej spowodowanej najczęściej uzależnieniami takimi jak alkoholizm czy narkomania. Należy podejmować działania przyczyniające się do poprawy sytuacji osób doświadczających przemocy, w umożliwienie im dostępu do takich usług jak poradnictwo prawne, psychologiczne czy z zakresu pracy z dziećmi.

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi Komendy Powiatowej Policji w Pyrzycach oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielicach:

Tabela 9 Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe

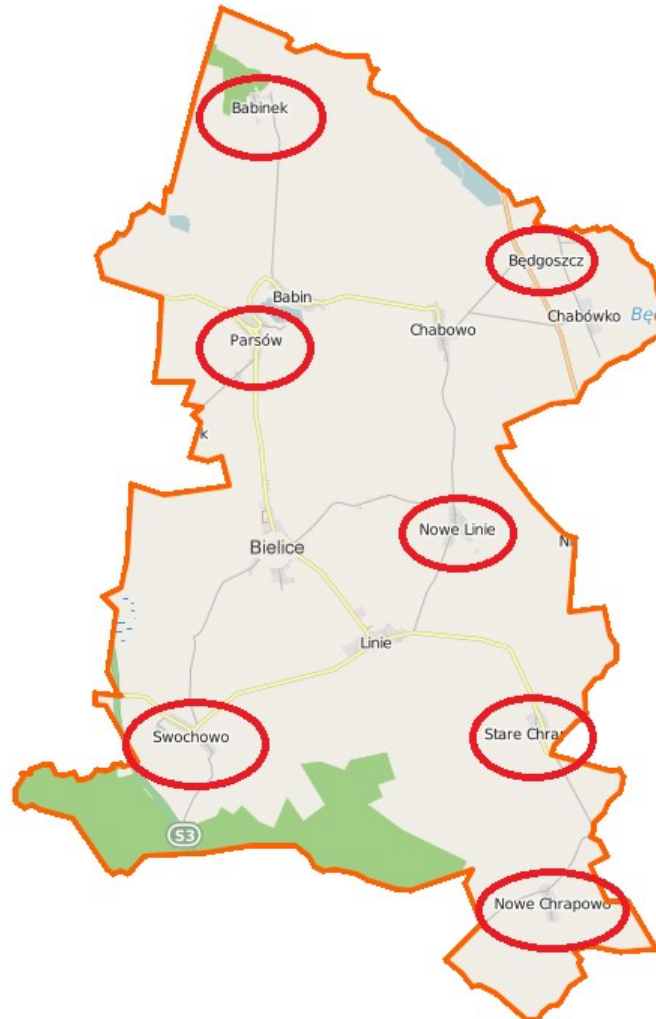
Miejscowość	Liczba Niebieskich kart			Średnia niebieskich kart z 3 lat	Liczba ludności 2014	Liczba ludności 2015	Liczba ludności 2016	Średnia liczba ludności 2014-2016	Ilość wydanych niebieskich kart w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców
	2014	2015	2016						
Babin	0	0	0	0,00	296	290	293	293	0,00
Babinek	2	0	1	1,00	154	156	161	157	0,64
Będgoszcz	0	2	1	1,00	73	74	77	75	1,34
Bielice	2	0	3	1,67	592	583	592	589	0,28
Chabowo	0	0	0	0,00	255	256	253	255	0,00
Chabówko	0	0	0	0,00	91	91	90	91	0,00
Linie	0	0	0	0,00	501	502	487	497	0,00
Nowe Chrapowo	0	0	3	1,00	188	193	194	192	0,52
Nowe Linie	2	0	0	0,67	129	126	125	127	0,53
Parsów	1	2	1	1,33	368	367	369	368	0,36
Stare Chrapowo	2	0	0	0,67	131	124	120	125	0,53
Swochowo	2	2	2	2,00	302	298	295	298	0,67
Ogółem:	11	6	11	9,33	3080	3060	3056	3067	0,30

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

W porównaniu do średniej Gminy, która wynosi 0,30, miejscowościami, które posiadają wyniki powyżej średniej są: Będgoszcz (1,34), Swochowo (0,67), Babinek (0,64), oraz Nowe Linie i Stare Chrapowo, które osiągnęły tożsamy wynik (0,53). Oprócz tego, jest to także miejscowości Nowe Chrapowo z wynikiem powyżej średniej dla Gminy w wysokości 0,52. Oznacza, to że w rodzinach w tym miejscu zarejestrowana jest większa niż na innych obszarach liczba osób względem których stosowana jest przemoc.

Mapa 8 Graficzne przedstawienie wskaźnika - ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

Elementy te widać także w podsumowaniu kolejnego czynnika, którym jest „przestępczość”. Została ona oszacowana na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Pyrzycach. Jest to wskaźnik:

b) Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016

Zestawienie dotyczy przestępstw w rozumieniu przepisów kodeksu karnego, czyli będących czynami zabronionymi, bezprawnymi, zawinionymi i społecznie szkodliwymi. Zaliczono do nich takie czyny jak: kradzieże, kradzieże z włamaniem, kradzieże pojazdów, bójki i pobicia, rozboje, przestępstwa z zakresu przemocy domowej oraz przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, zniszczenia mienia, narkomanie.

Tabela 10 Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie Gminy Bielice			Razem lata 2014-2016	Ilość mieszkańców-średnia lat 2014-2016	Ilość czynów na 100 mieszkańców
	Lata	2014	2015			
Babin	0	0	0	0	293	0,00
Babinek	2	2	2	6	157	3,82
Będgoszcz	10	6	2	18	75	24,00
Bielice	6	9	5	20	589	3,40
Chabowo	1	1	2	4	255	1,57
Chabówko	0	0	0	0	91	0,00
Linie	2	5	6	13	497	2,62
Nowe Chrapowo	3	1	8	12	192	6,25
Nowe Linie	1	0	1	2	127	1,57
Parsów	3	5	2	10	368	2,72
Stare Chrapowo	3	3	3	9	125	7,20
Swochowo	2	5	1	8	298	2,68
Podsumowanie				102	3067	3,33 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Komendy Powiatowej w Pырzyczach

Z powyższej tabeli wynika, iż 5 spośród 12 miejscowości ma na swoim terenie problemy z przestępczością, o czym świadczy średnia z lat 2014-2016 wyliczona na poziomie 3,33. Każdy wynik powyżej tej wartości wskazuje, że mamy do czynienia z obszarem gdzie problemów z karalnością jest więcej niż na terenie innych miejscowości w Gminie Bielice. Takimi obszarami są: Będgoszcz (24,00), Stare Chrapowo (7,20), Nowe Chrapowo (6,25), Babinek (3,82) oraz Bielice (3,40).

Kolejnym, ważnym obszarem który łączy się swoimi wynikami zarówno z trendami demograficznymi, rynkiem pracy jak i opieką oraz problemami społecznymi jest poziom przyrostu naturalnego w Gminie, który następnie decyduje o edukacji przedszkolnej i szkolnej. W związku z powyższym pod uwagę wzięto wskaźnik związany z przyrostem naturalnym, bowiem dla liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego oraz wyników z egzaminów gimnazjalnego i po klasie szóstej brak danych w podziale na miejscowości. Dla tego zakresu przedstawiono wartości dla całej Gminy, bez odniesienia na mapach obszarowych.

Mapa 9 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016 (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

5. Przyrost naturalny, poziom edukacji i opieki przedszkolnej w Gminie

a) Przyrost naturalny w ostatnim siedmioletciu (2010-2016)

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi pozyskanymi z ewidencji ludności w Urzędzie Gminy w Bielicach:

Tabela 11 Przyrost naturalny w latach 2010-2016 – wyliczenia szczegółowe

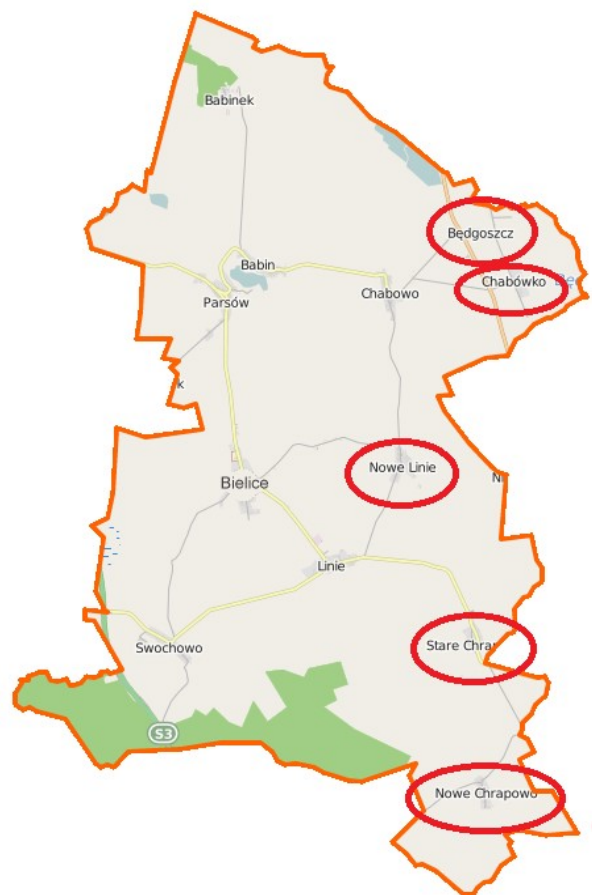
URODZENI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	średnia z lat 2010-2016
Babin	4	2	2	6	3	0	2	2,71
Babinek	2	3	3	2	2	2	4	2,67
Będgoszcz	0	1	1	2	2	0	0	0,86
Bielice	7	9	3	1	8	4	9	5,86
Chabowo	4	2	1	3	6	1	3	2,86
Chabówko	0	2	1	0	0	0	0	0,43

URODZENI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	średnia z lat 2010-2016
Linie	8	6	2	4	8	6	5	5,57
Nowe Chrapowo	2	1	2	2	1	2	1	1,57
Nowe Linie	1	3	1	1	2	1	2	1,57
Parsów	1	2	7	1	4	4	8	3,86
Stare Chrapowo	0	1	0	2	2	0	1	0,86
Swochowo	4	5	2	3	3	2	2	3,00
RAZEM	33	37	25	27	41	22	37	2,64 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Miejscowościami, gdzie w ostatnim 7-leciu był najwyższy przyrost naturalny, powyżej średniej dla Gminy były obszary miejscowości: Bielice (5,86), Linie (5,57), Parsów (3,86), Chabowo (2,86) oraz Swochowo (3,00). Innymi obszarami były także miejscowości: Babin (2,71) oraz Babinek (2,67). Natomiast obszary gdzie wskaźnik był najmniejszy – czyli mamy do czynienia z niewielkim przyrostem naturalnym są obszary miejscowości: Chabówko (0,43), Będgoszcz i Stare Chrapowo (po 0,86) a także Nowe Chrapowo i Nowe Linie (po 1,57). To te obszary zostały wzięte pod uwagę jako obszar z problemem.

Mapa 10 Graficzne przedstawienie wskaźnika – przyrost naturalny w ostatnim siedmioletniu (2010-2016) (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

Dla danego obszaru Gminy Bielice brak szczegółowych danych odnośnie wychowania przedszkolnego czy wyników z egzaminów po szkole podstawowej oraz Gimnazjum w podziale na miejscowości. Poniżej wskazano wartości dla całego obszaru Gminy Bielice za okres lat 2014-2016.

Tabela 12 Liczba dzieci 3-5 letnich korzystających z wychowania przedszkolnego w latach 2014-2016 w Gminie Bielice Strona | 45

Lp.	Rok urodzenia	Ilość dzieci
Rok 2014		
1	2008 (dzieci przyjęte do szkoły 1.09.2013 r. jako pięciolatki)	35
2	2009	19
3	2010	6
Razem		60
Rok 2015		
1	2010	26
2	2011	12
3	2012	8
4	2013	2
Razem		48
Rok 2016		
1	2011	25
2	2012	10
3	2013	8
Razem		43

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Biorąc powyższe pod uwagę zauważyć można, iż liczba dzieci w wieku przedszkolnym, korzystających z wychowania przedszkolnego w Gminie Bielice każdego roku spada. Element ten jest wynikiem zarówno niżu demograficznego, jak i faktu, że rodzice w Gminie Bielice często rezygnują z wychowania przedszkolnego swoich dzieci i pozostawiają je w domu. Sytuacja ta powoduje zarówno uwstecznianie się dzieci, jak i ich następujące po tym trudności w nauczaniu w kolejnych latach szkolnych. Widać to po wynikach z egzaminów w szkole podstawowej oraz gimnazjum, które w wielu przypadkach są niższe zarówno niż średnia powiatu, województwa, okręgu oraz kraju. Dane w tym zakresie wskazano za lata 2014-2016 w poniższych tabelach.

Tabela 13 Wyniki sprawdzianu klas szóstych w latach 2014-2016 w Gminie Bielice

Średnia za arkusz						
Liczba uczniów piszących sprawdzian	Szkoła	Gmina	Powiat	Województwo	Okręg	Kraj
Rok 2014						
25	24,48	24,48	23,89	24,91	25,16	25,82
Rok 2015						
34	61,5	61,5	63,94	64,95	64,94	67
Rok 2016						
35	52,11	52,11	55,28	59,59	60,45	63

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Tabela 14 Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2014-2016 w Gminie Bielice

Średnia za arkusz						
Liczba uczniów piszących sprawdzian / część egzaminu	Szkoła	Gmina	Powiat	Województwo	Okręg	Kraj
Rok 2014						
35 - historia , WOS	63,14	63,14	55,63	55,63	57,59	59
35- j.polski	70,57	70,57	65,68	64,86	65,25	68
35- przedmioty przyrodnicze	53,69	53,69	47,95	49,57	50,63	52
35 - matematyka	43,91	43,91	45,08	43,93	45,86	47
19- j. angielski	58,63	58,63	60,97	64,66	65,10	67
16- j. niemiecki	58,88	58,88	57,35	53,10	53,05	54
Rok 2015						
41 - historia , WOS	66,34	66,34	60,21	61,93	62,36	64
41- j.polski	61,29	61,29	57,88	58,28	58,85	62
41przedmioty przyrodnicze	42,85	42,85	44,44	47,90	48,70	50
41- matematyka	39,56	39,56	44,81	45,13	46,32	48
36- j. angielski	56,03	56,03	62,17	65,69	65,12	67
5- j. niemiecki	44,20	44,20	52,73	56,76	55,81	57
Rok 2016						
29 - historia , WOS	58,10	58,10	51,58	53,66	54,73	56
29 - j.polski	68,52	68,52	65,30	64,93	65,53	69
29-przedmioty przyrodnicze	46,90	46,90	45,90	48,77	49,75	51
29- matematyka	42,03	42,03	44,84	45,17	46,94	49
28- j. angielski	52,07	52,07	58,99	62,93	62,42	64
1- j. niemiecki	23,00	23,00	56,71	56,50	56,06	57

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Kolejnym elementem który został wzięty pod uwagę była aktywność społeczna i udział w życiu publicznym. Przy czynnikach tych wyliczono: a) frekwencję w wyborach samorządowych w 2014 roku w głosowaniu na radnych Rady Gminy a także b) wybory sołeckie w 2015 roku. Dodatkowym wskaźnikiem wziętym pod uwagę jest c) liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców. W ten sposób powstał obraz miejscowości w jaki sposób ich mieszkańcy angażują się w życie społeczne, bądź wskazuje obszary, gdzie potrzebne jest wsparcie lidera, animatora, który pomógłby w stworzeniu możliwości rozwoju danej miejscowości, na rzecz jej mieszkańców.

6. Aktywność społeczna i udział w życiu publicznym

a) frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku w głosowaniu na radnych Rady Gminy

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi o frekwencji w wyborach samorządowych, które miały miejsce w 2014 roku w wyborach na radnych Rady Gminy Bielice:

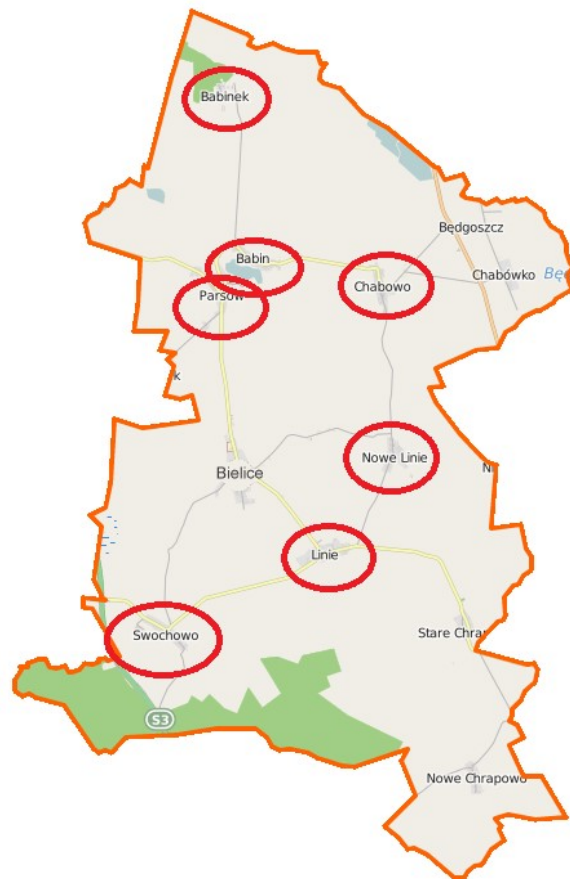
Tabela 15 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Ilość osób biorąca udział w głosowaniu w wyborach samorządowych 2014		Ilość osób uprawniona do głosowania w wyborach samorządowych 2014 r.		Frekwencja w %
	Lata	2014	2014	2014	
Babin		140	249		56,22
Babinek		75	120		62,50
Będgoszcz		101	142		71,13
Bielice		321	470		68,30
Chabowo		124	199		62,31
Chabówko		101	142		71,13
Linie		249	396		62,88
Nowe Chrapowo		116	156		74,36
Nowe Linie		65	107		60,75
Parsów		172	290		59,31
Stare Chrapowo		70	103		67,96
Swochowo		131	231		56,71
Podsumowanie		2463	1564		63,49 średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Powyższe wyniki wskazują, że najniższa frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku miała miejsce w miejscowościach: Babin (56,22), Swochowo (56,71), Parsów (59,31), Nowe Linie (60,75) oraz Chabowo (62,31). Poniżej średniej dla Gminy Bielice, która wyniosła 63,49% były także obszary miejscowości: Babinek (62,50%), Linie (62,88%). Niska frekwencja jest tym samym wyrazem niechęci, często niezadowolenia lub niemożliwości uczestniczenia w życiu publicznym. Gmina Bielice stoi zatem przed zadaniem poszukiwania sposobów na mobilizowanie ludności prowadzących do społecznienia jej mieszkańców.

Mapa 11 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku – wyliczenia szczegółowe (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

Aby dodatkowo sprawdzić jakie nastroje panowały w poszczególnych miejscowościach analizie poddano także wybory sołeckie w 2015 r.

Ich wyniki przedstawiono poniżej:

b) wybory sołeckie w 2015 roku

Tabela 16 Frekwencja w wyborach sołeckich w 2015 roku – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Ilość osób biorąca udział w głosowaniu w wyborach sołeckich w 2015 roku		Ilość osób uprawniona do głosowania w wyborach sołeckich w 2015 roku		Frekwencja w %
	Lata	2015	2015	2015	
Babin		37		236	15,68
Babinek		46		118	38,98
Będgoszcz		29		59	49,15
Bielice		72		465	15,48
Chabowo		29		199	14,57
Chabówko		27		74	36,49
Linie		71		390	18,21

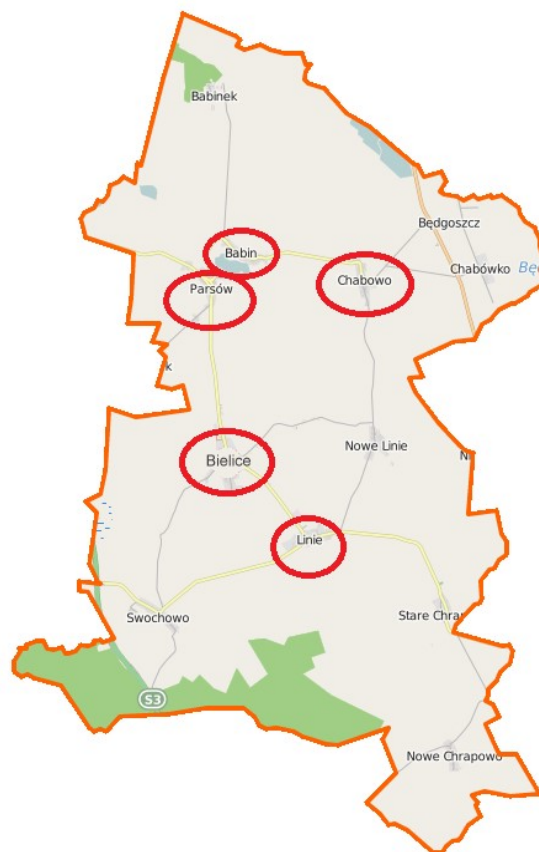

Miejscowość	Ilość osób biorąca udział w głosowaniu w wyborach sołeckich w 2015 roku		Ilość osób uprawniona do głosowania w wyborach sołeckich w 2015 roku		Frekwencja w %
	Lata	2015	2015	2015	
Nowe Chrapowo		43	149	28,86	
Nowe Linie		36	105	34,29	
Parsów		63	282	22,34	
Stare Chrapowo		27	99	27,27	
Swochowo		61	227	26,87	
Podsumowanie		541	2403	22,51 – średnia dla Gminy	

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Analizując powyższe wyniki widać iż obszarami poniżej średniej dla Gminy (czyli mającej niski udział wyborczy w wyborach sołeckich w 2015 roku) określonej jako 22,51 % posiadają obszary miejscowości: Chabowo (14,57%), Bielice (15,48%), Babin (15,68%), Linie (18,21 %) oraz Parsów (22,34 %). Miejscowości Babin, Chabowo oraz Parsów są obszarami, w których ponownie (także w wyborach do Rady Gminy) średnia udziału w wyborach była poniżej frekwencji w Gminie. Obszary te są zatem miejscami, w których widać niechęć mieszkańców w korzystaniu z przysługującego im prawa wyborczego. Jest to tym samym sygnał, aby poszukiwać sposobów do angażowania mieszkańców w sprawę Gminy.

Mapa 12 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Frekwencja w wyborach sołeckich w 2015 roku - wyliczenia szczegółowe (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

c) Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi z rejestru organizacji pozarządowych, który wprowadzony jest w Gminie Bielice:

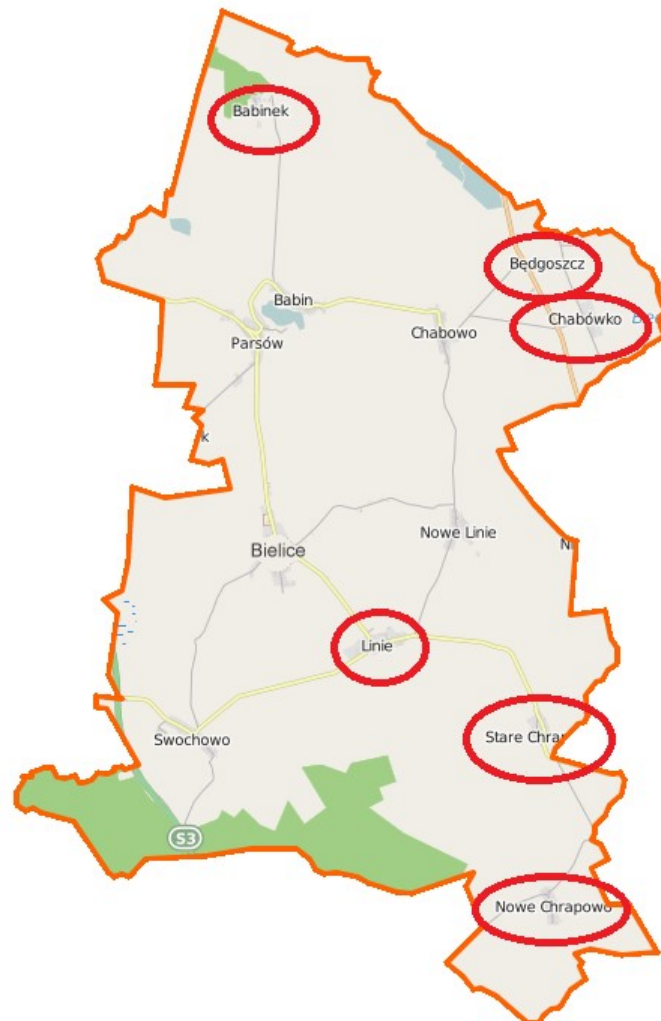
Tabela 17 Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Organizacje pozarządowe	Grupy nieformalne	Liczba organizacji w szt.	Mieszkańcy 2016	Średnia w %
Babin	- Ochotnicza Straż Pożarna w Babinie	-	1	293	3,41
Babinek	-	-	0	161	0,00
Będgoszcz	-	-	0	77	0,00
Bielice	- Ochotnicza Straż Pożarna w Bielicach - Stowarzyszenie Koła Emerytów i Rencistów Ziemi Bielickiej w Bielicach	-	2	592	3,38
Chabowo	- Ochotnicza Straż Pożarna w Chabowie - Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Chabowo	-	2	253	7,91
Chabówko	-	-	0	90	0,00
Linie	-	-	0	487	0,00
Nowe Chrapowo	-	-	0	194	0,00
Nowe Linie	- Ochotnicza Straż Pożarna w Nowych Liniach	-	1	125	8,00
Parsów	- Ochotnicza Straż Pożarna w Parsowie	-	1	369	2,71
Stare Chrapowo	-	-	0	120	0,00
Swochowo	Stowarzyszenie „Środowisko i Zdrowie”	-	1	295	3,39
Razem			8	3056	2,62

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Z przedstawionych danych wynika, że najwięcej organizacji społecznych działa w miejscowości Bielice i Chabowo (po 2 szt.). Jednakże po zestawieniu tych danych z liczbą mieszkańców okazuje się, że najwyższe wskaźniki osiągnęły miejscowości: Nowe Linie (8,00) oraz Chabowo (7,91) a także Babin (3,41), Swochowo (3,39), Bielice (3,38). Są też takie miejscowości, w których nie zawiązała się ani jedna organizacja społeczna. Są to: Babinek, Będgoszcz, Chabówko, Linie, Nowe Chrapowo, a także Stare Chrapowo.

Mapa 13 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

II.3.1.2 Sfera gospodarcza

Na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy o rewitalizacji, obszar gminy może znajdować się w stanie kryzysowym z uwagi na koncentrację negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, w szczególności takich jak: „niski stopień przedsiębiorczości, czy słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw”.

Sytuację w zakresie przedsiębiorczości mieszkańców na terenie Gminy Bielice zobrazowano przy pomocy wskaźnika „Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców”. Z danych przedstawionych poniżej wynika że obszary, które charakteryzują się niższą średnią wartością ww. wskaźnika w porównaniu do średniej dla całej gminy to tereny wiejskie obejmujące miejscowości: Babinek, Linie, Nowe Chrapowo, Nowe Linie oraz Stare Chrapowo. Wskazano je w tabeli poniżej, gdzie zaznaczono 5 obszarów z najniższymi wartościami.

7. Sfera gospodarcza

a) Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się danymi z ewidencji działalności podmiotów gospodarczych, które są aktywne i zawieszono. Uznano bowiem, że podmioty zawieszono w każdej chwili mogą swoją działalność odnowić (co często czynią w ciągu roku) a zatem są gotowe do prowadzenia swojej działalności:

Strona | 52

Tabela 18 Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Działalność gospodarcza aktywne i zawieszono	Liczba mieszkańców w 2016	%
Babin	12	293	4,10
Babinek	5	161	3,11
Będgoszcz	5	77	6,49
Bielice	32	592	5,41
Chabowo	20	253	7,91
Chabówko	6	90	6,67
Linie	11	487	2,26
Nowe Chrapowo	3	194	1,55
Nowe Linie	3	125	2,40
Parsów	24	369	6,50
Stare Chrapowo	2	120	1,67
Swochowo	13	295	4,41
Razem	136	3056	4,37 – średnia dla Gminy

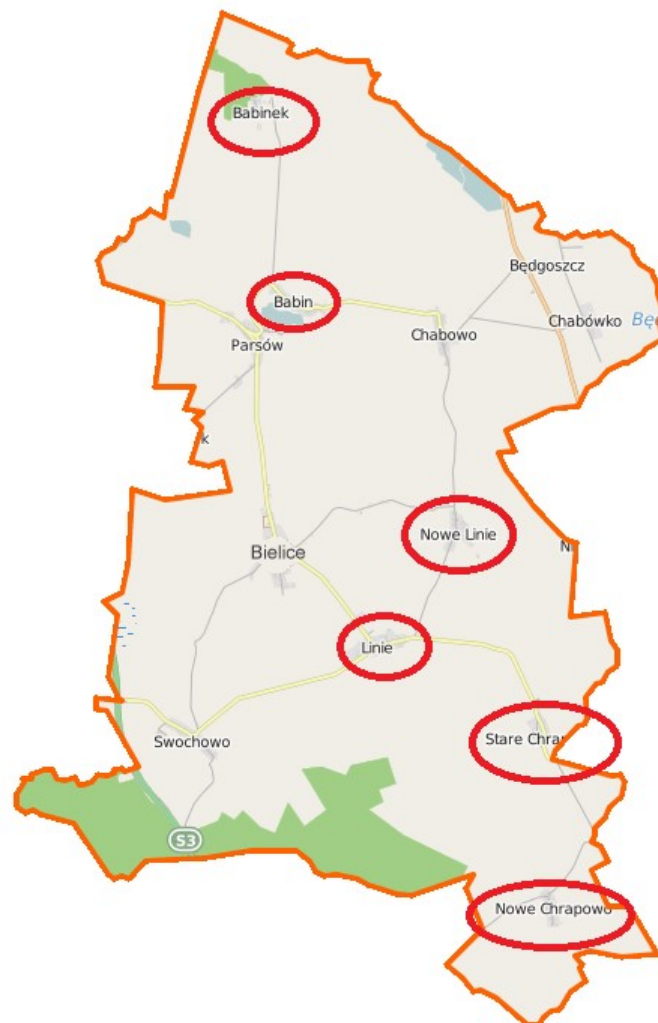
Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Analizując powyższe miejscowościami, w których poziom przedsiębiorczości jest niższy niż gdzie indziej są obszary: Nowe Chrapowo (1,55), Stare Chrapowo (1,67), Nowe Linie (2,40), Linie (2,26) oraz Babinek (3,11) i Babin (4,10). W miejscowościach tych funkcjonuje zatem najmniejsza liczba podmiotów gospodarczych.

Największymi podmiotami gospodarczymi, które funkcjonują w Gminie są:

- Stacja paliw w Będgoszczy- miejsce obsługi podróży
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Bielicach
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Janusz Pawlak w Bielicach
- Pyrzycko - Stargardzki Bank Spółdzielczy Oddział w Bielicach
- Przetwórnia owoców i warzyw "IRENA" w Chabowie
- Urząd Pocztowy filia w Bielicach
- Gospodarstwo Agroturystyczne „Gościniec” w Liniach

Mapa 14 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

II.3.1.3 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Według zapisów art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy o rewitalizacji, obszar gminy znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych, a w szczególności „niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych”.

W związku z powyższym, dokonano diagnozy ww. problemów za pomocą porównania wartości wybranych wskaźników charakteryzujących sferę przestrzenno-funkcjonalną ze średnią wartością dla całej Gminy Bielice. Do analizy przyjęto następujące wskaźniki:

1) Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców oraz

2) Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pyrzyce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/.

Uznano bowiem, że dla tak małej Gminy jaką jest gmina wiejska Bielice są to elementy podstawowe, które wpływają na jakość życia oraz jego komfort. Możliwość korzystania na miejscu z czynnych obiektów użyteczności publicznej pozwala na zmniejszanie ilości podróży do innych miejscowości w Gminie w celu wypełniania funkcji publicznych. Natomiast połączenia z komunikacją publiczną zwiększają mobilność ludności nie tylko w celach edukacyjnych czy konsumpcyjnych, ale także dają szansę na poszukiwanie lepszej pracy poza miejscem zamieszkania.

Na podstawie zebranych danych w podziale na przyjęte jednostki referencyjne Gminy Bielice można stwierdzić, że koncentracją ww. problemów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej charakteryzują się miejscowości, które posiadają zarówno najmniejszą liczbę czynnych obiektów użyteczności publicznej, jak i te, do których docierają w najmniejszym stopniu środki komunikacji publicznej.

Czynne obiekty użyteczności publicznej stanowią o statusie danej społeczności. Brak obiektu (budynku, instytucji), w której kierowano by ofertę do lokalnej społeczności świadczy o zapaści cywilizacyjnej. Brak miejsca spotkań, miejsca integracji, oferty kulturalnej czy sportowej stanowi zasadniczą przeszkodę w realizacji działań prowadzących do odbudowy Lokalnej społeczności i wprowadzania jej ze stanu kryzysowego.

Najsłabiej w tym obszarze wypadają Babinek, Będgoszcz, Chabówko oraz Nowe Linie, gdzie brak jakiegokolwiek obiektu oraz Linie gdzie wskaźnik jest bardzo niski (0,21) czyli poniżej średniej dla Gminy. Obszarami poniżej średniej Gminy są także obszary miejscowości: Chabowo oraz Swochowo.

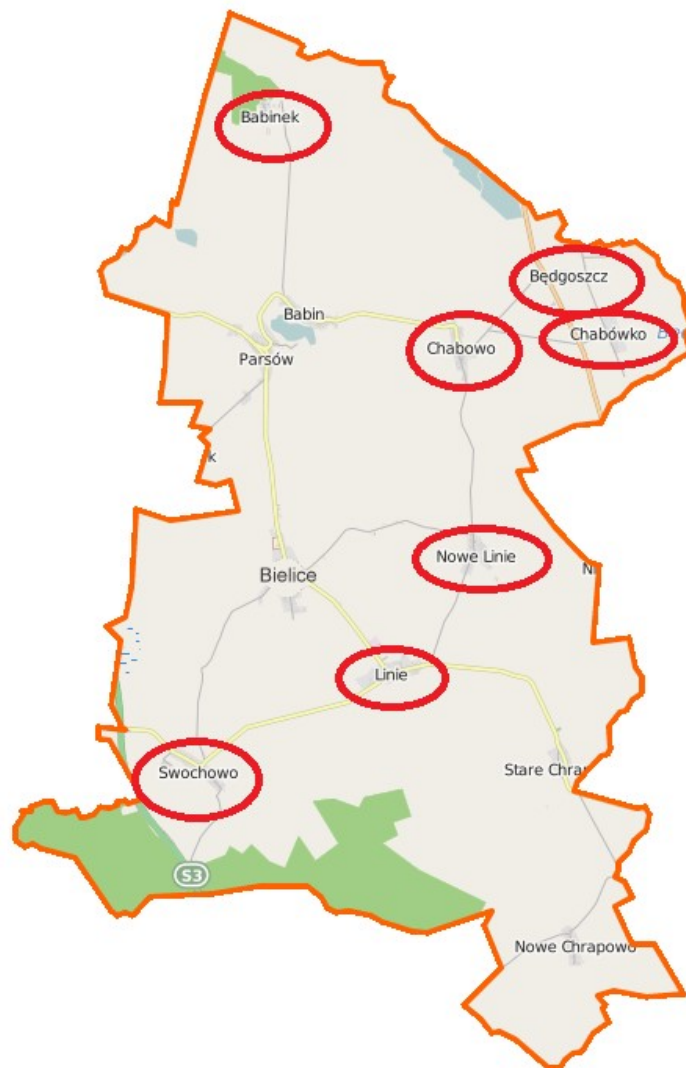
Tabela 19 Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej /szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców - wyczerpania szczegółowe

Miejscowość	Istniejący obiekt	Ilość obiektów użyteczności publicznej	Ilość obiektów użyteczności publicznej na 100 mieszkańców
Babin	1) Świetlica wiejska 2) Remiza strażacka	2	0,68
Babinek	Kontener pełniący funkcje świetlicy wiejskiej	0	0,00
Będgoszcz	Kontener pełniący funkcje świetlicy wiejskiej	0	0,00
Bielice	1) Urząd Gminy 2) Szkoła Podstawowa z oddziałami przedszkolnymi im. Jana Pawła II w Bielicach (jedyna w Gminie!!!) 3) Gminna Biblioteka Publiczna 4) Ośrodek Pomocy Społecznej 5) świetlica wiejska 6) remiza strażacka	6	1,01
Chabowo	1) Świetlica wiejska	1	0,40
Chabówko	Brak	0	0,00
Linie	1) Świetlica wiejska	1	0,21
Nowe Chrapowo	1) Świetlica wiejska	1	0,52

Miejscowość	Istniejący obiekt	Ilość obiektów użyteczności publicznej	Ilość obiektów użyteczności publicznej na 100 mieszkańców
Nowe Linie	Kontener pełniący funkcje świetlicy wiejskiej oraz remizy strażackiej	0	0,00
Parsów	1) Świetlica wiejska 2) Remiza strażacka	2	0,54
Stare Chrapowo	1) Świetlica wiejska	1	0,83
Swochowo	1) Świetlica wiejska	1	0,34
Razem	-	15	0,49 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Mapa 15 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej /szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

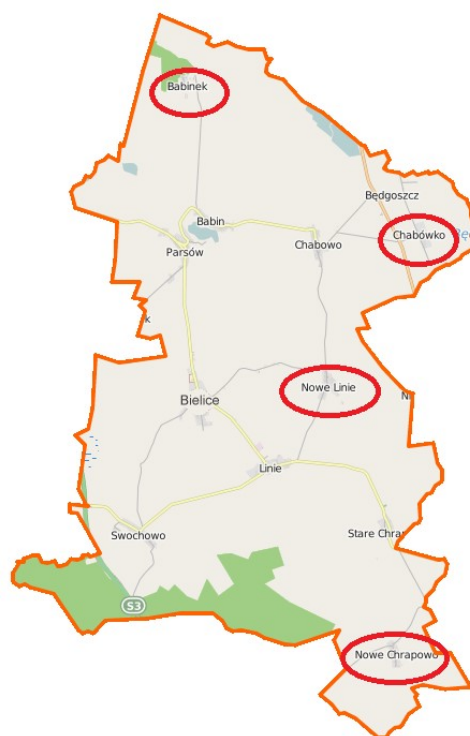
Tabela 20 Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pырzyce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/ – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pырzyce w dzień nauki szkolnej z wyłączeniem autobusów szkolnych
Babin	2
Babinek	1
Będgoszcz	2
Bielice	2
Chabowo	2
Chabówko	1
Linie	2
Nowe Chrapowo	1
Nowe Linie	1
Parsów	2
Stare Chrapowo	2
Swochowo	2

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

W najgorszej sytuacji są miejscowości: Babinek, Chabówko, Nowe Chrapowo oraz Nowe Linie, gdzie dziennie jest możliwe tylko jedno połączenie z miastem Pырzyce. W przypadku „nie dostania się” do autobusu (które są często przepełnione lub odjeżdżają szybciej niż rozkład jazdy) mieszkańcy nie mają alternatywy na przemieszczanie się środkami komunikacji publicznej do większego ośrodka.

Mapa 16 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pырzyce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/ (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

II.3.1.4 Sfera techniczna

Infrastruktura techniczna Gminy oraz zasoby i warunki mieszkaniowe determinują w znacznym stopniu jakość życia mieszkającej na danym terenie ludności. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną w sensie jej struktury, lokalizacji, jakości i dostępności ma znaczny wpływ na rozwój jednostki samorządu oraz stanowi jeden z podstawowych czynników kształtujących jej atrakcyjność i konkurencyjność. Przesądza również o kosztach inwestycyjnych rewitalizacji danego obszaru. Im wyższy jest stopień rozwoju infrastruktury technicznej, tym lepsze są warunki do przeprowadzenia zaplanowanych w jej zakresie zadań.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 4 o stanie kryzysowym na obszarze gminy świadczą również wskaźniki charakteryzujące sferę techniczną, a są to w szczególności „degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska”.

Do zdiagnozowania występujących problemów w ww. sferze wybrano następujące wskaźniki:

- 1) Udział % lokali w budynkach wielolokalowych (powyżej 3 lokali) po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych,
- 2) Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków oraz
- 3) Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej.

Dla powyższych wskaźników wartości w poszczególnych jednostkach referencyjnych porównano do średniej dla całej gminy. Uznano bowiem, że szczególne zainteresowanie stanowią powinny obszary, gdzie widnieją pozostałości po PGR-ach a także obszary, gdzie w najmniejszym stopniu mieszkańcy mają dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej czy oczyszczalni ścieków, czy też dostęp do utwardzonej nawierzchni asfaltowej dróg, które dają szansę przemieszczania się w różnych kierunkach i są bardziej komfortowe szczególnie w sezonie jesienno-zimowym.

Biorąc pod uwagę wyniki określone w diagnozie należy wskazać, że największa koncentracja problemów w sferze technicznej występuje na terenie miejscowości: Babinek, Będgoszcz, Chabówko oraz Nowe Chrapowo.

Poniżej zaprezentowano wyniki dla poszczególnych wskaźników:

a) Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

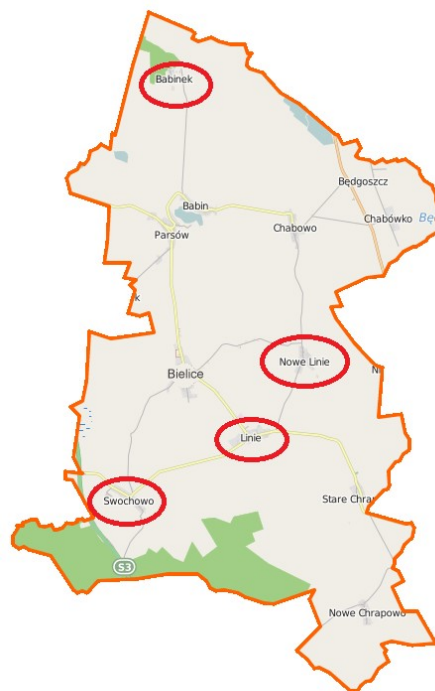
Tabela 21 Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Liczba lokali w bud. wielolokalowych po byłych PGR	Liczba wszystkich lokali	Udział lokali w bud. wielolokalowych w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych [%]
Babin	0	59	0,00
Babinek	20	42	47,62
Będgoszcz	0	22	0,00
Bielice	0	126	0,00
Chabowo	0	68	0,00
Chabówko	0	27	0,00
Linie	108	139	77,70
Nowe Chrapowo	0	40	0,00
Nowe Linie	8	35	22,86
Parsów	0	90	0,00
Stare Chrapowo	0	32	0,00
Swochowo	50	85	58,82
Razem	186	765	17,25

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Powyższe wyniki świadczą o fakcie, że obszarami, gdzie udział lokali wielolokalowych w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych jest najwyższy są miejscowości: Linie, Babinek, Nowe Linie, Swochowo. Pokazuje to także, iż w Gminie Bielice istnieje ciągle jeszcze zabudowa po PGR-ach, które wymagają odnowy substancji i szerszego zainteresowania się problemem.

Mapa 17 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym ważnym aspektem, który został oceniony w Gminie jest:

b) Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

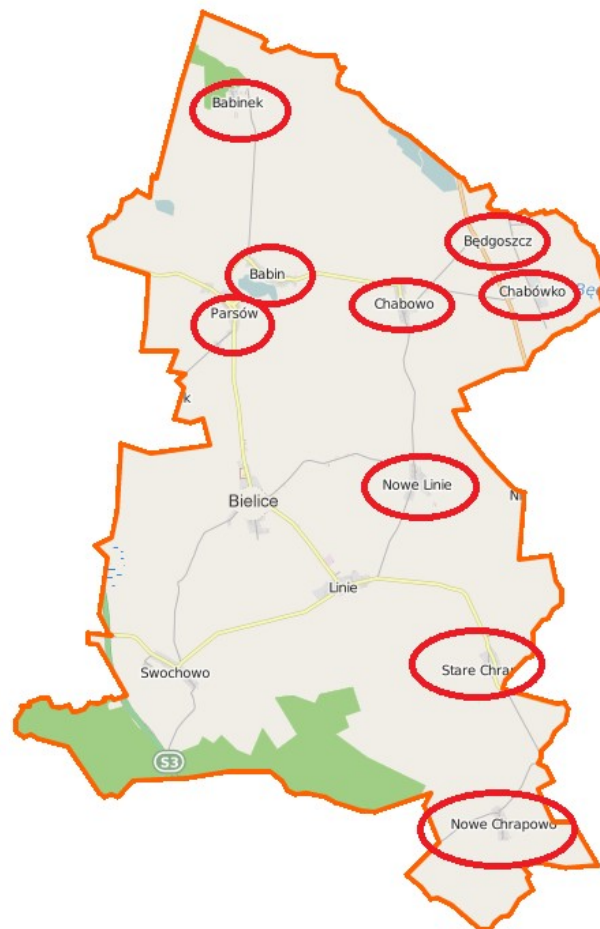
Tabela 22 Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Liczba budynków podłączonych do kanalizacji	Liczba budynków podłączonych do przydomowych oczyszczalni	Liczba mieszkańców (stan na 31.12.2016 r.)	Liczba budynków mieszkalnych	Gospodarstwa mieszkalne z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub oczyszczalni ścieków [%]
Babin	0	3	293	60	5,00
Babinek	0	6	161	28	21,43
Będgoszcz	0	0	77	30	0,00
Bielice	88	4	592	118	77,97
Chabowo	0	6	253	72	8,33
Chabówko	0	1	90	31	3,23
Linie	34	0	487	43	79,07
Nowe Chrapowo	0	3	194	38	7,89
Nowe Linie	0	5	125	30	16,67
Parsów	0	8	369	87	9,20
Stare Chrapowo	0	3	120	31	9,68
Swochowo	24	2	295	53	49,06
Razem			Średnia dla Gminy		23,96

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Analizując powyższe dane zauważyć można, iż obszarem gdzie występują najniższy dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej czy przydomowej oczyszczalni ścieków (lub nie ma go w ogóle) posiadają miejscowości: Będgoszcz (0,00 %), Chabówko (3,23 %), Babin (5,00 %), Nowe Chrapowo (7,89 %) oraz Chabowo (8,33 %). Następnie poniżej średniej dla Gminy wynoszącej 23,96 % są obszary miejscowości: Parsów (9,20 %), Stare Chrapowo (9,68 %), Nowe Linie (16,67 %), oraz Babinek (21,43). Elementy te pokazują zatem, iż ok 3/4 Gminy Bielice nie jest objęta systemem kanalizacji sanitarnej, co dodatkowo wpływa na zwiększanie dysproporcji pomiędzy innymi obszarami w powiecie i województwie, gdzie dostęp do sieci kanalizacyjnej jest większy.

Mapa 18 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

Równie istotnym wskaźnikiem kształtującym potencjał techniczny jest jakość dróg na terenie gminy. Zły stan ciągów komunikacyjnych jest głównym problemem cywilizacyjnym polskiej wsi. Brak drogi o dobrej nawierzchni świadczy o zapaści w zakresie wyposażenia infrastrukturalnego. Stan dróg szczególnie w centrum wsi ma wielowymiarowe znaczenie:

- 1) wpływa na fizyczną łatwość/trudność codziennego pokonywania drogi pojazdem,
- 2) wpływa zasadniczo na bezpieczeństwo, w szczególności dzieci i osób starszych poruszających się po wąskich, błotnistych poboczach bez chodników, odwodnienia i oświetlenia,
- 3) często wyklucza możliwość organizacji komunikacji zbiorowej, co komplikuje lub wręcz uniemożliwia dotarcie do większych ośrodków miejskich, a w efekcie utrudnia np. podjęcie zatrudnienia, korzystanie z oferty edukacyjnej czy kulturalnej, na danym obszarze,
- 4) negatywnie wpływa na estetykę wsi, samoocenę jej mieszkańców, chęć pozostawiania ludzi młodych w danej miejscowości, zakładania działalności gospodarczej czy osiedlania się nowych mieszkańców.

Dlatego też w ramach diagnozy przeanalizowano również wskaźnik:

c) Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

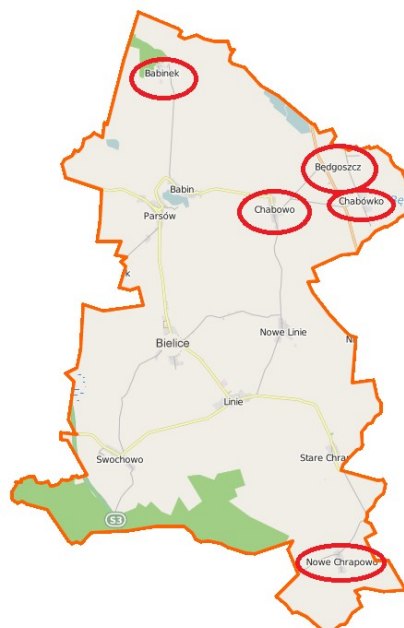
Tabela 23 Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Liczba budynków	Liczba budynków przy drogach asfaltowych i w odległości do 50m	Udział liczby budynków przy drogach asfaltowych we wszystkich budynkach w miejscowości [%]
Babin	60	55	91,67
Babinek	28	23	82,14
Będgoszcz	30	15	50,00
Bielice	118	104	88,14
Chabowo	72	55	76,39
Chabówko	31	25	80,65
Linie	43	37	86,05
Nowe Chrapowo	38	31	81,58
Nowe Linie	30	29	96,67
Parsów	87	76	87,36
Stare Chrapowo	31	27	87,10
Swochowo	53	47	88,68
Razem	621	524	84,38 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Obszarami w Gminie Bielice mającymi najmniejszy dostęp do dróg publicznych utwardzanych są miejscowości: Będgoszcz, Chabowo, Linie, Nowe Chrapowo oraz Babinek. Poniżej średniej dla Gminy wynik posiada także miejscowość: Chabówko. Są to zatem miejsca w Gminie, które mają utrudniony niż gdzie indziej dostęp do innych obszarów w Gminie i powiecie, co wymusza także na mieszkańcach mniejszą mobilność i w konsekwencji niechęć do podróżowania w inne części Gminy, powiatu czy województwa.

Mapa 19 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

II.3.1.5 Sfera środowiskowa

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 3 obszar gminy znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk środowiskowych, a w szczególności „przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska”.

Strona | 62

Dla zagregowania powyższego wskaźnika posłużono się następującymi wskaźnikami „Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/” oraz „Długość instalacji wodociągowych azbestowo cementowych na 100 mieszkańców”. Uznano bowiem, że są to wskaźniki, które w Gminie Bielice oddają najpełniej stan środowiska naturalnego na obszarach wiejskich oraz wskazują na problemy, które tutaj występują.

Powszechnie wiadomo, że azbest jest bardzo groźnym czynnikiem chorobotwórczym, stanowiącym poważne zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Włókna azbestu mogą dostać się do organizmu ludzkiego przez wdychanie zanieczyszczonego powietrza, ale również przez wodę, do której azbest trafia z zanieczyszczonych gleb, ze ścieków przemysłowych, atmosfery i rur azbestowych obecnych w sieci wodociągowej. Gmina stara się wypełniać obowiązujące przepisy nakazujące usuwanie z przestrzeni publicznej wyrobów zawierających azbest. Świadczy o tym fakt, że od kilku lat samorząd z sukcesem pozyskuje środki zewnętrzne, dzięki którym usunięto wiele ton azbestu. Niestety problem nadal występuje – zgodnie z przeprowadzoną inwentaryzacją – do usunięcia z terenu Gminy Bielice pozostało jeszcze ponad 1000 ton azbestu.

Poniżej dokonano analizy każdego ze wskazanych wyżej czynników:

5. Sfera środowiskowa

a) Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

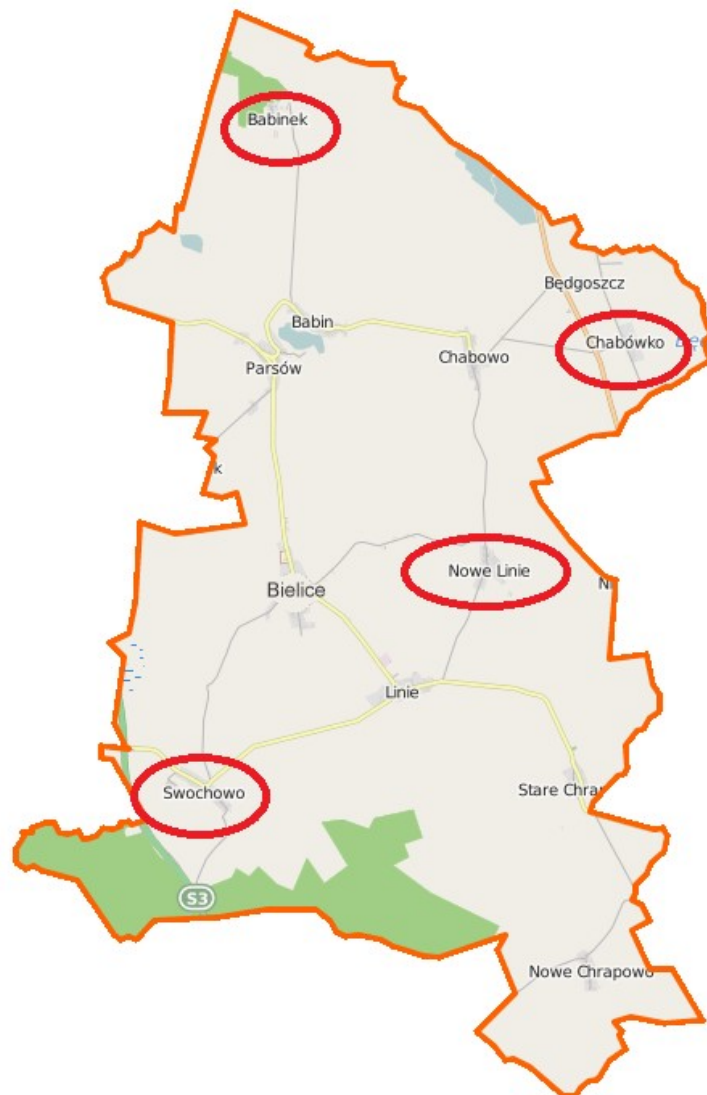
Tabela 24 Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/ – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Ilość azbestu pozostała do utylizacji [Mg]	Liczba mieszkańców (stan na 31.12.2016)	Ilość azbestu pozostała do utylizacji [Mg/100 mieszkańców]
Babin	58,414	293	19,94
Babinek	134,299	161	83,42
Będgoszcz	21,34	77	27,71
Bielice	127,056	592	21,46
Chabowo	50,97	253	20,15
Chabówko	30,91	90	34,34
Linie	94,474	487	19,40
Nowe Chrapowo	52,58	194	27,10
Nowe Linie	143,264	125	114,61
Parsów	102,056	369	27,66
Stare Chrapowo	23,667	120	19,72
Swochowo	207,204	295	70,24
Razem	1046,234	3056	34,24 – średnia dla Gminy

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

Analizując powyższe wskaźniki środowiskowe zauważyć można, iż w Gminie Bielice istnieje duży problem związany z występowaniem azbestu, który należy zutylizować. Są to obszary miejscowości: Nowe Linie, gdzie występuje aż 114,61 Mg azbestu w podziale na mieszkańców miejscowości, następnie Babinek – 83,42 Mg, Swochowo – 70,24 Mg, oraz Chabówko – 34,34 Mg. Duża ilość azbestu do utylizacji pozostała także w miejscowościach Bielice, Linie, Parsów oraz Babin, chociaż wynik tam jest w przeliczeniu na mieszkańca poniżej średniej dla Gminy. W najbliższej przyszłości należy zatem podjąć działania, które zniwelują powyższe problemy.

Mapa 20 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/ (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym ocenianym aspektem dotyczącym elementów środowiskowych w Gminie Bielice jest wskaźnik:

b) Długość instalacji wodociągowych azbestowo cementowych na 100 mieszkańców

Dla wyliczenia poszczególnych wskaźników posłużono się następującymi danymi:

Tabela 25 Długość instalacja wodociągowych azbestowo-cementowych na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe

Miejscowość	Długość sieci wodociągowej azbestowej [mb]	Długość sieci azbestowej na 100 mieszkańców [m/100 mieszkańców]
Babin	0	0,00
Babinek	0	0,00
Będgoszcz	0	0,00
Bielice	2000	337,84
Chabowo	0	0,00
Chabówko	0	0,00
Linie	3100	636,55
Nowe Chrapowo	0	0,00
Nowe Linie	1500	1200,00
Parsów	0	0,00
Stare Chrapowo	0	0,00
Swochowo	500	169,49
Razem	7100	-

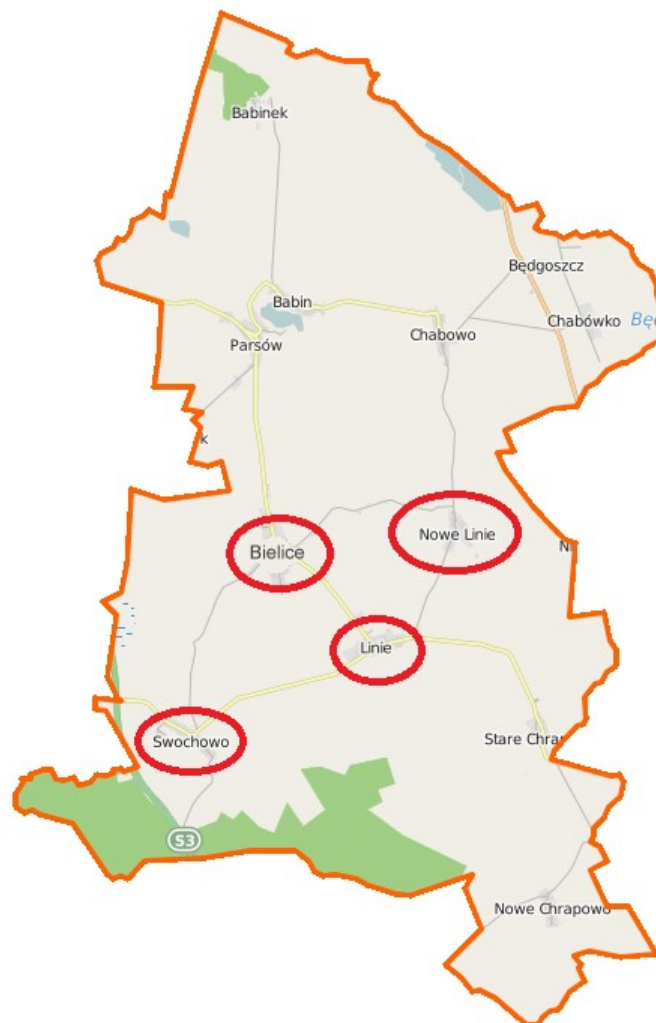
Źródło: opracowanie na podstawie danych z Gminy Bielice

O komforcie życia mieszkańców decydują także instalacje wodociągowe. Te, które zostały wybudowane przed wieloma latami wykonane są z rur azbestowo-cementowych, co zdecydowanie wpływa na stan środowiska naturalnego (wody powierzchniowe i podziemne) oraz jakość dostarczanej mieszkańcom wody. Obszarami, gdzie takie wodociągi ciągle istnieją (ponad 7 km) są obszary miejscowości Linie, Bielice, Nowe Linie oraz Swochowo. Bardzo ważnym elementem do podkreślenia w tym przypadku jest fakt, że w przypadku miejscowości Bielice cała długość rur azbestowych dotyczy przesyłu pomiędzy miejscowościami Bielice a Linie, a w przypadku miejscowości Linie aż 2400 mb dotyczy przesyłu pomiędzy miejscowościami Linie, a miejscowością Nowe Linie. Wskaźnik ten oznacza zatem, iż przede wszystkim mieszkańcy miejscowości Linie mają ogromny problem z siecią wodociągową, której rury są wybudowane przede wszystkim z azbestu.

Dlatego też ważne jest, aby Gmina w najbliższej przyszłości podjęła działania nakierowane na rozwiązanie powyższych problemów, które z czasem będą się nawarstwiać.

Mapa 21 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Długość instalacji wodociągowej azbestowej na 100 mieszkańców (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice)

Źródło: opracowanie własne

II.3.1.5 Wyniki diagnozy w poszczególnych sferach

W związku z tym, że rewitalizacja ma wymiar terytorialny, ważne są te obszary gminy, gdzie występuje koncentracja negatywnych zjawisk i lokalnych potencjałów. Efektem przeprowadzonej diagnozy dla Gminy Bielice w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, w podziale na przyjęte jednostki referencyjne (miejscowości) jest opracowana mapa poglądowa łącząca dane z różnych dziedzin. W ten sposób została wykonana rzetelna analiza jednoznacznie wskazująca na których obszarach gminy nakładają się różnego rodzaju problemy. Jej wyniki w podziale na miejscowości zostały przedstawione w poniżej tabeli oraz dalej na mapie problemów.

Na mapie wyraźnie widać obszary, które posiadają najwięcej niedoskonałości i które wymagają podjęcia interwencji nie tylko w wymiarze infrastrukturalnym.

Tabela 26 Zestawienie zbiorcze wskaźników z podziałem na poszczególne miejscowości

Jednostka strukturalna	Liczba ludności (osoba)	Udział w liczbie mieszkańców gminy ogółem (%)	Udział w powierzchni zabudowanej Gminy (brany pod uwagę jako obszar rewitalizacji) od całości obszaru Gminy	Wskaźniki																			
				Wskaźnik nr 1	Wskaźnik nr 2	Wskaźnik nr 3	Wskaźnik nr 4	Wskaźnik nr 5	Wskaźnik nr 6	Wskaźnik nr 7	Wskaźnik nr 8	Wskaźnik nr 9	Wskaźnik nr 10	Wskaźnik nr 11	Wskaźnik nr 12	Wskaźnik nr 13	Wskaźnik nr 14	Wskaźnik nr 15	Wskaźnik nr 16	Wskaźnik nr 17	Wskaźnik nr 18	Wskaźnik nr 19	Wskaźnik nr 20
Deficyty społeczne																	Deficyty poza pozaspołeczne						
Babin	293	9,59	0,21	16,04	1,03	2,66	1,71	0,00	1,37	0,00	0,00	2,71	56,22	15,68	3,41	4,10	0,68	2	0,00	5,00	91,67	19,94	0,00
Babinek	161	5,27	0,04	12,42	1,90	13,69	2,13	1,91	6,58	0,64	3,82	2,67	62,50	38,98	0,00	3,11	0,00	1	47,62	21,43	82,14	83,42	0,00
Będgoszcz	77	2,52	0,04	11,69	1,32	5,12	4,90	0,00	5,78	1,34	24,0	0,86	71,13	49,15	0,00	6,49	0,00	2	0,00	0,00	50,00	27,71	0,00
Bielice	592	19,37	0,23	11,49	-0,34	3,46	1,41	0,34	2,49	0,28	3,40	5,86	68,30	15,48	3,38	5,41	1,01	2	0,00	77,97	88,14	21,46	337,84
Chabowo	253	8,28	0,13	13,44	2,85	1,39	0,92	0,00	2,35	0,00	1,57	2,86	62,31	14,57	7,91	7,91	0,40	2	0,00	8,33	76,39	20,15	0,00
Chabówko	90	2,95	0,06	10,00	-2,17	15,52	0,00	0,00	1,10	0,00	0,00	0,43	71,13	36,49	0,00	6,67	0,00	1	0,00	3,23	80,65	34,34	0,00
Linie	487	15,94	0,25	13,76	-4,88	6,30	2,42	0,20	5,23	0,00	2,62	5,57	62,88	18,21	0,00	2,26	0,21	2	77,70	79,07	86,05	19,40	636,55
Nowe Chrapowo	194	6,35	0,10	19,07	4,86	7,22	3,13	1,04	2,43	0,52	6,25	1,57	74,36	28,86	0,00	1,55	0,52	1	0,00	7,89	81,58	27,10	0,00
Nowe Linie	125	4,09	0,05	12,80	-5,30	9,16	1,59	0,00	6,30	0,53	1,57	1,57	60,75	34,29	8,00	2,40	0,00	1	22,86	16,67	96,67	114,61	1200
Parsów	369	12,07	0,17	14,63	-2,38	5,29	1,63	0,09	1,72	0,36	2,72	3,86	59,31	22,34	2,71	6,50	0,54	2	0,00	9,20	87,36	27,66	0,00
Stare Chrapowo	120	3,93	0,07	18,33	-6,98	2,63	1,08	0,27	4,80	0,53	7,20	0,86	67,96	27,27	0,00	1,67	0,83	2	0,00	9,68	87,10	19,72	0,00
Swochowo	295	9,65	0,22	16,95	-0,34	6,19	8,16	1,57	3,58	0,67	2,68	3,00	56,71	26,87	3,39	4,41	0,34	2	58,82	49,06	88,68	70,24	169,49
Razem	3056	100	1,57	14,17	-1,04	6,55	2,43	0,43	3,64	0,30	3,33	2,64	63,49	22,51	2,62	4,37	0,49	-	17,25	23,96	84,38	34,24	-

- zaznaczenie negatywnych czynników w danym wskaźniku

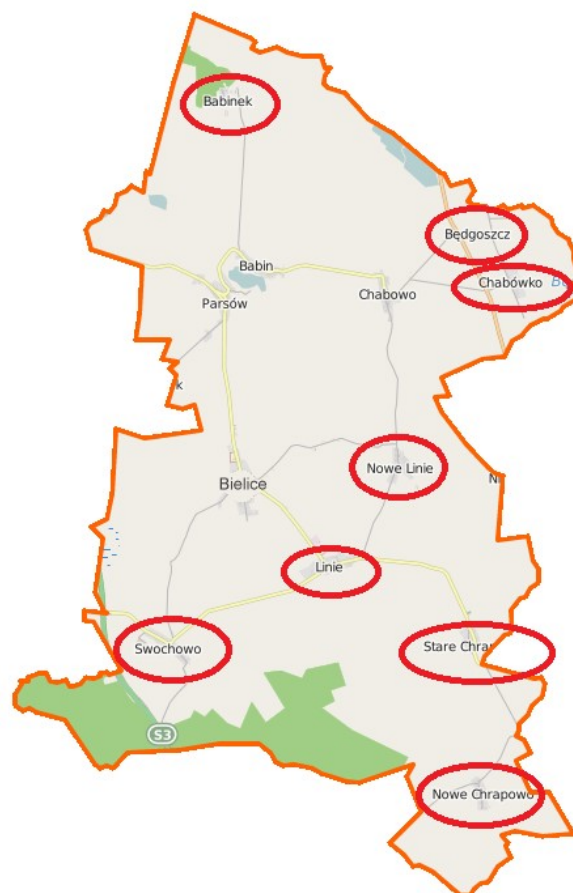
II.4. Obszar zdegradowany na terenie Gminy Bielice

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji *obszar zdegradowany* charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz stanem kryzysu w co najmniej jednej ze sfer dotyczących zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Ponadto ust. 2 wskazuje, że „obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych”.

Na podstawie przeprowadzonego audytu gminnego wyznaczono obszar zdegradowany, na który składają się jednostki referencyjne charakteryzujące się problemami w sferze społecznej przy jednoczesnym występowaniu problemów przynajmniej w jednej innej sferze oraz największą liczbą zidentyfikowanych negatywnych zjawisk, tj. ≥ 5 . Zgodnie z przedstawionymi założeniami obszar zdegradowany na terenie Gminy Bielice obejmuje obszar 8 miejscowości: Babinek (14), Nowe Linie (13), Nowe Chrapowo (12), Będgoszcz (9), Chabówko (9), Stare Chrapowo (9), Linie (9), Swochowo (9). Oznacza to, że 3/4% obszaru Gminy jest zdegradowana społecznie a każde z miejscowości ma po co najmniej jednym negatywnym czynnikiem gospodarczym, funkcjonalno-przestrzennym, technicznym lub środowiskowym. Obszar zdegradowany stanowi 50,7 % obszaru mieszkańców (1549 osób).

Granice obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Bielice, wyznaczonego na podstawie niniejszej diagnozy, przedstawia poniższa mapa.

Mapa 22 Granice obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Bielice

Źródło: opracowanie własne

II.5. Obszar rewitalizacji na terenie Gminy Bielice

Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji *obszar rewitalizacji* to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację (...). Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nie posiadające ze sobą wspólnych granic”.

W związku z art. 10 ww. ustawy wyznaczony został obszar na którym występuje wysokie natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, a jednocześnie mający istotne znaczenie dla rozwoju gminy i planowane jest na nim przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w podziale na jednostki referencyjne gminy i delimitacji obszaru zdegradowanego, wyznaczono obszar rewitalizacji obejmujący obszar miejscowości:

1. Miejscowość Babinek (161 mieszkańców, 5,27 % liczby mieszkańców oraz 0,04 % obszaru zwartej zabudowy),
2. Miejscowość Nowe Linie (125 mieszkańców, 4,09 % liczby mieszkańców oraz 0,05 % obszaru zwartej zabudowy),
3. Miejscowość Nowe Chrapowo (194 mieszkańców, 6,35 % liczby mieszkańców oraz 0,10 % obszaru zwartej zabudowy),
4. Miejscowość Będgoszcz (77 mieszkańców, 2,52 % liczby mieszkańców oraz 0,04 % obszaru zwartej zabudowy),
5. Miejscowość Chabówko (90 mieszkańców, 2,95 % liczby mieszkańców oraz 0,06 % obszaru zwartej zabudowy),

Dodatkowo postanowiono iż miejscowością, która zostanie wzięta pod uwagę jako w ramach projektu zintegrowanego, który będzie motywu przewodnim programu rewitalizacji będzie miejscowość Bielice, w której realizowane są podstawowe zadania w Gminie (Urząd Gminy, Ośrodek Zdrowia) a jednocześnie istnieje tutaj Przedszkole oraz jedyna w Gminie Szkoła. W związku z tym mieszkańcy Gminy są w tej miejscowości niemalże codziennie. Dlatego też uznano, iż w miejscowości tej powstanie Centrum Społeczno-Integracyjne dla mieszkańców Gminy, które będzie jednocześnie oddziaływać swoim zasięgiem na obszar miejscowości objętych obszarem rewitalizacji – Babinek i Nowe Linie oraz Chabówko, Będgoszcz, Nowe Chrapowo. Tym samym do obszaru rewitalizacji dołączono miejscowość o liczbie mieszkańców 592 (19,37) oraz 0,23 % obszaru zwartej zabudowy. W ten sposób został wyznaczony obszar rewitalizacji.

Wskazane powyżej działanie jest zgodne z wytycznymi regionalnymi, czyli „Zasadami realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020”. W dokumencie tym w rozdziale dotyczącym wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w punkcie 3 zapisano: „Co do zasady obszary rewitalizacji wyznaczane winny być na terenie jednostek osadniczych (miast, wsi, przysiółków, kolonii).”

Reasumując: wyznaczony obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 0,29 % zwartej zabudowy oraz 21,18 % mieszkańców (tj. 647 osób). Obszar ten nie przekracza zatem limitów określonych w art. 10

ust. 2 stawy o rewitalizacji oraz obszaru rewitalizacji określonego w wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (rozdział 3, pkt 4)).

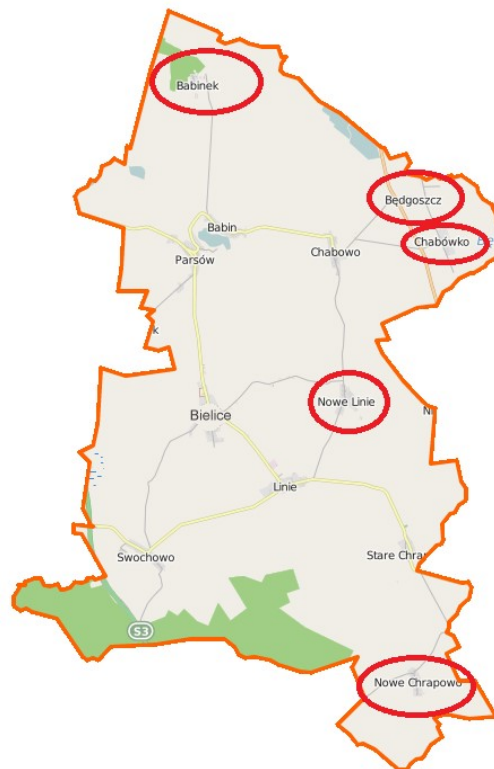
Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się największym natężeniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej, a także w sferach gospodarczych, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej. Potwierdza to zarówno analiza wskaźnikowa oraz analiza jakościowa (opisowa) miejscowości objętych obszarem rewitalizacji określonych w tabelach od nr 3 do nr 25.

Powyższe problemy zostały spowodowane w głównej mierze przez zmiany strukturalne na rynku pracy, wynikające z istnienia na tym terenie obszarów po byłych PGR-ach, czego następstwem jest niedostosowanie kompetencji i kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy oraz ich „wycuczona bezradność”. W ten sposób utrwała się sytuacja kryzysowa na terenie gminy, o której świadczą: negatywne trendy demograficzne (malejąca liczba mieszkańców, ujemny przyrost naturalny i saldo migracji), wyższy od średniej w powiecie, województwie i Polsce: udział osób bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy w % bezrobotnych ogółem i wyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem. Występuje także zwiększona ilość wydanych niebieskich kart, co świadczy o natężeniu zjawisk patologicznych w rodzinach i występowaniu przemocy, co ewidentnie łączy się ze wzrastającą liczbą przestępstw. Ponadto zauważa się niechęć mieszkańców w życiu społecznym o czym świadczy niska frekwencja w wyborach w 2014 roku czy chociażby fakt braku lub niewielkiej ilości funkcjonujących zaangażowanych stowarzyszeń.

Z uwagi na istniejącą substancję mieszkaniową (w tym o charakterze socjalnym), obszar ten wykazuje wysoką kumulację problemów związanych z wykluczeniem społecznym oraz niedostosowaniem do potrzeb mieszkańców świadczonych usług społecznych. Zauważa się również niewystarczającą aktywność oraz świadomość ekologiczną społeczności lokalnej dlatego należy podjąć kompleksowe działania niwelujące wskazane powyżej najważniejsze problemy.

Lokalizację obszaru rewitalizacji przedstawia poniższa mapa.

Mapa 23 Granice obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Bielice

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się największym natężeniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej, a także w sferach gospodarczych, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej.

Tabela 27 Wykaz miejscowości, w których zdiagnozowano występowanie największej ilości negatywnych zjawisk społecznych

Nazwa	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
Babinek	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych średnia z lat 2014-2016	13,69	6,55
	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)	1,91	0,43
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016	6,58	3,64
	Ilość wydanych "niebieskich kart" w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,64	0,30
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	3,82	3,33
	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku	62,50	63,49
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	0,00	2,62
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	3,11	4,37
	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców	0,00	0,49
	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pырzyce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/.	1	-
	Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych	47,62	17,25
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	21,43	23,96
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej	82,14	84,38

Nazwa	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
	Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/	83,42	34,24
Razem liczba problemów w miejscowości		14	
Nowe Chrapowo	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	19,07	14,17
	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych – średnia z lat 2014-2016	7,22	6,55
	Procentowy udział osób korzystających z programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)	3,13	2,43
	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)	1,04	0,43
	Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,52	0,30
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	6,25	3,33
	Przyrost naturalny w ostatnim siedmioletniu (2010-2016)	1,57	2,64
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	0,00	2,62
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,55	4,37
	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pырzyce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/.	1	-
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	7,89	23,96
Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej	81,58	84,38	
Razem liczba problemów w miejscowości		12	
Nowe Linie	Zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012	-5,30	-1,04
	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych – średnia z lat 2014-2016	9,16	6,55

Nazwa	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016	6,30	3,64
	Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,53	0,30
	Przyrost naturalny w ostatnim siedmioletciu (2010-2016)	1,57	2,64
	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku w głosowaniu na radnych Rady Gminy	60,75	63,49
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	2,40	4,37
	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców	0,00	0,49
	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pyrzyce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/.	1	-
	Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych	22,86	17,25
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	16,67	23,96
	Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/	114,61	34,24
	Długość instalacji wodociągowych azbestowo cementowych na 100 mieszkańców	1200,00	-
Razem liczba problemów w miejscowości		13	
Będgoszcz	Procentowy udział osób korzystających z programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)	4,90	2,43
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016	5,78	3,64
	Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,34	0,30
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach	24,00	3,33

Nazwa	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
	2014-2016		
	Przyrost naturalny w ostatnim siedmioletcu (2010-2016)	0,86	2,64
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	0,00	2,62
	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców	0,00	0,49
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	0,00	23,96
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej	50,00	84,38
Razem liczba problemów w miejscowości			9
Chabówko	Zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012	-2,17	-1,04
	Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych - średnia z lat 2014-2016	15,52	6,55
	Przyrost naturalny w ostatnim siedmioletcu (2010-2016)	0,43	2,64
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	0,00	2,62
	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców	0,00	0,49
	Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pyrzyce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/.	1	-
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	3,23	23,96
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej	80,65	84,38
	Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/	34,34	34,24
Razem liczba problemów w miejscowości			9

Nazwa	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
Linie	Zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012	-4,88	-1,04
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016	5,23	3,64
	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku	62,88	63,49
	Frekwencja w wyborach sołeckich w 2015 roku	18,21	22,51
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	0,00	2,62
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	2,26	4,37
	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców	0,21	0,49
	Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych	77,70	17,25
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	3,23	23,96
	Długość instalacji wodociągowych azbestowo cementowych na 100 mieszkańców	636,55	-
Razem liczba problemów w miejscowości			9
Stare Chrapowo	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	18,33	14,17
	Zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012	-6,98	-1,04
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016	4,80	3,64
	Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,53	0,30
	Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	7,20	3,33
	Przyrost naturalny w ostatnim siedmioletniu (2010-2016)	0,86	2,64

Nazwa	Występujący problem	Wynik diagnozy	Średnia dla Gminy
	Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców	0,00	2,62
	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	1,67	4,37
	Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków	9,68	23,96
Razem liczba problemów w miejscowości			9
Swochowo	Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	16,95	14,17
	Procentowy udział osób korzystających z programu - Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016)	8,16	2,43
	Odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016)	1,57	0,43
	Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,67	0,30
	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku	56,71	63,49
	Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej/szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców	0,34	0,49
	Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych	58,82	17,25
	Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/	70,24	34,24
	Długość instalacji wodociągowych azbestowo-cementowych na 100 mieszkańców	169,49	-
Razem liczba problemów w miejscowości			9

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczony obszar rewitalizacji nie zajmuje zatem łącznie więcej niż 20% powierzchni Gminy i obejmuje nie więcej niż 30% mieszkańców. Tereny poszczególnych podobszarów wchodzących w skład obszaru rewitalizacji charakteryzują się następującymi parametrami:

1. Miejscowość Babinek (161 mieszkańców, 5,27 % liczby mieszkańców oraz 0,04 % obszaru zwartej zabudowy), zwany w dalszej części podobszarem Babinek.
2. Miejscowość Nowe Linie (125 mieszkańców, 4,09 % liczby mieszkańców oraz 0,05 % obszaru zwartej zabudowy), zwany w dalszej części podobszarem Nowe Linie
3. Miejscowość Nowe Chrapowo (194 mieszkańców, 6,35 % liczby mieszkańców oraz 0,10 % obszaru zwartej zabudowy), zwany w dalszej części podobszarem Nowe Chrapowo
4. Miejscowość Będgoszcz (77 mieszkańców, 2,52 % liczby mieszkańców oraz 0,04 % obszaru zwartej zabudowy), zwany w dalszej części podobszarem Będgoszcz
5. Miejscowość Chabówko (90 mieszkańców, 2,95 % liczby mieszkańców oraz 0,06 % obszaru zwartej zabudowy), zwany w dalszej części podobszarem Chabówko

Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się największym natężeniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej, a także w sferach gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej i środowiskowej.

Powyższe problemy są wynikiem w głównej mierze zmian społeczno-gospodarczych wynikających z istnienia na tym terenie obszarów po byłych PGR-ach, czego następstwem jest niedostosowanie kompetencji i kwalifikacji mieszkańców do potrzeb rynku pracy oraz ich niska aktywność społeczno-zawodowa. W ten sposób utrwała się sytuacja kryzysowa na terenie gminy, o której świadczą:

- negatywne trendy demograficzne (malejąca liczba mieszkańców, ujemny przyrost naturalny i saldo migracji), wyższy od średniej w powiecie, województwie i Polsce.
- udział osób bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy w bezrobotnych ogółem i wyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej.
- Występuje także zwiększona ilość wydanych niebieskich kart, co świadczy o natężeniu zjawisk patologicznych w rodzinach i występowaniu przemocy, co z kolei łączy się ze wzrastającą liczbą przestępstw.
- Ponadto zauważa się niechęć do udziału mieszkańców w życiu społecznym, o czym świadczy niska frekwencja w wyborach w 2014 roku, czy chociażby brak lub niewielka ilość funkcjonujących organizacji pozarządowych.
- Z uwagi na istniejącą substancję mieszkaniową (w tym o charakterze socjalnym), obszar ten wykazuje wysoką kumulację problemów związanych z wykluczeniem społecznym oraz niedostosowaniem do potrzeb mieszkańców świadczonych usług społecznych.
- Zauważa się również niewystarczającą aktywność oraz świadomość ekologiczną społeczności lokalnej.

Dlatego też należy podjąć kompleksowe działania niwelujące wskazane powyżej najważniejsze problemy.

II.6. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Jednym z najważniejszych elementów Programu Rewitalizacji, jest „szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji (...) obejmująca analizę negatywnych zjawisk, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru”. Zgodnie z powyższym diagnoza wyznaczonego obszaru obejmowała sfery: społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową. Problemy analizowane w ramach wszystkich aspektów wzajemnie się przenikają, a podział na sfery tematyczne ma charakter umowny. Takie szerokie rozpoznanie oraz identyfikacja skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych pozwoliła na przygotowanie projektów o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i większym oddziaływaniu.

Niniejsza szczegółowa diagnoza pomimo pewnych powiązań z diagnozą przeprowadzoną na potrzeby delimitacji obszaru rewitalizacji nie jest z nią tożsama. Różnice widoczne są zarówno w zakresie terytorialnym badań oraz poziomie ich szczegółowości. Pogłębiona diagnoza jest analizą przyczynowo – skutkową, pokazuje zakres oraz intensywność występowania danych problemów, a także źródła ich powstawania.

Celem pogłębionej diagnozy jest poznanie potrzeb, wyznaczenie celów rewitalizacji oraz określenie działań, jakie należy podjąć, aby wyprowadzić obszar rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

Co ważne, pogłębiona diagnoza została wykonana przy współudziale badań ankietowych, które zostały przygotowane dla każdej z miejscowości osobno oraz zostały przekazane podczas spotkań z mieszkańcami a także były przekazywane przez sołtysów, dostępne przez określony czas w miejscach publicznych. Łącznie przekazano 360 ankiet. Zwrotnie otrzymano 181 ankiet (50,3 %). Najwięcej ankiet otrzymano z miejscowości Będgoszcz (78%) oraz z Chabówka (64,0%). Najmniejsze zainteresowanie ankietami przejawiali mieszkańcy podobszaru Nowe Chrapowo (26,0%).

Tabela 28 Zestawienie obrazujące ilość dostarczonych i zebranych ankiet

Miejscowość	Liczba pełnoletnich mieszkańców podobszaru	Liczba dostarczonych ankiet	Ilość ankiet (wypełnionych)	%	
				Pełnoletnich mieszkańców, którzy wzięli udział w ankiecie	Liczba osób (w %), które wzięły udział w ankiecie
Babinek	103	80	49	47,6%	61,3%
Będgoszcz	61	50	39	63,9%	78,0%
Chabówka	78	50	32	41,0%	64,0%
Nowe Chrapowo	156	100	26	16,7%	26,0%
Nowe Linie	103	80	35	34,0%	43,8%
Razem	501	360	181	36,1%	50,3%

Źródło: opracowanie własne

Poniżej dokonano opisu poszczególnych sfer w ramach pogłębionej diagnozy, przy udziale partycypacji społecznej, na bazie wyników z ankiet w poszczególnych miejscowościach – podobszarach objętych rewitalizacją.

a) sfera społeczna

Problemy społeczne rozumiane są jako zjawiska, które dotyczą wielu osób w społeczności oraz mają charakter powtarzający się, a nie jednorazowy. Są zjawiskami niekorzystnymi dla danej społeczności, ocenianymi przez zbiorowość, której dotyczą, jako niepożądane, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania.

Często problemy społeczne można przezwyciężyć przez zbiorowe działanie. Warto jednak pamiętać, że duże problemy zwykle rodzą się z mniejszych. Np. alkoholizm wśród młodzieży może mieć swoją przyczynę w braku ciekawych ofert spędzania wolnego czasu w danej okolicy.

Pojęciem odnoszącym się do szerokiego zakresu działań, relacji i postaw społecznych jest kapitał społeczny. Według badaczy Banku Światowego, kapitał społeczny określić można jako: „*instytucje, związki, postawy i wartości, które kierują relacjami między ludźmi i przyczyniają się do wzrostu ekonomicznego i społecznego*”. Zgodnie z tą definicją kształtowanie kapitału społecznego dokonuje się wszędzie tam, gdzie „*trenowane*” są umiejętności społeczne, gdzie jednostka wkracza w sieć relacji i „*ujawnia się*” w przestrzeni publicznej. Budowanie kapitału społecznego ma miejsce w rodzinie, szkole, zakładzie pracy, klubie sportowym czy w kontaktach z instytucjami publicznymi, zarówno formalnymi jak i nieformalnymi.

POGŁĘBIONA DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Problemy społeczne rozumiane są jako zjawiska, które dotyczą wielu osób w społeczności oraz mają charakter powtarzający się, a nie jednorazowy. Niniejsza diagnoza przyczynia się do oceny i charakterystyki danego fragmentu życia społecznego w odniesieniu do szerszych zjawisk oraz procesów występujących na obszarze rewitalizacji, wskazuje także czynniki społeczne, które mogą stać się załączkiem pożądanych zmian.

Pogłębionej diagnozie w sferze społecznej zostały poddane konkretne problemy społeczne, które widzą mieszkańcy wokół siebie, na bazie ankiet a także danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wyniki w poszczególnych podobszarach w zakresie sfery społecznej były następujące:

1) Podobszar Babinek

Jest to podobszar o współczesnym rodowodzie (lata 50-te XX wieku). Miejscowość po 1945 roku była użytkowana przez Państwowe Gospodarstwo Rolne (PGR). Do dnia dzisiejszego na terenie miejscowości widać pozostałości tych zabudowań. Wiele z mieszkań jest nadal zamieszkałych przez byłych pracowników PGR. Wiele budynków ma pokrycia dachu z eternitu i wymagana jest ich wymiana. Lokali po byłych PGR-ach jest na danym obszarze 20.

Jest to obszar z licznymi zaniedbaniami społecznymi i infrastrukturalnymi (drogi, obszary rekreacyjne, sieć wodociągowa z azbestu obsługiwana przez ujęcie we wsi Babin, azbest na budynkach mieszkalnych, brak świetlicy – istnieje jedynie przestrzały kontener i innego obiektu społecznego). Wszystkie usługi publiczne realizowane są poza danym obszarem w głównej siedzibie Gminy – Bielicach.

Komunikacja zbiorowa bazuje na połączeniach komunikacji indywidualnej i autobusowych, ze względu na niewielkie zapotrzebowanie, w odróżnieniu od wielu innych gmin w tym przyległych do Szczecina, nie rozwinęła się w gminie sieć prywatnych przewoźników.

Jest to podobszar z dużym udziałem rodzin korzystających z opieki asystenta rodziny (3 osoby) a także obszar wykazujący dużą liczbę wydanych niebieskich kart, co jest ewidentnie

połączone z wysoką przestępczością na tym obszarze. W miejscowości mieszka 6 osób korzystających z pomocy, 5 osób jest niepełnosprawnych oraz 4 osoby są samotne korzystająca z pomocy społecznej. To także obszar z dużą ilością osób długotrwale bezrobotnych (12 osób) i korzystających z Pomocy Państwa w dożywianiu, a jednocześnie z pomocy społecznej (3 osoby).

ANALIZA ANKIET

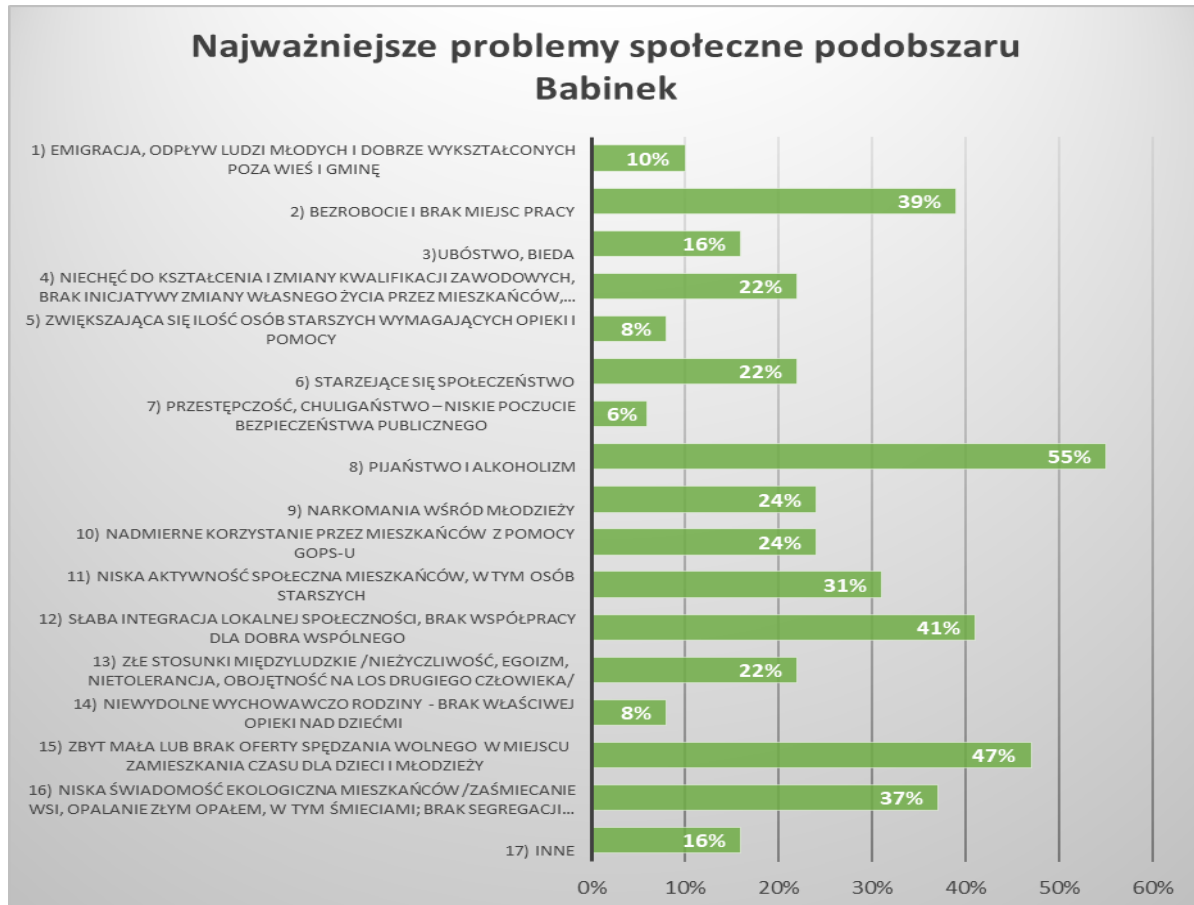
W procesie konsultacji społecznych mieszkańcy podobszaru Babinek określili miejsce swojego zamieszkania i społeczność słowami:

- miejsce w którym nie dzieje się dużo ciekawych rzeczy
- interesująca wioska, która dzięki dofinansowaniu będzie doskonała
- spokojna i piękna wieś
- wioska położona w otulinie parku krajobrazowego gdzie dużo ludzi przybywa i podziwia nasze widoki. Są tu organizowane spacerunki i wycieczki przez ludzi z zewnątrz
- piękna miejscowość z tym, że nikt nie chce wyjść poza granicę swoich umiejętności, patrzą aby ktoś za nich wszystko zrobił
- wieś bez przyszłości, fatalna droga powiatowa, brak należytego dojazdu i wyjazdu ze wsi
- miejscowość w której brak odświeżenia
- we wsi nie ma organizowania się społeczeństwa
- interesująca i ciekawa miejscowość
- rozwijająca się miejscowość leżąca w otulinie Parku krajobrazowego, gdzie sporo ludzi z miasta chciałoby tutaj zamieszkać i podziwiać tutejszy krajobraz oraz spokój
- mała osada – wieś, mamy trudny dostęp do pracy – wieś popegeerowska, która a wolnym tempie się odbudowuje w dzisiejszych czasach. Korzystając ze środków unii europejskiej jest możliwość poprawy infrastruktury i odbudowa miejscowości
- piękna miejscowość otoczona zielenią, ale bardzo zaniedbana przez gminę.
- wieś zapomniana przez Boga i ludzi i tu trzeba aby wszystko poprawić i o wszystko zadbać
- wieś zapomniana
- wieś bez przyszłości
- dobra okolica do rajdu
- pijaństwo pod sklepem, brak społeczeństwa obywatelskiego i donosicielstwo na innych
- zacofana wieś, inne wioski są bardziej „dopieczzone”
- spokojna wieś – 2 x
- miejscowość bez odważnego sołtysa z brakiem ciekawych perspektyw
- miejscowość na końcu świata
- biedna wioska z dala od ludzi, koniec świata
- trochę uszkodzona wioska bez komunikacji autobusowej
- daleko położona wioska od miasta
- miejscowość położona w otulinie Parku Krajobrazowego Puszczy Bukowej w bliskim sąsiedztwie jeziora Miedwie. Jest miejscowością czystą środowiskowo, opalane drewnem).
- przyjazna środowisku naturalnemu wieś, spokojna w której ludzie się szanują
- miejscowość wołająca o pomoc gminy ale z potencjałem
- wieś z dużym potencjałem ludzkim, któremu warto wskazać właściwy kierunek samorealizacji
- wioska w której pomimo małej integracji ludzi zawsze się coś dzieje
- wieś mało zorganizowana, brak motywacji i pomocy międzysąsiedzkiej
- fajna miejscowość, w której można coś zmienić.

Powyższe odpowiedzi wskazały elementy, które w większości zauważyć można było w diagnozie obszaru ale jednocześnie elementy, które odpowiednio wykorzystane i zagospodarowane mogą w dany obszar „tchnąć nowe życie” .

Poniżej przedstawiono wykres obrazujący odpowiedzi mieszkańców, którzy wzięli udział w ankietyzacji na podobszarze Babinek

Wykres 1 Najważniejsze problemy społeczne podobszaru Babinek widziane oczami mieszkańców – wyniki ankiety

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Powyższe elementy pokazują, że dla mieszkańców najbardziej widocznym problemem jest pijaństwo i alkoholizm. Na element ten zwróciło uwagę 55 % ankietowanych, uznając jako problem najważniejszy. Kolejnymi elementami, na które zwrócili uwagę mieszkańcy to: zbyt mała lub brak oferty spędzania wolnego w miejscu zamieszkania czasu dla dzieci i młodzieży (47 %) oraz słaba integracja lokalnej społeczności, brak współpracy dla dobra wspólnego. Elementy te wskazało 41 % osób biorących udział w ankietach.

Takie wyniki ankiety potwierdzają, że brak organizacji pozarządowej na tym obszarze a jednocześnie brak ośrodka, w którym odbywałyby się spotkania społeczne (świetlica, klub integracji, etc.) są elementami wpływającymi na słabe więzi społeczne i niechęć mieszkańców wobec siebie.

Kolejnymi problemami, które doskwierają mieszkańcom, to elementy związane z bezrobociem i brakiem miejsc pracy, a także niska świadomość ekologiczna mieszkańców /zaśmiecanie wsi, opalanie złym opałem, w tym śmieciami; brak segregacji odpadów, mycie samochodów poza myjnią sam. itp. Na problem ten zwróciło uwagę odpowiednio 39 % i 37 % ankietowanych. Problem ten wiąże się także z innym aspektem, wpływającym na niskie poczucie bezpieczeństwa publicznego, powodowane przez przestępczość i chuligaństwo. Elementy te znalazły

swój wyraz w wynikach diagnozy, gdzie w ramach problemów społecznych można te czynniki zauważyć jako problem danego podobszaru.

Stąd też uważa się, że należy poszukiwać rozwiązań, które będą integrować społeczeństwo i dadzą szansę na samorozwój, a także powstrzymają proces emigracji i odpływu ludzi młodych z badanego podobszaru i z Gminy.

Ważnym dla podkreślenia powyższych odpowiedzi jest fakt, że ankiety wypełniały w większości osoby pracujące (55 %), niepracujące (37 %) oraz emeryci/renciści (8 %), w większym stopniu kobiety (55%) niż mężczyźni (45 %) z wykształceniem zawodowym (33%), średnim (31 %) oraz podstawowym (18 %). W ankiecie wzięło udział jedynie 6 % mieszkańców z wykształceniem wyższym, co także jest wyrazem faktu, odpływu takich osób z miejscowości. Kategoria wiekowa osób wypełniających ankiety podzielona była na 3 bloki. Odpowiadały zarówno osoby młode (od 17 do 29 roku życia) – 35 % ankietowanych, osoby w wieku średnim (od 30 do 62 lat) – 53 % oraz emeryci/renciści w wieku 65-79 – łącznie 14 %.

STRUKTURA BEZROBOCIA

Biorąc pod uwagę wyniki diagnozy podobszar Babinek ma 2 najwyższy wskaźnik udziału osób bezrobotnych na tym obszarze – 13,69, co niemalże dwukrotnie przewyższa średnią dla Gminy wynoszącą 6,55.

2) Podobszar Będgoszcz

Wieś ma tradycje średniowieczne. Pierwsze wzmianki o danym obszarze są od roku 1770 roku.

Z uwagi na bliskie położenie od drogi wojewódzkiej nr 119 relacji Szczecin – Smolary, miejscowość ma możliwości dogodnego dojazdu do większych ośrodków miejskich. Przez obszar wsi przebiegają dwie drogi powiatowe w bardzo złym stanie technicznym (szczególnie droga nr 1551Z – relacji Będgoszcz – Chabówko). Element ten ma także wpływ na odpływ mieszkańców.

Na terenie miejscowości nie funkcjonuje świetlica wiejska, a spotkania odbywają się w kontenerze pełniącym funkcję świetlicy. Obiekt jest w złym stanie technicznym.

Podobszar Będgoszcz charakteryzuje się niskim przyrostem naturalnym oraz wysokim odsetkiem osób korzystających z pomocy społecznej (średnio jest to 10 rodzin rocznie). Na danym obszarze brak obiektu użyteczności publicznej (co ma przełożenie na wysoką przestępczość oraz ilość wydanych niebieskich kart) i słabe więzi społeczne.

Wielu mieszkańców obszaru jest napływowa, a co wpływ ma położenie obszaru przy jeziorze Będgoszcz, które jako dopływ jeziora Miedwie jest chętnie odwiedzane przez swoje walory przyrodnicze i rekreacyjne.

Pomimo walorów obszaru zapóźnienia wskazane powyżej widać niemalże w każdym obszarze życia społecznego. Jest to obszar z licznymi zaniedbaniami społecznymi i infrastrukturalnymi. Jest to podobszar z dużym udziałem mieszkańców seniorów 26%. W miejscowości mieszka 10 osób korzystających z pomocy społecznej, 1 osoba jest niepełnosprawna oraz 1 osoba jest samotna korzystające z pomocy. We wsi jest duża ilość osób korzystających z pomocy Państwa w dożywianiu (4 osoby). Problemy te powielane są z roku na rok, co widać także po ilości osób korzystających z pomocy społecznej. We wsi brakuje organizacji społecznej i non-profit, a liczba osób zamieszkujących dany obszar z roku na rok spada.

ANALIZA ANKIET

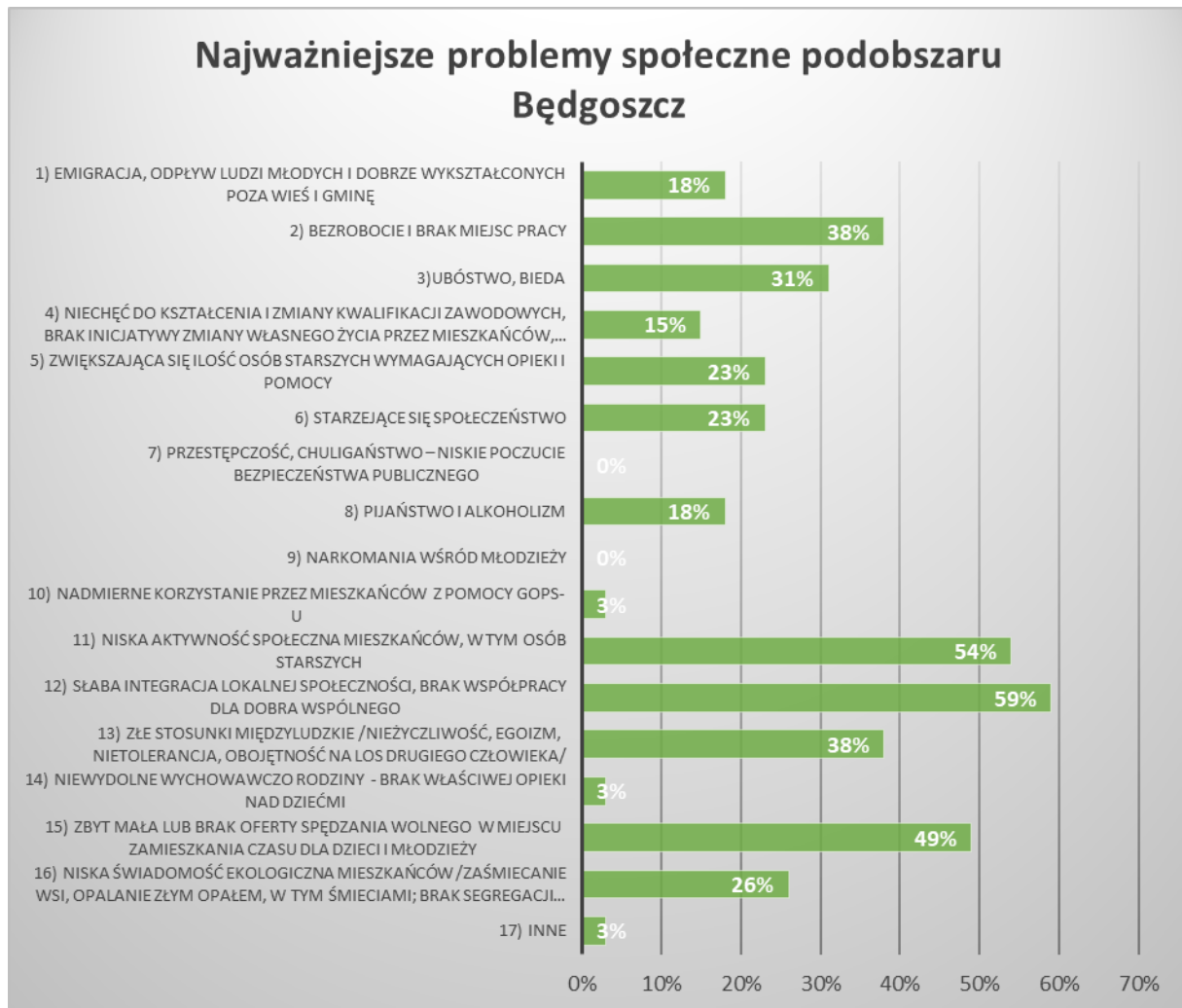
W procesie konsultacji społecznych mieszkańcy podobszaru Będgoszcz określili miejsce swojego zamieszkania i społeczność słowami:

- Będgoszcz to obiekty sportowe, usługowe
- miejscowość bez przyszłości
- brak nowej Sali (wiele głosów)
- mała wieś bez gospodarza
- wieś sąsiadująca z jeziorem, która po modernizacji mogłaby przyciągnąć turystów i zjednoczyć mieszkańców
- zaniedbana, zapomniana przez samorząd wieś
- bardzo zaniedbana i zapuszczona miejscowość z dużym potencjałem
- wieś mało rozwojowa, brak świetlicy, złe drogi dojazdowe, mieszkańcy mało zintegrowani
- wieś stroniąca od jakichkolwiek pomysłów
- wieś niezorganizowana przez mieszkańców
- wieś z potencjałem, zaniedbana
- ładne położenie wioski
- wieś zaniedbana, bez gospodarza
- zapomniany zakątek
- mój drugi dom
- mój odpoczynek
- malownicza wieś z potencjałem rekreacyjnym
- to wymarzone miejsce by odpocząć od zgiełku wielkich miast. Oaza spokoju, teren na którym można cieszyć się naturą, w kształcie, w jakim znamy ją od lat – to zaleta tego miejsca
- pięknie położone, zielone miejsce
- w większości starsze społeczeństwo
- to ludzie w podeszłym wieku i małe dzieci, młodzieży brak bo nie mają co robić z sobą i gdzie spędzać wolny czas. Mężczyźni wolny czas spędzają pijąc alkohol w miejscu publicznym przy dzieciach
- to wspaniałe miejsce do odpoczynku i rekreacji. Mieszkańcy zyczliwi, aczkolwiek niektórzy wolą spędzać czas przy alkoholu niż znaleźć pracę.
- niedoceniony piękny teren
- zapomniany zakątek
- to mili ludzie, piękne jezioro
- to fajnie położona wieś, blisko jezior, miast i miasteczek. Społeczność miła, grzeczna lecz bardzo skryta.

Powyższe elementy w sposób czytelny pokazują, iż mieszkańcy doceniają walory środowiskowe i przyrodnicze swojego obszaru, jednak zdają sobie sprawę z wielu zapóźnień cywilizacyjnych, które mają tutaj miejsce. Jakość dróg powiatowych na danym obszarze jest ważną determinantą, która może zmienić dzisiejszy stan rzeczy i w połączeniu z umożliwieniem dostępu do obiektów publicznych, które integrować będą społeczeństwo z pewnością przyciągnie turystów i innych mieszkańców, którzy zechcą na danym obszarze się osiedlać i odpoczywać. Poprawa infrastruktury idzie także w parze z organizacją ciekawych wydarzeń i imprez, które integrują mieszkańców i „odciągają” młodszą część społeczeństwa od patologicznych zachowań. Dlatego też w gestii samorządu jest realizacja różnego rodzaju działań, wspólnie z mieszkańcami, które wpłynąć będą na wszystkie obszary życia społecznego

Poniżej przedstawiono wykres obrazujący odpowiedzi mieszkańców, którzy wzięli udział w ankietach na podobszarze Będgoszcz:

Wykres 2 Najważniejsze problemy społeczne podobszaru Będgoszcz widziane oczami mieszkańców –wyniki ankiety

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Analizując powyższe odpowiedzi zauważyć można, iż mieszkańcom podobszaru Będgoszcz najbardziej doskwiera słaba integracja lokalnej społeczności, brak współpracy dla dobra wspólnego. Element ten wskazało 59 % osób, które wzięły udział w ankietach. Kolejnym elementem ściśle powiązanim ze stanem społecznym na obszarze podobszaru jest niska aktywność społeczna mieszkańców, w tym osób starszych. Wskazało je 54 % mieszkańców. Na kolejnym miejscu znalazły się odpowiedzi: zbyt mała lub brak oferty spędzania wolnego w miejscu zamieszkania czasu dla dzieci i młodzieży (49 %) oraz wskazane równorzędnie odpowiedzi: złe stosunki międzyludzkie /nieżyczliwość, egoizm, nietolerancja, obojętność na los drugiego człowieka/a także bezrobocie i brak miejsc pracy. Wskazało je aż 38 % mieszkańców.

Odpowiedzi te znajdują swoje potwierdzenie w diagnozie, gdzie obszar miejscowości Będgoszcz ma wysoki poziom osób korzystających z pomocy społecznej (powyżej średniej dla Gminy), wysoki udział osób korzystających z Programu Państwa w dożywianiu a także wysoki udział wydanych niebieskich kart i liczby przestępstw. Elementy te potwierdzają także występujące na tym obszarze bieda i ubóstwo, na które wskazało 31 % ankietowanych.

Obszar Będgoszczy jest obszarem, gdzie brak jakiegokolwiek obiektu społecznego (świetlicy, centrum społecznego), co potwierdzają także wyniki diagnozy. Element ten znalazł tym samym potwierdzenie w odpowiedziach ankietowanych, które zostały wskazane wyżej. Stąd też uważa się,

że należy poszukiwać rozwiązań, które będą integrować społeczeństwo i dadzą szansę na samorozwój, a także powstrzymają proces emigracji i odpływu ludzi młodych z badanego podobszaru i z Gminy.

Ważnym dla podkreślenia powyższych odpowiedzi jest fakt, że ankiety wypełniały w większości osoby pracujące (79 %), niepracujące (13 %) oraz emeryci/renciści (8 %), w większym stopniu mężczyźni (51%) niż kobiety (49 %) z wykształceniem średnim (44%), wyższym!!! (28 %), zawodowym (18 %) oraz podstawowym (8 %). Kategoria wiekowa osób wypełniających ankietę związana była z najwięcej : 22-25 lat (6 %), od 32 do 40 lat (44 %), powyżej 40 lat do 65 roku życia (44 %). W ankiecie udział wzięli także seniorzy – 8% w wieku 75 i więcej lat. Najmłodszą osobą, która wypełniła ankietę był 22 latek, najstarszą – osoba 79 letnia.

3) Podobszar Chabówko

Wieś ma tradycje średniowieczne. Pierwsze wzmianki o danym obszarze są od roku 1771 roku.

Z uwagi na bliskie położenie od drogi wojewódzkiej nr 119 relacji Szczecin – Smolary, miejscowość ma możliwości dogodnego dojazdu do większych ośrodków miejskich. Przez obszar wsi przebiega droga powiatowa w bardzo złym stanie technicznym (nr 1551Z – relacji Będgoszcz – Chabówko), która jest także łącznikiem z wsią Będgoszcz. Element ten ma także wpływ na odpływ mieszkańców.

Na terenie miejscowości nie funkcjonuje świetlica wiejska, a spotkania odbywają się zazwyczaj w kontenerze udostępnianym przez osobę prywatną.

Podobszar Będgoszcz charakteryzuje się niskim przyrostem naturalnym oraz wysokim odsetkiem osób długotrwale bezrobotnych (średnio jest to 16 osób rocznie). Jest to najwyższy wskaźnik w Gminie!!!! Określony podczas diagnozy i przekracza średnią dla Gminy określoną jako 6,55 o prawie 2, raza (wynosi 15,52).

Na danym obszarze brak obiektu użyteczności publicznej, co ma także wpływ na odpływ ludności (szczególnie młodzieży) z danego obszaru.

W miejscowości mieszka jedynie 1 rodzina korzystająca z pomocy społecznej.

We wsi brakuje organizacji społecznej i non-profit, a liczba osób zamieszkujących dany obszar z roku na rok spada. Z uwagi na zły stan nawierzchni dróg w miejscowości (zarówno powiatowa, jak i gminna) mieszkańcy dziennie mają tylko jedno połączenie z miastem Pырzyce w dzień roboczy. Oznacza to, że w przypadku spóźnienia się na autobus nie ma możliwości przemieszczania się, bowiem nie dociera tutaj żaden prywatny przewoźnik! Elementy te mają zdecydowany wpływ na wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych na tym podobszarze.

ANALIZA ANKIET

W procesie konsultacji społecznych mieszkańcy podobszaru Chabówko określili miejsce swojego zamieszkania i społeczność słowami:

- mała wieś której trzeba nadać życie
- wieś która nie ma drogi takiej jak powinna być
- spokojna wieś (kilka odpowiedzi)
- spokojna wieś i dobrze funkcjonujące społeczeństwo
- piękna miejscowość, która może być miejscowością agroturystyczną
- fajna miejscowość
- miejscowość, która wymaga dobrej zmiany
- spokojna i cicha wieś
- super wioska
- wieś i społeczność życzliwa i spokojna
- ładna i spokojna oraz zadbana miejscowość. Mieszkańcy życzliwi i spokojni (kilka odpowiedzi)

- mała i przyjazna wieś
- mała wioska w której nic się nie dzieje
- wieś o której Gmina Bielice zapomina

Biorąc pod uwagę odpowiedzi widać, że mieszkańcy dobrze się czują w miejscu swojego zamieszkania, jednak dla zacieśnienia relacji międzyludzkich oraz poprawy kondycji (także w kontekście zmniejszenia bezrobocia) ważne jest aby wyremontowane zostały drogi oraz powstał obiekt publiczny, który pozwoli na zmianę wizerunku miejscowości.

Poniżej przedstawiono wykres obrazujący odpowiedzi mieszkańców, którzy wzięli udział w ankietach w m. Chabówko:

Wykres 3 Najważniejsze problemy społeczne podobszaru Chabówko widziane oczami mieszkańców –wyniki ankiety

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety

Powyższe elementy pokazują, że mieszkańcom podobszaru najbardziej doskwierają problemy związane ze zbyt małą lub brakiem oferty spędzania wolnego czasu w miejscu zamieszkania dla dzieci i młodzieży oraz starzejące się społeczeństwo. Na element te zwróciło uwagę 50 % ankietowanych uznając jako problem najważniejszy. Problem ten wiąże się także z innym aspektem, które powodują ujemny przyrost naturalny na danym obszarze oraz zmniejszającą się liczbę ludności. Równie ważnymi problemami są także słaba integracja lokalnej społeczności, brak współpracy dla dobra wspólnego na co wskazało 44 % ankietowanych oraz niska aktywność społeczna mieszkańców, w tym osób starszych. Problemy te zauważyło 34 % osób. Na kolejnych miejscach, o tej samej intensywności ankietowani wskazali „zwiększająca się ilość osób starszych wymagających opieki i pomocy (19 % ankietowanych) i powiązane z tym bezrobocie i brak miejsc pracy (także 19 % odpowiedzi). Elementy te potwierdzają tym samym, że brak dobrych relacji międzyludzkich nie jest sytuacją przypadkową. Konflikty i brak wzajemnego porozumienia na rzecz wspólnoty mieszkańców

nie jest łatwym do przewyciężenia faktem. Tym samym diagnoza społeczna, jak i opinie samych mieszkańców o społeczności Chabówka wyrażone w ankietach wskazują istniejący konflikt wewnątrz tej społeczności, niską ocenę wspólnoty, w której żyją. Dlatego też należy poszukiwać rozwiązań, które będą integrować społeczeństwo i dadzą szansę na samorozwój, a także powstrzymają proces emigracji i odpływu ludzi młodych z miejscowości i Gminy, na który wskazało 16 % ankietowanych.

Ankiety wypełniały przede wszystkim mężczyźni (53%) w przeważającej liczbie osoby pracujące (53%), z wykształceniem średnim (44%) oraz zawodowym (34%). W gronie wypełniających ankietę nie zabrakło także osób z wykształceniem wyższym (13%) i podstawowym (6%) oraz osób uczących się (3%) Wiek ankietowanych wahał się od 19 do 82 lat, przy czym największą grupą były osoby w wieku 30-65 lat (63%) oraz następnie mieszkańcy w wieku 19-29 lat (17 %).

4) Podobszar Nowe Chrapowo

Podobszar Nowe Chrapowo posiada rodowód średniowieczny – z 1302 roku. Dominującą na tym terenie formą wsi była owalnica, przekształcona w ulicówkę. Istnieją tu liczne zespoły historycznej zabudowy.

W historii wsi nie funkcjonowały państwowe gospodarstwa rolne, ale pomimo tego jest to obszar z licznymi zaniedbaniami społecznymi i infrastrukturalnymi.

Jest to miejscowość z dużym przyrostem naturalnym ale także starzejącym się społeczeństwem. W miejscowości mieszkają 4 osoby korzystające z pomocy, 2 osoby są niepełnosprawne oraz 3 osoby są samotne korzystające z pomocy.

Pomimo istnienia na tym terenie ładnej i nowej świetlicy wiejskiej brak jest tutaj jakiegokolwiek organizacji pozarządowej a tym samym lokalnego lidera, który wsparłby działania mieszkańców i zachęciłby ich do wzajemnej pracy na rzecz ogółu.

Na podobszarze Nowe Chrapowo działają jedynie 3 podmioty gospodarcze co powoduje, w porównaniu do liczby mieszkańców jest to wieś z najniższym wskaźnikiem zarejestrowanych działalności gospodarczych. Elementy te mają tym samym przełożenie na długotrwałe bezrobocie oraz liczbę udzielanej pomocy społecznej mieszkańcom w postaci dożywiania.

Na obszarze wsi funkcjonuje wodociąg podłączony pod ujęcie wody Nowe Chrapowo. Przez obszar przebiegają drogi: powiatowa (relacji Stare Chrapowo – Nowe Chrapowo) oraz gminne (relacji: relacji N. Chrapowo - Swochowo - Bielice – Chabowo, relacji N. Chrapowo - /Czarnowo/m, relacji N. Chrapowo - /Łozice/, relacji N. Chrapowo - /Pyrzyce/. Pomimo kilku dróg istnieją także obszary gdzie domostwa nie posiadają dostępu do drogi asfaltowej, a mieszkańcy mają tylko 1 połączenie komunikacją publiczną z miastem Pyrzyce. Elementy te izolują oraz tym samym mają wpływ na rosnące patologie na danym obszarze (przestępczość powyżej średniej dla Gminy) oraz tym samym liczbę wydanych niebieskich kart.

Dużym problemem jest także brak sieci kanalizacyjnej. Jedynie 3 budynki zostały podłączone do przydomowych oczyszczalni. Pozostali mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych.

ANALIZA ANKIET

W procesie konsultacji społecznych mieszkańcy podobszaru Nowe Chrapowo określili miejsce swojego zamieszkania i społeczność słowami:

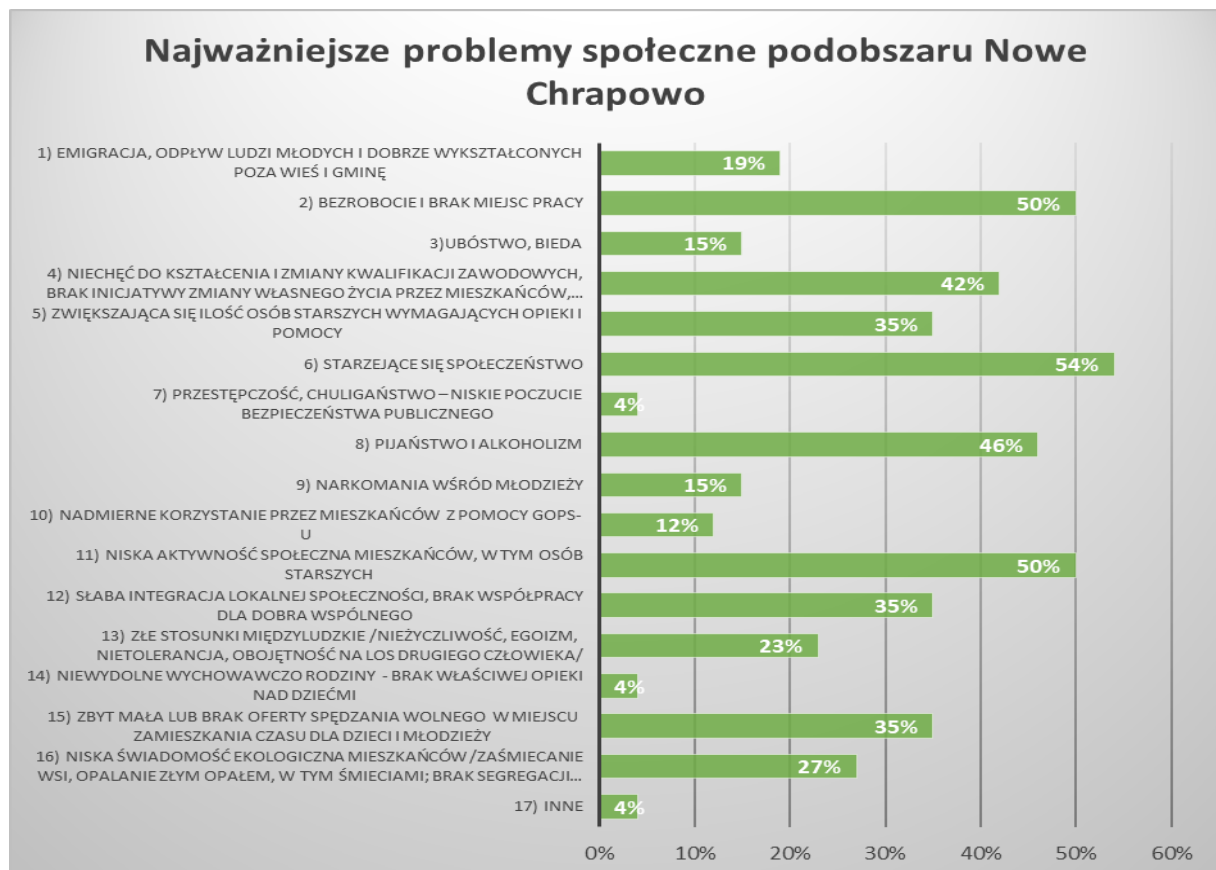
- wieś w którą powinno się inwestować by dzięki temu społeczność mogła się rozwijać
- wieś starzejąca się, społeczność chętna do pracy dla wspólnego dobra, tylko jest mało świadoma jakie korzyści daje wspólna praca dla dobra ogółu
- wieś o przeważającej liczbie osób starszych
- wieś która się starzeje
- wieś starzejąca się bez możliwości rozwijania się (kilka odpowiedzi)
- wieś przesiąknięta alkoholizmem i nadmiernym wykorzystywaniem GOPS-u
- starzejąca się wieś i duże pijaństwo

- miejscowość mała, brak komunikacji międzyludzkiej
- wioska która ma bardzo dużo osób bezrobotnych
- wieś starzejąca się i słabo integrująca się (kilka odpowiedzi)
- miejscowość w miarę ogarnięta
- miejscowość położona na uboczu, bardzo zadbana aczkolwiek słabo zintegrowana, gdzie mieszkańcy są bardzo mało aktywni społecznie
- wieś bez dobrego Internetu
- ciekawa przyrodniczo wieś z fajnymi dwoma obiektami sportowo-rekreacyjnymi. Niestety ludzie w tej wsi są zawistni i dużo osób nie chce współpracować dla dobra ogółu
- nie jest źle
- wieś bardzo skłócona ale dobrze pracująca Rada Sołecka
- wieś nie do końca zorganizowana.

Powyższe dane potwierdzają wyniki ankiety, przede wszystkim w kwestii starzejącego się społeczeństwa oraz braku lidera. Należy zatem uczynić wszystko aby wykorzystać potencjał obszaru dla dobra ogółu i niwelacji istniejących problemów.

Poniżej przedstawiono wykres obrazujący odpowiedzi mieszkańców, którzy wzięli udział w ankietach w m. Nowe Chrapowo:

Wykres 4 Najważniejsze problemy społeczne podobszaru Nowe Chrapowo widziane oczami mieszkańców – wyniki ankiety

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Analizując odpowiedzi mieszkańców zauważyć można iż największym problemem społecznym na tym obszarze jest „starzejące się społeczeństwo” na co uwagę zwróciło 54 % ankietowanych oraz „niska aktywność społeczna mieszkańców, w tym osób starszych” i „Bezrobocie

i brak miejsc pracy” na co uwagę zwróciło równorzędnie po 50 % ankietowanych. Zostało to także połączone z „pijaństwem i alkoholizmem” na co wskazało 46 % ankietowanych. Dużym problemem społecznym wskazanym w diagnozie oraz zauważonym przez ankietowanych jest zwiększająca się ilość osób starszych wymagających opieki i pomocy, słaba integracja lokalnej społeczności, brak współpracy dla dobra wspólnego oraz „zbyt mała lub brak oferty spędzania wolnego w miejscu zamieszkania czasu dla dzieci i młodzieży (po 35 % odpowiedzi). Obszar ten obok miejscowości Babinek jest obszarem gdzie występuje największa w skali Gminy Bielice ilość problemów społecznych. Zatem obszar ten (podobnie jak cały obszar wskazany do rewitalizacji) wymaga szczególnego zainteresowania i podjęcia wspólnych (także z mieszkańcami) działań, które będą przyczyniać się do niwelowania tego zjawiska.

Ankiety wypełniały w większości osoby pracujące (58 %), niepracujące (23 %) oraz emeryci/renciści (8 %), a także osoby uczące się (12%) w większym stopniu mężczyźni (54%) niż kobiety (46 %) z wykształceniem średnim (65%), oraz równorzędnie wyższym!!!, zawodowym oraz podstawowym – po 12 %. Kategoria wiekowa osób wypełniających ankietę związana była najczęściej z osobami w wieku: 18-21 lat (16 %), od 32 do 40 lat (23 %), powyżej 40 lat do 65 roku życia (56 %). W ankiecie udział wzięli także seniorzy – 8% w wieku 66 i więcej lat. Najmłodszą osobą, która wypełniła ankietę była osoba 18 letnia, najstarszą – osoba 67 letnia.

5) Podobszar Nowe Linie

Jest to podobszar o współczesnym rodowodzie (lata 50-te XX wieku). Miejscowość po 1945 roku była użytkowana przez Państwowe Gospodarstwo Rolne (PGR). Do dnia dzisiejszego na terenie miejscowości widać pozostałości tych zabudowań (Lokali po byłych PGR-ach jest na danym obszarze 8). Kilka z mieszkań jest nadal zamieszkałych przez byłych pracowników PGR. Wiele budynków ma pokrycia dachu z eternitu i wymagana jest ich wymiana.

Jest to obszar z licznymi zaniedbaniami społecznymi i infrastrukturalnymi (drogi, obszary rekreacyjne, sieć wodociągowa z azbestu – aż 1500 mb!!! obsługiwana przez ujęcie we wsi Bielice, azbest na budynkach mieszkalnych, brak świetlicy – istnieje jedynie przestrzalony kontener i brak innego obiektu społecznego). Wszystkie usługi publiczne realizowane są poza danym obszarem w głównej siedzibie Gminy – Bielicach.

Komunikacja zbiorowa bazuje na połączeniach komunikacji indywidualnej i autobusowych, ze względu na niewielkie zapotrzebowanie, w odróżnieniu od wielu innych gmin w tym przyległych do Szczecina, nie rozwinęła się w gminie sieć prywatnych przewoźników.

Jest to podobszar z dużym udziałem osób długotrwale bezrobotnych (9 osób) a także obszar wykazujący dużą liczbę wydanych niebieskich kart. W miejscowości mieszka 8 osób korzystających z pomocy, 5 osób jest niepełnosprawnych oraz 4 osoby są samotne korzystająca z pomocy społecznej. To także obszar który ma ujemne saldo mieszkańców i najniższy (obok Nowego Chrapowa) przyrost naturalny.

ANALIZA ANKIET

W procesie konsultacji społecznych mieszkańcy podobszaru Nowe Linie określili miejsce swojego zamieszkania i społeczność słowami:

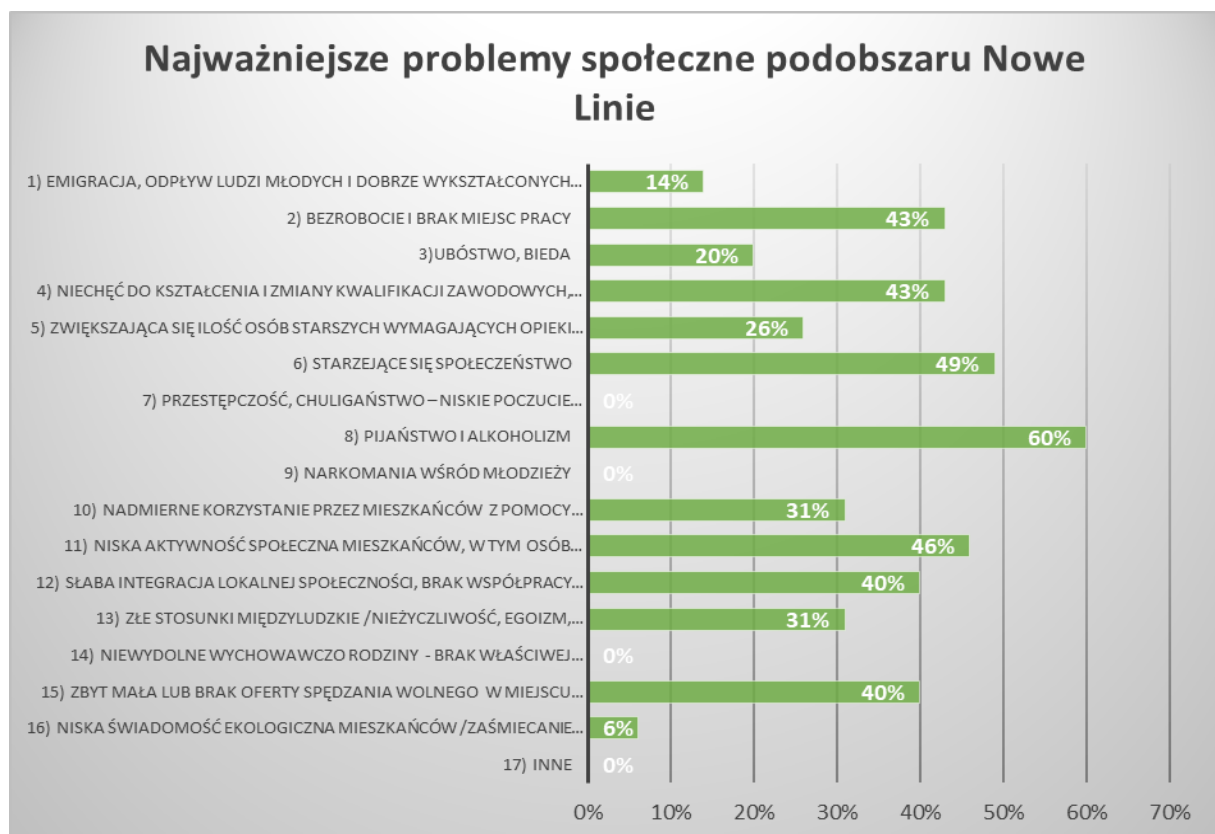
- Nowe Linie to miejsce moich narodzin oraz wspólnych przyjaciół z którymi się rozwijałem.
- czysta i zadbane wieś w której brakuje świetlicy oraz chodników
- miejscowość bez świetlicy i chodnika (wskazana kilkakrotnie odpowiedź)
- wieś z przyszłością, jednak w chwili obecnej jest „zacošana” i brak jest chęci ogółu do działania
- wieś bez świetlicy – najważniejszego miejsca

- uboga wieś
- mała, spokojna wieś
- piękna i mała wioska tylko potrzebuje trochę inwestycji żeby była jeszcze ładniejsza
- wieś z potencjałem jeśli będzie wybudowana świetlica
- wieś ładna, ale ludzie nie umieją się integrować mimo starań sołtyski
- wieś z perspektywą
- ludzie ok, wieś biedna, z dobra sołtyską
- słabo zintegrowana wieś bez świetlicy
- wieś słabo rozwinięta
- wieś bez przyszłości. Nie ma tu żadnych perspektyw
- wieś bez perspektyw i możliwości rozwoju dla młodych osób, które w niej mieszkają.
- wieś zapomniana przez organ samorządu terytorialnego. Nikt się nią nie interesuje jak należy !
- zadbana wieś
- spokojna i bezpieczna wieś, mili mieszkańcy
- wioska, która się nie rozwija
- wieś spokojna i czysta

Poniżej przedstawiono wykres obrazujący odpowiedzi mieszkańców, którzy wzięli udział w ankietach w m. Nowe Linie:

Wykres 5 Najważniejsze problemy społeczne podobszaru Nowe Linie widziane oczami mieszkańców – wyniki ankiety

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Powyższe elementy pokazują, że mieszkańcom podobszaru najbardziej doskwierają problemy związane z alkoholizmem i pijaństwem mieszkańców. Na problem ten zwróciło uwagę aż 60 % spośród rodzin ankietowanych. Równie ważnym problemem jest starzejące się społeczeństwo (49 %

odpowiedzi) oraz niska aktywność społeczna mieszkańców, w tym osób starszych, na co uwagę zwróciło 46 % ankietowanych.

Kolejnym zauważonym czynnikiem jest „niechęć do kształcenia i zmiany kwalifikacji zawodowych, brak inicjatywy zmiany własnego życia przez mieszkańców, brak chęci podjęcia pracy” i „bezrobocie i brak miejsc pracy”, co zostało wskazane przez 43 ankietowanych.

Czynniki te mają także odzwierciedlenie w wynikach diagnozy, gdzie przy wskaźniku nr 3 – wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych średnia z lat 2014-2016 oraz nr 6 - odsetek rodzin korzystających z GOPS średnia z lat 2014-2016 Nowe Linie osiągnęły wyniki powyżej średniej dla Gminy, co oznacza problem w tym zakresie.

Na podobszarze Nowe Linie niezwykle ważnym elementem jest bezpieczeństwo mieszkańców. Ma to szczególne znaczenie w obliczu faktu występowania wysokich wskaźników dotyczących ilości wydanych „niebieskich kart” na tym obszarze, które są zdecydowanie powyżej średniej dla Gminy (0,30) i wynoszą 0,53 %. Dlatego też ważne jest podjąć takie działania, które zarówno uwrażliwią członków rodziny na wzajemne bezpieczeństwo jak i zmniejszenie zjawiska patologii. Jest to także spowodowane frustracją w związku z niewielkim (tylko 1!!!) połączeniami komunikacją publiczną z miastem Pyrzyce w dzień powszedni, co zdecydowanie wpływa na ograniczenie przemieszczania się, także w celach zawodowych i poszukiwania pracy.

Dodatkowo na podobszarze Nowe Linie zauważalna jest duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej oraz niski poziom przyrostu naturalnego. Problemy te powodują tym samym niechęć w życiu społecznym objawiającą się także niską frekwencją w wyborach. Brak dobrej jakości drogi gminnej na podobszarze jest dodatkowym elementem, który ma także wpływ na bezrobocie oraz niechęć do zmian. W wielu rodzinach niskie uposażenia powodują niemożność wyjazdów poza miejsce swojego zamieszkania oraz tym samym nie dają szansy na wyjście z „zamkniętego kręgu” bezrobocia i pobierania zasiłków w rodzinie. Te 3 najważniejsze kwestie, które zauważają sami mieszkańcy, napędzają kolejne problemy, których przy takim stylu życia uniknąć się nie da.

Powyższe elementy są tym samym odzwierciedleniem faktu, że podobszar Nowe Linie jest obszarem, gdzie brakuje ośrodka z prawdziwego zdarzenia integrującego ludność. W chwili obecnej mieszkańcy korzystają ze świetlicy w przestarzałym, małym i będącym w fatalnych warunkach kontenerze. Jest to jedno kilkumetrowe pomieszczenie, bez toalety i dobrej jakości wyposażenia. Brak miejsca uniemożliwia organizację spotkań, zajęć, warsztatów, co tym samym skutecznie zniechęca mieszkańców do wzajemnej integracji.

Ankiety wypełniały w większości osoby niepracujące (54 %), pracujące (43 %) oraz emeryci/renciści (3 %), w większym stopniu kobiety (54%) niż mężczyźni (46 %) z wykształceniem średnim (43%), oraz zawodowym (20 %) a także podstawowym (17%). Ankiety wypełniły na równi osoby z wykształceniem wyższym (9 %) co i bez wykształcenia (9 %). Kategoria wiekowa osób wypełniających ankietę dotyczyła przedziału wieku: 18-28 lat (27 %), od 33 do 40 lat (18 %), powyżej 40 lat do 65 roku życia (53 %). W ankiecie udział wzięli także seniorzy – 6% w wieku 73 i więcej lat. Najmłodszą osobą, która wypełniła ankietę była osoba 18 letnia, najstarszą – osoba 78 letnia.

Pogłębiona diagnoza potrzeb społecznych

Na etapie spotkań informacyjnych mieszkańcy podobszarów wyznaczonych do rewitalizacji, poprzez wypełnienie ankiet wskazali dla swoich obszarów zamieszkania działania, które w pierwszej kolejności Gmina powinna wdrożyć realizując proces rewitalizacji. Działania te przedstawiono poniżej, zaznaczając jednocześnie po 3 najczęściej zaznaczane przez ankietowanych odpowiedzi.

Tabela 29 Wykaz działań na obszarze rewitalizacji, które powinny zostać podjęte w celu odnowy społecznej mieszkańców

Nazwa działania	Babinek	Będgoszcz	Chabówko	Nowe Chrapowo	Nowe Linie
1) Stworzenie oferty spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież /zajęcia świetlicowe, wycieczki, rajdy, itp./	76%	64%	56%	77%	80%
2) Stworzenie na miejscu oferty szkoleń, kursów aktywizujących osoby bezrobotne	31%	26%	6%	46%	26%
3) Stworzenie oferty wspólnego spędzania czasu przez seniorów, osoby samotne – stworzenie klubu seniora	31%	18%	19%	38%	66%
4) Zapewnienie profesjonalnej opieki osobom starszym samotnym	22%	21%	16%	23%	37%
5) Działania integrujące mieszkańców wsi /wspólne akcje społeczne, festyny, zabawy, ogniska, itp./	53%	79%	47%	69%	54%
6) szkolenia z zakresu drobnej przedsiębiorczości – prowadzenia własnej działalności gospodarczej	6%	18%	13%	12%	6%
7) Organizacja zajęć terapeutycznych związanych z alkoholizmem, narkomanią, uzależnieniem od Internetu	31%	5%	0%	19%	34%
8) Stworzenie w świetlicy poradnictwa rodzinnego /psycholog rodzinny, radca prawny, terapeuta/	22%	3%	13%	23%	17%
9) Stworzenie pomocy w aktywizacji zawodowej i społecznej dla niepracujących zawodowo kobiet /doradztwo zawodowe, szkolenia zawodowe, psycholog, możliwość darmowego uzyskania prawa jazdy, itp./	16%	26%	9%	42%	23%
10) Inne, w tym:		0 %			0 %
stworzenie połączeń autobusowych, imprezy cykliczne z nagrodami dla każdego uczestnika np. biegi przełajowe i inne sportowe otwarte konkurencje z wykorzystaniem ścieżek , autobus do Bielicy do lekarza i apteki - około 9.00 i powrót ok. 12.00	12%				
budowa świetlicy			3 %		
osobom bezrobotnym zorganizowanie czasu poprzez porządkowanie wsi, dbanie o bezpieczeństwo, odbudować ruiny kościoła				8 %	

Źródło: opracowanie własne na podstawie wypełnionych ankiet

b) sfera gospodarcza

Jako determinanty negatywnych zjawisk gospodarczych wskazuje w szczególności na niski stopień przedsiębiorczości oraz słabą kondycję lokalnych przedsiębiorstw. Głównym problemem związanym z badaniem przedsiębiorczości i stanu gospodarki na poziomie lokalnym jest słaba dostępność oraz niska jakość danych statystycznych gromadzonych przez poszczególne instytucje. Niewiele jest również badań naukowych, na które można się powołać analizując poziom

przedsiębiorczości. Niedobór informacji powoduje, że pogłębiona diagnoza wymaga spojrzenia na zagadnienia gospodarcze w oparciu o obserwacje własne oraz badania jakościowe (rozmowy z lokalnymi przedsiębiorcami).

Specyfika gospodarki na obszarze rewitalizacji opiera się głównie o niewielkie podmioty gospodarcze działające w branży usługowej. Na terytorium 5 sołectw objętych obszarem rewitalizacji działa łącznie 22 podmioty ze 136 w całej Gminie tj. 16,18% wszystkich podmiotów. W Gminie Bielice i na obszarze rewitalizacji brak dużego przedsiębiorcy, który byłby siłą napędową lokalnej gospodarki. Zauważalne są natomiast liczne pozostałości budynków i obiektów po byłym Państwowym Gospodarstwie Rolnym (PGR) w miejscowościach Babinek i Nowe Linie.

Tabela 30 Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji

Nazwa podobszaru	Liczba podmiotów gospodarczych
Babinek	5
Będgoszcz	5
Chabówko	6
Nowe Chrapowo	3
Nowe Linie	3
Razem	22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminy Bielice

c) sfera funkcjonalno-przestrzenna

Uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne na obszarze rewitalizacji są różne w każdym z sołectw. Występujące problemy są pochodną problemów społecznych i słabej więzi społecznej z resztą gminy. Ma na to wpływ przeszłość miejscowości, często powiązana z obszarami, które były zarządzane przez Państwo Polskie.

Analizując poszczególne obszary sołectw objętych rewitalizacją zauważyć można że:

Podobszar Babinek

Sala/świetlica wiejska	Brak - spotkania odbywają się w przestarzałym kontenerze o powierzchni 10 m ² , gdzie brak wc, kuchni i możliwości odbywania większych spotkań
Stan dróg w miejscowości	Przez miejscowość przebiega droga powiatowa w złym stanie technicznym
Sieć wodociągowa	Funkcjonująca, podpięta pod ujęcie wody w m. Babin
Sieć kanalizacyjna	Brak, w miejscowości funkcjonują przydomowe oczyszczalnie
Zieleń urządzona	Brak
Obiekty sportowe	Boisko trawiaste w złym stanie technicznym
Obiekty rekreacyjne	Plac zabaw
Obiekty / tereny integracyjne	Brak
Obiekty zabytkowe	Brak
Zabudowa po byłym PGR	Tak - 20 lokali w budynkach wielolokalowych, stanowiących 48 % wszystkich lokali w miejscowości

Dostęp do akwenów wodnych	Nie
Obiekty chronione ujęte w ewidencji	Nie
Inne	Czerwony szlak turystyczny „Przez Trawiastą Buczynę”. Duża ilość azbestu na budynkach mieszkaniowych!

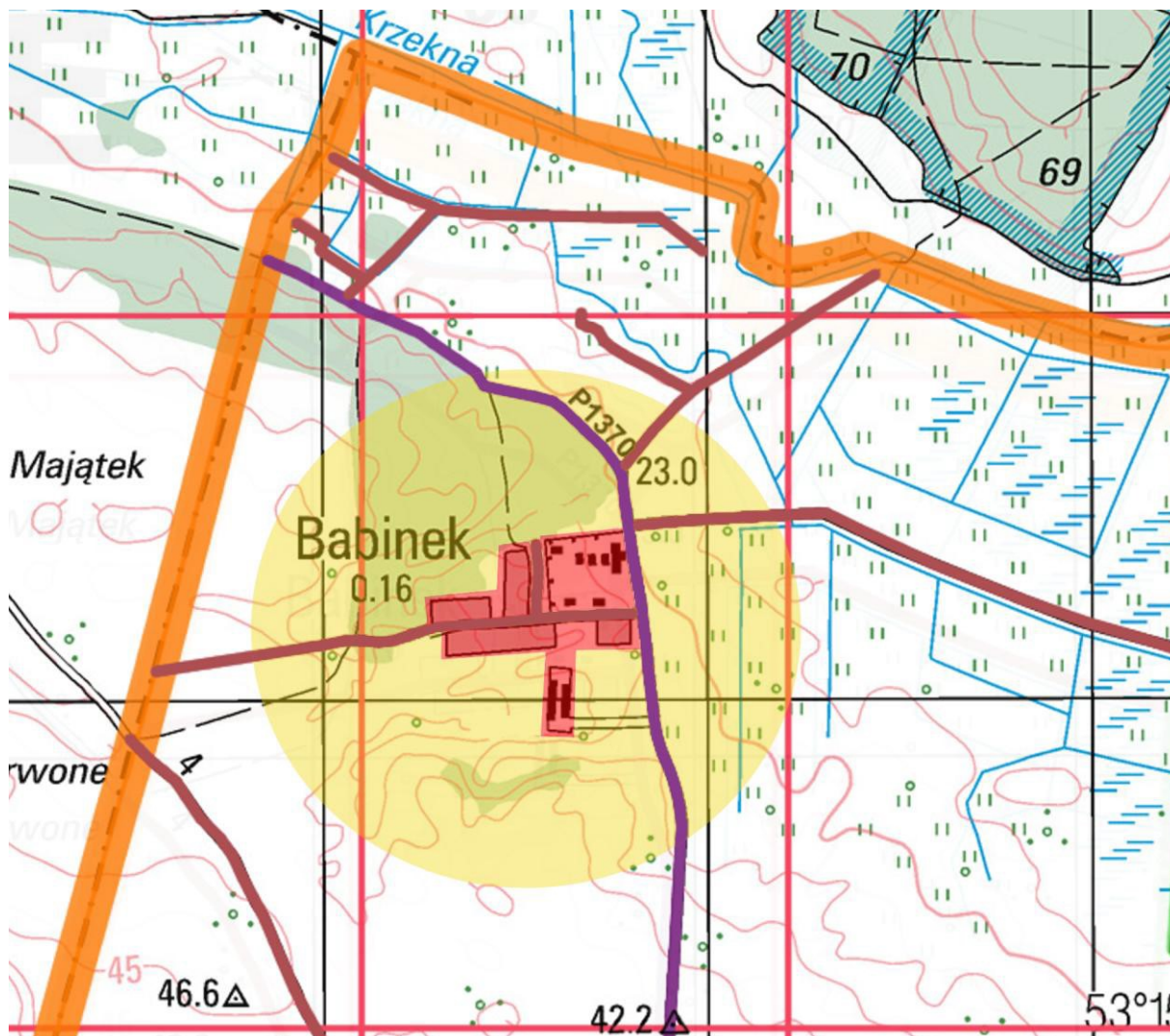
W wyniku wdrożonego procesu partycypacji społecznej mieszkańcy sołectwa wskazali, iż najpoważniejszymi problemami na ich obszarze związanymi z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej i stanem infrastruktury technicznej są (zaznaczono 4 najczęściej określone):

Tabela 31 Najpoważniejsze problemy sfery funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Babinek – wyniki ankiety

Podobszar Babinek	% odpowiedzi
1) zły stan techniczny i estetyczny budynków mieszkalnych i całych zagród	12%
2) zły stan techniczny drogi gminnej we wsi wraz z infrastrukturą techniczną	39%
3) zły stan obiektów mieszkaniowych- wymagana termomodernizacja	16%
4) brak czynnej świetlicy wiejskiej, jako centrum integracji społeczności	47%
5) słabo rozwinięta infrastruktura rekreacyjna i sportowa /boisko wielofunkcyjne, place zabaw, siłownie zewnętrzne, itp/	61%
6) niezadawalający dostęp do sieci Internetu szerokopasmowego	24%
7) niski poziom bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w związku z brakiem ogrodzenia terenu sportowo-rekreacyjnego	20%
8) brak dostępu do sieci kanalizacyjnej	12%
9) brak dostępu do sieci gazowej	31%
10) azbest na budynkach mieszkaniowych	18%
11) Inne: brak dróg asfaltowych, zbyt mała świetlica, wodociągi - brak ciśnienia wody, problemy z wodą, brak autobusów, brak ścieżki rowerowo-spacerowej biegnącej przez las z ławeczkami do odpoczynku przez osoby starsze, brak chodnika do końca wioski i progów zwalniających, poprawa drogi (zakrętu) przy wjeździe do Babinka (niebezpieczny zakręt)	29%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Mapa obrazująca podobszar Babinek

Strona | 94

Źródło: Geo map Gorzów Wlkp.

Zdjęcia pokazujące wieś Babinek

Źródło: archiwum ECD

Zdjęcie obrazujący kontener pełniący funkcję świetlicy oraz droga w m. Babinek

Strona | 95

Źródło: archiwum ECD

Podobszar Będgoszcz

Sala / świetlica wiejska	Brak - spotkania odbywają się w przestarzałym kontenerze o powierzchni 10 m2, gdzie brak wc, kuchni i możliwości odbywania większych spotkań
Stan dróg w miejscowości	Przez miejscowość przebiegają 2 drogi powiatowe (nr 1550Z - relacji Parsów - Będgoszcz oraz 1551Z - relacji Będgoszcz - Chabówko), w złym stanie technicznym oraz droga gminna w kierunku do jeziora Będgoszcz wymagające przebudowy i modernizacji
Sieć wodociągowa	Funkcjonująca, podpięta pod ujęcie wody w m. Babin
Sieć kanalizacyjna	Sprawna, obejmuje ok 80 % mieszkańców
Zieleń urządzona	Brak
Obiekty sportowe	Boisko trawiaste w złym stanie technicznym
Obiekty rekreacyjne	Plac zabaw przy kontenerze pełniącym funkcje świetlicy
Obiekty / tereny integracyjne	Brak
Obiekty zabytkowe	Brak
Zabudowa po byłym PGR	Nie
Dostęp do akwenów wodnych	Jezioro Będgoszcz. Znajduje się na zachód od Jeziora Miedwie. Swoim kształtem przypomina łuk. Nazwa jeziora pochodzi od wsi Będgoszcz, która leży w jego bezpośrednim sąsiedztwie, właśnie z tej miejscowości najłatwiej jest dostać się do jeziora. Przez zbiornik przepływa Kanał Ostrowica, który łączy je z wielkim jeziorem Miedwie. Do Jeziora Będgoszcz uchodzą rzeki Bielica i Krzekna, a samo jezioro należy do zlewni rzeki Płoni. Jest największym akwenem gminy Bielice, jego powierzchnia wynosi 264 ha, a głębokość miejscami dochodzi do 12 m. Z racji intensywnie prowadzonej gospodarki rybackiej jest to bardzo atrakcyjne miejsce dla wędkarzy. Można tutaj złowić głównie sandacze, ale także szczupaki, liny, leszcze, okonie, płocie, węgorze oraz karpie. Wędkowanie jest dozwolone od świtu do zmierzchu, polecane jest łowienie z łodzi. Wędkowanie jest możliwe po wykupieniu pozwolenia, ponieważ administratorem łowisk na Jeziorze Będgoszcz jest firma prywatna Gospodarstwo Rybackie Miedwie Sp. z o.o.
Obiekty chronione ujęte w ewidencji	bud. mieszkalny XIX/XX w. Nr 3 bud. mieszkalny XIX/XX w. Nr 8
Inne	Złoże kredy jeziornej „Będgoszcz” położone wzdłuż zachodniego brzegu jeziora Będgoszcz. Złoże o powierzchni 61,82 ha posiada zasoby geologiczne kopaliny w ilości 4, - 828 tys. Mg Drugim ze złóż, dla którego określono (wstępnie bez szczegółowego rozpoznania geologicznego) zasoby kopaliny jest złoże torfów „Będgoszcz”. Złoże zajmuje powierzchnię 121 ha Cmentarz poewangelicki, stanowiący jednocześnie skupisko zieleni wysokiej i historyczne miejsca pochówków

W wyniku wdrożonego procesu partycypacji społecznej mieszkańcy sołectwa wskazali, iż najpoważniejszymi problemami na ich obszarze związanymi z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej i stanem infrastruktury technicznej są (zaznaczono 4 najczęściej określane):

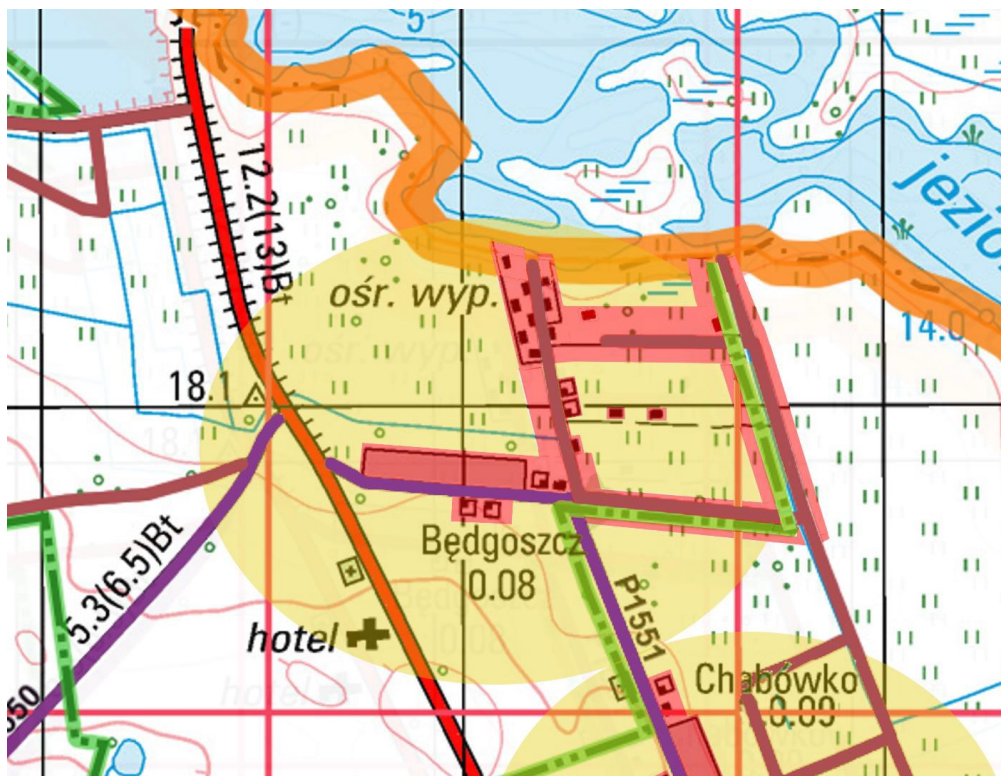

Tabela 32 Najpoważniejsze problemy sfery funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Będgoszcz – wyniki ankiety

Podobszar Będgoszcz	% odpowiedzi
1) brak dostępu do sieci kanalizacyjnej	33%
2) zły stan techniczny drogi gminnej we wsi wraz z infrastrukturą techniczną	77%
3) zły stan obiektów mieszkaniowych - wymagana termomodernizacja	5%
4) brak drogi dojazdowej i zagospodarowania terenu przy jeziorze	85%
5) słabo rozwinięta infrastruktura rekreacyjna i sportowa /boisko wielofunkcyjne, place zabaw, siłownie zewnętrzne, itp/	56%
6) niezadawalający dostęp do sieci Internetu szerokopasmowego	21%
7) niski poziom bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w związku z brakiem ogrodzenia terenu sportowo-rekreacyjnego	26%
8) brak dostępu do sieci gazowej	23%
9) azbest na budynkach mieszkaniowych	21%
10) inne: zły plan zagospodarowania przestrzennego, brak dostępu do bieżącej wody, brak świetlicy wiejskiej	8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Mapa obrazująca podobszar Będgoszcz

Kontener pełniący funkcje świetlicy w Będgoszczy

Strona | 98

Źródło: ECD

Kontener pełniący funkcje świetlicy w Będgoszczy - widok wnętrza

Źródło: archiwum ECD

Widok na stan drogi do jeziora w m. Będgoszcz

Stan zagospodarowania jeziora Będgoszcz

Boisko sportowe w miejscowości Będgoszcz

Źródło: archiwum ECD

Podobszar Chabówko

Sala/ świetlica wiejska	Brak – spotkania odbywają się w przestarzałym kontenerze osoby prywatnej, która udostępniła go mieszkańcom
Stan dróg w miejscowości	Przez miejscowość przebiega droga powiatowa w złym stanie technicznym (nr 1551Z – relacji Będgoszcz – Chabówko) oraz droga gminna do pilnej przebudowy i modernizacji oraz budowy parkingów i chodników
Sieć wodociągowa	Funkcjonująca, podpięta pod ujęcie wody w m. Babin
Sieć kanalizacyjna	Brak, w miejscowości funkcjonuje jedynie 1 przydomowa oczyszczalnia
Zieleń urządzona	Brak
Obiekty sportowe	Brak
Obiekty rekreacyjne	Plac zabaw w złym stanie
Obiekty/ tereny integracyjne	Brak
Obiekty zabytkowe	Brak
Zabudowa po byłym PGR	Brak
Dostęp do akwenów wodnych	Bliskie położenie do jeziora Będgoszcz
Obiekty chronione ujęte w ewidencji	Bud. mieszkalny k XIX w. Nr 10 Bud. mieszkalny k. XIX w. Nr 11
Inne	Cmentarz poewangelicki, stanowiący jednocześnie skupisko zieleni wysokiej i historyczne miejsca pochówków. Duża ilość azbestu na budynkach mieszkaniowych!

W wyniku wdrożonego procesu partycypacji społecznej mieszkańcy sołectwa wskazali, iż najpoważniejszymi problemami na ich obszarze związanymi z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej i stanem infrastruktury technicznej są (zaznaczono 4 najczęściej określane):

Tabela 33 Najpoważniejsze problemy sfery funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Chabówko – wyniki ankiety

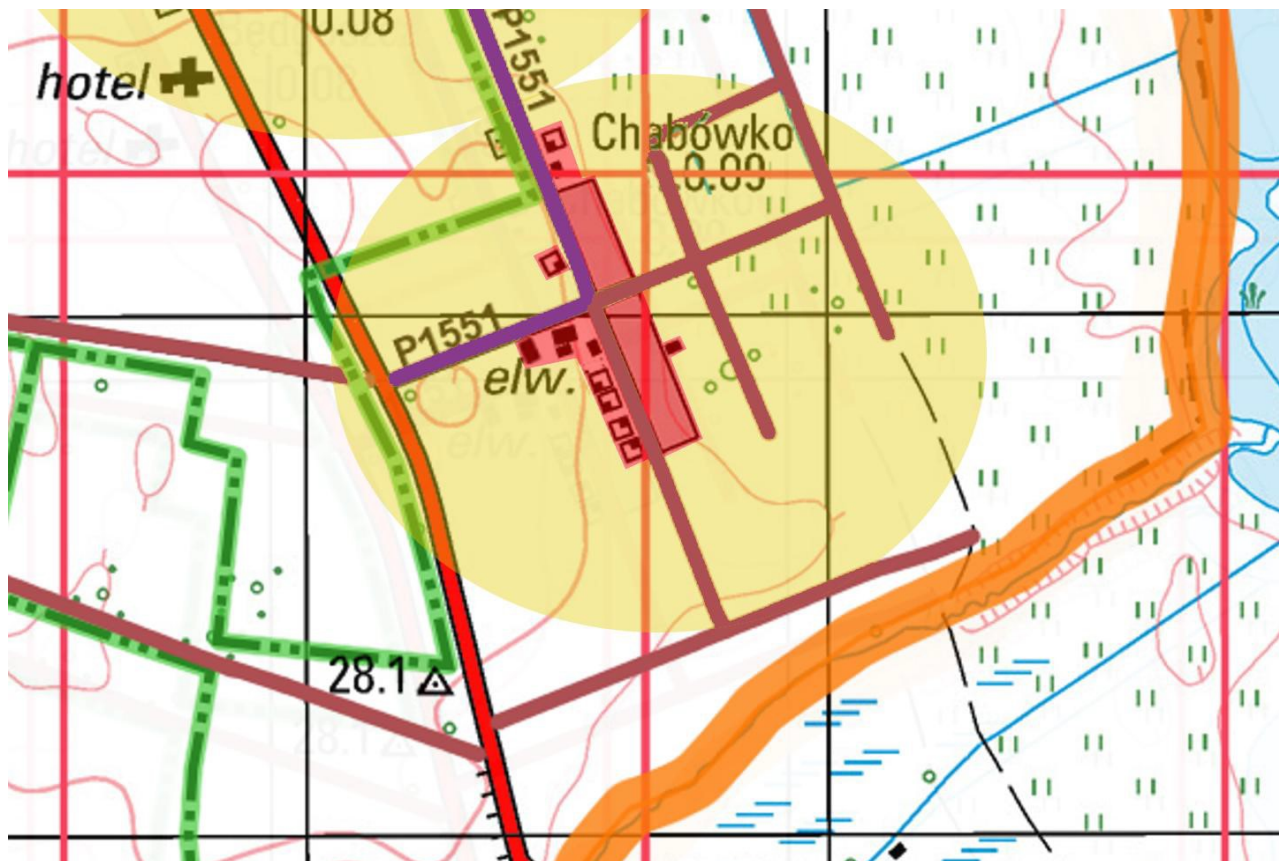
Podobszar Chabówko		% odpowiedzi
1) zły stan techniczny i estetyczny budynków mieszkalnych i całych zagród		13%
2) zły stan techniczny drogi gminnej w centrum wsi, brak parkingu i chodników		100%
3) brak parkingu przy obiektach publicznych		16%
4) brak czynnej świetlicy wiejskiej, jako centrum integracji społeczności		94%
5) słabo rozwinięta infrastruktura rekreacyjna i sportowa /boisko wielofunkcyjne, place zabaw, siłownie zewnętrzne, itp/		9%
6) niezadawalający dostęp do sieci Internetu szerokopasmowego		9%

Podobszar Chabówko		% odpowiedzi
7) zły stan placu zabaw		0%
8) brak dostępu do sieci kanalizacyjnej		19%
9) brak dostępu do sieci gazowej		50%
10) azbest na budynkach mieszkaniowych		19%
11) inne :		
brak oświetlenia ulicznego na wysokości budynku 4, 18A, 18B, brak plaży, brak dostępu do jeziora		6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Mapa obrazująca podobszar Chabówko

Źródło: Geo map Gorzów Wlkp.

Zdjęcia z miejscowości Chabówko – droga powiatowa Chabówko - Będgoszcz

Strona | 102

Boisko i plac zabaw w miejscowości Chabówko

Źródło: archiwum ECD

Podobszar Nowe Chrapowo

Sala/ świetlica wiejska	Nowa, wybudowana w ostatnich latach, o powierzchni 110 m ² , doskonale wyposażona
Stan dróg w miejscowości	Przez miejscowość przebiega droga powiatowa w złym stanie technicznym (nr 1552Z relacji Stare Chrapowo - Nowe Chrapowo) oraz drogi gminne (nr 600005Z - relacji N. Chrapowo - Swochowo - Bielice - Chabowo, nr 600011Z - relacji N. Chrapowo - /Czarnowo/, 600012Z - relacji N. Chrapowo - /Łozice/, 600013Z - relacji N. Chrapowo - /Pyrzyce/) o różnym stanie technicznym.
Sieć wodociągowa	Funkcjonująca, podpięta pod ujęcie wody w tej miejscowości
Sieć kanalizacyjna	Brak, w miejscowości funkcjonują jedynie 3 przydomowe oczyszczalnie
Zieleń urządzona	Park w złym stanie technicznym
Obiekty sportowe	Boisko sportowe o nawierzchni poliuretanowej do piłki siatkowej
Obiekty rekreacyjne	Plac zabaw
Obiekty / tereny integracyjne	Wiata integracyjna
Obiekty zabytkowe	Ruiny kościoła oraz cmentarz - rejestr zabytków nr 1113
Zabudowa po byłym PGR	Brak
Dostęp do akwenów wodnych	Brak
Obiekty chronione ujęte w ewidencji	Dwór II 4 ćw. XIX w. -p. XX w. Bud. mieszkalny poł. XIX -k. XIX w Nr 4 Bud. mieszkalny poł. XIX -k. XIX w Nr 6 Bud. mieszkalny poł. XIX -k. XIX w Nr 9 Bud. mieszkalny poł. XIX -k. XIX w Nr 10 Bud. mieszkalny XIX/XX w. Nr 11 Bud. mieszkalny 2 poł. XIX w. Nr 13 Bud. mieszkalny 2 poł. XIX w. Nr 14 Bud. mieszkalny 2 poł. XIX w. Nr 15 Bud. mieszkalny 2 poł. XIX w. Nr 16 Bud. mieszkalny 2 poł. XIX w. Nr 29 Bud. mieszkalny 2 poł. XIX w. Nr 30
Inne	Dominują historyczne formy osadnictwa o średniowiecznym rodowodzie. Pierwsze wzmianki dotyczące miejscowości pojawiły się w 1302 r. Dominującą na tym terenie formą wsi była owalnica przekształcona w ulicówkę. Na podobszarze są liczne zespoły historycznej zabudowy

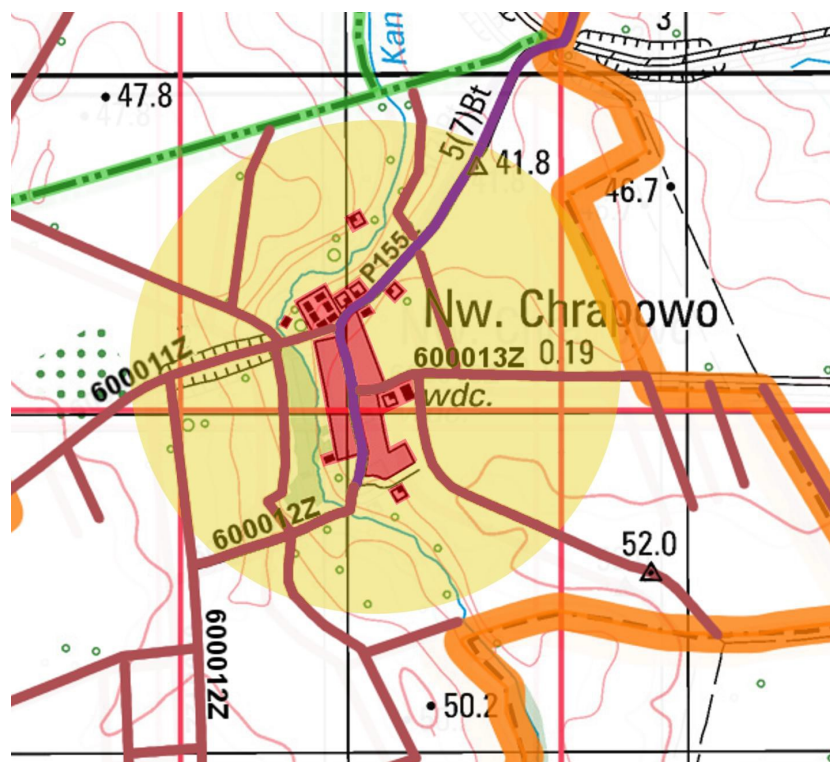
W wyniku wdrożonego procesu partycypacji społecznej mieszkańcy sołectwa wskazali, iż najpoważniejszymi problemami na ich obszarze związanymi z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej i stanem infrastruktury technicznej są (zaznaczono 4 najczęściej określone):

Tabela 34 Najpoważniejsze problemy sfery funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Nowe Chrapowo – wyniki ankiety

Podobszar Nowe Chrapowo	% odpowiedzi
1) zły stan techniczny i estetyczny budynków mieszkalnych i całych zagrod	19%
2) zły stan techniczny drogi gminnej we wsi wraz z infrastrukturą techniczną (droga dojazdowa do boiska i wokół przystanku autobusowego)	88%
3) zły stan obiektów mieszkaniowych - wymagana termomodernizacja	8%
4) niewystarczająco wyposażona świetlica	12%
5) słabo rozwinięta infrastruktura rekreacyjna i sportowa /boisko wielofunkcyjne, place zabaw, siłownie zewnętrzne, itp/	15%
6) niezadawalający dostęp do sieci Internetu szerokopasmowego	46%
7) niski poziom bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w związku z brakiem ogrodzenia terenu sportowo-rekreacyjnego	15%
8) azbest na budynkach mieszkaniowych	23%
9) brak dostępu do sieci kanalizacyjnej	38%
10) brak sieci gazowej	73%
11) inne: plac z poręczami do podciągania	4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiety

Mapa obrazująca podobszar Nowe Chrapowo

Ruiny zabytkowego kościoła w m. Nowe Chrapowo oraz pobliska kaplica

Strona | 105

Widok na park w miejscowości

Źródło: sottys miejscowości

Droga powiatowa przebiegająca przez miejscowość Nowe Chrapowo

Strona | 106

Źródło: sottys miejscowości

Podobszar Nowe Linie

Sala/świetlica wiejska	Brak - spotkania odbywają się w przestarzałym kontenerze o powierzchni 10 m ² , gdzie brak wc, kuchni i możliwości odbywania większych spotkań
Stan dróg w miejscowości	Przez miejscowość przebiegają drogi gminne (nr 600007Z relacji Nowe Linie - Nieborowo oraz 600006Z - relacji Lnie II - Linie I - Chabowo), w złym stanie technicznym, wymagające odnowy.
Sieć wodociągowa	Funkcjonująca, podpięta pod ujęcie wody w m. Bielice, rury cementowo-azbestowe na odcinku 1500 m wymagające wymiany
Sieć kanalizacyjna	Brak, w miejscowości funkcjonują jedynie 3 przydomowe oczyszczalnie
Zieleń urządzona	Park pałacowy, prywatny
Obiekty sportowe	Boisko o nawierzchni trawiastej wymagające odnowy
Obiekty rekreacyjne	Plac zabaw
Obiekty / tereny integracyjne	Brak

Obiekty zabytkowe	Brak
Zabudowa po byłym PGR	Tak – 8 lokali w budynkach wielolokalowych, stanowiących 23 % wszystkich lokali w miejscowości
Dostęp do akwenów wodnych	Brak
Obiekty chronione ujęte w ewidencji	zabudowania przy dziedzińcu folwarcznym: obory, owczarnia, stodoła, stajnia, 2 poł. XIX w. bud. mieszkalny /czworak/ pocz. XX w. nr 15 bud. mieszkalny /czworak/ pocz. XX w. nr 16
Inne	Pomniki przyrody dąb szypułkowy, znajduje się w parku w Liniach Drugich – P 4, dąb szypułkowy, znajduje się w Liniach Drugich – P 7, 7. dąb szypułkowy, znajduje się w Liniach Drugich – P 8, 8. dąb szypułkowy, znajduje się w Liniach Drugich – P 9 Duża ilość azbestu na budynkach mieszkaniowych!

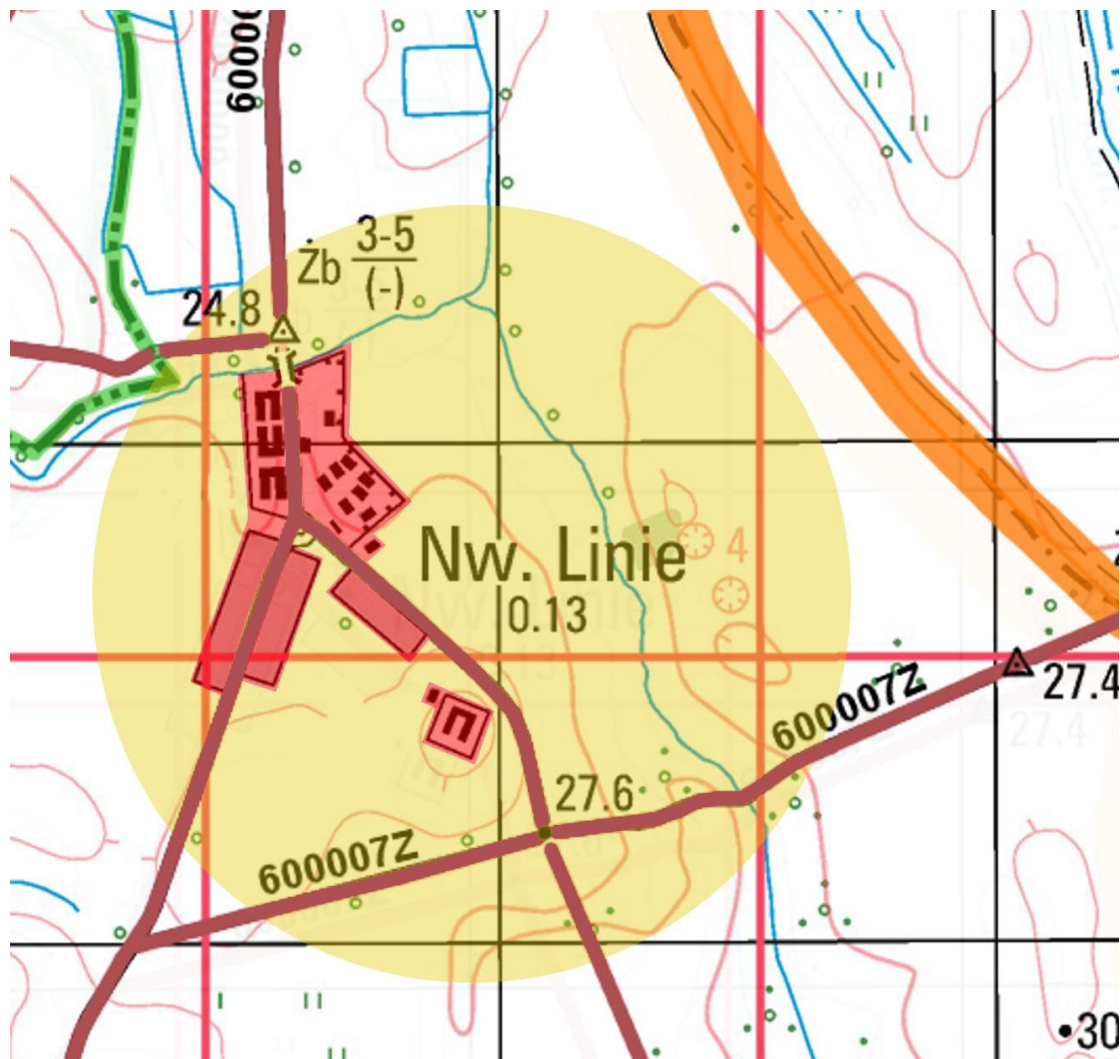
W wyniku wdrożonego procesu partycypacji społecznej mieszkańcy sołectwa wskazali, iż najpoważniejszymi problemami na ich obszarze związanymi z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej i stanem infrastruktury technicznej są (zaznaczono 4 najczęściej określane):

Tabela 35 Najpoważniejsze problemy sfery funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Nowe Linie – wyniki ankiety

Podobszar Nowe Linie	% odpowiedzi
1) zły stan techniczny i estetyczny budynków mieszkalnych i całych zagród - wymagana termomodernizacja	6%
2) zły stan techniczny drogi gminnej we wsi wraz z infrastrukturą techniczną	26%
3) brak czynnej świetlicy wiejskiej, jako centrum integracji społeczności	91%
4) słabo rozwinięta infrastruktura rekreacyjna i sportowa /boisko wielofunkcyjne, place zabaw, siłownie zewnętrzne, itp/	71%
5) niezadawalający dostęp do sieci Internetu szerokopasmowego	31%
6) zły stan placu zabaw	43%
7) brak dostępu do sieci kanalizacyjnej	29%
8) brak dostępu do sieci gazowej	9%
9) azbest na budynkach mieszkaniowych	26%
10) inne: brak chodnika, brak połączeń autobusowych do miast: Pyrzyce i Szczecin, trudny dostęp i powrót do miasta	9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Mapa obrazująca podobszar Nowe Linie

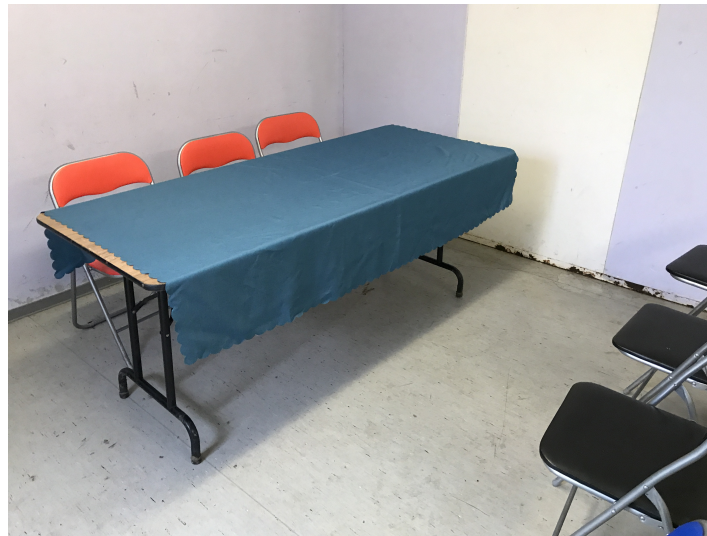
Strona | 108

Źródło: Geo Map Gorzów Wlkp.

Kontener pełniący funkcje świetlicy w m. Nowe Linie

Wnętrze kontenera pełniącego funkcję świetlicy w m. Nowe Linie

Strona | 109

Droga w miejscowości Nowe Linie prowadząca do świetlicy

Źródło: sottys miejscowości, ECD

Reasumując:

Zabudowa na obszarze rewitalizacji jest w znacznym stopniu nieuporządkowana i chaotyczna, a przestrzenie ogólnodostępne – niefunkcjonalne, co znacznie obniża estetykę obszaru, powodując brak atrakcyjnych przestrzeni publicznych dla mieszkańców, sprzyjających integracji i nawiązywaniu kontaktów społecznych. W zakresie infrastruktury technicznej istnieją takie problemy jak: brak podłączenia do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej wszystkich użytkowników, a także bardzo niska estetyka oraz standard techniczny nawierzchni części dróg – zarówno powiatowych jak i gminnych oraz chodników, zły stan techniczny budynków po byłych PGR-ach które zostały przeznaczone na mieszkania dla byłych pracowników. Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji występują zabytki w postaci ruin kościoła w Nowym Chrapowie oraz wiele obiektów (także budynków mieszkaniowych) wpisanych do ewidencji konserwatora zabytków

Dodatkowo na obszarze niektórych miejscowości (Babinek, Chabówko, Nowe Linie) ciągle jeszcze istnieje problem z azbestem, który znajduje się na obiektach mieszkalnych w znaczącej ilości. Elementy te na obszarze rewitalizacji przedstawiono w kolejnych podrozdziałach.

d) Sfera techniczna

Negatywne zjawiska w sferze technicznej w rozumieniu zapisów Ustawy o rewitalizacji dotyczą w szczególności poziomu degradacji technicznej obiektów budowlanych oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Gmina Bielice nie posiada obecnie inwentaryzacji stanu technicznego poszczególnych budynków, w tym budynków mieszkalnych. Jednak na podstawie przeprowadzonych obserwacji można wskazać obiekty budowlane, które wymagają natychmiastowej modernizacji czy remontu.

Budynki mieszkalne

Zły stan budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji dotyczy w szczególności obszarów, gdzie występują zabudowania po byłych PGR-ach (Babinek, Nowe Linie). Są to głównie budynki powstałe w latach 70-90 - tych XX w. i zazwyczaj do teraz nie były w żaden sposób odnawiane, remontowane. Z biegiem lat, mimo ochrony konserwatorskiej, charakterystyczne elementy układu urbanistycznego i samych budynków uległy niekorzystnym zmianom. Budynki wymagają często natychmiastowego remontu, w katastrofalnym stanie są części wspólne, dachy, okna i drzwi. Budynki nie są podłączone do sieci ciepłowniczej i często mieszkania opalane są węglem. Niestety na terenach tych brak utworzonych podstaw prawnych (wspólnot czy spółdzielni mieszkaniowych), które mogłyby być beneficjentami środków pozabudżetowych.

Zdegradowane obiekty budowlane na obszarze rewitalizacji

Obiekty budowlane wymagające modernizacji zlokalizowane są na całym obszarze rewitalizacji. Na szczególną uwagę, ze względu na bardzo zły stan techniczny oraz wyjątkowe znaczenie dla tożsamości lokalnej zasługują :

- Ruiny kościoła w m. Nowe Chrapowo
- Cmentarze poewangelickie w Będgoszczy oraz Chabówku.

Na estetykę i funkcjonalność przestrzeni publicznych, a także poprawę warunków zamieszkania mają zasadniczy wpływ obszary zieleni (przede wszystkim parki, skwery, zieleńce, ogrody działkowe, tereny zieleni nieurządzonej, a nawet drobne elementy zieleni: szpalery, drzewa,

trawniki). Na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji jest niewiele terenów zieleni urządzonej. Chociaż występują tu zespoły zieleni, to wymagają uporządkowania w zagospodarowaniu. Tereny zieleni odpowiednio zagospodarowane i pielęgnowane podnoszą atrakcyjność krajobrazu, tworzą klimat obszarów oraz pełnią funkcje wypoczynkowe i ochronne.

Ważnym elementem funkcjonowania mieszkańców jest także dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej lub oczyszczalni ścieków oraz dróg utwardzonych. Pomimo tego na obszarze rewitalizacji występują obszary, gdzie takiego dostępu brak lub jest on niewielki.

Obszarami, gdzie brak takiego dostępu do sieci kanalizacyjnej są Babinek, Będgoszcz, Chabówko, Nowe Chrapowo oraz Nowe Linie – a zatem cały obszar rewitalizacji. W miejscowościach Babinek 6 z 28 budynków, w m. Chabówko 1 z 31 budynków, w Nowym Chrapowie 3 z 38 budynków, w Nowych Liniach 5 z 30 budynków jest podłączona do przydomowych oczyszczalni. W Będgoszczy takiej instalacji brak w ogóle. Elementy te oznaczają duże zapóźnienie inwestycyjne na tym obszarze oraz zawężają możliwości lokalizowania się tutaj podmiotów gospodarczych.

Równie ważnym elementem, który wpływa także na chęć dociera do tych obszarów przewoźników prywatnych, jest dostęp mieszkańców do dobrej jakości dróg utwardzonych. Na obszarze rewitalizacji jest on najmniejszy na podobszarach:

- Będgoszcz (50,00),
- Chabówko (80,65),
- Nowe Chrapowo (81,58) oraz
- Babinek (82,14)
- Nowe Linie – gdzie pomimo wartości powyżej średniej dla Gminy Bielice stan jest fatalny i wymagający poszerzenia drogi wraz z budową chodnika dla bezpieczeństwa jej mieszkańców.

Drogami, które wymagają natychmiastowej reakcji są:

- 1) droga gminna w miejscowości Nowe Linie (poszerzenie) oraz budowa chodnika
- 2) droga gminna i powiatowa w miejscowości Nowe Chrapowo
- 3) droga gminna w miejscowości Będgoszcz (droga prowadząca do jeziora) oraz droga powiatowa
- 4) droga gminna i powiatowa w miejscowości Chabówko

Analiza potencjałów lokalnych

Ważnym elementem pogłębionej diagnozy jest również określenie lokalnych potencjałów, które można wykorzystać do przewyciężenia stanu kryzysowego na danym obszarze. Bez takiego podejścia nie ma szans na powodzenie procesu rewitalizacji oraz na trwałą i realną poprawę jakości i warunków życia społeczności lokalnej. Zidentyfikowane potencjały lokalne w podziale na podobszary Gminy Bielice zawarte zostały w tabeli.

Tabela 36 Potencjały lokalne na obszarze rewitalizacji

Lp.	Nawa podobszaru	Zidentyfikowane potencjały lokalne
1.	Babinek	- zwarty obszar miejscowości, - sprawny plac zabaw, - bliska odległość do centrum Gminy (Bielic) – 7 km, - przebiegająca przez miejscowość droga powiatowa nr 1370 relacji Babin – Kartno (w złym stanie technicznym) - teren gminny, możliwy do wykorzystania na potrzeby mieszkańców, - przebiegający przez miejscowość czerwony szlak turystyczny „Przez Trawiastą Buczynę”, umożliwiający

Lp.	Nawa podobszaru	Zidentyfikowane potencjały lokalne
		rozwój w kierunku turystycznym, - boisko trawiaste umożliwiające ruch mieszkańców (wymagające odnowy), - mieszkańcy potrzebujący lidera społeczności i organizacji pozarządowej oraz obiektu społecznego
2.	Będgoszcz	- miejscowość z ogromnym potencjałem turystycznym, - dostęp do Jeziora Będgoszcz – wysokie walory środowiskowe - intensywnie rozwijająca się miejscowość z uwagi na bliskie położenie jeziora Będgoszcz - ośrodek wypoczynkowy - bliska odległość do centrum Gminy (Bielic) – ok 10 km, - przebiegające przez miejscowość 2 drogi powiatowe (nr 1550Z – relacji Parsów – Będgoszcz oraz 1551Z – relacji Będgoszcz – Chabówko), w złym stanie technicznym oraz droga gminna w kierunku do jeziora Będgoszcz wymagające przebudowy i modernizacji, która wpłynąć może na zwiększenie ruchu turystycznego w miejscowości i Gminie, - bliska odległość do drogi wojewódzkiej nr 119 ułatwiającej szybkie przemieszczanie się do Szczecina (33 km) - ładny teren rekreacyjny (do zagospodarowania), - stacja paliw, - plac zabaw, - tereny zielone wymagające odtworzenia, - duży potencjał ludzki potrzebujący wsparcia animatora, - młode, integrujące się społeczeństwo, potrzebujące miejsca do spotkań, - piękny cmentarz poewangelicki, stanowiący jednocześnie skupisko zieleni wysokiej i historyczne miejsca pochówków,
3.	Chabówko	- malownicza, ładna i estetyczna miejscowość, - bliska odległość do centrum Gminy (Bielic) – ok 11 km, - przebiegająca przez miejscowość droga powiatowa (nr 1551Z – relacji Będgoszcz – Chabówko), oraz droga gminna przy której jest miejsce na powstanie parkingów i chodników, - bliska odległości do Jeziora Będgoszcz – wysokie walory środowiskowe, - ładne tereny zielone wymagające zagospodarowania, - teren gminny na którym może powstać obiekt publiczny (centrum integracji społeczności), - aktywni, integrujący się mieszkańcy i seniorzy, - plac zabaw, - piękny cmentarz poewangelicki, stanowiący jednocześnie skupisko zieleni wysokiej i historyczne miejsca pochówków.
4.	Nowe Chrapowo	- malownicza, ładna i estetyczna miejscowość, - bliska odległość do centrum Gminy (Bielic) – ok 8 km, - przebiegająca przez miejscowość droga powiatowa (nr 1552Z relacji Stare Chrapowo – Nowe Chrapowo) oraz drogi gminne (nr 600005Z - relacji N. Chrapowo - Swochowo - Bielice – Chabowo, nr 600011Z - relacji N.

Lp.	Nawa podobszaru	Zidentyfikowane potencjały lokalne
		Chrapowo - /Czarnowo/, 600012Z - relacji N. Chrapowo - /Łozice/, 600013Z - relacji N. Chrapowo - /Pyrzyce/przy których jest miejsce na powstanie parkingów i chodników, - duża, nowa i nowoczesnie wyposażona świetlica, - boisko sportowe o nawierzchni poliuretanowej do piłki siatkowej, - nowoczesny plac zabaw i wiata integracyjna, - duża ilość młodych ludzi - wysoki przyrost nowych mieszkańców oraz zwiększająca się ilość nowych budynków mieszkalnych - zintegrowana społeczność - kilka pomników przyrody na podobszarze, - ruiny zabytkowego kościoła, mogące stać się ciekawą formą przyciągnięcia turystów - ciekawe, wpisane do rejestru konserwatora zabytków budynki mieszkaniowe (nr 4, 6, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 29, 30) oraz dwór z XIX w.
5.	Nowe Linie	- bliska odległość do centrum Gminy (Bielic) – 4,3 km, - przebiegające przez miejscowość drogi gminne (nr 600007Z relacji Nowe Linie – Nieborowo oraz 600006Z - relacji Lnie II - Linie I – Chabowo), - Boisko o nawierzchni trawiastej oraz plac zabaw, - życzliwi sobie ludzie, - zabudowania pofolwarczne wraz z okazałym parkiem, - prężnie działająca Straż Pożarna potrzebująca bazy i sprzętu do działań, - społeczność potrzebująca animatora, - Park pałacowy, prywatny.

Źródło: opracowanie własne

Po dokonaniu całościowej analizy *problemów* oraz *potencjałów* zidentyfikowanych na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji, poniżej wskazano *skalę i charakter zdiagnozowanych potrzeb*, które determinują zakres działań rewitalizacyjnych.

Zidentyfikowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze społecznej to:

1. Kompleksowe wsparcie osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem oraz pomoc osobom uzależnionym, zamieszkującym na obszarze rewitalizacji (szczególnie wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych) – niezbędne jest przerwanie procesu dziedziczenia ubóstwa, bezrobocia i patologii społecznych poprzez różnorodne i zindywidualizowane formy pracy zarówno z dorosłymi, jak i dziećmi czy młodzieżą, m.in. poprzez indywidualne wsparcie, animację społeczną, profilaktykę społeczną czy środowiskowe formy wsparcia zapewniające organizację czasu wolnego. W związku z tym konieczna jest budowa Centrum Społeczno-Integracyjnego (CSI) w Bielicach, jako miejscowości, do której codziennie docierają mieszkańcy, które będzie jednostką skupiającą pomoc zarówno w zakresie społecznym, jak i edukacyjnym. Jest tu bowiem jedyna w Gminie Szkoła Podstawowa i Przedszkole Publiczne, Ośrodek Zdrowia i Urząd Gminy. Powstałe Centrum (CSI) realizowało będzie szeroki katalog działań prospołecznych, aktywizujących społeczności, rodziny, bezrobotnych, kobiety i seniorów. W obiekcie funkcjonować będzie duża ilość specjalistów, którzy będą zatrudnieni na stałe oraz będą zapraszani, aby pomagać lokalnej społeczności. Centrum

będzie współdziałać i oddziaływać na obszar wsi Babinek, Chabówko oraz Nowe Linie (gdzie powstanie nowy obiekt publiczny działający jako oddział Centrum Społeczno-Integracyjnego) oraz inne obszary objęte programem rewitalizacji poprzez szereg różnego rodzaju działań nakierowanych na pomoc mieszkańcom. Zakłada się, że działania podejmowane przez CSI będą oddziaływały na takie wskaźniki jak: zmniejszenie długotrwałego bezrobocia, zwiększenie ilości osób podejmujących działalność gospodarczą, a w konsekwencji np. spadek liczby osób korzystających z pomocy asystenta rodziny czy różnych form pomocy społecznej. Działania podejmowane na rzecz aktywizacji kobiet z jednoczesną edukacją rodziców (zajęcia prowadzone przez pedagogów i psychologów) z zakresu pozytywnego wpływu wychowania przedszkolnego na rozwój dziecka powinny zwiększyć liczbę dzieci uczęszczających do przedszkoli.

2. **Przeciwdziałanie bezrobociu i zwiększanie możliwości zatrudnienia** – konieczne jest zmniejszenie wysokiego poziomu bezrobocia mieszkańców (szczególnie długotrwałego), spowodowanego zmianami strukturalnymi na rynku pracy, wynikającego z faktu istnienia na tym terenie obszarów po PGR-ach, co prowadzi do wzrostu liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Należy wdrożyć model współpracy angażujący w proces udzielania pomocy środowisko lokalne, gminną i powiatową pomoc instytucjonalną oraz system samopomocy obywatelskiej w oparciu o różne środki i narzędzia (np. programy aktywizacji zawodowej we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Powiatowym Urzędem Pracy w Pyrzycach), a także tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy. Główną rolę w realizacji tego zadania będą odgrywały: Centrum Społeczno-Integracyjne oraz Spółdzielnia Socjalna, która powstanie w Bielicach. Instytucje te będą odpowiedzialne za aktywizację społeczną i zawodową osób bezrobotnych i ich rodzin. Realizowane będą szkolenia, kursy aktywizujące, zawodowe. CSI zostanie także włączone w organizację prac społecznie użytecznych, staży zawodowych dla bezrobotnych, realizację projektów skierowanych do bezrobotnych.
3. **Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji we współdziałaniu na rzecz obszaru rewitalizacji** – niezbędne jest budowanie wspólnoty aktywnych mieszkańców wokół dobra wspólnego, zachęcanie do działania w organizacjach pozarządowych, wzmacnianie tożsamości lokalnej poprzez różne formy aktywności społecznej (m.in. „oddolne” inicjatywy, wydarzenia, imprezy wzmacniające więzi społeczne) we współpracy z podmiotami czy instytucjami działającymi na obszarze rewitalizacji.
4. **Wyrównanie szans edukacyjnych i kreowanie możliwości do rozwoju młodych ludzi** – istnieje pilna potrzeba zapewnienia odpowiednich warunków technicznych, a także możliwości w zakresie edukacji oraz samorozwoju w celu zwiększenia szans życiowych dzieci i młodzieży (m.in. wykształcenie postaw przedsiębiorczych, wprowadzanie i rozwijanie nowych kierunków i elementów kształcenia, organizacja różnorodnych zajęć pozalekcyjnych i różnych form spędzania czasu wolnego, rozwijających pasje i talenty).
5. **Zapewnianie udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym** – niezbędne jest zwiększanie usług opiekuńczych oraz organizacja aktywnych form spędzania czasu wolnego (zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych poprzez organizowanie cyklicznych wydarzeń i spotkań integracyjnych, warsztatów międzypokoleniowych, wycieczek itp.).
6. **Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości usług publicznych** – zdiagnozowane potrzeby dotyczą przede wszystkim poprawy stanu technicznego budynków użyteczności publicznej oraz zwiększenia standardu świadczonych usług na rzecz mieszkańców (m.in. kulturalnych) i wprowadzenia nowych usług publicznych poprzez stworzenie nowych obiektów

infrastrukturalnych na obszarach gdzie ich nie ma (świetlice, Centrum Społeczno-Integracyjne, siłownie zewnętrzne dla seniorów wspomagające ich ruch, drogi publiczne umożliwiające przemieszczanie się oraz chodniki i oświetlenie dbające o bezpieczeństwo użytkowników).

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyżczenia zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej to:

1. Pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie handlu i usług – istnieje pilna potrzeba w zakresie „przywrócenia” funkcji centrotwórczych oraz „ożywienia” gospodarczego, szczególnie na obszarach po byłych PGR-ach, przez podjęcie kompleksowych działań inwestycyjnych w przestrzeni, tworzących odpowiednią bazę techniczną oraz wdrożenie programów ułatwiających podjęcie działalności gospodarczych przez mieszkańców obszaru rewitalizacji.
2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców na obszarze rewitalizacji – zidentyfikowano potrzeby w zakresie uporządkowania oraz estetycznego i funkcjonalnego zagospodarowania przestrzeni publicznych do rozwoju i różnicowania prowadzonych działalności, a także kreowania przyjaznego klimatu do rozwoju przedsiębiorstw (m.in. ułatwienia formalno-prawne, zagospodarowanie przestrzeni i/lub obiektów pod działalność gospodarczą: biurową, usługową, handlową lub produkcyjną).
3. Tworzenie warunków do rozwoju sektorów turystycznego i okołoturystycznego na obszarze rewitalizacji – niezbędne jest podjęcie działań związanych z powstaniem spójnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, sportowej oraz kulturalnej, służącej aktywnemu wypoczynkowi oraz spędzaniu czasu wolnego na terenie obszaru rewitalizacji, a także umożliwiającej mieszkańcom założenie działalności gospodarczej związanej z sektorem okołoturystycznym. Mowa tutaj o działalności agroturystycznej, usługach rękodzielniczych, jarmarkach różności regionalnej, szczególnie w Będgoszczy, gdzie umiejscowione jest jezioro Będgoszcz.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyżczenia zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej to:

1. Uporządkowanie oraz stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców – zauważa się szereg potrzeb związanych z poprawą estetyki, funkcjonalności i bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej (szczególnie na obszarach po byłym PGR-ze) dla wzrostu aktywności społecznej i gospodarczej (m.in. poprzez tworzenie infrastruktury społecznej, elementów małej architektury, a także likwidowanie barier architektonicznych dla osób starszych i niepełnosprawnych).
2. Zwiększenie funkcjonalności układów komunikacyjnych z uwzględnieniem preferencji dla ruchu pieszego i rowerowego – konieczna jest przebudowa i/lub remont ulic przebiegających przez poszczególne podobszary, budowa parkingów, chodników i oświetlenia, co stworzy atrakcyjne i bezpieczne warunki do rozwoju aktywności i integracji społecznej oraz wypoczynku i rekreacji mieszkańców. Poprawa jakości ciągów komunikacyjnych, w tym w szczególności nawierzchni dróg pozytywnie wpłynie na bezpieczeństwo ich użytkowników, a w dłuższej perspektywie dzięki np. uruchomieniu stałych połączeń komunikacji publicznej ułatwi połączenia z innymi miejscowościami w gminie oraz z większymi ośrodkami miejskimi, co ułatwi podjęcie zatrudnienia, korzystanie z oferty edukacyjnej (dostęp do przedszkoli i szkół) czy kulturalnej. Nowa infrastruktura drogowa

poprawi estetykę wsi, a przez to samoocenę jej mieszkańców, zwiększy chęć pozostawiania ludzi młodych w danej miejscowości, zakładania działalności gospodarczej czy osiedlania się nowych mieszkańców.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyżczenia zjawisk kryzysowych w sferze technicznej to:

1. Zatrzymanie postępującej degradacji technicznej i/lub poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej i budynków prywatnych (w tym zabytkowych) – zidentyfikowano na terenie obszaru rewitalizacji zdegradowane budynki będące w zasobach gminy, instytucji publicznych, innych podmiotów oraz własnością osób prywatnych (o charakterze mieszkaniowym i służących prowadzeniu działalności gospodarczych), które wymagają przeprowadzenia kompleksowych działań związanych m.in. z ich odbudową, przebudową, rozbudową i/lub remontem oraz uregulowaniem stanu prawnego w celu przywrócenia bądź nadania innych funkcji społecznych.
2. Uporządkowanie i zwiększenie dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej dla użytkowników obszaru – zdiagnozowano szeroki zakres potrzeb w zakresie uzupełnienia braków lub poprawy stanu technicznego podstawowej infrastruktury komunalnej (zwłaszcza w zakresie sieci gazowej, wodociągowej i kanalizacyjnej), wpływającej na warunki i jakość zamieszkania czy prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyżczenia zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej to:

1. Ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń – zdiagnozowano konieczność podjęcia kompleksowych działań zmniejszających wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza w zakresie różnych projektów pozwalających na zastąpienie starych, nisko sprawnych urządzeń grzewczych bardziej proekologicznymi rozwiązaniami dostarczającymi ciepło oraz zastosowanie odnawialnych źródeł energii.
2. Zamiana sieci wodociągowej azbestowo-cementowej na nową o ekologicznych parametrach – problem ten jest szczególnie widoczny na obszarze rewitalizacji (Nowe Linie), zatem należy podjąć działania, które problem ten rozwiążą.
3. Zwiększenie terenów zieleni urządzonej służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców – zauważa się potrzebę w zakresie odpowiedniego uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni publicznych w zieleni urządzonej, które przyczynią się do ochrony i kształtowania klimatu oraz środowiska zamieszkania, a także będą pełnić funkcje społeczne na rzecz mieszkańców różnych grup wiekowych.
4. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców – potrzebne są inicjatywy edukacyjne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie świadomości, postaw i zachowań ekologicznych przyczyniających się do ochrony środowiska naturalnego.

III. Część programowa

III. 1. Założenia Programu Rewitalizacji

Przeprowadzenie całościowej analizy zjawisk kryzysowych i potencjałów oraz wskazanie czynników mających szczególne znaczenie z punktu widzenia rewitalizacji pozwoliło określić strategiczne kierunki działań dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Bielice. Określono wizję (planowany efekt), misję oraz 2 cele rewitalizacji, wokół których skoncentrowane zostały kierunki działań. Realizacja zaplanowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli na wykonanie misji, a tym samym wyprowadzenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

Strona | 117

III. 1.1 Misja i wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Program Rewitalizacji Gminy Bielice opracowany został w układzie uwzględniającym dwa kluczowe jego elementy, tj. *wizję* – pokazującą wizerunek obszaru rewitalizacji w przyszłości i *misję* – będącą naczelnym kierunkiem zintegrowanej polityki terytorialnej, wokół której koncentrować się będą kompleksowe i partnerskie działania wszystkich interesariuszy rewitalizacji. Na podstawie przeprowadzonej pogłębionej diagnozy, analizy zjawisk kryzysowych i lokalnych potencjałów oraz w wyniku wspólnej pracy warsztatowej interesariuszy rewitalizacji, sformułowano misję i wizję stanu wyznaczonego obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji.

W wyniku przeprowadzenia procesu rewitalizacji obszar Gminy Bielice stał się silniejszy - postrzegany przez mieszkańców jako dobre miejsce do życia i atrakcyjne centrum powiatu pyrzyckiego. Dzieje się tak dzięki poprawie warunków zamieszkania w istniejących obszarach mieszkaniowych, szczególnie po byłych PGR-ach (podobszar Babinek i Nowe Linie), wykreowaniu nowej jakości przestrzeni na obszarze rewitalizacji (powstanie Centrum Integracji Społecznej w Bielicach i jej oddziałów w Babinku, Chabówku i Nowych Liniach etc.) oraz rozbudowie przestrzeni rekreacyjnych i publicznych. W poszczególnych częściach obszaru rewitalizacji uruchomiona została aktywność mieszkańców przekładająca się na ważne dla ich życia inicjatywy i przedsięwzięcia. Wyjątkowym miejscem pod tym względem są Bielice gdzie powstanie Centrum Społeczno-Integracyjne, które będzie oddziaływać swoim zakresem na obszary rewitalizacji (Babinek, Chabówko Nowe Linie, gdzie powstaną oddziały Centrum). Na całym obszarze podlegającym rewitalizacji mieszkańcy tworzą silniejszą społeczność lokalną - dbającą o swoją przestrzeń i realizującą działania na rzecz jej poprawy. W wyniku wspólnych działań z urzędem gminy, organizacje pozarządowe z przedsiębiorcami prowadzą projekty w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu. Dzięki przekształceniom otoczenia obszar miejscowości objętych rewitalizacją zyskują na prestiżu i są chętnie odwiedzane przez przyjezdnych z całego regionu. Poprawa jakości przestrzeni publicznych oraz warunków spędzania wolnego czasu oraz szeroka i dostępna oferta kulturalna są czynnikami integracji a także stanowią zachętę dla aktywnych nowych mieszkańców do osiedlania się na tym obszarze. Razem działania te sprawiają, że poprawia się sytuacja gospodarcza i materialna mieszkańców i przedsiębiorców. Mieszkańcy mają poczucie, że jakość ich życia poprawia się, a na przyszłość swoją i swojego miejsca zamieszkania patrzą z optymizmem.

Wizja obszaru rewitalizacji zawiera w sobie opis pożądanego stanu docelowego we wszystkich sferach, tj. społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

W wymiarze *społecznym* na rewitalizowanym obszarze nastąpi poprawa warunków i jakości życia mieszkańców poprzez włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją, a także aktywizację społeczną i integrację społeczności lokalnej, bazujących na tradycjach rolniczych tożsamości lokalnej - dzięki programom wsparcia oraz „oddolnym” inicjatywom lokalnym.

W wymiarze *gospodarczym* proces rewitalizacji przyczyni się w sposób bezpośredni do pobudzenia przedsiębiorczości mieszkańców (szczególnie w zakresie rozwoju funkcji turystycznej gminy opartej na lokalnych tradycjach), postaw przedsiębiorczych kapitału społecznego młodych ludzi, a w sposób pośredni - do „ożywienia” gospodarczego przestrzeni wokół centrum miejscowości objętych rewitalizacją.

W wymiarze *funkcjonalno-przestrzennym* po przeprowadzeniu kompleksowej rewitalizacji nastąpi ukształtowanie estetycznego, funkcjonalnego i bezpiecznego systemu przestrzeni publicznych, sprzyjających aktywności i przedsiębiorczości społeczności lokalnej oraz rozwojowi funkcji rekreacyjnych, wypoczynkowych czy turystycznych opartych o jezioro Będgoszcz.

W wymiarze *technicznym* dzięki realizacji kompleksowych działań zwiększy się dostępność mieszkańców do podstawowych usług komunalnych, a także poprawi się stan techniczny (w tym efektywność energetyczna) zdegradowanych budynków użyteczności publicznej, czy obiektów po PGR-ach umożliwiając tym samym nadanie im nowej lub przywrócenie pierwotnej funkcji.

W wymiarze *środowiskowym* nastąpi poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń, a także zwiększenie powierzchni i uporządkowanie terenów zieleni (zwłaszcza zabytków, terenów zielonych i przestrzeni przy obiektach użyteczności), które poprawią

komfort życia mieszkańców. Dodatkowo usunięte będą elementy azbestowe na obiektach mieszkalnych a rury azbestowo-cementowe sieci wodociągowej zostaną wymienione na ekologiczne.

III. 1.2 Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Wypełnienie przyjętej wizji i misji jest uwarunkowane realizacją postawionych celów rewitalizacji i zaplanowanych do realizacji kierunków działań, służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych na etapie diagnostycznym negatywnych zjawisk, ściśle odpowiadających przyjętemu celom. Przedstawiona poniżej struktura założeń Programu Rewitalizacji jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i potencjały, a także wynikające z nich potrzeby rewitalizacyjne. Cele rewitalizacji służą hierarchizacji działań w odniesieniu do wskazanych potrzeb, a także są powiązane z wizją stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.

Strona | 119

Cel rewitalizacji nr 1 - Aktywność społeczna dzięki integracji

W ramach danego celu zaplanowano działania związane z pobudzaniem aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców, włączania społecznego osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem oraz wzmacniania kapitału społecznego dzieci i młodzieży. Elementy te są odpowiedzią na określone na podstawie diagnozy obszaru rewitalizacji potrzeby związane z:

- 1) zwiększeniem zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji w działaniu na rzecz obszaru rewitalizacji;
- 2) zapewnieniem udziału w życiu społecznym seniorom oraz osobom niepełnosprawnym;
- 3) aktywizacją zawodową kobiet w okresie produkcyjnym;
- 4) pobudzaniem przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie handlu i usług;
- 5) wspieraniem rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców na obszarze rewitalizacji;
- 6) kompleksowym wsparciem osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem oraz pomoc osobom uzależnionym, zamieszkującym na obszarze rewitalizacji poprzez oferowanie kompleksowych usług doradczych
- 7) przeciwdziałaniem bezrobociu i zwiększaniem możliwości zatrudnienia;
- 8) zmniejszeniem wykluczenia komunikacyjnego.

Osiągnięcie założeń celu 1. jest ściśle związane z planowanym efektem rewitalizacji określonym w wizji stanu obszaru w sferach społecznej i gospodarczej.

Cel rewitalizacji nr 2 - Dobre warunki rozwojowe obszaru rewitalizacji

W ramach niniejszego celu zaplanowano kształtowanie funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej, zapewniania dostępu do wysokiej jakości usług publicznych oraz ochrony środowiska i efektywnego wykorzystania zasobów lokalnych. Niniejsze założenia odpowiadają na określone na podstawie diagnozy obszaru rewitalizacji potrzeby związane z:

- 1) tworzeniem obiektów integrujących i wspomagających mieszkańców obszaru w przewyżnianiu problemów dnia codziennego, których utworzenie jest podstawą realizacji innych działań na obszarze rewitalizacji;
- 2) uporządkowaniem oraz stworzeniem atrakcyjnych przestrzeni publicznych sprzyjających aktywności mieszkańców;
- 3) stworzenie oferty korzystania z nowoczesnych obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- 4) zwiększeniem funkcjonalności układów komunikacyjnych z uwzględnieniem preferencji dla ruchu pieszego i rowerowego poprzez odnowę i modernizację układu drogowego w gminie (drogi powiatowe i gminne);

- 5) zatrzymaniem postępującej degradacji technicznej i/lub poprawą efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej, budynków prywatnych, a także wielolokalowych budynków mieszkalnych,
- 6) uporządkowaniem i zwiększeniem dostępu do podstawowej infrastruktury komunalnej dla użytkowników obszaru – w tym także budowa systemów kanalizacyjnych i modernizacja sieci wodociągowej (szczególnie tam, gdzie istnieją rury cementowo-azbestowe;
- 7) tworzeniem warunków do rozwoju sektorów turystycznego i okołoturystycznego na obszarze rewitalizacji;
- 8) zwiększeniem terenów zieleni urządzonej służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców a także aktywnemu wypoczynkowi;
- 9) poprawą stanu bezpieczeństwa publicznego na obszarze rewitalizacji;
- 10) podniesieniem świadomości ekologicznej mieszkańców.

Osiągnięcie założeń celu 2. jest ściśle związane z planowanym efektem rewitalizacji określonym w wizji stanu obszaru w sferach przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

III. 2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne w latach 2017–2023

Program Rewitalizacji dla Gminy Bielice złożony jest z listy planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych (nazwanych projektami głównymi) oraz z charakterystyki pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych (określonych jako uzupełniające). Dzięki temu dokument jest konstrukcją złożoną z wielu różnorodnych projektów, która warunkuje osiągnięcie zaplanowanych efektów, a tym samym ich efektywne oddziaływanie na zidentyfikowane na etapie diagnozy zjawiska kryzysowe oraz wykorzystuje lokalne potencjały. Zaplanowane do realizacji zadania są kompleksowe i dążyć będą do niwelacji zdiagnozowanych wcześniej problemów na obszarze rewitalizacji. Ich zakres został przemyślany i poparty partycypacją społeczną (w ramach przeprowadzonych konsultacji i przekazanych przez mieszkańców pomysłów), co pozwoliło stworzyć zadania w sposób zapewniający połączone ze sobą elementy, które skierowane będą na konkretne rozwiązywanie problemów na danym obszarze.

Zanim przystąpiono do stworzenia fiszek projektowych zebrano w formie tabelarycznej zaproponowane podczas konsultacji społecznych, w formie pisemnej oraz na podstawie wypełnionych ankiet tematy inwestycyjne oraz nieinwestycyjne, które na swoim obszarze chcieliby widzieć mieszkańcy danego podobszaru (wg hierarchii ważności). Przedstawiono je w poniższej tabeli:

Tabela 37 Działania inwestycyjne wg hierarchii ważności na terenie poszczególnych podobszarów – wyniki ankiet

Podobszar Babinek	Ilość odpowiedzi
1) Budowa świetlicy, która spełni funkcje społeczno-integracyjne wraz z zagospodarowaniem terenu	71 %
2) Modernizacja placu zabaw	67 %
3) Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni w centrum wsi /zielenie, ławki oświetlenie/	63 %

4) Remont dróg w miejscowości	53 %
5) Budowa wodociągu, który poprawi parametry wody pitnej (to wg niektórych mieszkańców powinno być na 1 miejscu, gdyż woda nie nadaje się nawet do mycia!)	43 %
6) Inne: rozbudowanie świetlicy - kontenera, położenie chodników, najbardziej potrzebna modernizacja wodociągów bo jest problem z wodą, dostosowanie dróg dojazdowych do miejscowości, aby autobusy mogły dojechać, choć te co jeżdżą przez Babin, komunikacja, budowa chodnika w stronę bloków do placu zabaw, budowa ścieżek rowerowych w lesie i wiosce, naprawa - remont dróg dojazdowych, budowa drogi powiatowej Babin-Kartno, budowa świetlicy lub dostawienie drugiego kontenera	33 %
7) Budowa sieci gazowej	27 %
Podobszar Będgoszcz	
	Ilość odpowiedzi
1) Wykonanie drogi dojazdowej do jeziora wraz z zagospodarowaniem terenu	87 %
2) Remont dróg w miejscowości	72 %
3) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej	49 %
4) Budowa boiska sportowego wraz z zagospodarowaniem terenu	41 %
5) Budowa sieci gazowej	38 %
6) Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni w centrum wsi /zieleńce, ławki oświetlenie/	33 %
Podobszar Chabówko	
	Ilość odpowiedzi
1) Remont dróg w miejscowości	100 %
2) Budowa świetlicy, która spełni funkcje społeczno-integracyjne	88 %
3) Budowa sieci gazowej	59 %
4) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej	25 %
5) Modernizacja placu zabaw	16 %
6) Inne: chodniki, budowa drogi dojazdowej (utwardzenie do jeziora)	6 %
Podobszar Nowe Chrapowo	
	Ilość odpowiedzi
1) Remont dróg w miejscowości (m.in.. Droga dojazdowa do boiska i wokół przystanku autobusowego)	96 %
2) Budowa sieci gazowej	65 %
3) Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni w Parku /zieleńce, ławki oświetlenie/	65 %
4) Modernizacja placu zabaw	27 %
5) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej	23 %
6) Wyposażenie świetlicy w nowy sprzęt	23 %
7) Inne: remont drogi przebiegającej przez miejscowość -droga powiatowa, spotkania z prawnikami, psychologami	15 %

8) Termomodernizacja obiektów mieszkaniowych (gdzie?) posesje posiadające dachy eternitowe		12 %
Podobszar Nowe Linie		Ilość odpowiedzi
1) Budowa świetlicy, która spełni funkcje społeczno-integracyjne wraz z zagospodarowaniem terenu		91 %
2) Modernizacja placu zabaw		69 %
3) Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni w centrum wsi /zieleńce, ławki oświetlenie/		54 %
4) Remont dróg w miejscowości		37 %
5) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej		31 %
6) Inne: chodnik, poprawa zakrętu drogi obok kapliczki		20 %
7) Budowa sieci gazowej		11 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

UWAGA: W ramach konsultacji społecznych mieszkańcy podobszaru Nowe Chrapowo zgłosili w ramach dodatkowego tematu inwestycyjnego zagospodarowanie parku w Nowym Chrapowie wraz ze stworzeniem strefy aktywności, także dla seniorów oraz organizacją na tym terenie imprez plenerowych dla mieszkańców podobszaru.

Inwestycję tę dopisano na wskazanym podobszarze jako dodatkową fiszkę projektową.

III. 2.1 Lista planowanych podstawowych i komplementarnych projektów/przedsięwzięć

W wyniku prac nad Programem Rewitalizacji, w oparciu o zasadę partnerstwa oraz partycypacji społecznej, zdefiniowano i scharakteryzowano w ramach poszczególnych podobszarów objętych obszarem rewitalizacji, czyli takich, bez których realizacja celów dokumentu nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji.

Podstawowym kryterium doboru przedsięwzięć była zgodność z wnioskami płynącymi z diagnozy Gminy rozumianymi jako problemy społeczne, gospodarcze, funkcjonalno-przestrzenne i techniczne. Wybrane projekty będą zlokalizowane na podobszarach rewitalizacji. Projekty inwestycyjne będą wspierające wobec działań o charakterze nieinwestycyjnym, które będą oddziaływać na dany podobszar rewitalizacji.

Ponadto są to projekty kluczowe do powodzenia procesu rewitalizacji, ponieważ oddziałują kompleksowo na zidentyfikowane problemy we wszystkich sferach, a przede wszystkim w sferze społecznej. Główne założenia projektów przedstawiają poniższe tabele, którym następnie przyporządkowano szczegółowo opisane zadania. Projekty podzielono wg podobszarów objętych rewitalizacją wskazując w pierwszej kolejności te obszary sołectw, które staną się motywy przewodnim dla całego obszaru rewitalizacji.

WIEŚ BIELICE JAKO CENTRUM GMINY ODDZIAŁUJĄCE NA CAŁY OBSZAR REWITALIZACJI

WIEŚ GŁÓWNA W GMINIE POZA OBSZAREM REWITALIACJI		BIELICE		PROJEKT GŁÓWNY PG1 - ZINTEGROWANY	
Tytuł projektu					
Integracja i aktywizacja społeczności w Gminie Bielice – Budowa Centrum Społeczno-Integracyjnego w Bielicach					
Realizowane zadania		Szacowane koszty /zł/	Źródła finansowania	Realizator działania	Ramy czasowe
1. Budowa siedziby Centrum Społeczno-Integracyjnego w Bielicach		1.000.000	RPOWZ dz. 9.3	Gmina Bielice	2019-2020
2. Zakup wyposażenia dla Centrum Społeczno-Integracyjnego		200.000	RPOWZ dz. 9.3	Gmina Bielice	2019-2020
3. Utworzenie Spółdzielni Socjalnej		200.000	RPOWZ Działanie 7.1	Gmina Bielice, powstałe NGO	2019-2020
4. Aktywizacja zawodowa	- doradztwo zawodowe - szkolenia zawodowe - zapobieganie wykluczeniu komunikacyjnemu - Prawo Jazdy dla kobiet	600.000	RPOWZ, Priorytet 7-9, inne możliwe, PROGRAM SPOŁECZNIK	Centrum Społeczno-Integracyjne	2019-2023
5. Animator społeczny	Zatrudnienie osoby, która będzie dbała o włączenie społeczne różnych grup mieszkańców (przede wszystkim na terenie rewitalizowanym)				
6. Poradnictwo rodzinne	- Porady prawne - Pomoc psychologiczna - Terapeuta rodzinny - Pomoc uzależnionym od alkoholu				
7. Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom	- Zatrudnienie opieki doraźnej dla osób niesamodzielnych - Organizacja klubów seniora - Integracja osób starszych i niepełnosprawnych				
8. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży	Zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dla uczniów z trudnościami w nauce				
9. Zapobieganie	Organizacja czasu wolnego /zajęcia, warsztaty, wycieczki				

zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży, w tym organizacja imprez plenerowych	zorganizowane, akcje społeczne, samoorganizacja, angażowanie do działań prospołecznych, itp.				

Uzasadnienie:

Gmina Bielice jest najmniejszym z samorządów w powiecie pyrzyckim. Jest gminą typowo rolniczą, która od wielu lat boryka się z wieloma problemami społecznymi, gospodarczymi oraz kulturowymi. Na danym obszarze brak dużego przedsiębiorcy, który byłby siłą napędową lokalnej gospodarki. Sama wieś Bielice jest największą miejscowością w Gminie, skupiającą na swoim obszarze obiekty i usługi, z których codziennie korzysta największa liczba mieszkańców w Gminie. Jest to także spowodowane faktem, że w miejscowości tej funkcjonują: Urząd Gminy, Ośrodek Zdrowia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej a także jedyna w Gminie Szkoła Podstawowa. Dlatego też Gmina uznała, iż najlepszym pomysłem na realizację zadań społecznych i kulturowych w Gminie będzie stworzenie jednej instytucji, która swoimi działaniami będzie oddziaływać na inne obszary rewitalizacji. Tylko w ten sposób Gmina jest w stanie zachęcić mieszkańców do korzystania z różnego typu specjalistycznej pomocy, udziału w imprezach integracyjnych, etc.

Wartym zauważenia, że część obszaru rewitalizacji (wieś Babinek i Nowe Linie) to obszary które oprócz wsi z obszaru zdegradowanego (Linie i Swochowo) mają na swoim terenie liczne pozostałości po czasach, kiedy funkcjonowały Państwowe Gospodarstwa Rolne. Są to nie tylko pozostałości techniczno-przestrzenne ale także a może i przede wszystkim mentalność i powielane zachowania z tamtego okresu.

Biorąc powyższe pod uwagę w Gminie przez lata utarły się i są powielane problemy związane z wysokim, długotrwałym bezrobociem, alkoholizmem, zachowaniami patologicznymi, które generują przemoc, przestępczość i powracające problemy rodzinne.

Obszary objęte działaniami rewitalizacyjnymi to wsie, które były i są w najgorszej sytuacji społecznej. W Gminie Bielice nie powstała do tej pory instytucja, która kompleksowo, w sposób profesjonalny realizowałaby działania skierowane na wyprowadzenie tych społeczności ze stanu kryzysowego. Obecnie realizowane są działania prospołeczne wycinkowo, przez różne instytucje /Urząd Gminy, GOPS, PUP, stowarzyszenia, szkoły/, w zależności od pojawienia się inicjatywy lokalnej, dostępności do środków finansowych.

Diagnoza społeczna przeprowadzona w związku z opracowaniem Programu Rewitalizacji Gminy Bielice wskazuje, iż w wielu miejscowościach nie osiągnięto zadawalających rezultatów zarówno społecznych jak i techniczno-przestrzennych oraz środowiskowych.

Niniejszy projekt jest otwarciem nowego podejścia do rozwiązania problemu - zakłada powołanie i budowę Centrum Społeczno-Integracyjnego w Bielicach (CSI) jako zintegrowane i podstawowe narzędzie do walki z istniejącymi niedoskonałościami na całym obszarze rewitalizacyjnym (Babinek, Będgoszcz, Chabówko, Nowe Chrapowo, Nowe Linie).

CSI będzie to prawna i organizacyjna forma instytucjonalna, która będzie w sposób kompleksowy nakierowana na pomoc w odbudowie lokalnej społeczności z jej udziałem. Aby dodatkowo wzmocnić poczucie przynależności do Gminy, która w sposób wszechstronny udziela pomocy, zdecydowano także, że w tym samym obiekcie powstanie Spółdzielnia Socjalna, która wspierać będzie działania na obszarach wiejskich w sposób kompleksowy. W powstałych pomieszczeniach funkcjonować będą zarówno specjaliści wspomagający odnowę społeczną (animator społeczny) jak i dyżury pełnić będą specjaliści – pedagodzy, prawnicy, pracownicy pomocy społecznej, psychologzy, inni potrzebni. Osoby te wspierać będą w pierwszej kolejności w sposób kompleksowy osoby z podobszarów rewitalizacji, ale także wszystkich potrzebujących wsparcia, aby mieszkańiec Gminy, a

przede wszystkim obszaru rewitalizacji nie musiał szukać tej pomocy poza jej granicami.

Gmina Bielice nie posiada wolnych budynków czy lokali, które mogłyby być zaadoptowane na potrzeby Centrum Społeczno-Integracyjne (CSI). Dlatego też projekt zakłada budowę siedziby CSI od podstaw w Bielicach, jako największej jednostce, gdzie codziennie mieszkańcy są tutaj najczęściej. W obiekcie tym dyżury pełnić będą także członkowie Spółdzielni Socjalnej i będą się nawzajem uzupełniać w swoich działaniach (razem w powstałym na obszarze wsi Nowe Linie, Babinek i Chabówko instytucji będącymi oddziałami niniejszego obiektu).

CSI w Bielicach będzie stanowiło samodzielną jednostkę organizacyjną. Realizowało będzie szeroki katalog działań prospołecznych, aktywizujących społeczności, rodziny, bezrobotnych, kobiety i seniorów a także wspomagało będzie najmłodszych mieszkańców, którzy będą mogli korzystać z oferty działań edukacyjnych i kulturalnych na tym obszarze. CSI będzie zatrudniało szerokie grono specjalistów: terapeutów, trenerów, psychologów, prawników, animatorów społecznych, pedagogów, negocjatorów przy współpracy z GOPS i Spółdzielnią Socjalną. Jednym z głównych zadań będzie aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych i ich rodzin. Realizowane będą szkolenia, kursy aktywizujące, zawodowe. CSI będzie ściśle współdziałało z PUP, GOPS, GKRPA, Zespołem Interdyscyplinarnym, jednostkami oświaty, PCPR w Pyrzycach, Spółdzielnią Socjalną oraz z organizacjami pozarządowymi, sołtysami, itp. Ważną dziedziną działalności będzie organizacja, a także udzielanie pomocy opiekuńczej dla osób niesamodzielnym, seniorów, samotnych. Diagnoza i wypowiedzi w ankietach mieszkańców rewitalizowanych wsi wskazują jednoznacznie na pilną potrzebę tych działań oraz aktywizację społeczną seniorów, stworzenie oferty wspólnego i aktywnego spędzania czasu przez coraz szerszą grupę seniorów. Kolejną ważną grupą zadań stawianym CSI do realizacji będzie praca na rzecz rodzin, często niewydolnych wychowawczo oraz organizacja oferty zajęć pozaszkolnych sportowych, kulturalno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży. Działalność CSI nakierowana będzie głównie na społeczności obszarów rewitalizowanych i zdegradowanych.

Na potrzeby działania CSI zatrudniony zostanie animator społeczny, którego rolą będzie integrowanie poszczególnych społeczności na obszarze rewitalizacji i wskazywanie im kierunków samorozwoju. Jego praca będzie wykorzystywana zarówno w siedzibie CSI w Bielicach, jak i na terenie podobszarów objętych rewitalizacją.

Na terenie powiatu pyrzyckiego do tej pory nie funkcjonowała tego typu instytucja, która łączyć będzie działania społeczne i integracyjne w jednym miejscu. Gmina Bielice będzie pionierem w tej dziedzinie.

Co ważne, Centrum Społeczno-Integracyjne będzie centrum usług dla całego obszaru rewitalizowanego i będzie dla nich nadrzędną jednostką wykonującą działania na rzecz poprawy czynników społecznych w poszczególnych sołectwach. Projekt ten stanowił będzie główny filar wszystkich projektów głównych nr 1 określonych w Kartach Projektów poszczególnych obszarów rewitalizacyjnych.

Jest to najważniejszy projekt rewitalizacyjny ujęty w Programie Rewitalizacji Gminy Bielice na lata 2017 - 2023.

Projekt przyczyni się do zatrzymania rozwoju negatywnych tendencji społecznych, patologii społecznych i wykluczenia społecznego na obszarze Gminy Bielice.

Jego celom obok aktywnej integracji jest zminimalizowanie negatywnych skutków występujących problemów w Gminie Bielice tj. bezrobocia, ubóstwa czy niskiej aktywności osób niepełnosprawnych. Powodzenie projektu to również integracja społeczna mieszkańców Gminy Bielice, nauka kultury i spędzania wolnego czasu oraz co ważne zainteresowanie dzieci i młodzieży do aktywności społecznej.

Cele

1. Wybudowanie siedziby Centrum Społeczno-Integracyjnego i organizacja pracy nowopowołanej

gminnej instytucji w Bielicach.

2. Zakup wyposażenia (mebli i podstawowych urządzeń) oraz sprzętu niezbędnego do funkcjonowania instytucji (w tym także sprzętu biurowego oraz np. tablicy multimedialnej do przeprowadzenia szkoleń, warsztatów, etc.).

2. Stworzenie instytucjonalnej, kompleksowej i profesjonalnej formy aktywnej pomocy rozwiązywania problemów społecznych, kulturowych, rodzinnych lokalnych społeczności Gminy Bielice znajdujących się w stanie kryzysowym, podlegających procesowi rewitalizacji.

3. Zapobieganie wykluczeniu społeczno-cywilizacyjnemu społeczności lokalnych Gminy Bielice poprzez organizację różnego typu działań, warsztatów, kursów, spotkań etc.

4. Zatrudnienie animatora społecznego działającego na rzecz ludności z obszaru rewitalizowanego.

Oprócz tego celami uzupełniającymi będą:

- wsparcie rodzin w sytuacjach kryzysowych, przeciwdziałanie przemocy i problemom wychowawczym w rodzinie,
- zmniejszenie czynników wpływających na poziom bezrobocia, -ułatwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego,
- ograniczenie czynników powodujących dysfunkcyjność i wykluczenie społeczne rodzin,
- aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem,
- wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej.

5. Organizacja różnego rodzaju imprez – także plenerowych, które integrować będą mieszkańców, szczególnie z obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Oddziaływanie na tereny nie objęte rewitalizacją

Aktywność Gminnego Centrum Społeczno-Integracyjnego w Bielicach ukierunkowana będzie na rozwiązywanie problemów społecznych i zawodowych na obszarach rewitalizowanych oraz zdegradowanych. Zakłada się, iż z tych obszarów będzie pochodziła zdecydowana większość podopiecznych (największa liczba problemów). Oczywiście jest, iż oferta kierowana będzie również do wszystkich mieszkańców gminy potrzebujących pomocy.

Udział interesariuszy

Istotą działalności centrów integracji społecznej jest współpraca i partnerstwo tych instytucji i ich podopiecznych. Istotą działalności musi być otwartość i niekonwencjonalne podejście do partnerów, zastąpienie urzędniczego działania często charakterystycznego dla ośrodków pomocy społecznej na rzecz niekonwencjonalnych działań i rozwiązań. Organizacja i funkcjonowanie CSI w maksymalnym stopniu opierała się będzie o pracę, zaangażowanie podopiecznych, również poprzez ich zatrudnianie w ramach aktywizacji społeczno-zawodowej w różnych formach prawno-organizacyjnych.

Produkty i rezultaty w ramach projektu oraz źródło danych

- Liczba wybudowanych obiektów na potrzeby społeczno-integracyjne (Dokument potwierdzający oddanie do użytkowania budynek CSI)
- Powierzchnia wyposażonych obiektów w sprzęt niezbędny do funkcjonowania obiektu (protokół odbioru)
- Liczba nabytych środków trwałych (protokół odbioru)
- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (Dokument potwierdzający oddanie do użytkowania budynek CSI)
- Liczba osób objętych szkoleniami/ doradztwem
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem (liczba deklaracji udziału w projekcie)
- Liczba osób posiadających nowe kwalifikacje (liczba osób posiadających zaświadczenie o zakończonym kursie zawodowym)
- Liczba powstałych miejsc pracy (umowa o pracę)
- Liczba zorganizowanych imprez społeczno-kulturalnych dla dzieci i młodzieży (lista obecności)

PODOBSZAR BABINEK

PODOBSZAR REWITALIZACJI		BABINEK		PROJEKT GŁÓWNY - ZINTEGROWANY PG1	
Tytuł projektu					
Centrum Integracji Społeczno-Kulturalnej wsi Babinek					
Realizowane zadania		Szacowane koszty /zł/	Źródła finansowania	Realizator działania	Ramy czasowe
1. Budowa Centrum Integracji Społeczno-Kulturalnej		500.000	RPOWZ dz. 9.3, PROW, LGD	Gmina Bielice	2019-2023
2. Zakup wyposażenia		100.000	RPOWZ dz. 9.3, PROW, LGD	Gmina Bielice	2019-2023
3. Aktywizacja zawodowa	- doradztwo zawodowe - szkolenia zawodowe - zapobieganie wykluczeniu komunikacyjnemu - Prawo Jazdy dla kobiet	200.000	RPOWZ, Priorytet 7-9, inne możliwe, PROGRAM SPOŁECZNIK	Centrum Społeczno-Integracyjne oraz Centrum Integracji Społeczno-Kulturalnej	2017-2023
4. Poradnictwo rodzinne	- Porady prawne - Pomoc psychologiczna - Terapeuta rodzinny - Pomoc uzależnionym od alkoholu				
5. Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom	- Zatrudnienie opieki doraźnej dla osób niesamodzielnych - Organizacja klubów seniora - Integracja osób starszych i niepełnosprawnych				
6. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży	Zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dla uczniów z trudnościami w nauce				
7. Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży, w tym organizacja imprez plenerowych	Organizacja czasu wolnego /zajęcia, warsztaty, wycieczki zorganizowane, akcje społeczne, samoorganizacja,				

	angażowanie do działań prospołecznych, itp.				
9. „Telefon zaufania”	Udzielanie porad prawnych, rozmowy z psychologiem w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie, utrwalania negatywnych zachowań, etc.				

Uzasadnienie:

Diagnoza społeczna podobszaru Gminy Bielice wykazała, iż społeczność wsi Babinek - małej wioski (liczącej 161 mieszkańców), od wielu lat boryka się z wieloma społeczno-infrastrukturalnymi problemami. Na obszarze tym występuje bardzo mała integracja mieszkańców, brak inicjatyw społecznych, zauważalne są słabe więzi międzyludzkie, a wiele rodzin jest niewydolnych wychowawczo i finansowo. Jedną z przyczyn tego stanu rzeczy jest brak wspólnego miejsca dla całej wsi, czyli świetlicy – klubu który zachęcałby, pobudzał do współdziałania. Istniejący obiekt kontenerowy ma jedynie 10 m², brak mu toalety oraz zaplecza kuchennego. Stan techniczny budynku jest fatalny i bardzo złej jakości. Przebywanie w tym obiekcie nie zachęca do dłuższego przebywania na tym terenie, a tym bardziej w okresie zimowym, bowiem obiekt jest nie jest ogrzewany. Dlatego też konieczna jest budowa nowego obiektu, który wykorzystywany będzie jako miejsce większości działań aktywizujących, integrujących, aktywizacji wykluczonych zawodowo i społecznie, seniorów, dzieci i młodzieży a przede wszystkim dla większych spotkań integracyjnych. Pomieszczenia Centrum służyć będą do realizacji projektów społecznych, w tym przede wszystkim: poradnictwo rodzinne, warsztaty, integracja i pomoc osobom starszym, aktywizacja zawodowa bezrobotnych mieszkańców. Najważniejszym zadaniem Centrum będzie praca związana z organizacją zajęć opiekuńczo – wychowawczych, wyrównujących szanse edukacyjne, kulturowe i cywilizacyjne dzieci i młodzieży. Bardzo ważnym problemem Babinka są także niewydolne wychowawczo rodziny, niski poziom wyników w nauce, brak oferty zajęć wyrównujących szanse rozwoju dzieci i młodzieży.

Organizatorem większości projektów aktywizacyjno-szkoleniowych będzie Centrum Społeczno-Integracyjne w Bielicach, stąd projekt jest zintegrowany. Na potrzeby działalności Centrum we wsi Babinek oddelegowany będzie zatrudniony w ramach CSI w Bielicach animator kultury.

Oprócz w/w zadań ważnym zadaniem Centrum będzie działalność kulturalna. Mieszkańcy pozbawieni są kontaktu z instytucjami kultury. Dobrze wyposażone Centrum z ofertą spotkań, wyjazdów do instytucji kultury to jedna z podstawowych niezaspokojonych potrzeb tej społeczności. Na potrzeby wsparcia lokalnej społeczności do dyspozycji mieszkańców będzie animator społeczny, które wspomże procesy odbudowy relacji międzyludzkich oraz zachęci do angażowania się w proces rozwoju wsi.

Niniejszy temat jest dla społeczności wsi Babinek najważniejszym tematem, zgłoszonym przez mieszkańców na etapie konsultacji społecznych. Wskazało go 71 % osób ankietowanych.

Cele

1. Stworzenie odpowiednich warunków lokalowych zgodnych z obecnymi wymogami prawa budowlanego i warunków sanitarnych – budowa nowego obiektu świetlicy wraz z wyposażeniem.
2. Realizacja szerokiego wachlarza projektów związanych z pracą nad rozwiązywaniem szeregu problemów społecznych społeczności wsi Babinek.
3. Stworzenie oferty aktywizującej społecznie zawodowo, kulturalnie mieszkańców wsi.

4. Zapobieganie wykluczeniu społeczno-kulturalnemu młodego pokolenia mieszkańców wsi Babinek.

Oprócz tego celami uzupełniającymi będą:

- wsparcie rodzin w sytuacjach kryzysowych, przeciwdziałanie przemocy i problemom wychowawczym w rodzinie,
- zmniejszenie czynników wpływających na poziom bezrobocia, -ułatwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego,
- ograniczenie czynników powodujących dysfunkcyjność i wykluczenie społeczne rodzin,
- aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem,
- wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej.

5. Organizacja różnego rodzaju imprez – także plenerowych, które integrować będą mieszkańców, szczególnie z obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Oddziaływanie na tereny nie objęte rewitalizacją – nie dotyczy

Udział interesariuszy:

Funkcjonowanie Centrum połączone będzie z pracą animatora społecznego – specjalisty, którego zadaniem będzie włączanie mieszkańców do aktywnego współdziałania.

Zakłada się, iż codzienne utrzymanie obiektu powierzone zostanie bezrobotnym mieszkańcom wsi Babinek zatrudnionym w różnych formach prawnych aktywizacji zawodowej /roboty publiczne, staże zawodowe, spółdzielnia socjalna/.

Produkty i rezultaty w ramach projektu oraz źródło danych

- Liczba wybudowanych obiektów na potrzeby społeczno-integracyjne oraz kulturalne (Dokument potwierdzający oddanie do użytkowania budynek)
- Powierzchnia wyposażonych obiektów w sprzęt niezbędny do funkcjonowania obiektu (protokół odbioru)
- Liczba nabytych środków trwałych (protokół odbioru)
- Liczba osób objętych szkoleniami/ doradztwem
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem (liczba deklaracji udziału w projekcie)
- Liczba zorganizowanych imprez społeczno-kulturalnych dla dzieci i młodzieży (lista obecności)
- Liczba godzin w ramach Zajęć wyrównujących szanse edukacyjne dla uczniów z trudnościami w nauce (karty godzin odbywanych zajęć)

PODOBSZAR REWITALIZACJI		BABINEK		PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY	
				P1	
Tytuł projektu					
Budowa zaplecza integracyjno-rekreacyjnego dla mieszkańców wsi Babinek					
Realizowane zadania	Szacowane koszty /zł/	Źródła finansowania	Realizator działania	Ramy czasowe	
1. Stworzenie terenu rekreacyjnego /wiata integracyjna z miejscem na ognisko, zagospodarowaniem terenu zielonego + urządzenia rekreacyjne typu siłownia zewnętrzna/	200.000	PROW, działanie „Kształtowanie przestrzeni publicznej”	Gmina Bielice	2019-2023	

Uzasadnienie:

Główna część wsi zlokalizowana jest wzdłuż drogi w postaci pętli. To tutaj powstanie Centrum Integracji Społeczno-Kulturalnej. We wsi funkcjonuje jedynie plac zabaw. W momencie stworzenia CISK w zamyśle Gminy jest aby przy obiekcie powstała także wiata integracyjna z miejscem na ognisko a także teren zielony z miejscem dla aktywności społecznej seniorów – siłownię zewnętrzną. W ten sposób na danym obszarze powstanie miejsce długo wyczekiwane przez mieszkańców, które będzie pełnić dodatkową funkcję integracji społecznej także w okresie letnim.

Cele

1. Stworzenie oczekiwanego przez mieszkańców centrum integrującego całą społeczność wsi zlokalizowanego w dostępnym i bezpiecznym centrum wsi. Teren przeznaczony pod nową infrastrukturę znajduje się w odległości zaledwie kilku metrów od obszaru gdzie powstanie centrum integracji społeczno-kulturalnej mieszkańców.
2. Integracja społeczności.
3. Stworzenie oferty aktywnego i bezpiecznego spędzania czasu szczególnie przez dzieci i młodzież.
4. Stworzenie oferty aktywnego i bezpiecznego spędzania czasu przez seniorów.

Oddziaływanie na tereny nie objęte rewitalizacją – nie dotyczy
Udział interesariuszy:

Mieszkańcy danego podobszaru zadeklarowali czynny udział w większości prac :

- budowa wiaty, ławek, miejsca na ognisko, montażu siłowni zewnętrznej,
- zakładanie zieleńca.

Utrzymanie terenu dzięki osobom bezrobotnym zatrudnionych w ramach prac społecznie użytecznych, staży zawodowych, robót publicznych.

Produkty i rezultaty w ramach projektu oraz źródło danych

- Liczba obiektów zmodernizowanych lub wybudowanych w ramach realizacji projektu [szt.] – protokół odbioru
- Liczba mieszkańców podobszaru rewitalizacji korzystających z infrastruktury powstałej (budowa, przebudowa, remont, modernizacja) w efekcie realizacji projektu [osoba] – listy obecności

PODOBSZAR BĘDGOSZCZ

PODOBSZAR REWITALIZACJI		BĘDGOSZCZ		PROJEKT GŁÓW PROJEKT GŁÓWNY - ZINTEGROWANY PG1	
Tytuł projektu					
Aktywizacja społeczno- zawodowa nieaktywnych mieszkańców podobszaru Będgoszcz					
Realizowane zadania		Szacowane koszty /zł/	Źródła finansowania	Realizator działania	Ramy czasowe
1. Aktywizacja zawodowa	- doradztwo zawodowe - szkolenia zawodowe - zapobieganie wykluczeniu komunikacyjnemu - Prawo Jazdy dla kobiet	200.000	RPOWZ, Priorytet 7-9, inne możliwe	Centrum Społeczno-Integracyjne oraz Centrum Integracji Społeczno-	2018-2023

2. Poradnictwo rodzinne	- Porady prawne - Pomoc psychologiczna - Terapeuta rodzinny - Pomoc uzależnionym od alkoholu			Kulturalnej	
3. Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom	- Zatrudnienie opieki doraźnej dla osób niesamodzielnych - Organizacja klubów seniora - Integracja osób starszych i niepełnosprawnych				
4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży	Zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dla uczniów z trudnościami w nauce				
5. Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży, w tym organizacja imprez plenerowych	Organizacja czasu wolnego /zajęcia, warsztaty, wycieczki zorganizowane, akcje społeczne, samoorganizacja, angażowanie do działań prospołecznych, itp.				
6. „Telefon zaufania”	Udzielanie porad prawnych, rozmowy z psychologiem w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie, utrwalania negatywnych zachowań, etc.				

Uzasadnienie:

Mieszkańcy podobszaru Będgoszcz na co dzień korzystają z usług świetlicy w tej miejscowości. Chociaż jest to obiekt przestarzały i nie nadający się na większe spotkania społeczne w tej miejscowości nie planuje się budowy tego typu obiektu. Wpływ na to ma fakt, że w graniczącej miejscowości (Chabówko) wybudowana zostanie świetlica, z której korzystać będą mogli mieszkańcy Będgoszczy (ok 1 km dalej). Dlatego też w miejscowości tej (Będgoszcz) brak uzasadnienia realizacji takiego zadania. Nie mniej Mieszkańcy danego podobszaru-wymagają pomocy w postaci szeregu działań aktywizacyjnych, szkoleniowych, opiekuńczych, edukacyjnych. Jednym z miejsc realizacji działań aktywizujących, integrujących, opiekuńczych będzie właśnie świetlica – obiekt integracyjny w m. Chabówko, doposażony w nowoczesne urządzenia multimedialne, meble. Działalność w tym obiekcie jak wszystkie projekty główne podobszarów objętych rewitalizacją oparta będzie o ofertę Centrum Społeczno-Integracyjne w Bielicach jako głównego realizatora działań prospołecznych aktywizujących rewitalizowane społeczności Gminy Bielice. W ten sposób gmina w jednym miejscu będzie wstanie zintegrować społeczność dwóch

sąsiednich miejscowości, które na co dzień wzajemnie się integrują.

Cele

Realizacja szeregu projektów prospołecznych „miękkich” nakierowanych na odnowę życia społecznego i rodzinnego, aktywności zawodowej, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży - kreujących wszechstronny rozwój tej społeczności realizowana za pośrednictwem świetlicy w m. Chabówko. Ważnym elementem będzie także organizacja różnego rodzaju imprez - także plenerowych, które integrować będą mieszkańców z obszaru rewitalizacji (np. wspólne grzybobranie, rajdy rowerowe, ogniska, aktywność ruchowa).

Oddziaływanie na tereny nie objęte rewitalizacją

Z usług świetlicy w m. Chabówko korzystać będą mieszkańcy Będgoszczy. Oba te obszary objęte zostały obszarem rewitalizacji.

Udział interesariuszy:

Funkcjonowanie świetlicy w m. Chabówko (funkcjonującej także dla mieszkańców Będgoszczy) połączone będzie z pracą animatora społecznego - specjalisty, którego zadaniem będzie włączanie mieszkańców do aktywnego współdziałania.

Świetlica jest miejscem integrującym mieszkańców. Realizacja większości przedsięwzięć aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga współpracy, partnerskiego i elastycznego współdziałania organizatorów oraz interesariuszy, którzy winni być włączeni w proces decyzyjno-organizacyjny w możliwie szerokim zakresie. Zakłada się, iż codzienne utrzymanie obiektu powierzone zostanie bezrobotnym mieszkańcom wsi Chabówko i Będgoszcz zatrudnionym w różnych formach prawnych aktywizacji zawodowej /roboty publiczne, staże zawodowe, spółdzielnia socjalna/. Będą w to także zaangażowani sołtysi miejscowości.

Produkty i rezultaty w ramach projektu oraz źródło danych

- Liczba zorganizowanych form pomocy mieszkańcom podobszaru (szkolenia, warsztaty, spotkania, etc.) [szt.] - listy obecności,
- Liczba osób, które skorzystały z usług aktywizacji zawodowej [osoba] - listy obecności

PODOBSZAR REWITALIZACJI		BĘDGOSZCZ		PROJEKT GŁÓWNY PG2	
Tytuł projektu					
Poprawa warunków technicznych oraz bezpieczeństwa mieszkańców na podobszarze Będgoszcz					
Realizowane zadania	Szacowane koszty /zł/	Źródła finansowania	Realizator działania	Ramy czasowe	
1. Remont dróg gminnych we wsi Będgoszcz wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz budowa drogi dojazdowej do jeziora	2.000.000	RPOWZ dz. 9.3	Gmina Bielice,	2020-2023	
2. Przebudowa drogi powiatowej nr 1551Z - relacji Będgoszcz - Chabówko wraz z budową chodników	2.000.000	RPOWZ dz. 9.3, lub PROW, lub Program przebudowy dróg gminnych na lata 2016-2019	Gmina Bielice, Powiat Pyrzycki	2020-2023	

Uzasadnienie:

Będgoszcz jako jedyna w Gminie miejscowość mająca bezpośredni kontakt z jeziorem Będgoszcz cechuje się bardzo zaniedbaną infrastrukturą techniczną, także tą związaną z drogami i infrastrukturą towarzyszącą. Ulice (drogi gminne oraz powiatowe), w większości są złej jakości, wykonane z asfaltu, gruntowe (dojazd do jeziora) oraz z kostki brukowej bardzo złej jakości. Brak oświetlenia, chodników oraz kanalizacji deszczowej powoduje, że miejscowość (szczególnie po obfitych opadach deszczu) jest „zalewana” i powstaje problem z dojazdem do jedynej drogi umożliwiającej przemieszczanie się w innych kierunkach w Gminie – do Szczecina lub w odwrotnym kierunku do Pyrzyca czy nawet stolicy Gminy – Bielicy (droga wojewódzka nr 119, była droga krajowa E25). Diagnoza przeprowadzona na potrzeby programu wykazała, że miejscowość ma najmniejszy w Gminie dostęp mieszkańców do dróg asfaltowych. Element ten zdecydowanie wpływa na zapóźnienia zarówno Będgoszczy jak i pobliskiego Chabówki bowiem są to jedyne drogi, którymi mogą przemieszczać się zarówno mieszkańcy, dostawcy do pobliskiego Ośrodka Wypoczynkowego nad jeziorem Będgoszcz czy turyści korzystający z jeziora. Zła jakość (lub ich brak) dróg gminnych i dróg powiatowych powoduje także marginalizację obszaru pod kątem dostępności komunikacyjnej, co widać również w związku z brakiem na terenie miejscowości możliwości docierania prywatnych przewoźników.

Kompleksowe przywrócenie technicznych i społecznych funkcji infrastruktury wymaga przebudowy drogi gminnej oraz chodnika, a także budowy oświetlenia i kanalizacji deszczowej. Niezbędne jest stworzenie przestrzeni wypoczynkowo-spacerowej poprzez montaż ławek, koszy na odpady, założenie trawników, klombów, montaż gazonów z kwiatami. Odnowione i nowe ciągi spacerowe będą czynnikiem łączącym mieszkańców, zachęcą do wspólnych spacerów, spotkań, rozmów. Co ważne w ramach projektu przewiduje się również budowę parkingów, które uporządkują przestrzeń publiczną i umożliwią bezpieczeństwo wszystkim użytkownikom drogi.

Budowa drogi wraz z infrastrukturą znacząco poprawi i uatrakcyjni wizerunek wsi jako miejsca osiedlania się i życia nowych mieszkańców, co przy doskonałej lokalizacji /droga wojewódzka 119/ i komunikacji oraz dojazdu do atrakcyjnego jeziora Będgoszcz jest oczywiste.

Niniejszy projekt będzie stanowił połączenie współpracy samorządu lokalnego z Powiatem Pyrzyckim na rzecz budowania wspólnej przestrzeni dla mieszkańców.

Dana inwestycja jest najważniejszym projektem z przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej w miejscowości. Na problem ten wskazało aż 85 % ankietowanych osób a na 2 miejscu znalazł się temat o podobnej tematyce (zły stan techniczny drogi gminnej we wsi wraz z infrastrukturą techniczną) na co wskazało 77 % ankietowanych.

Wartym podkreślenia jest również fakt, że wybudowane / przebudowane drogi pozwolą na dogodny dojazd do utworzonych w ramach projektów rewitalizacji nowych zakładów pracy zarówno pracowników jak i kooperantom.

Cele

1. Poprawa warunków infrastrukturalnych, technicznych i estetyki wsi poprzez przebudowę głównych ulic i ciągów spacerowych na podobszarze Będgoszcz, a także dróg dojazdowych (drogi powiatowe) do wsi.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom dróg, szczególnie pieszym poprzez przebudowę konstrukcji dróg, budowę chodników, oświetlenia oraz kanalizacji deszczowej.
3. Poprawa estetyki Będgoszczy poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej w kierunku zieleni oraz wyposażenie w infrastrukturę parkową /ławki, kosze, etc./.
4. Poprawa warunków bezpieczeństwa mieszkańców wsi oraz turystów i osoby dojeżdżające do jeziora Będgoszcz
5. Budowa nowego wizerunku wsi Będgoszcz jako miejsca osiedlania się nowych rodzin (sypialnia

Szczecina)

Oddziaływanie na tereny nie objęte rewitalizacją

Droga jest miejscem publicznym. Korzystać z niej będą wszyscy uczestnicy ruchu drogowego. A zatem mogą być to zarówno mieszkańcy z obszaru rewitalizacji jak i innych miejscowości w gminie.

Udział interesariuszy:

Mieszkańcy Będgoszczy zaproszeni zostaną do współpracy przy zagospodarowaniu terenów zielonych – zakładanie trawników, sadzenie zieleni, drzew, montaż urządzeń komunalnych. Bieżące utrzymanie terenów zielonych, dróg, chodników i placów realizowane będzie przez bezrobotnych mieszkańców Będgoszczy i okolic w ramach zatrudnienia w Spółdzielni Socjalnej lub bezpośrednio przez CIS w Bielicach.

Poniżej przedstawiono zdjęcia obrazujące stan techniczny dróg w m. Będgoszcz :

Produkty i rezultaty w ramach projektu oraz źródło danych

- Liczba obiektów zmodernizowanych lub wybudowanych w ramach realizacji projektu [szt.] – protokół odbioru
- Długość przebudowanych lub wybudowanych dróg [km] – protokół odbioru
- Liczba mieszkańców podobszaru rewitalizacji korzystających z infrastruktury powstałej (budowa, przebudowa, remont, modernizacja) w efekcie realizacji projektu [osoba] – badanie natężenia ruchu

PODOBSZAR REWITALIZACJI		BĘDGOSZCZ		PROJEKT GŁÓWNY PG3	
Tytuł projektu					
Zajęcia promujące aktywność fizyczną mieszkańców Będgoszczy – budowa kortów tenisowych oraz powstanie nowego zakładu pracy – stolarnia					
Realizowane zadania	Szacowane koszty /zł/	Źródła finansowania	Realizator działania	Ramy czasowe	
1. Budowa kortów tenisowych	500.000	RPOWZ dz. 9.3, PROW	Leszek Rychter	2018-2020	

2. Zajęcia sportowe dla mieszkańców Będgoszczy i Chabówka	20.000	PROW, LEADER, prywatni sponsorzy	Gmina Bielice, Leszek Rychter,	2020-2023
3. Budowa zakładu pracy w Będgoszczy - stolarnia, powstanie nowych miejsc pracy	1.500.000	RPOWZ dz. 9.3, lub RPOWZ dz. 1.5	Leszek Rychter	2018-2020

Uzasadnienie:

Będgoszcz jest obszarem w którym ludność (z uwagi na bliskie położenie i możliwości rozwoju) ma możliwość w szybkim tempie się rozwijać. Świadczy o tym zainteresowanie terenami w miejscowości oraz napływ ludności. Natomiast stałym mieszkańcom nie jest obojętny los mieszkających tutaj od lat mieszkańców.

Ankietowani mieszkańcy wskazali jako jeden z głównych problemów „zbyt mała lub brak oferty spędzania wolnego czasu w miejscu zamieszkania czasu dla dzieci i młodzieży”. Wskazało to niemalże połowa ankietowanych (49 %). Dlatego też podstawą stało się zapewnienie dzieciom i młodzieży atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu, w tym poprzez zorganizowane zajęcia sportowe.

Dlatego też przedsiębiorca – Leszek Rychter postanowił czynnie włączyć się w budowę programu rewitalizacji proponując lokalnej ludności budowę kortów tenisowych, jako formy aktywności ruchowej a jednocześnie ciekawej opcji spędzania wolnego czasu. Na podobszarze tym (zarówno w Będgoszczy jak i pobliskiej m. Chabówko) brak obiektów sportowych z których mogliby korzystać mieszkańcy. Element ten stał się możliwy dzięki zaangażowaniu prywatnych środków.

Postanowiono, iż połączenie prywatnej inwestycji w postaci budowy kortów tenisowych a jednocześnie samorządowe włączenie się w projekt w postaci organizacji zajęć sportowych na miejscu musi przynieść w przyszłości oczekiwane rezultaty w postaci:

- niwelacji zachowań patologicznych wśród młodzieży (dobra organizacja czasu)
- integracji lokalnej społeczności
- oferowaniu przybyłym turystom alternatywy spędzania wolnego czasu
- powstania obiektu, który przyciągać będzie także innych inwestorów.

Dodatkowo planuje się, że na danym terenie powstanie zakład stolarski wraz zakupem maszyn, który stworzy dodatkowe miejsca pracy dla mieszkańców z obszaru rewitalizacji (co najmniej 4), będąc jednocześnie formą zaoferowania nowego zawodu. Osoby zainteresowane pracą, będą mogły skorzystać równocześnie z kursów zawodowych, które oferowane będą poprzez CIS w Bielicach, realizowane także za pośrednictwem oddziału Centrum w m. Chabówko. W zamyśle jest zatem stworzenie nowych miejsc pracy oferowanych miejscowym specjalistom, co pozwoli zmniejszyć bezrobocie na danym obszarze.

Jako że teren prywatny (działki nr 60/2, 60/3, 60/4, obręb 4 w Będgoszczy) jest dość sporym obszarem przedsiębiorca – Pan Leszek Rychter chciałby dodatkowo stworzyć zaplecze sanitarno-szatniowe dla uczestników kortów tenisowych oraz pracowników wybudowanej na miejscu stolarni, którzy również będą mogli korzystać z kortów.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji będą mieli zapewniony bezpłatny udział w zajęciach. Natomiast turyści i osoby z zewnątrz będą za korzystanie z kortów ponosić opłaty.

Korty tenisowe oraz zakład stolarki będzie pierwszym w gminie tego typu obiektem i podmiotem gospodarczym. Stolarnia wpisze się tym samym w katalog inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego.

Bardzo ważnym elementem w ramach inwestycji jest fakt nawiązanych relacji gospodarczych

właściciela z firmami funkcjonującymi na rynku szczecińskim, co umożliwi realizację zleceń z branży stoczniowej (wyposażenie pomieszczeń okrętowych).

Cele

1. Stworzenie warunków sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
2. Integracja społeczności lokalnej
3. Powstanie nowego zakładu pracy, który wyszkoli nowych specjalistów
4. Zmniejszenie bezrobocia na obszarze rewitalizacji
5. Stworzenie alternatywy spędzenia wolnego czasu przez turystów przyjeżdżających nad jezioro Będgoszcz, gości ośrodka wypoczynkowego oraz innych mieszkańców Gminy i powiatu zainteresowanych nową formą aktywizacji ruchowej.
6. Poprawa estetyki obszaru.

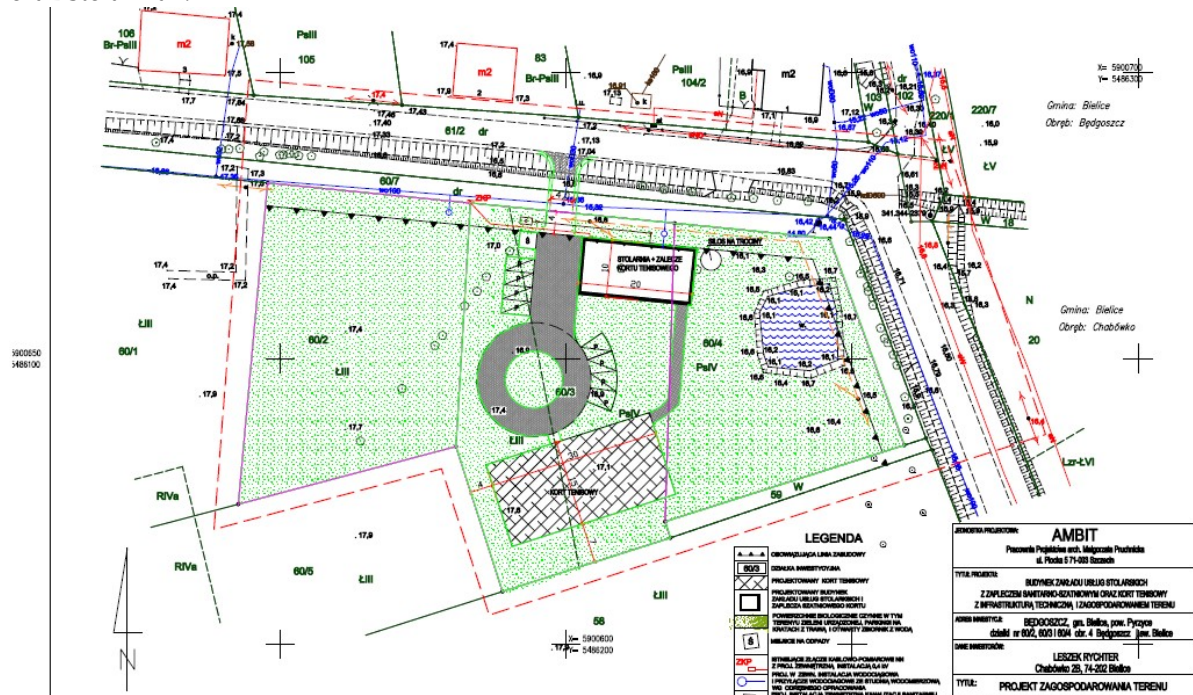
Oddziaływanie na tereny nie objęte rewitalizacją

Korty tenisowe będą dostępne dla wszystkich grup społecznych chcących z nich korzystać. Ich powstanie będzie także formą zarobkową przedsiębiorcy z Będgoszczy. Dodatkowo planuje się, że w powstałym zakładzie pracy - stolarni zatrudnienie znajdą osoby bezrobotne z obszaru rewitalizacji, które w przypadku braku kwalifikacji będą je nabywać w CSI w Bielicach lub oddział Centrum w Chabówku.

Udział interesariuszy:

Nie dotyczy

Poniżej przedstawiono rzut techniczny zagospodarowania terenu, gdzie ma powstać kort, zaplecze oraz stolarnia :

Produkty i rezultaty w ramach projektu oraz źródło danych

- Liczba powstałych obiektów sportowych na obszarze rewitalizacji [szt.] - protokół odbioru
- Liczba powstałych zakładów pracy na obszarze rewitalizacji [szt.] - protokół odbioru
- Liczba osób bezrobotnych, które nabyły nowe kwalifikacje [osoby] - liczba certyfikatów
- Liczba powstałych miejsc pracy [osoby] - umowa o pracę
- Liczba osób korzystających z powstałych obiektów sportowych z obszaru rewitalizacji [osoby] - lista obecności

PODOBSZAR CHABÓWKO

PODOBSZAR REWITALIZACJI		CHABÓWKO		PROJEKT GŁÓWNY - ZINTEGROWANY PG1	
Tytuł projektu					
Budowa miejsca odnowy społecznej mieszkańców – świetlica integracyjna w Chabówku					
Realizowane zadania		Szacowane koszty /zł/	Źródła finansowania	Realizator działania	Ramy czasowe
1. Budowa świetlicy integracyjnej wraz z wyposażeniem		300.000	PROW – LEADER	Gmina Bielice	2018
2. Aktywizacja zawodowa	- doradztwo zawodowe - szkolenia zawodowe - zapobieganie wykluczeniu komunikacyjnemu - Prawo Jazdy dla kobiet	200.000	RPOWZ, Priorytet 7-9, inne możliwe, PROGRAM SPOŁECZNIK	Centrum Społeczno-Integracyjne oraz świetlica integracyjna w m. Chabówko	2018-2023
3. Poradnictwo rodzinne	- Porady prawne - Pomoc psychologiczna - Terapeuta rodzinny - Pomoc uzależnionym od alkoholu				
4. Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom	- Zatrudnienie opieki doraźnej dla osób niesamodzielnych - Organizacja klubów seniora - Integracja osób starszych i niepełnosprawnych				
5. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży	Zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dla uczniów z trudnościami w nauce				
6. Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży, w tym organizacja imprez plenerowych	Organizacja czasu wolnego /zajęcia, warsztaty, wycieczki zorganizowane, akcje społeczne, samoorganizacja, angażowanie do działań prospołecznych, itp.				
7. „Telefon	Udzielanie porad				

zaufania”	prawnych, rozmowy z psychologiem w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie, utrwalania negatywnych zachowań, etc.				
Uzasadnienie:					
Na terenie Chabówka jedyną instytucją, budynkiem użyteczności publicznej jest użyczany od osoby prywatnej kontener o powierzchni ok 10 m2. Ze względu na niewielką powierzchnię, nie mieści wszystkich chętnych do udziału w uroczystościach, wydarzeniach okolicznościowych, spotkaniach integracyjnych. Gmina na danym obszarze posiada dość duży teren inwestycyjny, który postanowiła przeznaczyć na budowę świetlicy integracyjnej z prawdziwego zdarzenia. Będzie to obiekt, z którego korzystać będą zarówno mieszkańcy m. Chabówko jak i pobliskiej Będgoszczy, gdzie obiekt świetlicy pozostawia wiele do życzenia. Dodatkowo mieszkańcy danego podobszaru (zarówno w m. Chabówko jak i Będgoszcz) wymagają pomocy w postaci szeregu działań aktywizacyjnych, szkoleniowych, opiekuńczych, edukacyjnych. Jednym z miejsc realizacji działań aktywizujących, integrujących, opiekuńczych będzie właśnie świetlica – obiekt integracyjny w m. Chabówko, wyposażony w nowoczesne urządzenia multimedialne, meble. Działalność w tym obiekcie jak wszystkie projekty główne podobszarów objętych rewitalizacją oparta będzie o ofertę Centrum Społeczno-Integracyjne w Bielicach jako głównego realizatora działań prospołecznych aktywizujących rewitalizowane społeczności Gminy Bielice. W ten sposób gmina w jednym miejscu będzie wstanie zintegrować społeczność dwóch sąsiednich miejscowości, które na co dzień wzajemnie się integrują. Pomieszczenia świetlicy służyć będą do realizacji projektów społecznych, w tym przede wszystkim: poradnictwo rodzinne, warsztaty „Szkoła dla rodziców”, integracja i pomoc osobom starszym, aktywizacja zawodowa bezrobotnych mieszkańców. Najważniejszym zadaniem świetlicy będzie praca związana z organizacją zajęć opiekuńczo – wychowawczych, wyrównujących szanse edukacyjne, kulturowe i cywilizacyjne dzieci i młodzieży. Ważnym zadaniem świetlicy będzie także działalność kulturalna. Mieszkańcy pozbawieni są kontaktu z instytucjami kultury. Dobrze wyposażona świetlica z ofertą spotkań, wyjazdów do instytucji kultury to jedna z podstawowych niezaspokojonych potrzeb tej społeczności.					
Cele					
1. Stworzenie odpowiednich warunków lokalowych zgodnych z obecnymi wymogami prawa budowlanego i warunków sanitarnych budynku w m. Chabówko – budowa obiektu. 2. Realizacja szeregu projektów prospołecznych „miękkich” nakierowanych na odnowę życia społecznego i rodzinnego, aktywności zawodowej, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży - kreujących wszechstronny rozwój tej społeczności realizowana za pośrednictwem świetlicy w m. Chabówko. 3. Organizacja różnego rodzaju imprez – także plenerowych, które integrować będą mieszkańców, szczególnie z obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. (np. wspólne grzybobranie, rajdy rowerowe, ogniska, aktywność ruchowa).					
Oddziaływanie na tereny nie objęte rewitalizacją					
Z usług świetlicy w m. Chabówko korzystać będą mieszkańcy Będgoszczy. Oba te obszary objęte zostały obszarem rewitalizacji.					

Udział interesariuszy:

Funkcjonowanie świetlicy w m. Chabówko (funkcjonującej także dla mieszkańców Będgoszczy) połączone będzie z pracą animatora społecznego – specjalisty, którego zadaniem będzie włączanie mieszkańców do aktywnego współdziałania.

Świetlica jest miejscem integrującym mieszkańców. Realizacja większości przedsięwzięć aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga współpracy, partnerskiego i elastycznego współdziałania organizatorów oraz interesariuszy, którzy winni być włączeni w proces decyzyjno-organizacyjny w możliwie szerokim zakresie. Zakłada się, iż codzienne utrzymanie obiektu powierzone zostanie bezrobotnym mieszkańcom wsi Chabówko i Będgoszcz zatrudnionym w różnych formach prawnych aktywizacji zawodowej /roboty publiczne, staże zawodowe, spółdzielnia socjalna/. Będą w to także zaangażowani sołtysi miejscowości.

Produkty i rezultaty w ramach projektu oraz źródło danych

- Liczba zorganizowanych form pomocy mieszkańcom podobszaru (szkolenia, warsztaty, spotkania, etc.) [szt.] - listy obecności,
- Liczba osób, które skorzystały z usług aktywizacji zawodowej [osoba] - listy obecności

PODOBSZAR REWITALIZACJI		CHABÓWKO		PROJEKT GŁÓWNY PG2	
Tytuł projektu					
Poprawa warunków technicznych oraz bezpieczeństwa mieszkańców na podobszarze Chabówko					
Realizowane zadania	Szacowane koszty /zł/	Źródła finansowania	Realizator działania	Ramy czasowe	
1. Remont drogi gminnej we wsi Chabówko wraz z infrastrukturą towarzyszącą	400.000	RPOWZ dz. 9.3	Gmina Bielice	2021	
Uzasadnienie:					
Największym problemem w sferze bezpieczeństwa na podobszarze m. Chabówko jest bardzo zły stan techniczny drogi gminnej w miejscowości, brak chodnika lub nawet utwardzonego pobocza oraz brak oświetlenia. Kompleksowe przywrócenie technicznych i społecznych funkcji infrastruktury wymaga przebudowy drogi gminnej oraz chodnika, a także budowy oświetlenia i kanalizacji deszczowej. Niezbędne jest stworzenie przestrzeni wypoczynkowo-spacerowej poprzez montaż ławek, koszy na odpady, założenie trawników, klombów, montaż gazonów z kwiatami. Odnowione i nowe ciągi spacerowe będą czynnikiem łączącym mieszkańców, zachęcą do wspólnych spacerów, spotkań, rozmów. Co ważne w ramach projektu przewiduje się również budowę parkingów, które uporządkują przestrzeń publiczną i umożliwią bezpieczeństwo wszystkim użytkownikom drogi. Przebudowa drogi wraz z infrastrukturą znacząco poprawi i uatrakcyjni wizerunek wsi jako miejsca osiedlania się i życia nowych mieszkańców, co przy doskonałej lokalizacji - obok Będgoszczy /droga wojewódzka 119/ i komunikacji a także dojazdu do atrakcyjnego jeziora Będgoszcz jest oczywiste. Dana inwestycja jest najważniejszym projektem z przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej w miejscowości. Na problem ten wskazało 100 % ankietowanych osób.					
Cele					
1. Poprawa warunków infrastrukturalnych, technicznych i estetyki wsi poprzez przebudowę głównych ulic i ciągów spacerowych na podobszarze m. Chabówko. 2. Zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom dróg, szczególnie pieszym poprzez przebudowę konstrukcji dróg, budowę chodników, oświetlenia oraz kanalizacji deszczowej a także parkingów. 3. Poprawa estetyki m. Chabówko poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej w kierunku					

zieleni oraz wyposażenie w infrastrukturę parkową /ławki, kosze, etc./.

4. Budowa nowego wizerunku wsi Chabówko jako miejsca osiedlania się nowych rodzin (sypialnia Szczecina)

Oddziaływanie na tereny nie objęte rewitalizacją

Droga jest miejscem publicznym. Korzystać z niej będą wszyscy uczestnicy ruchu drogowego. A zatem mogą być to zarówno mieszkańcy z obszaru rewitalizacji jak i innych miejscowości w gminie.

Udział interesariuszy:

Mieszkańcy m. Chabówko zaproszeni zostaną do współpracy przy zagospodarowaniu terenów zielonych – zakładanie trawników, sadzenie zieleni, drzew, montaż urządzeń komunalnych. Bieżące utrzymanie terenów zielonych, dróg, chodników i placów realizowane będzie przez bezrobotnych mieszkańców m. Chabówko i okolic w ramach zatrudnienia w Spółdzielni Socjalnej lub bezpośrednio przez CIS w Bielicach.

Poniżej przedstawiono zdjęcia obrazujące stan techniczny drogi w m. Chabówko :

Produkty i rezultaty w ramach projektu oraz źródło danych

- Długość przebudowanych lub wybudowanych dróg [km] – protokół odbioru
- Liczba mieszkańców podobszaru rewitalizacji korzystających z infrastruktury powstałej (budowa, przebudowa, remont, modernizacja) w efekcie realizacji projektu [osoba] – badanie natężenia ruchu

PODOBSZAR REWITALIZACJI	CHABÓWKO		PROJEKT GŁÓWNY	
			PG3	
Tytuł projektu				
Podniesienie kwalifikacji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez powstanie nowego zakładu pracy – warsztatu samochodowego w Chabówku				
Realizowane zadania	Szacowane koszty /zł/	Źródła finansowania	Realizator działania	Ramy czasowe
1. Kursy zawodowe dla mieszkańców obszaru rewitalizacji umożliwiające nabycie kwalifikacji	50.000	RPOWZ, PROW, Powiatowy Urząd Pracy	Tadeusz Stempień, Gmina Bielice	2018-2019
2. Budowa i wyposażenie warsztatu samochodowego jako rozwinięcie działalności gospodarczej	2.000.000	RPOWZ dz. 9.3, lub RPOWZ dz. 1.5	Tadeusz Stempień	2018-2019
3. Zatrudnienie mieszkańców obszaru rewitalizacji	600.000	Środki prywatne	Tadeusz Stempień	2019-2023

Uzasadnienie:

Firma Tadeusz Stempień Usługi transportowe na co dzień zajmuje się świadczeniem usług związanych z przewozem towarów. Przedsiębiorstwo działa na rynku lokalnym od kilkunastu lat i ma ugruntowaną pozycję. W ramach świadczonych usług firma zapewnia także działania związane z naprawą pojazdów (oprócz motocykli). Zważywszy na fakt, że na obszarze należącym do firmy brakuje warsztatu samochodowego z prawdziwego zdarzenia postanowiono ten element wdrożyć poprzez budowę i wyposażenie warsztatu samochodowego dla pojazdów osobowych i ciężarowych jako rozwinięcie działalności gospodarczej. W ramach prac wykonane zostaną:

- Trzystanowiskowa hala, w tym dwa stanowiska kanałowe wyposażona w regały narzędziowe, wózki narzędziowe, stanowiska monterskie, stoły warsztatowe, gabloty narzędziowe otwarte, lapy warsztatowe
- Pomieszczenia socjalne w skład, którego wchodziłyby: Stołówka, Toaleta, Łazienka, Szatnia dla pracowników wraz z wyposażeniem
- Pomieszczenia biurowe obok warsztatu wraz z wyposażeniem
- Pomieszczenia magazynowe wraz z wyposażeniem
- Zagospodarowanie terenu wraz z utwardzeniem terenu i ułożeniem kostki typu polbruk w obrębie warsztatu.

Dodatkowo zakupione zostaną maszyny i urządzenia do warsztatu w postaci: Zestawy kluczy warsztatowych, Klucz elektryczny do kół, Montażownicę- demontażownice do kół, Wyważarkę do kół samochodowych, Wiertarkę stołową, Kompresor powietrza, Klucz dynamometryczny, Nacinarkę do opon, Wiertła, gwintowniki, narzynki, Zestawy kluczy płasko oczkowe, klucze gięte, Podnośniki do aut, Podstawki pod samochód, Narzędzia specjalistyczne (szczypce, blokady, klucze), Narzędzia do zawieszenia (narzędzia do regulacji kół), Narzędzia blacharskie (rozpierak hydrauliczny, kłamra blacharska, spawarka, komplet młotków blacharskich, Narzędzia pneumatyczne (przewód pneumatyczny, klucze udarowe, komplety nasadek udarowych, Misę zlewowa, Zestaw smarowy, Smarownice z własnym zbiornikiem ręczne/ nożne, Prostownik, Wózek transportowy do kół, Elektronarzędzia (wiertarki, polerki, wiertarko- wkrętarki, szlifierki), 4 wózki warsztatowe, itp.

Na potrzeby funkcjonowania zakładu zatrudnionych zostanie 8 nowych pracowników. Będą to przede wszystkim mieszkańcy wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Aby mieć pewność że będą to osoby z miejscowości Babinek, Będgoszcz, Chabówko, Nowe Chrapowo lub Nowe Linie postanowiono dla osób, którym brakować będzie kwalifikacji zapewnić im specjalistyczne szkolenia, - kursy zawodowe, które pozwolą podnieść kwalifikacje zawodowe a tym samym powrócić na rynek pracy. Przedsiębiorca nawiąże w tym celu także współpracę z Gminą Bielice w celu wspólnego (w miarę możliwości) złożenia wniosku aplikacyjnego.

Inwestycja zostanie zrealizowana na terenie działek nr 23/5 i 23/10 obręb Chabówko

Cele

1. Stworzenie warunków do podniesienia kwalifikacji zawodowych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
2. Integracja społeczności lokalnej
3. Powstanie nowego zakładu pracy, który wyszkoli nowych specjalistów
4. Zmniejszenie bezrobocia na obszarze rewitalizacji

Oddziaływanie na tereny nie objęte rewitalizacją

Nie dotyczy

Udział interesariuszy:

Nie dotyczy

Poniżej przedstawiono przykładowe zdjęcia planowanego do budowy warsztatu

Produkty i rezultaty w ramach projektu oraz źródło danych

- Liczba powstałych zakładów pracy na obszarze rewitalizacji [szt.] - protokół odbioru
- Liczba osób bezrobotnych, które nabyły nowe kwalifikacje [osoby] - liczba certyfikatów
- Liczba powstałych miejsc pracy [osoby] - umowa o pracę
- Liczba zakupionego sprzętu [szt.] - protokół odbioru

PODOBSZAR NOWE CHRAPOWO

PODOBSZAR REWITALIZACJI		NOWE CHRAPOWO		PROJEKT GŁÓWNY - ZINTEGROWANY PG1	
Tytuł projektu					
Aktywizacja społeczno- zawodowa nieaktywnych mieszkańców podobszaru Nowe Chrapowo					
Realizowane zadania		Szacowane koszty /zł/	Źródła finansowania	Realizator działania	Ramy czasowe
1. Aktywizacja zawodowa	- doradztwo zawodowe - szkolenia zawodowe - zapobieganie wykluczeniu komunikacyjnemu - Prawo Jazdy dla kobiet	200.000	RPOWZ, Priorytet 7-9, inne możliwe, PROGRAM SPOŁECZNIK	Centrum Społeczno-Integracyjne oraz świetlica w m. Nowe Chrapowo	2018-2023
2. Poradnictwo rodzinne	- Porady prawne - Pomoc psychologiczna				

	- Terapeuta rodzinny - Pomoc uzależnionym od alkoholu				
3. Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom	- Zatrudnienie opieki doraźnej dla osób niesamodzielnych - Organizacja klubów seniora - Integracja osób starszych i niepełnosprawnych				
4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży	Zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dla uczniów z trudnościami w nauce				
5. Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży, w tym organizacja imprez plenerowych	Organizacja czasu wolnego /zajęcia, warsztaty, wycieczki zorganizowane, akcje społeczne, samoorganizacja, angażowanie do działań prospołecznych, itp.				
6. „Telefon zaufania”	Udzielanie porad prawnych, rozmowy z psychologiem w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie, utrwalania negatywnych zachowań, etc.				

Uzasadnienie:

Mieszkańcy podobszaru Nowe Chrapowo na co dzień korzystają z usług świetlicy w tej miejscowości. Dlatego też w miejscowości tej brak uzasadnienia realizacji takiego zadania. Nie mniej Mieszkańcy danego podobszaru-wymagają pomocy w postaci szeregu działań aktywizacyjnych, szkoleniowych, opiekuńczych, edukacyjnych. Jednym z miejsc realizacji takich działań będzie właśnie świetlica – obiekt integracyjny w m. Nowe Chrapowo, który jest wyposażony w nowoczesne urządzenia multimedialne, meble. Działalność w tym obiekcie jak wszystkie projekty główne podobszarów objętych rewitalizacją oparta będzie o ofertę Centrum Społeczno-Integracyjne w Bielicach jako głównego realizatora działań prospołecznych aktywizujących rewitalizowane społeczności Gminy Bielice.

Cele

Realizacja szeregu projektów prospołecznych „miękkich” nakierowanych na odnowę życia społecznego i rodzinnego, aktywności zawodowej, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży - kreujących wszechstronny rozwój tej społeczności realizowana za pośrednictwem świetlicy w m Nowe Chrapowo. Ważnym elementem będzie także organizacja różnego rodzaju imprez – także plenerowych, które integrować będą mieszkańców z obszaru rewitalizacji (np. wspólne

grzybobranie, rajdy rowerowe, ogniska, aktywność ruchowa).

Oddziaływanie na tereny nie objęte rewitalizacją

Nie dotyczy

Udział interesariuszy:

Funkcjonowanie świetlicy w m. Nowe Chrapowo połączone będzie z pracą animatora społecznego – specjalisty, którego zadaniem będzie włączanie mieszkańców do aktywnego współdziałania. Świetlica jest miejscem integrującym mieszkańców. Realizacja większości przedsięwzięć aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga współpracy, partnerskiego i elastycznego współdziałania organizatorów oraz interesariuszy, którzy winni być włączeni w proces decyzyjno-organizacyjny w możliwie szerokim zakresie. Zakłada się, iż codzienne utrzymanie obiektu powierzone zostanie bezrobotnym mieszkańcom wsi Nowe Chrapowo zatrudnionym w różnych formach prawnych aktywizacji zawodowej /roboty publiczne, staże zawodowe, spółdzielnia socjalna/. Będzie w to także zaangażowany sołtys miejscowości.

Na problem braku oferty spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież zajęcia świetlicowe, wycieczki, rajdy/ w ramach ankietyzacji wskazało 77 % osób oraz działania integrujące mieszkańców wsi /wspólne akcje społeczne, festyny, zabawy, ogniska, itp./, na które wskazało 69 % osób. Działania te będą zatem wspierane poprzez realizację danego projektu.

Produkty i rezultaty w ramach projektu oraz źródło danych

- Liczba zorganizowanych form pomocy mieszkańcom podobszaru (szkolenia, warsztaty, spotkania, etc.) [szt.] - listy obecności,
- Liczba osób, które skorzystały z usług aktywizacji zawodowej [osoba] - listy obecności

PODOBSZAR REWITALIZACJI		NOWE CHRAPOWO		PROJEKT GŁÓWNY PG2	
Tytuł projektu					
Poprawa warunków technicznych oraz bezpieczeństwa mieszkańców na podobszarze Nowe Chrapowo					
Realizowane zadania	Szacowane koszty /zł/	Źródła finansowania	Realizator działania	Ramy czasowe	
1. Modernizacja drogi gminnej we wsi Nowe Chrapowo wraz z infrastrukturą towarzyszącą	800.000	RPOWZ dz. 9.3	Gmina Bielice	2020-2023	
2. Modernizacja drogi powiatowej w miejscowości	1.000.000	RPOWZ dz. 9.3, Program Przebudowy Dróg gminnych i powiatowych 2016-2019	Gmina Bielice, Powiat Pyrzycki	2020-2023	
Uzasadnienie:					
Największym problemem w sferze bezpieczeństwa na podobszarze m. Nowe Chrapowo jest bardzo zły stan techniczny drogi gminnej i powiatowej w miejscowości. Kompleksowe przywrócenie technicznych i społecznych funkcji infrastruktury wymaga przebudowy drogi gminnej, powiatowej oraz chodnika, a także budowy oświetlenia i kanalizacji deszczowej. Niezbędne jest stworzenie przestrzeni wypoczynkowo-spacerowej poprzez montaż ławek, koszy na odpady, założenie trawników, klombów, montaż gazonów z kwiatami. Odnowione i nowe ciągi					

spacerowe będą czynnikiem łączącym mieszkańców, zachęcą do wspólnych spacerów, spotkań, rozmów. Przebudowa dróg wraz z infrastrukturą znacząco poprawi i uatrakcyjni wizerunek wsi jako miejsca osiedlania się i życia nowych mieszkańców.

Dana inwestycja jest najważniejszym projektem z przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej w miejscowości. Na problem ten wskazało 100 % ankietowanych osób.

Cele

1. Poprawa warunków infrastrukturalnych, technicznych i estetyki wsi poprzez przebudowę głównej drogi na podobszarze m. Nowe Chrapowo.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom dróg, szczególnie pieszym poprzez przebudowę konstrukcji dróg, budowę chodników, oświetlenia oraz kanalizacji deszczowej a także parkingów.
3. Poprawa estetyki m. Nowe Chrapowo poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej w kierunku zieleni oraz wyposażenie w infrastrukturę parkową /ławki, kosze, etc./.
4. Budowa nowego wizerunku wsi Nowe Chrapowo jako miejsca osiedlania się nowych rodzin

Oddziaływanie na tereny nie objęte rewitalizacją

Droga jest miejscem publicznym. Korzystać z niej będą wszyscy uczestnicy ruchu drogowego. A zatem mogą być to zarówno mieszkańcy z obszaru rewitalizacji jak i innych miejscowości w gminie.

Udział interesariuszy:

Mieszkańcy m. Nowe Chrapowo zaproszeni zostaną do współpracy przy zagospodarowaniu terenów zielonych – zakładanie trawników, sadzenie zieleni, drzew, montaż urządzeń komunalnych. Bieżące utrzymanie terenów zielonych, dróg, chodników i placów realizowane będzie przez bezrobotnych mieszkańców m. Nowe Chrapowo i okolic w ramach zatrudnienia w Spółdzielni Socjalnej lub bezpośrednio przez CIS w Bielicach.

Poniżej przedstawiono zdjęcia obrazujące stan techniczny dróg w m. Nowe Chrapowo :

Produkty i rezultaty w ramach projektu oraz źródło danych

- Długość przebudowanych lub wybudowanych dróg [km] - protokół odbioru
- Liczba mieszkańców podobszaru rewitalizacji korzystających z infrastruktury powstałej (budowa, przebudowa, remont, modernizacja) w efekcie realizacji projektu [osoba] - badanie natężenia ruchu

PODOBSZAR REWITALIZACJI		NOWE CHRAPOWO		PROJEKT GŁÓWNY PG3	
Tytuł projektu					
Atrakcyjna przestrzeń publiczna – mocne więzi społeczne					
Realizowane zadania	Szacowane koszty /zł/	Źródła finansowania	Realizator działania	Ramy czasowe	
1. Zagospodarowanie parku w Nowym Chrapowie	1.000.000	RPOWZ dz. 9.3	Gmina Bielice	2020-2023	
2. Stworzenie strefy aktywności, także dla seniorów	100.000	PROW, kształtowanie przestrzeni publicznej	Gmina Bielice	2020-2023	
3. Organizacja imprez plenerowych dla mieszkańców podobszaru	50.000	Program Społecznik	Stowarzyszenie Koła Emerytów i rencistów Ziemi Bielickiej, OSP w Gminie Bielice	2020-2023	
Uzasadnienie:					
Miejscowość Nowe Chrapowo pomimo dużego zaangażowania mieszkańców posiada obszary, które wymagają wsparcia. Dlatego w ramach wspólnej inicjatywy mieszkańców został zgłoszony pomysł poza ankietą dotyczący zagospodarowania parku i stworzenia w nim strefy aktywności, która będzie przeznaczona także dla osób starszych, seniorów, których w Gminie każdego roku przybywa. Będą to różnego typu urządzenia sportowe i rekreacyjne, które umożliwią ruch na świeżym powietrzu, a jednocześnie integrację mieszkańców. Aby wzmocnić relacje międzyludzkie postanowiono także					

zorganizować imprezy plenerowe dla mieszkańców podobszaru, w postaci:

- **Pomóż innym** - W wyniku realizacji projektu nastąpi zintegrowanie mieszkańców niezależnie od wieku, podwyższony zostanie poziom wiedzy uczestników na temat zasad udzielania pierwszej pomocy, nastąpi uczulenie mieszkańców na krzywdę drugiego człowieka, uświadomienie mieszkańcom wagi udzielania pomocy przedlekarskiej, zostanie podtrzymana praca członków Ochotniczej Straży Pożarnej w Parsowie z innymi mieszkańcami Gminy Bielice. Poprzez realizację projektu inicjatywa ma szansę być kontynuowana w przyszłości. Poprzez realizację projektu i pozytywny jego wpływ inicjatywa mieszkańców na trwałe wpisze się w historię Gminy Bielice.

- **Gminny Rajd rowerowy**- ocalić od zapomnienia - W wyniku realizacji projektu nastąpi zintegrowanie mieszkańców niezależnie od wieku, podwyższony zostanie poziom wiedzy uczestników na temat istniejących zabytków, poruszania się po jezdni. Poprzez zaistniałą wymianę doświadczeń, lepsze samopoczucie uczestników po dniu spędzonym na świeżym powietrzu w połączeniu ze zdobywaniem wiedzy historyczno – kulturalnej inicjatywa będzie kontynuowana w przyszłości. Poprzez realizację projektu i pozytywny jego wpływ inicjatywa mieszkańców na trwałe wpisze się w historię Gminy Bielice.

- **Pokoleniowe integrowanie przez grzybobranie** - W wyniku realizacji projektu nastąpi zintegrowanie mieszkańców niezależnie od wieku, podwyższony zostanie poziom wiedzy uczestników na temat zbierania grzybów, poruszania się po lesie jak i odpowiedniego zachowania się w nim. Poprzez zaistniałą wymianę doświadczeń, lepsze samopoczucie uczestników po dniu spędzonym na świeżym powietrzu, zebranie okazów grzybów inicjatywa będzie kontynuowana w przyszłości. Poprzez realizację projektu i pozytywny jego wpływ inicjatywa mieszkańców na trwałe wpisze się w historię Gminy Bielice. zakładanym celem jakościowym będzie wzbogacenie doświadczenia dzieci, młodzieży, osób dorosłych w wyniku współpracy pokoleniowej, która zostanie ukazana poprzez wspólne zbieranie grzybów, wspólne spędzenie czasu przy ognisku po zbiorze grzybów podczas, którego osoby dorosłe podzielą się swoimi doświadczeniami życiowymi z dziećmi i młodzieżą, aby utrwalić więź pokoleniową, wspólne spędzenie czasu na planowanym spotkaniu w świetlicy wiejskiej w miejscowości Nowe Chrapowo podczas, którego zostanie omówione odbyte grzybobranie i wspólne przygotowanie zebranych grzybów do przechowania ich przez okres zimowy, aby na kolejną uroczystość lokalną wykorzystać je do przygotowania poczęstunku dla mieszkańców. Trwałość rezultatów zostanie ukazana poprzez promowanie przez dzieci i młodzież wiedzy zdobytej od osób dorosłych jak i w zakresie zbioru płodów runa leśnego – okazów grzybów. Trwałość projektu zostanie również ukazana poprzez nabycie umiejętności poruszania się po terenach zielonych- lasach przypomnienia i utrwalenia zasad zachowania się w lesie przez wszystkich uczestników projektu.

- **Warsztaty rękodzielnicze** - Warsztaty rękodzielnicze mieć będą charakter otwarty, informacja ukaże się na stronie internetowej Gminy Bielice oraz na rozwieszonych plakatach w sołectwach gminy Bielice. Warsztaty rękodzielnicze skierowane będą do osób dorosłych, młodzieży, dzieci od 10 roku życia. W warsztatach rękodzielniczych będzie uczestniczyło ok. 20 osób z terenu Gminy Bielice.

Cele

1. Poprawa warunków infrastrukturalnych, technicznych i estetyki wsi poprzez zagospodarowanie parku w m. Nowe Chrapowo.
2. Stworzenie strefy aktywności oraz zakup wyposażenia sportowo-rekreacyjnego.
3. Poprawa estetyki m. Nowe Chrapowo poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej w kierunku zieleni oraz wyposażenie w infrastrukturę parkową /ławki, kosze, etc./.
4. Budowa nowego wizerunku wsi Nowe Chrapowo jako miejsca osiedlania się nowych rodzin.
5. Integracja mieszkańców.

Oddziaływanie na tereny nie objęte rewitalizacją

Nie dotyczy

Udział interesariuszy:

Mieszkańcy m. Nowe Chrapowo zaproszeni zostaną do współpracy przy zagospodarowaniu terenów zielonych – zakładanie trawników, sadzenie zieleni, drzew, montaż urządzeń komunalnych. Bieżące utrzymanie terenów zielonych, dróg, chodników i placów realizowane będzie przez bezrobotnych mieszkańców m. Nowe Chrapowo i okolic w ramach zatrudnienia w Spółdzielni Socjalnej lub bezpośrednio przez CIS w Bielicach.

Produkty i rezultaty w ramach projektu oraz źródło danych

- Liczba zagospodarowanych parków [szt.] – protokół odbioru
- Liczba mieszkańców podobszaru rewitalizacji korzystających z infrastruktury powstałej (budowa, przebudowa, remont, modernizacja) w efekcie realizacji projektu [osoba] – lista obecności

PODOBSZAR NOWE LINIE

PODOBSZAR REWITALIZACJI		NOWE LINIE		PROJEKT GŁÓWNY - ZINTEGROWANY	
				PG1	
Tytuł projektu					
Aktywizacja społeczno-zawodowa w m. Nowe Linie – budowa Centrum Społeczno-Integracyjnego					
Realizowane zadania		Szacowane koszty /zł/	Źródła finansowania	Realizator działania	Ramy czasowe
1. Budowa obiektu integracyjnego wraz z wyposażeniem		500.000	RPOWZ, dz. 9.3 lub PROW	Gmina Bielice	2019-2023
2. Aktywizacja zawodowa	- doradztwo zawodowe - szkolenia zawodowe - zapobieganie wykluczeniu komunikacyjnemu - Prawo Jazdy dla kobiet				
3. Poradnictwo rodzinne	- Porady prawne - Pomoc psychologiczna - Terapeuta rodzinny - Pomoc uzależnionym od alkoholu	200.000	RPOWZ, Priorytet 7-9, inne możliwe, PROGRAM SPOŁECZNIK	Centrum Społeczno-Integracyjne oraz obiekt integracyjny w m. Nowe Linie	2018-2023
4. Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom	- Zatrudnienie opieki doraźnej dla osób niesamodzielnych - Organizacja klubów seniora - Integracja osób starszych i niepełnosprawnych				
5. Zapobieganie wykluczeniu	Zajęcia wyrównujące				

społecznemu dzieci i młodzieży	szanse edukacyjne dla uczniów z trudnościami w nauce				
6. Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży, w tym organizacja imprez plenerowych	Organizacja czasu wolnego /zajęcia, warsztaty, wycieczki zorganizowane, akcje społeczne, samoorganizacja, angażowanie do działań prospołecznych, itp.				
7. „Telefon zaufania”	Udzielanie porad prawnych, rozmowy z psychologiem w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie, utrwalania negatywnych zachowań, etc.				

Uzasadnienie:

Na terenie m. Nowe Linie jedyną instytucją, budynkiem użyteczności publicznej jest przestarzały kontener o powierzchni ok 10 m². Ze względu na niewielką powierzchnię, nie mieści wszystkich chętnych do udziału w uroczystościach, wydarzeniach okolicznościowych, spotkaniach integracyjnych. Gmina na danym obszarze posiada teren inwestycyjny, który postanowiła przeznaczyć na budowę obiektu integracyjnego z prawdziwego zdarzenia. Będzie to obiekt, z którego korzystać będą mieszkańcy m. Nowe Linie.

Dodatkowo mieszkańcy danego podobszaru wymagają pomocy w postaci szeregu działań aktywizacyjnych, szkoleniowych, opiekuńczych, edukacyjnych. Jednym z miejsc realizacji działań aktywizujących, integrujących, opiekuńczych będzie właśnie świetlica – obiekt integracyjny w m. Nowe Linie, doposażony w nowoczesne urządzenia multimedialne, meble. Działalność w tym obiekcie jak wszystkie projekty główne podobszarów objętych rewitalizacją oparta będzie o ofertę Centrum Społeczno-Integracyjne w Bielicach jako głównego realizatora działań prospołecznych aktywizujących rewitalizowane społeczności Gminy Bielice. W ten sposób gmina w jednym miejscu będzie wstanie zintegrować społeczność dwóch sąsiednich miejscowości, które na co dzień wzajemnie się integrują.

Pomieszczenia świetlicy służyć będą do realizacji projektów społecznych, w tym przede wszystkim: poradnictwo rodzinne, integracja i pomoc osobom starszym, aktywizacja zawodowa bezrobotnych mieszkańców. Najważniejszym zadaniem świetlicy będzie praca związana z organizacją zajęć opiekuńczo – wychowawczych, wyrównujących szanse edukacyjne, kulturowe i cywilizacyjne dzieci i młodzieży. Ważnym zadaniem świetlicy będzie także działalność kulturalna. Mieszkańcy pozbawieni są kontaktu z instytucjami kultury. Dobrze wyposażona świetlica z ofertą spotkań, wyjazdów do instytucji kultury to jedna z podstawowych niezaspokojonych potrzeb tej społeczności.

Cele

1. Stworzenie odpowiednich warunków lokalowych zgodnych z obecnymi wymogami prawa budowlanego i warunków sanitarnych budynku w m. Nowe Linie – budowa obiektu.
2. Realizacja szeregu projektów prospołecznych „miękkich” nakierowanych na odnowę życia społecznego i rodzinnego, aktywności zawodowej, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży -

kreujących wszechstronny rozwój tej społeczności realizowana za pośrednictwem świetlicy w m. Nowe Linie.

3. Organizacja różnego rodzaju imprez – także plenerowych, które integrować będą mieszkańców, szczególnie z obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. (np. wspólne grzybobranie, rajdy rowerowe, ogniska, aktywność ruchowa).

Oddziaływanie na tereny nie objęte rewitalizacją

Nie dotyczy

Udział interesariuszy:

Funkcjonowanie świetlicy w m. Nowe Linie połączone będzie z pracą animatora społecznego – specjalisty, którego zadaniem będzie włączanie mieszkańców do aktywnego współdziałania. Świetlica jest miejscem integrującym mieszkańców. Realizacja większości przedsięwzięć aktywizacyjnych i integracyjnych wymaga współpracy, partnerskiego i elastycznego współdziałania organizatorów oraz interesariuszy, którzy winni być włączeni w proces decyzyjno-organizacyjny w możliwie szerokim zakresie. Zakłada się, iż codzienne utrzymanie obiektu powierzone zostanie bezrobotnym mieszkańcom wsi Nowe Linie zatrudnionym w różnych formach prawnych aktywizacji zawodowej /roboty publiczne, staże zawodowe, spółdzielnia socjalna/. Będą w to także zaangażowani sołtysi miejscowości.

Produkty i rezultaty w ramach projektu oraz źródło danych

- Liczba zorganizowanych form pomocy mieszkańcom podobszaru (szkolenia, warsztaty, spotkania, etc.) [szt.] – listy obecności,
- Liczba osób, które skorzystały z usług aktywizacji zawodowej [osoba] – listy obecności

PODOBSZAR REWITALIZACJI		NOWE LINIE		PROJEKT GŁÓWNY PG2	
Tytuł projektu					
Poprawa warunków technicznych oraz bezpieczeństwa mieszkańców na podobszarze Nowe Linie					
Realizowane zadania	Szacowane koszty /zł/	Źródła finansowania	Realizator działania	Ramy czasowe	
1. Modernizacja i poszerzenie drogi gminnej we wsi Nowe Linie wraz z infrastrukturą towarzyszącą (budowa chodnika)	180.000	RPOWZ dz. 9.3	Gmina Bielice	2018	
Uzasadnienie:					
Największym problemem w sferze bezpieczeństwa na podobszarze m. Nowe Linie jest bardzo zły stan techniczny drogi gminnej w miejscowości. Jej parametry są na tyle złe, że dwa pojazdy mijające się nie mają wystarczająco miejsca na bezpieczne mijanie się. Dodatkowo wzdłuż drogi brak chodnika, który dawałby poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, szczególnie po zmroku. Droga ta ma szczególne znaczenie bowiem prowadzi do boiska i przystanku autobusowego. Kompleksowe przywrócenie technicznych i społecznych funkcji infrastruktury wymaga przebudowy drogi gminnej budowy chodnika. Niezbędne jest także stworzenie przestrzeni wypoczynkowo-spacerowej poprzez montaż ławek, koszy na odpady, założenie trawników, klombów, montaż gazonów z kwiatami. Odnowione i nowe ciągi spacerowe będą czynnikiem łączącym mieszkańców, zachęcą do wspólnych spacerów, spotkań, rozmów. Przebudowa drogi wraz z infrastrukturą znacząco poprawi i uatrakcyjni wizerunek wsi jako miejsca osiedlania się i życia nowych					

mieszkańców.

Dana inwestycja jest najważniejszym projektem z przestrzeni publicznej i infrastruktury technicznej w miejscowości. Na problem ten wskazało 96 % ankietowanych osób.

Cele

1. Poprawa warunków infrastrukturalnych, technicznych i estetyki wsi poprzez przebudowę głównej drogi na podobszarze m. Nowe Linie.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom dróg, szczególnie pieszym poprzez przebudowę konstrukcji dróg oraz budowę chodników.
3. Poprawa estetyki m. Nowe Linie poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej w kierunku zieleni oraz wyposażenie w infrastrukturę parkową /ławki, kosze, etc./.
4. Budowa nowego wizerunku wsi Nowe Linie jako miejsca osiedlania się nowych rodzin

Oddziaływanie na tereny nie objęte rewitalizacją

Droga jest miejscem publicznym. Korzystać z niej będą wszyscy uczestnicy ruchu drogowego. A zatem mogą być to zarówno mieszkańcy z obszaru rewitalizacji jak i innych miejscowości w gminie.

Udział interesariuszy:

Mieszkańcy m. Nowe Linie zaproszeni zostaną do współpracy przy zagospodarowaniu terenów zielonych – zakładanie trawników, sadzenie zieleni, drzew, montaż urządzeń komunalnych. Bieżące utrzymanie terenów zielonych, dróg, chodników i placów realizowane będzie przez bezrobotnych mieszkańców m. Nowe Linie i okolic w ramach zatrudnienia w Spółdzielni Socjalnej lub bezpośrednio przez CIS w Bielicach.

Poniżej przedstawiono zdjęcia obrazujące stan techniczny drogi w m. Nowe Linie :

Produkty i rezultaty w ramach projektu oraz źródło danych

- Długość przebudowanych lub wybudowanych dróg [km] – protokół odbioru
- Liczba mieszkańców podobszaru rewitalizacji korzystających z infrastruktury powstałej (budowa, przebudowa, remont, modernizacja) w efekcie realizacji projektu [osoba] – badanie natężenia ruchu

III. 2.2 Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Program Rewitalizacji Gminy Bielice na lata 2017–2023 ma charakter kompleksowy, dlatego że podczas programowania działań rewitalizacyjnych zastosowano mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/ przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020* w odniesieniu do projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w celu osiągnięcia efektu synergii efektów w oddziaływaniu na obszar rewitalizacji zapewniona została ich komplementarność w różnych wymiarach, tj. przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Wszystkie projekty zawarte w dokumencie realizowane będą na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie większy i obejmie teren całej gminy, ponieważ z efektów zaplanowanych działań korzystać będą wszyscy interesariusze rewitalizacji. Zaplanowane „miękkie” przedsięwzięcia rewitalizacyjne ze względu na społeczny charakter działań dedykowane będą mieszkańcom całej gminy, ponieważ tylko poprzez większą skalę oddziaływania na wzmocnienie kapitału społecznego ludzi młodych oraz wykluczenie społeczne i/lub zagrożenie ubóstwem można uzyskać założone efekty w postaci rozwiązania zidentyfikowanych problemów. Wzajemne dopełnianie się projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających oraz zaangażowanie lokalnej społeczności pozwoli na osiągnięcie efektu rewitalizacji widocznego na całym jego obszarze i uniknięcie wybiórczości inwestycji. Zindywidualizowane działania rewitalizacyjne wdrażane na wyznaczonym niewielkim obszarze rewitalizacji wzajemnie będą się dopełniać przestrzennie, dzięki czemu efekty ich realizacji nie będą widoczne punktowo w pojedynczych miejscach, a na całym obszarze objętym kryzysem (5 miejscowości).

Projekty i/lub przedsięwzięcia podstawowe zostały zaprogramowane w taki sposób, aby odpowiadały na problemy mieszkańców, a przede wszystkim nie skutkowały przenoszeniem problemów w inne miejsce. W tym celu zawarto zarówno przedsięwzięcia inwestycyjne, jak i społeczne, które zapobiegą prowadzeniu do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Jest to istotne z powodu dużego rozwarstwienia społeczności lokalnej zamieszkującej obszar rewitalizacji oraz tworzenia się tzw. „enklaw biedy”.

Dostępność do powstałej infrastruktury oraz działań społecznych i kulturalnych dla wszystkich użytkowników zamieszkujących dany teren spowoduje, że z pozytywnych efektów rewitalizacji (ze względu na oddziaływanie na siebie obszarów rewitalizacji) korzystać będą wszyscy mieszkańcy, bez względu na sytuację materialną. Taka sytuacja przyczyni się do wzrostu aktywności społecznej i integracji społeczności lokalnej na obszarze rewitalizacji. Z drugiej strony komplementarność w wymiarze przestrzennym skutkuje ciągłą analizą następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia. Ma to szczególne znaczenie w przypadku obszaru rewitalizacji zlokalizowanego w sołectwach, które są terenem najbardziej zdegradowanym przestrzennie i społecznie z uwagi na utracenie części pierwotnie pełnionych funkcji oraz lokalizację na tym obszarze dużej ilości problemów.

Komplementarność przestrzenna została wskazana we wskazanych wyżej fiskach projektowych.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Projekty i/lub przedsięwzięcia podstawowe oraz uzupełniające zawarte w dokumencie stanowią kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane we wszystkich sferach zróżnicowane problemy i wykorzystują potencjały lokalne wyznaczonego obszaru rewitalizacji w zakresie dziedzictwa kulturowego oraz aktywności różnych instytucji i podmiotów na rzecz mieszkańców. Wykazane to zostało w powiązaniu każdego projektu podstawowego ze zdiagnozowanymi problemami i potencjałami. Dzięki temu wszystkie projekty i/lub przedsięwzięcia uzupełniające są komplementarne w oddziaływaniu całościowym na obszar rewitalizacji w aspekcie społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym i środowiskowym. Takie podejście ma przeciwdziałać fragmentaryzacji działań, koncentrując się na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru, które w tym przypadku spowodowane są zmianami strukturalnymi na rynku pracy, wynikającymi z lokalizacji na tym terenie obiektów po byłym PGR oraz są związane z kumulacją wykluczenia społecznego, a także utratą pierwotnie pełnionych funkcji. W związku z tym wykonana została pogłębiona analiza i diagnoza obszaru rewitalizacji we wszystkich aspektach: społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym i środowiskowym, która zawarta jest w II części niniejszego dokumentu. Konieczne jest również określenie pożądanego stanu do jakiego mają doprowadzić dany obszar projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, dlatego została określona wizja (planowany efekt rewitalizacji) uwzględniająca uwarunkowania wynikające z charakteru terenu i tożsamości lokalnej związanej z tradycjami rolniczymi. Parametryzacja efektów rewitalizacji określona została na poziomie celów rewitalizacji, ponieważ wizja określa zbiór poświadanych wartości do osiągnięcia po wdrożeniu założeń dokumentu.

Wszystkie kierunki działań i odpowiadające im projekty rewitalizacyjne są zintegrowane i powiązane problemowo oraz odnoszą się do wszystkich odpowiadając na zidentyfikowane potrzeby.

Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych płaszczyznach, będą brane pod uwagę zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić koordynację tematyczną i organizacyjno-techniczną działań administracji samorządowej.

Ponadto ważne jest, że proces rewitalizacji realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych zarówno na szczeblu lokalnym, jak i powiatowym, regionalnym, krajowym czy europejskim, co zostało wykazane w rozdziale 2 w części I dokumentu.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Wójt Gminy Bielice przy pomocy pracowników Urzędu Gminy, którzy posiadają wiedzę i doświadczenie w zakresie zarządzania projektami. Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych UG w Bielice, odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem gminy.

W celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, Wójt może powołać Zespół Zadaniowy, w którego skład wejdą przedstawiciele referatów/samodzielnych stanowisk pracy Urzędu Gminy w Bielicach i/lub jednostek organizacyjnych gminy, odpowiedzialnych za realizację konkretnych projektów. Powołanie Zespołu Zadaniowego przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych

(„twardych”) oraz społecznych („miękkich”). Zespół pracował będzie do zakończenia realizacji programu, również na etapie ewaluacji i podsumowania.

Program realizowany będzie przy szerokiej współpracy instytucji takich jak: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowy Urząd Pracy. Jednym z podstawowych podmiotów publicznych odpowiedzialnych za realizację i współpracę będzie powołane Centrum Społeczno-Integracyjne (CSI) z siedzibą w Bielicach. Będzie to samodzielna instytucja powołana do realizacji szerokiej gamy projektów społecznych i obszarze kryzysowym, ale także całej Gminy Bielice. Działalność CSI musi być prowadzona w ścisłej współpracy z pozostałymi instytucjami. Zaangażowane instytucje będą ze sobą współpracować i się uzupełniać. Ważnym jest właściwe funkcjonowanie „instytucji społecznych”, takich jak: GOPS, GKRPA, gminne placówki oświaty i wychowania, parafie, sołtysi oraz OSP, Policja i inni specjaliści. Podmioty te winny, jako pierwsze, rozpoznawać sytuacje kryzysowe w rodzinach i społecznościach, kierować informacje do instytucji i organizacji oferujących zorganizowaną pomoc (np. Centrum Społeczno-Integracyjne, Spółdzielnia Socjalna, Urząd Gminy).

W sferze aktywizacji zawodowej ważnymi instytucjami będą: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie oraz Powiatowy Urząd Pracy w Pyrzycach. Te instytucje oferują konkretne oferty pomocy oraz środki finansowe, o które ubiegać się będzie Centrum Społeczno-Integracyjne, Spółdzielnia Socjalna oraz Urząd Gminy. W sferze działań infrastrukturalnych, zagospodarowania przestrzeni publicznej, kluczowa jest współpraca władz gminy: Wójta wraz z pracownikami Urzędu Gminy odpowiedzialnymi za przygotowanie i realizowanie inwestycji, pozyskiwanie środków zewnętrznych, sprawy finansowo – księgowo i Radą Gminy oraz liderami społecznymi obszarów rewitalizowanych (radni, sołtys, liderzy organizacji pozarządowych). Niezmiernie ważną instytucją są Lokalni Liderzy Społeczni, jako formalni lub nieformalni szefowie organizacji społecznych pozarządowych lub naturalni liderzy grup zainteresowań. Od ich aktywności, i współpracy z pozostałymi podmiotami zależała będzie skuteczność realizowanych projektów w wymiarze społecznym. Dotyczy to aktywizacji społecznej, oraz aktywnego włączania interesariuszy w procesy odnowy.

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

W Programie Rewitalizacji zwrócono również uwagę na zachowanie ciągłości programowej w odniesieniu do przedsięwzięć o charakterze infrastrukturalnym, które zostały już zrealizowane w ramach polityki spójności 2007–2013, a także komplementarnymi z projektami społecznymi wdrażanymi w ramach polityki spójności 2014–2020. Ma to kluczowe znaczenie dla efektywności procesu rewitalizacji w oddziaływaniu na sytuację kryzysową występującą na danym obszarze.

W okresie programowania UE na lata 2007–2013 zapoczątkowano proces rewitalizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji m.in. poprzez realizację projektów infrastrukturalnych, tworzących estetyczne i funkcjonalne warunki do rozwoju społeczno-gospodarczego. Najważniejszym projektem w tym zakresie był projekt, w wyniku którego w latach 2010–2016 zostały częściowo „stworzone na obszarze rewitalizowanym warunki konieczne dla lokalnego rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez budowę infrastruktury rekreacyjno-sportowej, modernizację infrastruktury edukacyjnej i kulturalnej, poprawę zdrowia i warunków życia mieszkańców Nowego Chrapowa (wybudowana świetlica wiejska), budowa placów zabaw na obszarze całej gminy, wzrost atrakcyjności turystycznej i osadniczej części Gminy Bielice.

Obecnie potencjał tego terenu jest niedostatecznie wykorzystany przez mieszkańców z uwagi na brak kompleksowego rozwiązania zdiagnozowanych problemów we wszystkich sferach. W związku z tym może stanowić podstawę do jego kontynuacji lub/i rozwinięcia w ramach obecnej

perspektywy finansowej na lata 2014–2020 w zakresie rozwiązywania kluczowych problemów społecznych.

Przeprowadzona analiza wykazała, że przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich latach mają swoją ciągłość i kontynuację w aktualnym dokumencie. Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich działań na wyznaczonym obszarze pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej, dzięki czemu proces rewitalizacji wzmocni ich efektywność i skuteczność.

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w niniejszym dokumencie będą współfinansowane z różnych źródeł, obejmujących m.in. środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), krajowych środków publicznych oraz środków prywatnych z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania.

W związku z tym, że komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, podczas programowania działań wykorzystano zgłoszone propozycje projektów planowanych do realizacji na obszarze rewitalizacji przez podmioty prywatne, które angażować będą środki własne. Tym samym proces rewitalizacji przebiegać będzie przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych w postaci zasobów wewnętrznych podmiotów zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji czy ich mieszkańców będzie miało kluczowe znaczenie dla dynamiki i skuteczności pożądaných zmian strukturalnych zarówno społecznych, jak i przestrzennych.

Komplementarność źródeł finansowania określona została w części III, rozdziale 3 dotyczącym szacunkowych ram finansowych programu, gdzie na poziomie poszczególnych projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających określono szacowaną ogólną wartość projektu w podziale na publiczne i prywatne źródła finansowania.

Dzięki zaangażowaniu środków publicznych (składających się ze środków własnych gminy, jednostek podległych gminie, podmiotów z sektora finansów publicznych) następuje integracja finansowa zaplanowanych projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających.

III. 3. Szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania

Indykatywne ramy finansowe *Programu Rewitalizacji Gminy Bielice na lata 2017–2023* obejmują projekty podstawowe, które wynikają z planów projektowych Gminy Bielice, podległych jej jednostek organizacyjnych, jak również projektów zgłoszonych przez interesariuszy rewitalizacji planujących ich realizację na obszarze rewitalizacji lub poza wyznaczonym obszarem, ale wpływających na jego rozwój społeczno-gospodarczy.

Podsumowanie podanych wartości brutto poszczególnych projektów pozwoliło określić szacunkowe ramy finansowe dokumentu z podziałem na różne źródła finansowania (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014–2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków Unii Europejskiej).

Ze względu na charakterystykę tematyczną projektów uzupełniających realizowanych w systemie ciągłym, a tym samym brak możliwości dokładnego oszacowania ich całkowitych wartości, ramy finansowe z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania podane zostały szacunkowo. Ramy finansowe dokumentu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38 Ramy finansowe realizacji poszczególnych zadań

Lp.	Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Całkowita wartość projektu w złotych	Środki publiczne				Środki prywatne
			Środki budżetu Gminy i powiatu	Środki UE (EFRR, EFS, FS)	Środki krajowe	W tym działania miękkie	
BIELICE (POZA OBSZAREM REWITALIZACJI)							
1.	Projekt Główny ZINTEGROWANY nr 1						
	Integracja i aktywizacja społeczności w Gminie Bielice – Budowa Centrum Społeczno-Integracyjnego w Bielicach, w tym:						
	1. Budowa siedziby Centrum Społeczno-Integracyjnego w Bielicach	1000000	150000	850000	0	0	-
	2. Zakup wyposażenia dla Centrum Społeczno-Integracyjnego	200000	30000	170000	0	0	-
	3. Utworzenie Spółdzielni Socjalnej	200000	30000	170000	0	20000	-
	4. Aktywizacja zawodowa 5. Animator społeczny 6. Poradnictwo rodzinne 7. Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom 8. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży 9. Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży w tym imprezy plenerowe	600000	90000	510000	0	600000	-
	Razem	2000000	300000	1700000	0	620000	-
PODOBSZAR BABINEK							
2.	Projekt Główny ZINTEGROWANY nr 1						
	Centrum Integracji Społeczno-Kulturalnej wsi Babinek, w tym:						
	1. Budowa Centrum Integracji	500000	75000	425000	0	0	-

Lp.	Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Całkowita wartość projektu w złotych	Środki publiczne				Środki prywatne
			Środki budżetu Gminy i powiatu	Środki UE (EFRR, EFS, FS)	Środki krajowe	W tym działania miękkie	
	Społeczno-Kulturalnej						
	2. Zakup wyposażenia	100000	15000	85000	0	0	-
	3. Aktywizacja zawodowa						
	4. Poradnictwo rodzinne						
	5. Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom						
	6. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży	200000	30000	170000	0	200000	-
	7. Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży - w tym imprezy plenerowe						
	8. „Telefon zaufania”						
3.	Projekt uzupełniający nr 1						
	Budowa zaplecza integracyjno-rekreacyjnego dla mieszkańców wsi Babinek, w tym:						
	1. Stworzenie terenu rekreacyjnego /wiata integracyjna z miejscem na ognisko, zagospodarowaniem terenu zielonego + urządzenia rekreacyjne typu siłownia zewnętrzna/	200000	72740	127260	0	0	-
	Razem	1000000	192740	807260	0	200000	-
PODOBSZAR BĘDGOSZCZ							
4.	Projekt Główny ZINTEGROWANY nr 1						
	Aktywizacja społeczno- zawodowa nieaktywnych mieszkańców podobszaru Będgoszcz, w tym:						
	1. Aktywizacja zawodowa						
	2. Poradnictwo rodzinne						
	3. Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom	200000	30000	170000	0	200000	-
	4. Zapobieganie wykluczeniu						

Lp.	Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Całkowita wartość projektu w złotych	Środki publiczne				Środki prywatne
			Środki budżetu Gminy i powiatu	Środki UE (EFRR, EFS, FS)	Środki krajowe	W tym działania miękkie	
	społecznemu dzieci i młodzieży 5. Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży- w tym imprezy plenerowe 6. „Telefon zaufania”						
5.	Projekt Główny nr 2 Poprawa warunków technicznych oraz bezpieczeństwa mieszkańców na podobszarze Będgoszcz, w tym:						
	1. Remont dróg gminnych we wsi Będgoszcz wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz budowa drogi dojazdowej do jeziora	2000000	300000	1700000	0	0	-
	2. Przebudowa drogi powiatowej nr 1551Z - relacji Będgoszcz - Chabówko wraz z budową chodników	2000000	300000	1700000	0	0	-
6.	Projekt Główny nr 3 Zajęcia promujące aktywność fizyczną mieszkańców Będgoszczy - budowa kortów tenisowych oraz powstanie nowego zakładu pracy - stolarnia, w tym:						
	1. Budowa kortów tenisowych	500000	0	275000	0	0	225000
	2. Zajęcia sportowe dla mieszkańców Będgoszczy i Chabówka	20000	5000	0	15000	20000	-
	3. Budowa zakładu pracy w Będgoszczy - stolarnia	1500000	0	825000	0	0	675000
	Razem	6220000	635000	4670000	15000	220000	900000
PODOBSZAR CHABÓWKO							
7.	Projekt główny ZINTEGROWANY nr 1 Budowa miejsca odnowy społecznej mieszkańców - świetlica integracyjna w m. Chabówko, w tym:						
	1. Budowa świetlicy integracyjnej wraz	300000	109110	190890	0	0	-

Lp.	Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Całkowita wartość projektu w złotych	Środki publiczne				Środki prywatne
			Środki budżetu Gminy i powiatu	Środki UE (EFRR, EFS, FS)	Środki krajowe	W tym działania miękkie	
	z wyposażeniem 2. Aktywizacja zawodowa 3. Poradnictwo rodzinne 4. Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom 5. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży 6. Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży- w tym imprezy plenerowe 7. „Telefon zaufania”	200000	30000	170000	0	200000	-
8.	Projekt Główny nr 2 Poprawa warunków technicznych oraz bezpieczeństwa mieszkańców na obszarze podobszaru Chabówko, w tym:						
	1. Remont drogi gminnej we wsi Chabówko wraz z infrastrukturą towarzyszącą	400000	60000	340000	0	0	-
9.	Projekt Główny nr 3 Podniesienie kwalifikacji zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez powstanie nowego zakładu pracy - warsztatu samochodowego w Chabówku, w tym:						
	1. Kursy zawodowe dla mieszkańców obszaru rewitalizacji umożliwiające nabycie kwalifikacji	50000	1000	42500	0	50000	6500
	2. Budowa i wyposażenie warsztatu samochodowego jako rozwinięcie działalności gospodarczej	2000000	0	1100000	0	0	900000
	3. Zatrudnienie mieszkańców obszaru rewitalizacji	600000	0	0	270000	0	330000
Razem		3550000	200110	1843390	270000	250000	1236500

Lp.	Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Całkowita wartość projektu w złotych	Środki publiczne				Środki prywatne
			Środki budżetu Gminy i powiatu	Środki UE (EFRR, EFS, FS)	Środki krajowe	W tym działania miękkie	
PODOBSZAR NOWE CHRAPOWO							
10.	Projekt Główny ZINTEGROWANY nr 1						
	Aktywizacja społeczno- zawodowa nieaktywnych mieszkańców podobszaru Nowe Chrapowo, w tym:						
	1. Aktywizacja zawodowa						
	2. Poradnictwo rodzinne						
	3. Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom						
	4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży	200000	30000	170000	0	200000	
	5. Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży						
	6. „Telefon zaufania”						
11.	Projekt Główny nr 2						
	Poprawa warunków technicznych oraz bezpieczeństwa mieszkańców na obszarze podobszaru Nowe Chrapowo, w tym:						
	1. Modernizacja drogi gminnej we wsi Nowe Chrapowo wraz z infrastrukturą towarzyszącą	800000	120000	680000	0	0	
	2. Modernizacja drogi powiatowej w miejscowości	1000000	150000	850000	0	0	
	Projekt Główny nr 3						
	Atrakcyjna przestrzeń publiczna – mocne więzi społeczne, w tym:						
	1. Zagospodarowanie parku w Nowym Chrapowie	1000000	150000	850000	0	0	
	2. Stworzenie strefy aktywności, także dla seniorów	100000	36370	63630	0	0	
	3. Organizacja imprez plenerowych dla mieszkańców podobszaru	50000	0	0	50000	50000	

Lp.	Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Całkowita wartość projektu w złotych	Środki publiczne				Środki prywatne
			Środki budżetu Gminy i powiatu	Środki UE (EFRR, EFS, FS)	Środki krajowe	W tym działania miękkie	
Razem		3150000	486370	2613630	50000	250000	0
PODOBSZAR NOWE LINIE							
12.	Projekt Główny ZINTEGROWANY nr 1						
	Aktywizacja społeczno-zawodowa w m. Nowe Linie - budowa Centrum Społeczno-Integracyjnego, w tym:						
	1. Budowa obiektu integracyjnego wraz z wyposażeniem	500000	75000	425000			
	2. Aktywizacja zawodowa 3. Poradnictwo rodzinne 4. Pomoc osobom niesamodzielnym i seniorom 5. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży 6. Zapobieganie zachowaniom patologicznym dzieci i młodzieży- w tym imprezy plenerowe 7. „Telefon zaufania”	200000	30000	170000		200000	
13.	Projekt Główny nr 2						
	Poprawa warunków technicznych oraz bezpieczeństwa mieszkańców na obszarze podobszaru Nowe Linie, w tym						
	1. Modernizacja i poszerzenie drogi gminnej we wsi Nowe Linie wraz z infrastrukturą towarzyszącą (budowa chodnika)	200000	30000	170000			
Razem		900000	135000	765000	0	200000	
Razem wszystko		16820000	1949220	12399280	335000	1740000	2136500
			Środki powiatu	450000			
			Środki gminy	1499220			

IV. Część wdrożeniowa

IV. 1. System realizacji Programu Rewitalizacji

Program Rewitalizacji jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i plany działań rewitalizacyjnych na kilkanaście lat, dlatego ważnym elementem decydującym o skuteczności i efektywności realizacji jego założeń jest skuteczny i zintegrowany system zarządzania. Proces wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, które wymaga dobrego przygotowania informacyjnego oraz stałej komunikacji z otoczeniem, opierającej się o pozyskiwanie obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze.

IV. 1.1 Struktura zarządzania dokumentem wraz z jego kosztami

Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostały warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania oraz weryfikacji.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Wójt Gminy Bielice przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji, powołanego w Urzędzie Gminy w Bielicach (UG w Bielice), który posiada wiedzę i doświadczenie w zakresie zarządzania projektami. Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych UG w Bielicach, odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem gminy.

Koordynator będzie współpracował z innymi pracownikami UG w Bielicach, a także jednostek organizacyjnych gminy, będących specjalistami w danych dziedzinach.

Dodatkowo odpowiedzialny będzie za przepływ informacji między interesariuszami rewitalizacji (w tym partnerami projektów rewitalizacyjnych) a Wójtem, który będzie podejmował kluczowe decyzje dotyczące procesu rewitalizacji.

W celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, na rzecz realizacji Programu Rewitalizacji zaangażowani zostaną przedstawiciele referatów/samodzielnych stanowisk pracy UG w Bielicach i/lub jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za realizację konkretnych projektów. Powołanie Zespołu Zadaniowego przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych”) oraz społecznych („miękkich”).

Zadania niezbędne do wdrażania dokumentu wykonywane będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych gminy, dlatego nie określono dodatkowych kosztów ich realizacji. W ramach swoich kompetencji każda z komórek urzędu i/lub jednostek organizacyjnych gminy będzie wdrażała te działania, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb.

Wszystkie projekty i/lub przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizujące zadania własne gminy będą wdrożone zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy w Bielicach Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi, zapewniając efektywną realizację zaplanowanych działań. W zakresie zarządzania środkami finansowymi niezbędnymi do wdrożenia projektów rewitalizacyjnych włączony zostanie Skarbnik Gminy oraz stanowisko Księgowości Budżetowej UG w Bielicach.

W związku z tym, że realizacja zaplanowanych działań rewitalizacyjnych odbywać się będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej to interesariusze rewitalizacji, korzystając z dofinansowania projektów unijnymi środkami finansowymi będą zobowiązani przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych (szczególnie w zakresie realizacji projektów

partnerskich). Zasady realizacji projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z RPO Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014–2020 będą wynikać z obowiązujących dokumentów programowych, a determinowane będą określonymi procedurami konkursowymi.

Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych nie ma szans powodzenia bez udanej współpracy, efektywnego współdziałania oraz wzajemnego uzupełniania się działań różnych podmiotów z sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego. W związku z tym określenie zasad i sposobów współuczestnictwa interesariuszy jest kluczowym elementem osiągnięcia zgodności podejmowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej, ograniczenia występowania konfliktów oraz kosztów ich rozwiązywania, a także jest podstawą tworzenia się współczesnych form samoświadomości społecznej.

Współpraca międzysektorowa w realizacji zapisów Programu Rewitalizacji odbywać się będzie w kilku zintegrowanych wymiarach:

1. MERYTORYCZNYM – poprzez wspólne podejmowanie decyzji, rozwiązywanie problemów, opiniowanie, realizowane przede wszystkim na poziomie Zespołu Zadaniowego.
2. ORGANIZACYJNYM – polegającym na angażowaniu specyficznych i unikalnych zasobów oraz kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów.
3. FINANSOWYM – opierającym się na współdziale finansowym wszystkich partnerów poprzez zapewnienie wkładu własnego w realizację określonych przedsięwzięć i wykorzystanie koncepcji partnerstwa (w tym np. publiczno-prywatnego).

Partnerstwo trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego oprócz wspólnego celu, jakim jest wyprowadzenie obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej w celu poprawy jakości życia mieszkańców, ma określone podstawowe zasady stanowiące fundament wspólnych działań:

- 1) respektowanie własnych potrzeb, możliwości i dążenie do osiągnięcia kompromisu,
- 2) przejrzystość podejmowanych działań,
- 3) otwarty dialog z mieszkańcami.

Współpraca pomiędzy interesariuszami rewitalizacji ma na celu:

- wykorzystanie potencjału organizacji oraz społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach kilkunastu wspólnych i spójnych projektów akceptowanych i wspieranych przez wszystkich uczestników;
- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców czy mieszkańców;
- wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażające się zastosowaniem nowych podejść do rozwiązywania problemów.

IV. 1.2 Harmonogram realizacji programu

Założono, że Program Rewitalizacji będzie dokumentem długookresowym, obejmującym okres wdrażania zaplanowanych działań, dzięki czemu wskazane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są możliwe do zrealizowania w horyzoncie czasowym dokumentu. Przyjęcie takiego podejścia jest zgodne z zaleceniami planistycznymi oraz pozwala na dostosowanie do aktualnych potrzeb i oczekiwań mieszkańców oraz wytycznych wynikających z perspektywy finansowej UE na lata 2014–2020. Przyjęto, że będzie to dokument strategiczny skoncentrowany terytorialnie i komplementarny problemowo, tj. mający przeciwdziałać fragmentaryzacji działań w celu wyprowadzenia obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej.

IV.1.3 Promocja dokumentu

W celu efektywnego i skutecznego wdrożenia zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji ważne jest, aby umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie ich tworzenia i realizacji, a tym samym zapewnić skuteczną metodę komunikacji społecznej, czyli przekazywania danych do otoczenia. Szeroka komunikacja stanowić będzie jeden z fundamentów powodzenia całego procesu rewitalizacji, służąc osiągnięciu wizji obszaru rewitalizacji.

Podmiotami odpowiedzialnymi za organizację oraz przeprowadzenie działań promocyjnych związanych z opracowaniem i wdrażaniem założeń Programu Rewitalizacji, a w jego ramach również wszystkich projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych – będzie pracownik ds. pozyskiwania środków zatrudniony w Urzędzie Gminy w Bielicach.

Jednostki te mają za zadanie zapewnić powszechny dostęp do bieżących informacji na temat prowadzonych przedsięwzięć, tj. o zakresie i wymiarze pozyskanego dofinansowania zewnętrznego dla poszczególnych projektów oraz rezultatach działań na poziomie obszaru rewitalizacji oraz całej gminy. Do zakresu ich działań należy wsparcie skutecznej komunikacji, opierającej się na następujących kanałach i narzędziach komunikacji:

- Internet – utworzenie i aktualizacja zakładki „Program Rewitalizacji” na stronie internetowej gminy (www.bielice.pl), poczta elektroniczna koordynatora odpowiedzialnego za kontakt z interesariuszami w sprawie rewitalizacji;
- komunikacja bezpośrednia – warsztaty, spotkania, posiedzenia itp.,
- lokalne media – artykuły informacyjno-promocyjne w prasie lokalnej, obejmującej swoim zasięgiem m.in. obszar rewitalizacji.

Działania promujące będą miały zarówno zasięg lokalny, jak i regionalny oraz skierowane będą do interesariuszy rewitalizacji, tj. takich grup odbiorców jak:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe;
- 2) mieszkańcy gminy;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki organizacyjne gminy;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Celem działań związanych z promocją dokumentu jest dotarcie do jak najszerszej grupy interesariuszy – mieszkańców, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców, a także instytucji publicznych mogących stać się partnerami w realizacji określonych działań rewitalizacyjnych.

Ponadto odpowiedzialność za upowszechnianie bieżących informacji na temat poszczególnych działań rewitalizacyjnych spoczywa również na partnerach realizowanych przedsięwzięć. Jeśli projekty będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, wówczas promocja tychże przedsięwzięć będzie się odbywać zgodnie z wytycznymi właściwych instytucji w tym zakresie.

Gmina Bielice na etapie sporządzenia dokumentu stosowała zasady promocji wynikające z umowy dotacji na realizację projektu „Program Rewitalizacji Gminy Bielice na lata 2017–2023”, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014–2020 oraz ze środków budżetu państwa przyznanych w ramach konkursu dotacji na działania wspierające gminy w zakresie przygotowania programów rewitalizacji na terenie województwa zachodniopomorskiego.

IV. 2. System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu

Kluczowe znaczenie dla prawidłowej i efektywnej realizacji założeń Programu Rewitalizacji ma system monitoringu skuteczności działań, oceny oraz wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu dokumentu.

IV. 2.1 Sposoby monitorowania i sprawozdawczości

Wdrażanie Programu Rewitalizacji będzie się odbywało w oparciu o monitoring zmierzający do oceny stopnia realizacji celów rewitalizacji, a także zaplanowanych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Monitorowaniem, mającym na celu zapewnienie zgodności realizacji postanowień z wcześniej zatwierdzonymi założeniami, zajmować się będzie Koordynator ds. rewitalizacji powołany w UG w Bielicach we współpracy z innymi jego pracownikami. Monitoring polegać będzie na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów, a także założonych celów dokumentu na podstawie danych gromadzonych i przekazywanych przez pracowników UG w Bielicach, jednostki organizacyjne gminy oraz inne instytucje zewnętrzne i podmioty realizujące projekty na obszarze rewitalizacji i/lub będące partnerami w realizacji określonych działań. Koordynator jako osoba odpowiedzialna za zarządzanie procesem rewitalizacji w gminie, będzie miał również następujące zadania:

- 1) gromadzenie i analizowanie informacji w układzie określonego dla celów i projektów zestawu wskaźników;
- 2) sporządzanie co 3 lata raportu/sprawozdania z postępu w realizacji dokumentu i przedstawianie go do zaopiniowania przez Wójta Gminy, a następnie po pozytywnym zaopiniowaniu do zatwierdzenia przez Radę Gminy w Bielicach;
- 3) udostępnianie lokalnej społeczności wyników sprawozdawczości poprzez ich publikowanie na stronie internetowej gminy (www.bielice.pl, zakładka „Program Rewitalizacji”) oraz przekazywanie informacji wszystkim zainteresowanym podmiotom podczas spotkań z interesariuszami rewitalizacji. Rada Gminy Bielice analizować będzie postępy w realizacji głównych założeń Programu Rewitalizacji poprzez:
  - 1) akceptację raportu/sprawozdania z postępu we wdrożeniu zapisów,
  - 2) uwzględnienie i wprowadzanie zmian w zaplanowanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych zawartych w programie, a służących realizacji zadań własnych do załącznika do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy.

Monitorowanie obejmować będzie zarówno rzeczowe, jak i finansowe aspekty wdrażania dokumentu.

Monitoring rzeczowy dostarczy danych na temat aktualnego stanu realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Bielice (PRGB) oraz umożliwi ocenę postępu i efektywności jego głównych założeń. Mierzone będą one za pomocą corocznych zmian wskaźników produktu i rezultatu, przyporządkowanych do konkretnych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i wskaźników oddziaływania w odniesieniu do celów rewitalizacji, które wykorzystane zostały na etapie diagnostycznym gminy do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji. W związku z tym posłużą do przedstawienia skali i charakteru zmian w aktualnej sytuacji czy tendencji zachodzących na obszarze rewitalizacji w porównaniu do terenu całej gminy. Wszystkie wskaźniki gromadzone będą na bieżąco w miarę postępu prac, natomiast ich stan osiągnięcia podawany będzie cyklicznie co 3 lata. Punktem odniesienia w procesie weryfikacji będą dane bazowe dostępne na etapie opracowania dokumentu, czyli według stanu na koniec 2017 roku.

Monitoring finansowy dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Na poziomie dokumentu zakłada się monitoring w oparciu o okresowe sprawozdania finansowe. Dane zawarte w tych opracowaniach powinny obejmować m.in. wysokość wkładu własnego i pozyskanych środków zewnętrznych, wydatki poniesione w okresie objętym sprawozdaniem oraz od początku realizacji projektu, procentowy stan zaawansowania realizacji interwencji, stopień osiągnięcia założonych wskaźników, a także informacje na temat postępu wykonania przyjętego harmonogramu w oparciu o ustalony plan finansowy.

Do końca stycznia kolejnego roku po skończonym okresie sprawozdawczym, pracownicy UG w Bielicach, jednostki organizacyjne gminy i/lub podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych projektów wchodzących w skład PRGB zobowiązane są do składania informacji okresowej do Wójta Gminy. Dzięki temu sprawozdawczość zakłada bieżący i ciągły przepływ aktualnych informacji, co pozwala na weryfikację nieprawidłowości oraz wykrycie problemów w procesie wdrażania i monitorowania PRGB.

Dla osiągnięcia wartości docelowych wskaźników realizacji projektów, szczególna rola przypada beneficjentom, którzy mają obowiązek monitorowania wdrażania poszczególnych przedsięwzięć współfinansowanych środkami finansowymi z Unii Europejskiej, w tym przygotowywania i przedkładania IZ RPO sprawozdań z ich realizacji oraz wniosków o płatność.

W ramach Programu pod uwagę wzięte będą także wskaźniki (oprócz tych określonych przy fiskach projektowych):

Wskaźniki oddziaływania

1. Przyrost naturalny w latach 2012-2016
2. Ilość osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 mieszkańców
3. Ilość osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców
4. Ilość osób korzystających z dożywiania na 100 mieszkańców
5. Ilość niebieskich kart
6. Ilość rodzin pod opieką asystenta
7. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku
8. Frekwencjach w wyborach sołeckich w 2015 roku
9. Liczba osób korzystających z zasiłków z pomocy społecznej w latach 2014-2016
10. % roczny przyrostu naturalnego
11. Procentowy udział dzieci 3-5 letnich korzystających z wychowania przedszkolnego
12. Liczba przestępstw na 100 mieszkańców
13. Udział budynków z dostępem do drogi asfaltowej w całkowitej liczbie budynków
14. Procentowy udział gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub oczyszczalni ścieków
15. Ilość czynnych budynków użyteczności publicznej na 100 mieszkańców
16. Ilość nieruchomości wielolokalowych (3+)
17. Ilość azbestu pozostała do usunięcia
18. Długość rur cementowo-azbestowych na 100 mieszkańców
19. Ilość formalnych i nieformalnych „organizacji pozarządowych”

Wskaźniki rezultatu

1. Liczba wdrożonych projektów infrastrukturalnych na obszarze rewitalizacji
2. Liczba wdrożonych projektów nieinfrastrukturalnych na obszarze rewitalizacji

Wskaźniki produktu

1. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją
2. Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach
3. Liczba osób objętych wsparciem
4. Liczba zrealizowanych projektów na obszarze rewitalizacji

Natomiast wskaźniki dla poszczególnych projektów inwestycyjnych i nie inwestycyjnych zostały określone przy fiskach projektowych.

IV. 2.2 Sposób ewaluacji i wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu

Przyjęto, że *Program Rewitalizacji Gminy Bielice na lata 2017–2023* ma formułę otwartą, co oznacza, że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawienia się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany.

Przedsięwzięcia odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym. Ich konkretni odbiorcy i zakres determinowane będą: aktualnymi warunkami sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze rewitalizacji oraz gminy, potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców wyznaczonego obszaru, poziomem zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania, możliwościami budżetu gminy oraz dostępnością środków zewnętrznych.

Dokument będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Wójta Gminy Bielice (przy pomocy sporządzonego przez niego raportu/sprawozdania z postępu w realizacji założeń dokumentu) raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w programie. Ocena sporządzona przez Wójta Gminy będzie podlegać zaopiniowaniu przez Radę Gminy oraz opublikowana zostanie na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej.

Zgodnie z wdrażaną zasadą partnerstwa dopuszcza się również możliwość wcześniejszego wystąpienia z wnioskiem o zmianę treści dokumentu do Wójta Gminy w ramach inicjatywy co najmniej 100 mieszkańców lub podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego lub społecznego na obszarze rewitalizacji. W przypadku stwierdzenia, że Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt Gminy Bielice wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę.

Dołączona zostanie do niego ww. opinia. Rada Gminy jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza będzie mieć za zadanie analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę treści dokumentu, a także jego aktualizację poprzez podjęcie stosownej uchwały w tej sprawie. W tej sytuacji zmiana będzie dokonywana w trybie w jakim program był uchwalony.

Ewaluacja ma na celu identyfikację oraz ewentualną poprawę jakości, skuteczności i spójności realizacji Programu Rewitalizacji w odniesieniu do konkretnych problemów obszaru rewitalizacji z jednoczesnym uwzględnieniem założeń programowych.

Jej zadaniem jest sprawdzenie czy w wyniku podejmowanych działań powstały oczekiwane rezultaty oraz czy wpłynęły one na osiągnięcie wyznaczonych celów.

Ewaluacja założeń programowych i stopnia realizacji projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w dokumencie zostanie podzielona na następujące części:

- 1) *ex-ante* (przed realizacją PRGB) – stanowiąca instrument ułatwiający podejmowanie spójnych decyzji (ocena ta została przeprowadzona przed opracowaniem dokumentu);
- 2) *on-going* (na bieżąco) – instrument obserwacji prowadzonej przez Koordynatora ds. rewitalizacji, który będzie na jej podstawie przygotowywał sprawozdanie z realizacji PRGB co najmniej raz na 3 lata (jest to również instrument monitorowania bieżących zmian w otoczeniu);
- 3) *mid-term* (śródkresowa) – służąca przede wszystkim jako instrument, w wyniku którego możliwa jest aktualizacja dokumentu;
- 4) *ex-post* (na zakończenie wdrażania LPR) – służąca ocenie zgodności i efektywności zrealizowanych projektów w ramach PRGB z założeniami i celami przyjętymi w niniejszym dokumencie.

Wprowadzenie systemu monitoringu oraz powiązanej z nim procedury ewaluacji pozwoli wyeliminować w znacznym stopniu problem dezaktualizacji założeń i celów zawartych w PRGB, wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania podmiotów realizujących poszczególne projekty, zmian prawodawstwa oraz innych warunków i okoliczności mogących wpłynąć na zasadność podejmowanych działań.

IV. 3. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji

Zgodnie z nowym pojęciem rewitalizacji zawartym w Wytycznych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 rewitalizacja jest procesem prowadzonym przez jego interesariuszy.

Interesariuszami niniejszego programu są:

- mieszkańcy Gminy Bielice,
- władze Gminy Bielice,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność gospodarczą lub społeczną,
- podmioty, inne niż wymienione powyżej, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa,
- jednostki organizacyjne gminy i powiatu,
- organy władzy publicznej.

Interesariuszami na obszarze rewitalizacji są:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- Gmina Bielice,
- Powiat Pyrzycki
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- zarządcy nieruchomości,
- podmioty prowadzące działalność gospodarczą zlokalizowane na obszarze rewitalizacji,
- podmioty prowadzące działalność społeczną zlokalizowane na obszarze rewitalizacji,
- organizacje pozarządowe zlokalizowane na obszarze rewitalizacji,
- inni, nie wymienieni.

W związku z powyższym kluczową rolę w procesie rewitalizacji odgrywa właściwie zaprojektowany proces partycypacji. W niniejszym rozdziale przedstawiono podstawowe

zagadnienia dotyczące pojęcia partycypacji, korzyści jakie ona daje, stosowanych powszechnie modeli partycypacji publicznych, a także opisano szczegółowo zastosowane działania partycypacyjne, służące jak najlepszemu przeprowadzeniu procesu rewitalizacji w Gminie Bielice.

W przygotowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Bielice zaangażowano społeczność lokalną oraz pozostałych interesariuszy, w celu umożliwienia wszystkim zainteresowanym możliwie najszerszego udziału na każdym etapie opracowywania programu. Działaniami, które zmierzały do włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji były m.in. spotkania informacyjne i podsumowujące, badania ankietowe, warsztaty dla mieszkańców czy też spotkania indywidualne. Ponadto uruchomiono specjalną stronę internetową <https://www.bielice.com.pl/strony/menu/140.dhtml>, na której zamieszczano informacje dotyczące opracowywanego dokumentu. Odnośnik do tej strony znajduje się na stronie internetowej Gminy Bielice, w zakładce „rewitalizacja”.

Partycypacja społeczna i działania aktywizacyjne zostały wpisane w proces rewitalizacji wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Bielice jako fundament działań na wszystkich jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie (w tym finansowanie), monitorowanie i ewaluacja. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym programem rewitalizacji. Ponadto realizuje *zasadę partnerstwa* wynikającą z art. 5 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć. Opiera się ona na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji negatywnych zjawisk oraz wykorzystania lokalnych potencjałów, a tym samym poprawiających warunki i jakość życia mieszkańców. Kluczowymi interesariuszami rewitalizacji w rewitalizacji na terenie Gminy Bielice są przede wszystkim mieszkańcy obszaru rewitalizacji, a także inni (wymienieni w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji).

Narzędzia i formy partycypacji społecznej zastosowane na każdym etapie sporządzenia i wdrażania PRGB ukierunkowane zostały na możliwie dojrzałe formy, obejmujące nie tylko informowanie, ale również opracowywanie, konsultowanie, współdecydowanie, kontrolę obywatelską, badania ilościowe (m.in. ankieta na obszarze rewitalizacji), inicjatywę lokalną (m.in. nabór pomysłów na projekty poprzez fiskę projektową) czy współrealizację (m.in. konkursy na partnerów).

Realizacja oraz zaplanowanie różnorodnych narzędzi partycypacji społecznej oraz aktywizacji społeczności lokalnej umożliwiło dotarcie do szerokiego grona przedstawicieli interesariuszy oraz poznanie ich potrzeb i oczekiwań w celu dostosowania wsparcia.

Wartością dodaną przeprowadzonych metod partycypacji i „budowania” partnerstwa była możliwość skonfrontowania wiedzy o wielu aspektach funkcjonowania obszaru rewitalizacji przez różne środowiska lokalne, co w konsekwencji doprowadziło do pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji i będzie stanowiło podstawę uzasadnienia podjętych na nim działań.

Ponadto zakłada się, że partycypacyjny model opracowania dokumentu będzie się przekształcał w partycypacyjny model wdrażania, a wokół grupy uczestniczącej w pracach nad dokumentem będą pojawiały się kolejne podmioty lokalne angażujące się w działania rewitalizacyjne.

IV. 4. Procedura strategicznej oceny oddziaływania dokumentu na środowisko oraz opiniowania przez właściwe instytucje

Do uzupełnienia po przeprowadzeniu procesu opiniowania przez instytucje wymienione w art. 17 ust 2 pkt 4 *Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.), a także uzgodnieniu braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 47 i 49 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.).

SPIS TABEL

Tabela 1 Wskaźniki obrazujące sytuację na terenie Gminy Bielice w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.....	26
Tabela 2 Zestawienie podstawowych danych dotyczących jednostek strukturalnych Gminy Bielice (stan na koniec 2016 r.)	28
Tabela 3 Wyliczenie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	29
Tabela 4 Wyliczenie zmiany liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012 – wyliczenia szczegółowe	31
Tabela 5 Wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych – średnia z lata 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe	32
Tabela 6 Wskaźnik procentowy udział osób korzystających z Programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016) – wyliczenia szczegółowe.....	34
Tabela 7 Wskaźnik odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016) – wyliczenia szczegółowe	36
Tabela 8 Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej – średnia z lat 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe	38
Tabela 9 Ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	40
Tabela 10 Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016 – wyliczenia szczegółowe.....	42
Tabela 11 Przyrost naturalny w latach 2010-2016 – wyliczenia szczegółowe.....	43
Tabela 12 Liczba dzieci 3-5 letnich korzystających z wychowania przedszkolnego w latach 2014-2016 w Gminie Bielice.....	45
Tabela 13 Wyniki sprawdzianu klas szóstych w latach 2014-2016 w Gminie Bielice.....	45
Tabela 14 Wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2014-2016 w Gminie Bielice.....	46
Tabela 15 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku – wyliczenia szczegółowe	47
Tabela 16 Frekwencja w wyborach sołeckich w 2015 roku – wyliczenia szczegółowe	48
Tabela 17 Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	50
Tabela 18 Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	52
Tabela 19 Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej /szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	54
Tabela 20 Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pырzyce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/ – wyliczenia szczegółowe.....	56
Tabela 21 Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych – wyliczenia szczegółowe.....	58
Tabela 22 Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków – wyliczenia szczegółowe	59
Tabela 23 Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej – wyliczenia szczegółowe.....	61
Tabela 24 Ilość azbestu do utylizacji / ton na 100 mieszkańców/ – wyliczenia szczegółowe.....	62
Tabela 25 Długość instalacja wodociągowych azbestowo-cementowych na 100 mieszkańców – wyliczenia szczegółowe	64
Tabela 26 Zestawienie zbiorcze wskaźników z podziałem na poszczególne miejscowości.....	66
Tabela 27 Wykaz miejscowości, w których zdiagnozowano występowanie największej ilości negatywnych zjawisk społecznych.....	70
Tabela 28 Zestawienie obrazujące ilość dostarczonych i zebranych ankiet.....	77

Tabela 29 Wykaz działań na obszarze rewitalizacji, które powinny zostać podjęte w celu odnowy społecznej mieszkańców	91
Tabela 30 Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji	92
Tabela 31 Najpoważniejsze problemy sfery funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Babinek – wyniki ankiety	93
Tabela 32 Najpoważniejsze problemy sfery funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Będgoszcz – wyniki ankiety	97
Tabela 33 Najpoważniejsze problemy sfery funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Chabówko – wyniki ankiety	100
Tabela 34 Najpoważniejsze problemy sfery funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Nowe Chrapowo – wyniki ankiety	104
Tabela 35 Najpoważniejsze problemy sfery funkcjonalno-przestrzennej na podobszarze Nowe Linie – wyniki ankiety	107
Tabela 36 Potencjały lokalne na obszarze rewitalizacji.....	111
Tabela 37 Działania inwestycyjne wg hierarchii ważności na terenie poszczególnych podobszarów – wyniki ankiet	120
Tabela 38 Ramy finansowe realizacji poszczególnych zadań	156

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Najważniejsze problemy społeczne podobszaru Babinek widziane oczami mieszkańców – wyniki ankiety	80
Wykres 2 Najważniejsze problemy społeczne podobszaru Będgoszcz widziane oczami mieszkańców – wyniki ankiety	83
Wykres 3 Najważniejsze problemy społeczne podobszaru Chabówko widziane oczami mieszkańców – wyniki ankiety	85
Wykres 4 Najważniejsze problemy społeczne podobszaru Nowe Chrapowo widziane oczami mieszkańców – wyniki ankiety	87
Wykres 5 Najważniejsze problemy społeczne podobszaru Nowe Linie widziane oczami mieszkańców – wyniki ankiety	89

SPIS MAP

Mapa 1 Mapa obszaru Gminy Bielice.....	23
Mapa 2 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice).....	30
Mapa 3 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Zmiana liczby mieszkańców w roku 2016 w stosunku do roku 2012 (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice).....	31
Mapa 4 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Osób długotrwale bezrobotnych – średnia z lat 2014-2016 (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice).....	33
Mapa 5 Graficzne przedstawienie wskaźnika - procentowy udział osób korzystających z Programu – Pomoc Państwa w dożywianiu (średnia z lat 2014-2016) (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice)	35
Mapa 6 Graficzne przedstawienie wskaźnika - odsetek osób korzystających z opieki asystenta rodziny (średnia z lat 2014-2016) (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice)	36
Mapa 7 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice).....	39

Mapa 8 Graficzne przedstawienie wskaźnika - ilość wydanych „niebieskich kart” w latach 2014-2016 w przeliczeniu na 100 mieszkańców (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice).....	41
Mapa 9 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Liczba przestępstw na 100 mieszkańców w latach 2014-2016 (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice).....	43
Mapa 10 Graficzne przedstawienie wskaźnika - przyrost naturalny w ostatnim siedmioleciu (2010-2016) (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice)	44
Mapa 11 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku - wyliczenia szczegółowe (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice).....	48
Mapa 12 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Frekwencja w wyborach sołeckich w 2015 roku - wyliczenia szczegółowe (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice).....	49
Mapa 13 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Liczba działających organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych na 1000 mieszkańców (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice)	51
Mapa 14 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych osób fizycznych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice)	53
Mapa 15 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Liczba czynnych obiektów użyteczności publicznej /szkoły, przedszkola, świetlice, biblioteki, remizy OSP, itp./ na 100 mieszkańców (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice).....	55
Mapa 16 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Liczba połączeń komunikacją publiczną z miastem Pырzyce w dzień roboczy /z wyłączeniem kursów szkolnych/ (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice)	56
Mapa 17 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Udział % lokali w budynkach wielolokalowych powyżej 3 lokali po byłych PGR-ach w stosunku do wszystkich lokali mieszkalnych (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice).....	58
Mapa 18 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej lub z przydomową oczyszczalnią ścieków (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice)	60
Mapa 19 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Udział % gospodarstw mieszkalnych z dostępem do drogi utwardzonej o nawierzchni asfaltowej (zaznaczono obszary z wynikami poniżej średniej dla Gminy Bielice)	61
Mapa 20 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Ilość azbestu do utylizacji /ton na 100 mieszkańców/ (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice).....	63
Mapa 21 Graficzne przedstawienie wskaźnika - Długość instalacji wodociągowej azbestowej na 100 mieszkańców (zaznaczono obszary z wynikami powyżej średniej dla Gminy Bielice).....	65
Mapa 22 Granice obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Bielice	67
Mapa 23 Granice obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Bielice	69